

Analýza činnosti Protimonopolného úradu SR v oblasti hospodárskej súťaže počas rokov 2011 – 2021

24. 05. 2022

Obsah

Slovo na úvod	3
1 O úrade	5
2 Vývoj legislatívy upravujúcej podmienky ochrany hospodárskej súťaže	11
3 Grafy prezentujúce vývoj činnosti úradu	24
Prehľad činností úradu vo svetle počtu vydaných rozhodnutí, vedených správnych konaní a prešetrovaní, ako aj prijatých podnetov	25
Inšpekcie	29
Pokuty	30
Medzirezortné pripomienkové konanie	30
Rozpočet	31
Zamestnanci úradu	32
4 Súťažná advokácia úradu	33
Medzirezortné pripomienkové konania	34
Sektorové prieskumy, šetrenia a spolupráca s ústrednými orgánmi štátnej správy	37
Konferencie spoluorganizované úradom	49
Vzdelávacie aktivity úradu	55
Spolupráca úradu s univerzitami	65
5 Medzinárodné aktivity úradu	69
6 Míľniky uplatňovania súťažných inštitútov	83
Záväzky	84
Urovanie	87
Program zhovievavosti („leniency program“)	93
Inšpekcie	98
Dohody obmedzujúce súťaž vo verejnom obstarávaní (súčasť tzv. „bid rigging“ praktík)	105
Obmedzovanie súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy	127
Kontrola koncentrácií	129
Zdravotníctvo	141
Železničná doprava	150
Bankovníctvo a finančné služby	160
Komory a profesijné služby	165
Automobilový priemysel	170
Potravínarsky sektor	173
Odpadové hospodárstvo	180
Súdny prieskum rozhodnutí úradu	197

Slovo na úvod

Vážená čitateľka, vážený čitateľ,

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky oslávil v roku 2021 tridsať rokov svojej existencie. Bez pompéznych osláv, kvetnatých gratulácií, slávnostných recepcií či tlačových konferencií. Významné výročie si pripomenul v zovretí protipandemických opatrení, dá sa povedať, svedomitou prácou. Bolo by však chybou nevyužiť túto príležitosť aspoň na krátke obzretie sa za obdobím ostatných 10 rokov. A preto úrad pre Vás na nasledujúcich stranách pripravili prehľad toho najvýznamnejšieho, čo sa v súvislosti s úradom udialo.

Cieľom nie je vynášať hodnotiace súdy, cieľom je poskytnúť komplexný prehľad rozhodujúcich udalostí, míľnikov či osvetliť okolnosti, pod vplyvom ktorých úrad čítajúci pár desiatok zamestnancov zasahoval voči silným podnikateľským subjektom v prípadoch, kedy sa tieto dopustili porušení práva hospodárskej súťaže, bránil hospodársku súťaž voči politickým rozhodnutiam a návrhom legislatívnych predpisov, ktoré mali potenciál ohroziť jej fungovanie v jednotlivých sektoroch alebo narovnával mediálne prezentovaný pokrivený obraz o svojej pôsobnosti. Pretože úrad nerieši diskriminačné podmienky vo verejnom obstarávaní, nereguluje ceny a ani nerozpletá uzlíky vplyvov v rámci schém krížového vlastníctva v médiách alebo zdravotníctve.

Úrad počas svojej existencie prešiel pohnutými časmi transformačného procesu z riadeného hospodárstva na trhovú ekonomiku a tiež začlenenia sa Slovenska do Európskej únie, a to nielen z administratívneho a legislatívneho hľadiska, ale hlavne v podobe integrácie slovenskej ekonomiky do európskeho hospodárskeho priestoru. A čo napísať o poslednej dekáde? Asi, že úrad, ako aj iné súťažné authority po celom svete sa museli naučiť orientovať v časoch turbulentných zmien v rámci fungovania základných ekonomických vzťahov, ktoré priniesla najmä digitalizácia, v časoch ničím nezastaviteľnej globalizácie až po časy narušenia takto vzniknutých hospodárskych väzieb globálnymi krízami v podobe pandémie ochorenia COVID-19 či vojenského konfliktu na Ukrajine vrátane prijímaných sankčných opatrení. Na dôvažok výzvy prichádzali aj v iných oblastiach. Zákon o e-Governmente priniesol nečakané zmeny aj do oblasti vedenia úradných spisov a komunikácie úradu s vonkajším svetom. Dnes by ste už na úrade darmo hľadali police prehnuté pod ťarchou rôznych spisov, šanónov či zväzkov. Papier vystriedali elektronické dokumenty a perá uvoľnili miesto tokenom.

Úrad je však napriek všetkému stále tu. Plní si svoje úlohy a vydáva rozhodnutia v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, ako aj štátnej pomoci. Pripomienkuje návrhy legislatívnych predpisov či nelegislatívnych materiálov. Zastupuje Slovensko v medzinárodných organizáciách, spolupracuje so súťažnými autoritami z celého sveta, aktívne participuje na odborných konferenciách, vzdeláva a školí iných, ale aj vlastných zamestnancov.

A už len malá poznámka na záver. Za sledované obdobie rokov 2011 až 2021 úrad nespochybniteľne dosiahol aj aktívne saldo z hľadiska svojej rozpočtovej kapitoly, kedy príjmy úradu z uložených pokút dosiahli dva a pol násobok výdavkov na jeho činnosť, a to vrátane využitých prostriedkov čerpaných z európskych zdrojov. Za to všetko patrí vďaka jeho súčasným aj bývalým zamestnancom a rovnako všetkým, ktorí pomáhali úradu naplňať jeho misiu, či už v rámci rôznych foriem spolupráce, ako boli konferencie, školenia a pracovné stretnutia alebo v rámci verejných konzultácií jeho legislatívnych návrhov, resp. podzákonných predpisov.

1

O úrade

Rok 2011

V roku 2011 sa predchádzajúcej predsedníčke Protimonopolného úradu SR Ing. Danici Paroulkovej skončilo funkčné obdobie. Funkciu predsedníčky úradu zastávala počas rokov 2001 – 2011.

V roku 2011 do funkcie predsedu úradu nastúpil JUDr. Tibor Menyhart.

V súťažnej politike dochádzalo k výrazným zmenám. Formálny prístup sa v súlade s trendmi z predchádzajúcich rokov praxe úradu nahrádza ekonomickým prístupom, hľadajú sa nové, účinnejšie nástroje na riešenie súťažných deformácií a vyššiu procesnú efektívnosť.

V roku 2011 bola Rada úradu zložená zo 7 členov, ktorými boli predsedníčka úradu Ing. Danica Paroulková, podpredsedníčka úradu Doc. Ing. Daniela Zemanovičová, CSc., JUDr. Peter Kriška, Doc. JUDr. Katarína Kalesná, CSc., Prof. Ing. Eleonóra Fendeková, PhD., Ing. Karol Morvay, PhD. a Ing. Martin Lábaj, PhD. Po uplynutí funkčného obdobia predsedníčky úradu, počnúc 10. novembrom 2011, do funkcie predsedu Rady úradu nastúpil predseda úradu JUDr. Tibor Menyhart.

Rok 2012

V roku 2012 sa novým podpredsedom úradu stal JUDr. Radoslav Tóth.

V priebehu tohto roka úrad zaviedol viaceré organizačné zmeny. Podpredseda úradu priamo riadil činnosť výkonných odborov, odboru legislatívno-právneho a európskych záležitostí aj novo zriadeného odboru hlavného ekonóma.

Zmenili sa názvy a náplň práce dvoch výkonných odborov. Doterajší odbor dohôd obmedzujúcich súťaž sa zmenil na odbor kartelov, špecializoval sa výlučne na vyšetrovanie kartelových dohôd a do jeho pôsobnosti patrilo aj posudzovanie obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy, územnej a záujmovej samosprávy pri výkone štátnej správy alebo samosprávy. Oblasť vertikálnych dohôd prešla do kompetencie odboru zneužívania dominantného postavenia, ktorý bol premenovaný na odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd. Odbor hlavného ekonóma plnil úlohy poradenstva v oblasti ekonómie a ekonometrie.

V roku 2012 boli členmi Rady úradu predseda úradu JUDr. Tibor Menyhart, podpredsedníčka úradu Doc. Ing. Daniela Zemanovičová, CSc. (do 30. 04. 2012), resp. podpredseda úradu JUDr. Radoslav Tóth od 16. 7. 2012, JUDr. Peter Kriška, Doc. JUDr. Katarína Kalesná, CSc., Prof. Ing. Eleonóra Fendeková, PhD., Ing. Karol Morvay, PhD. a Ing. Martin Lábaj, PhD.

V súlade s celoeurópskym prístupom úrad pokračoval v nahrádzaní formálneho prístupu v posudzovaní prípadov tzv. viac ekonomickým prístupom, čo v praxi znamená, že v prvom rade skúmal reálny dopad konania podnikateľov na hospodársku súťaž a spotrebiteľov.

Úrad sa sústredil najmä na veľmi závažné typy protisúťažného konania, ktorými sú napr. cenové kartely a na tie konania, ktoré poškodzujú veľký okruh spotrebiteľov. Úrad prioritizoval aj vo vzťahu k spôsobu riešenia súťažných problémov, zohľadňujúc skutočnosť, že v mnohých prípadoch nie je najvhodnejšie začať správne konanie a uložiť sankciu. Naopak, rýchlejším, účinnejším a pre spotrebiteľa a súťaž prospešnejším prostriedkom nápravy môže byť alternatívne vyriešenie problému prostredníctvom advokačných aktivít, prijatia záväzkov či urovnania.

V decembri 2012 úrad prijal a zverejnil materiál **Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, jeho náplň a smerovanie pre ďalšie obdobie**, ktorým tlmočil verejnosti svoju stratégiu na výkon kompetencií v nasledujúcom období.

Stratégiou pre ďalšie obdobie sa stalo vybudovanie modernej súťažnej autority so zmysluplnou politikou, ktorá bude prinášať jasný benefit pre spotrebiteľa. K uvedenému sa úrad zaviazal prostredníctvom uplatňovania nasledujúcich krokov:

- *priorizácia činností úradu* - odhaľovanie a sankcionovanie protisúťažných konaní s dopadom na veľký okruh spotrebiteľov, odhaľovanie a sankcionovanie typovo najzávažnejších protisúťažných konaní (napr. cenových kartelov), uplatňovanie súťažnej advokácie,
- *legislatívne zmeny* - zrýchlenie a zjednodušenie procesu posudzovania koncentrácií, podpora alternatívneho riešenia sporov, podpora programu zhovievavosti (ďalej aj ako „leniency program“), právo na obhajobu a ochrana informácií v správnom konaní - úprava ochrany a sprístupňovania informácií,
- *zmeny v organizácii úradu*,
- *posilnenie vzťahov s verejnosťou* – prostredníctvom pokračovania v približovaní svojej súťažnej politiky verejnosti organizáciou workshopov, konferencií a seminárov zameraných na konkrétne i všeobecnejšie otázky práva hospodárskej súťaže. Budovanie vzťahov s verejnosťou však spočíva i v realizácii bežnej agendy úradu, najmä v nebyrokratickom a flexibilnom prístupe.

Rok 2013

V uvedenom roku úrad zintenzívnil výkon neohlásených inšpekcií v priestoroch podnikateľov, aby získal relevantné dôkazy na odhaľovanie a sankcionovanie kartelov.

Zvýšenú pozornosť venoval aj spotrebiteľsky citlivým sektorom finančníctva a potravinárstva.

V posudzovaní prípadov zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd a pri kontrole koncentrácií úrad pokračoval v aplikácii viac ekonomického prístupu.

V roku 2013 sa organizačné členenie úradu ani zloženie Rady úradu nemenilo.

Rok 2014

V danom roku úrad, v súlade so svojou prioritizačnou politikou, zameril svoje aktivity na odhaľovanie kartelov a pokračoval v presadzovaní ekonomického prístupu

v posudzovaní prípadov zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd a pri kontrole koncentrácií s využívaním výstupov tímu hlavného ekonóma.

Dňa 1. júla 2014 nadobudli účinnosť novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže - zákona č. 136/2001 Z. z.¹ (ďalej aj ako „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“, „zákon“) a nadväzujúce vykonávajúce predpisy. Novela zákona sa stala súčasťou celkovej stratégie úradu, ktorej hlavným cieľom bolo vybudovať modernú súťažnú autoritu so zameraním na prospech spotrebiteľa. Reagovala na potrebu legislatívnych úprav určitých okruhov, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe a zaviedla nové prvky, ktorých cieľom bolo zefektívniť presadzovanie súťažných pravidiel. Úpravou prešli všetky oblasti slovenského práva hospodárskej súťaže: posudzovanie koncentrácií, oblasť dohôd obmedzujúcich súťaž a zákaz zneužívania dominantného postavenia, ako aj procesné inštitúty.

Úrad vytvoril online nástroj COMPact, bezplatne dostupný na webovom sídle úradu, aby uľahčil prácu so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže.

Od 1. júla 2014 tvoria Radu úradu jej predseda, ktorým je predseda Protimonopolného úradu, a šesť externých členov Rady úradu. Zmena v počte externých členov nadväzovala na novelu zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Členom Rady úradu už nie je podpredseda úradu, ktorý je zodpovedný za prvostupňové konania. V roku 2014 boli vymenovaní 3 noví členovia Rady úradu a za jej podpredsedníčku bola zvolená Doc. JUDr. Katarína Kalesná, CSc.

V roku 2014 bola Rada úradu zložená z predsedu úradu JUDr. Tibora Menyharta a členov, funkciu ktorých zastávali JUDr. Katarína Kalesná, CSc., JUDr. Radoslav Tóth (do 30. 06. 2014), prof. Ing. Eleonóra Fendeková, PhD. (do 17. 11. 2014), Ing. Karol Morvaj, PhD. (do 17. 11. 2014), JUDr. Peter Kriška, a Ing. Martin Lábaj, PhD., JUDr. Kajetán Kičura (od 01. 09. 2014), JUDr. Zora Mistríková (od 18. 11. 2014) a Ing. Martin Suchánek (od 18. 11. 2014).

Organizačne prešiel odbor legislatívno-právny a európskych záležitostí pod predsedu úradu, bol zlúčený s odborom pre druhostupňové konanie a bol premenovaný na odbor právny a zahraničných vzťahov.

Rok 2015

Počas roka 2015 úrad pokračoval v trende odhaľovania kartelov vo verejnom obstarávaní (ďalej aj ako „VO“), ako aj v aktivitách školenia obstarávateľov, advokačných aktivitách a spolupráci s rôznymi inštitúciami v uvedenej oblasti. O svojich výsledkoch informoval aj na zasadnutí OECD.

---

¹ zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

V oblasti vertikálnych dohôd úrad otvoril niekoľko konaní v nadväznosti na prechádzajúce aktivity v sektore potravinárstva a predaja motorových vozidiel.

Radu úradu tvorí jej predseda, ktorým je predseda úradu, a šesť externých členov. V roku 2015 vláda SR vymenovala troch nových členov Rady úradu - prof. Ing. Ján Lisý, PhD., doc. JUDr. Mojmír Mamojka, PhD. a JUDr. Peter Malík (od 17. 11. 2015). Členstvo v Rade úradu sa skončilo JUDr. Kataríne Kalesnej, CSc., JUDr. Petrovi Kriškovi a Ing. Martinovi Lábajovi, PhD. Za podpredsedníčku Rady úradu bola zvolená JUDr. Zora Mistríková.

Rok 2016

Od 1. 1. 2016 v zmysle zákona č. 358/2015 Z. z.² (ďalej aj ako „zákon o štátnej pomoci“, „nový zákon o štátnej pomoci“) prešli kompetencie v oblasti koordinácie štátnej pomoci z Ministerstva financií Slovenskej republiky na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky. Uvedeným zákonom o štátnej pomoci úrad získal kompetenciu koordinátora štátnej pomoci. Organizačne podlieha odbor štátnej pomoci predsedovi úradu.

V apríli 2016 sa stal podpredsedom úradu Ing. Boris Gregor.

Organizačne došlo k rozčleneniu odboru pre druhostupňové konanie a odboru právneho a zahraničných vzťahov.

V roku 2016 sa zloženie Rady úradu nemenilo.

Úrad v tomto roku plnil aj úlohy vyplývajúce z členstva v EÚ a iných medzinárodných organizáciách. Počas obdobia predsedníctva Slovenska v Rade EÚ úrad predsedal zasadnutiam pracovnej skupiny Rady pre hospodársku súťaž, zorganizoval expertnú konferenciu Európsky deň hospodárskej súťaže, ako aj zasadnutie pracovnej skupiny pre koncentrácie. V rámci medzinárodných aktivít sa úrad ako členský štát OECD zúčastnil na preverke uplatňovania odporúčaní OECD v oblasti hospodárskej súťaže na Ukrajine.

Rok 2017

Dňa 1. januára 2017 sa Ing. Zuzana Bónová stala generálnou tajomníčkou služobného úradu Protimonopolného úradu SR.

V roku 2017 sa zloženie Rady úradu nemenilo.

Úrad dňa 10. 4. 2017 zverejnil svoj **Strednodobý štvorročný komponent výročnej správy**. V materiáli sú obsiahnuté aktuálne a základné informácie o úrade ako o ústrednom orgáne štátnej správy a významnú súčasť tohto materiálu predstavujú strednodobé zámery úradu, ktoré si stanovil na nasledujúce obdobie a ktoré následne

² [zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov \(zákon o štátnej pomoci\)](#)

rozpracoval vo svojom pláne hlavných úloh na rok 2017. Uvedený plán sa stal súčasťou každoročne vláde Slovenskej republiky predkladanej správy o činnosti úradu za uplynulý rok. Cieľom plánu hlavných úloh je zvýšenie transparentnosti aktuálne napĺňaných cieľov úradu z hľadiska jeho pôsobnosti pri ochrane hospodárskej súťaže a koordinácii štátnej pomoci.

Rok 2018

V roku 2018 sa zloženie Rady úradu nemenilo.

Organizačne bol zrušený odbor hlavného ekonóma, pričom zamestnanci zaradení na tento útvar boli rozdelení na jednotlivé výkonné odbory. Funkciu hlavného ekonóma naďalej zastával Ing. František Hocman, PhD.

Rok 2019

V roku 2019 sa skončilo funkčné obdobie člena Rady úradu Ing. Martina Suchánka (dňa 18. 11. 2019). Za člena Rady úradu bola menovaná JUDr. Zora Mistríková, ktorá bola opätovne zvolená aj do funkcie podpredsedu Rady úradu, a za nového člena Rady úradu bola menovaná aj Ing. Mgr. Michaela Michalovičová (obe odo dňa 18. 11. 2019).

Rok 2020

V roku 2020 sa skončilo funkčné obdobie členov Rady úradu JUDr. Kajetána Kičuru (dňa 22. 8. 2020), prof. Ing. Jána Lisého, PhD., doc. JUDr. Mojmíra Mamojku, PhD. a JUDr. Petra Malíka (dňa 17. 11. 2020).

Rok 2021

V roku 2021 sa skončilo funkčné obdobie predsedovi úradu JUDr. Tiborovi Menyhartovi a rovnako tak podpredsedovi Ing. Borisovi Gregorovi. Podľa príslušných ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže³ zostáva predseda, resp. podpredseda úradu po skončení funkcie vo svojej funkcii do vymenovania nového predsedu, resp. podpredsedu úradu.

---

³ [zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinný od 1. 6. 2021](#)

2

Vývoj legislatívy upravujúcej podmienky ochrany hospodárskej súťaže

Rok 2011

Novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže

Dňa 19. 10. 2011 bola schválená novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákona č. 136/2001 Z. z.), ktorú Protimonopolný úrad Slovenskej republiky predložil do legislatívneho procesu. Zmeny navrhované v novele zákona vyplynuli z požiadaviek aplikačnej praxe a z odborných diskusií s podnikateľmi a advokátmi a reflektovali vývoj v európskej právnej úprave. Novela zákona nadobudla účinnosť dňa 1. 1. 2012.

Zmeny v novele zákona sa týkali predovšetkým právnej úpravy koncentrácií podnikateľov. Novým spôsobom boli upravené kritériá určujúce, či koncentrácia podlieha kontrole úradu. Znením novely zákona sa ustanovilo, že obrat v Slovenskej republike musí dosiahnuť nadobúdaná spoločnosť. Touto zmenou došlo k eliminácii povinného oznamovania koncentrácie v prípadoch, kde nadobúdaná spoločnosť spĺňala iba kritérium celosvetového obratu a nemala významnú účasť na hospodárskej súťaži na slovenskom trhu.

Bol zavedený nový, tzv. dvojfázový proces posudzovania koncentrácií. V zmysle tejto úpravy bezrizikové koncentrácie úrad posudzoval v prvej fáze a lehota na ich posúdenie sa skrátila na 25 pracovných dní. V prípade tohto typu koncentrácií má svoje špecifiká i rozhodnutie vo väčšine prípadov vydávané v zjednodušenej forme. Ak ide o náročnú koncentráciu, jej posudzovanie prechádza do druhej fázy s lehotou 90 pracovných dní na rozhodnutie. Cieľom tejto zmeny bolo vytvorenie procesov, ktoré umožnia zrýchlenie a zefektívnenie procesu posudzovania koncentrácií.

Novela zákona priniesla aj zmenu dovedty používaného testu dominancie na tzv. SIEC test („Significant Impediment of Effective Competition“) – Test významných prekážok v súťaži. V novom režime úrad posudzoval, či koncentráciou nedochádzalo k značnému narušeniu účinnej súťaže na relevantnom trhu, kde vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia je len jednou z možností, ako môže k takémuto značnému narušeniu účinnej súťaže dôjsť. Slovenská právna úprava tak pracuje s rovnakým testom, aký používa Európska komisia podľa Nariadenia o kontrole koncentrácií medzi podnikmi.

Vykonávacie predpisy Protimonopolného úradu SR

Dňa 17. 11. 2011 boli v Zbierke zákonov publikované nasledujúce dve vyhlášky Protimonopolného úradu SR:

- **Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 403/2011 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 269/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výpočte obratu a**

- **Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 402/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 204/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie.**

Otvorené verejné konzultácie k inštitútu záväzky a urovanie

V snahe o zefektívnenie konaní sa v súťažnom práve stále viac využívalo alternatívne riešenie súťažných prípadov, napr. **inštitút záväzkov a urovanie**. V tejto súvislosti úrad vyvinul iniciatívu a otvoril verejnú konzultácie s podnikateľmi a odbornou verejnosťou. Úrad na svojej internetovej stránke zverejnil postup uplatňovania inštitútov záväzky a urovanie.

Rok 2013

Návrh smernice EP a Rady o náhrade škody v prípade porušenia súťažných pravidiel

Úrad aktívne pristupoval aj v rámci tvorby európskej legislatívy s cieľom obhajovať záujmy SR. Dňa 11. 06. 2013 zverejnila Európska komisia návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o niektorých pravidlách upravujúcich žaloby podávané na základe vnútroštátneho práva s cieľom získať náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia predpisov členských štátov a EÚ na ochranu hospodárskej súťaže (ďalej len „smernica“). Základný cieľ tejto smernice vymedzila Európska komisia ako zabezpečenie účinného presadzovania pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže prostredníctvom optimalizácie interakcie medzi presadzovaním týchto pravidiel verejnoprávnymi prostriedkami a ich presadzovaním súkromnoprávnymi prostriedkami, a zabezpečením toho, aby osoby postihnuté v dôsledku porušenia pravidiel EÚ v oblasti hospodárskej súťaže mali možnosť získať úplnú náhradu nimi utrpenej škody.

Úrad sa podieľal ako spolugestor aj na procese prerokovania smernice k náhradám škody v rámci legislatívneho procesu na pôde Rady EÚ v spolupráci s hlavným gestorm - Ministerstvom spravodlivosti SR. Protimonopolný úrad SR ako orgán zodpovedný za aplikáciu pravidiel hospodárskej súťaže, a teda verejné vymáhanie práva hospodárskej súťaže, sa v rámci predkladaného návrhu sústredil na interakciu verejného a súkromného práva, keďže predovšetkým efektívne verejné vymáhanie práva hospodárskej súťaže je aj predpokladom pre úspešné a efektívne uplatnenie prípadnej náhrady škody, ktorá vznikla porušením antitrustových pravidiel.

Vzhľadom na uvedené, predmetom pripomienok zo strany úradu bola časť k sprístupňovaniu dokumentov vo vzťahu k leniency programu, aby sa zabezpečila ochrana častí dokumentov, ktoré obsahujú informácie alebo citácie z vyhlásení podnikov v rámci programu zhovievavosti alebo návrhov na urovanie, pričom úrad podporil zavedenie „čiernej listiny“. Úrad ďalej napríklad navrhoval aj rozšírenie

definície návrhov na urovanie tak, aby boli vždy chránené také podania, resp. vyhlásenia podnikov, ktoré obsahujú priznanie na protisúťažnom konaní, resp. sebaobviňujúce vyhlásenia. Táto definícia bola napokon v návrhu Rady EÚ rozšírená.

Ďalej úrad podporil obmedzenie zodpovednosti podnikateľa, ktorému v rámci programu zhovievavosti nebola uložená pokuta v navrhovanom čl. 11 návrhu smernice. Úrad vyjadril svoj názor aj k článku 12 smernice a súvisiacim ustanoveniam týkajúcim sa obhajoby založenej na prenesení („passing-on defence“). Umožnenie obhajoby založenej na prenesení znižuje podľa úradu efektívnosť systému vymáhania náhrady škody, keďže voči priamym zákazníkovi je možné uplatniť vo väčšine prípadov námietku prenesenia, napríklad zvýšenia ceny na iné subjekty.

Usmernenia

- V roku 2013 úrad uverejnil **Usmernenie k spôsobu výpočtu obratu pre plnenie notifikačných kritérií**. Úrad v dokumente podrobnejšie vysvetlil spôsob a rôzne osobitosti výpočtu obratu, ktorý rozhoduje o tom, či koncentrácia podlieha kontrole úradu v záujme pomôcť spájajúcim sa podnikom posúdiť, či napĺňajú obrátové kritériá, a teda podliehajú oznamovacej povinnosti.
- Úrad zároveň revidoval **Usmernenie k prednotifikačným kontaktom**.

Rok 2014

Novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže

Dňa 1. júla 2014 nadobudla účinnosť novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákona č. 136/2001 Z. z.). Táto novela zákona zaviedla nové nástroje, ktorých cieľom bolo zefektívniť presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže.

Významnejšie zmeny sa týkali oblasti posudzovania koncentrácií a mali priniesť ešte väčšie zefektívnenie a zrýchlenie správneho konania v prospech strán koncentrácie, teda v prospech podnikateľov. Touto novelou zákona bol upravený systém plynutia lehôt v prospech podnikateľov a tiež bola zavedená možnosť podania zjednodušeného oznámenia koncentrácie v prípade určitých typov koncentrácií a podania oznámenia na pripravených formulároch.

Úpravou prešli aj oblasti dohôd obmedzujúcich súťaž a zákazu zneužívania dominantného postavenia. Ustanovenie o leniency programe, resp. programe zhovievavosti bolo upravené tak, aby sa zvýšila právna istota pre podnikateľov. Zákon priamo upravil rezerváciu poradia leniency žiadateľa a usmernenie o leniency programe bolo nahradené vyhláškou, ktorá sa stala záväzným právnym predpisom. Zároveň novela zákona upravila aj mieru ochrany leniency žiadateľa v prípade náhrady škody, aby sa tak znížili obavy potenciálnych leniency žiadateľov a zvýšila ich motivácia podať žiadosť o leniency.

Novelou zákona sa tiež zaviedla zákonná úprava inštitútu urovnania ako alternatívneho spôsobu ukončenia konania pre všetky typy súťažných porušení. Pred novelou zákona vyžíval úrad jeho uplatnenie pri zohľadnení poľahčujúcich okolností pri ukladaní sankcie. Vzhľadom na jeho významnosť bol tento inštitút zakotvený priamo v zákone.

Úplnou novinkou v slovenskej súťažnej praxi je zavedenie inštitútu oznamovateľa, t. j. finančnej odmeny pre fyzické osoby za predloženie dôkazov o karteli. Kartely sú najzávažnejším protisúťažným konaním, zároveň sú však mimoriadne ťažko odhaliteľné a je veľmi obtiažne získať informácie a dôkazy o ich existencii. Preto v súlade s novelou zákona budú môcť fyzické osoby získať finančnú odmenu, ak predložia úradu dôkazy o ich existencii. Hlavným cieľom je motivácia verejnosti spolupracovať s úradom a poskytovať mu dôležité informácie. Odmena za poskytnutie dôkazov o karteli predstavuje 1 % z uložených pokút v jednom rozhodnutí úradu, maximálne 100 000 eur. Aj v prípade, že by pokuta úradu nebola zaplatená, vzniká oznamovateľovi nárok na odmenu vo výške 50 % toho, čo by mu inak patrilo, maximálne 10 000 eur.

Súvisiace vykonávacie predpisy

Súčasne s novelou zákona vstúpili do platnosti aj nasledujúce štyri vyhlášky a jeden výnos Protimonopolného úradu SR, ktoré súviseli so zmenami v zákone o ochrane hospodárskej súťaže:

- Prijatá bola **Vyhláška, ktorou sa ustanovujú prahové hodnoty na určenie, či dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov alebo rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na hospodársku súťaž** (Vyhláška de minimis). Prahové hodnoty založené na trhovách podieloch podnikateľov boli pôvodne upravené priamo v zákone. K revízii „de minimis“ pravidla sa pristupuje aj na úrovni Európskej únie. V záujme konvergencie týchto pravidiel aj na národnej úrovni je možné flexibilnejšie reagovať na prípadné legislatívne zmeny Európskej únie, ako aj v rámci vývoja judikatúry novelizáciou vykonávacieho predpisu.
- Úrad revidoval aj **Vyhlášku, ktorou sa ustanovujú náležitosti oznámenia koncentrácie** (Vyhláška o náležitostiach koncentrácie). Najvýraznejšou zmenou bolo zavedenie zjednodušeného oznámenia, ktoré môže oznamovateľ využiť v prípade, ak spĺňa určité stanovené podmienky. Podľa uvedenej vyhlášky oznámenie koncentrácie oznamovateľ koncentrácie podáva v prehľadnej a štruktúrovanej forme na formulároch, ktorých vzor je prílohou vyhlášky, čo účastníkovi konania umožní rýchlejšie sa zorientovať pri predkladaní informácií, ktoré sú náležitosťou oznámenia koncentrácie. Vychádzajúc z dovtedajších praktických skúseností úradu, došlo tiež k spresneniu a modifikovaniu niektorých

predkladaných informácií, najmä vo vzťahu k trhovým informáciám a inštitútom ovplyvnených trhov a potenciálne ovplyvnených trhov. Cieľom bolo získať informácie o pôsobení účastníkov koncentrácie a prepojených podnikateľov na trhoch už v rámci oznámenia v takej podobe a forme, ktorá čo najkomplexnejšie umožní úradu posúdiť existenciu možných ovplyvnených, prípadne potenciálne ovplyvnených trhov.

- **Vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach urovnania** (Vyhláška o urovaní) upravila najmä postup úradu počas rokovania o urovaní, ako aj výšku zníženia pokuty v prípade urovnania. Novela zákona zaviedla inštitút urovnania, ktorý má byť použiteľný pre všetky porušenia zákona s výnimkou oblastí porušenia povinností, ktoré sú procesnej povahy. Inštitút urovnania je bežnou súčasťou legislatívy a často používaným takmer vo všetkých štátoch EÚ. V prípadoch kartelov je často využívaný aj v konaniach pred Európskou komisiou. Cieľom prijatej zmeny bolo zvýšenie právnej istoty podnikateľov a transparentnosti postupu úradu.
- **Vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o programe zhovievavosti** (Vyhláška o leniency programe) definovala podrobnosti o uplatňovaní programu zhovievavosti a náležitosti obsahu žiadostí o neuloženie alebo zníženie pokuty. Leniency program umožnil upustenie alebo zníženie pokuty v prípade spolupráce podnikateľa pri odhaľovaní kartelov. Je na podnikateľovi, či sa rozhodne tento program využiť. Leniency program sa uplatňoval aj v predchádzajúcej praxi úradu, pričom podrobnosti o uplatňovaní tohto inštitútu boli uvedené len v usmernení úradu. S ohľadom na to, že predmetná vyhláška je založená na princípoch existujúceho usmernenia, jej prijatie zásadným spôsobom nezmenilo dovtedajšiu prax úradu, ale prispelo k zvýšeniu právnej istoty.
- **Výnos o odmeňovaní členov Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky** priamo stanovil spôsob odmeňovania členov Rady úradu.

Usmernenia

Úrad ďalej vydal viaceré usmernenia, ktoré boli zamerané na bližšie objasnenie niektorých inštitútov a postupov úradu, a to

- **Usmernenie o podrobnostiach pri zjednodušenom oznámení koncentrácie** bližšie špecifikovalo prípady koncentrácií, v ktorých bolo možné podať zjednodušené oznámenie koncentrácie. Na druhej strane, vymedzilo najčastejšie sa vyskytujúce výnimky, t. j. prípady, kedy napriek splneniu základných kritérií na podanie zjednodušeného oznámenia sa vyskytli špecifické okolnosti, ktoré odôvodňovali bližšie preskúmanie koncentrácie, a teda možný širší rozsah požadovaných informácií a podkladov.

- **Usmernenie o podrobnostiach udelenia výnimky zo zákazu implementácie koncentrácie** reagovalo na novú zákonnú úpravu v tomto smere, ktorá novým spôsobom upravovala možnosť podnikateľa požiadať o výnimku zo zákonného zákazu vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie až do rozhodnutia úradu o koncentrácii. Prostredníctvom usmernenia úrad bližšie vysvetlil procesné pravidlá konania o udelení výnimky, obsahové náležitosti podania a kritériá, ktorých naplnenie bolo potrebné preukázať na udelenie výnimky. Usmernenie tiež obsahovalo najčastejšie sa vyskytujúce príklady prípadov a úkonov, na ktoré možno výnimku udeliť, ako aj príklady úkonov, ktoré spravidla neboli vhodné na udelenie výnimky zo zákazu.
- Úrad tiež revidoval **Usmernenie o obmedzeniach hospodárskej súťaže, ktoré priamo súvisia s koncentráciou a sú nevyhnutné na jej uskutočnenie**, avšak len po technickej stránke v súvislosti s prečíslovaním súvisiacich zákonných ustanovení novelou zákona.
- **Usmernenie k právomoci PMÚ SR vykonávať inšpekcie** objasnilo právomoci a postup úradu pri výkone neohlásenej inšpekcie v podnikateľských priestoroch.
- Materiál **Program zhovievavosti podľa § 38d zákona o ochrane hospodárskej súťaže (leniency program)** bližšie upravoval postup pri uplatnení leniency programu, resp. programu zhovievavosti.

Rok 2015

Materiál a metodické usmernenie

V materiáli k **cieľovým vertikálnym dohodám z pohľadu Protimonopolného úradu SR** úrad rozpracoval problematiku cieľových vertikálnych dohôd, teda takých dohôd, ktoré majú za cieľ vylúčenie, obmedzenie alebo narušenie hospodárskej súťaže. V uvedenom materiáli sa podrobne zaoberal tými cieľovými dohodami, ktoré sú uvedené v Nariadení o všeobecnej skupinovej výnimke, keďže Európska komisia a rovnako aj úrad považujú tieto dohody za závažné obmedzenia hospodárskej súťaže. Ide o nasledujúce typy dohôd:

- dohody o cenách pre ďalší predaj,
- dohody o obmedzení územia, resp. okruhu zákazníkov,
- dohody o obmedzení predajov konečným užívateľom členmi selektívneho distribučného systému na maloobchodnej úrovni,
- dohody o obmedzení krížových dodávok medzi distribútormi v rámci selektívneho distribučného systému,
- dohody o nedodávaní komponentov ako náhradných dielov konečným užívateľom alebo nezávislým opravovňiam.

Úrad v materiáli popisoval svoj prístup k cieľovým vertikálnym dohodám a špecifikoval okolnosti, v prípade ktorých uplatnenie vertikálnych dohôd môže spôsobiť závažnejšie obmedzenia hospodárskej súťaže. Na základe tohto dokumentu mal podnikateľ získať

predstavu o tom, ako sú úradom vnímané jednotlivé formy vertikálnych dohôd, v čom vidí na problém a čo nepovažuje za vážne ohrozenie súťaže.

V **Usmernení k posudzovaniu ochrany obchodného tajomstva, dôverných informácií a osobných údajov** úrad upravil svoj postup pri posudzovaní žiadostí o ochranu obchodného tajomstva, dôverných informácií, osobných údajov a ostatných citlivých údajov, ktorým prináleží právna ochrana. Podľa usmernenia je v záujme úradu dôsledne posúdiť stret verejného záujmu, ktorý pri svojej činnosti zabezpečuje a súkromnoprávneho záujmu fyzických a právnických osôb na ochrane ich citlivých údajov. Cieľom usmernenia bolo zefektívniť proces pri zabezpečení ochrany citlivých údajov zhromažďovaných úradom na účely aplikácie relevantných ustanovení zákona a zároveň zosumarizovať doterajšiu prax úradu a oboznámiť podnikateľov a verejnosť s tým, akým spôsobom úrad pristupuje k posudzovaniu ochrany žiadostí o ochranu obchodného tajomstva, dôverných informácií a osobných údajov.

Rok 2016

Zákon o štátnej pomoci

Od 1. 1. 2016 nadobudol účinnosť nový zákon o štátnej pomoci - zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci). Zákonom o štátnej pomoci prešli kompetencie v oblasti koordinácie štátnej pomoci z Ministerstva financií Slovenskej republiky na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.

Úrad sa podľa § 2 ods. 1 zákona o štátnej pomoci stal koordinátorom pomoci. V súlade so zákonom o štátnej pomoci úrad najmä vypracováva stanoviská k schémam pomoci vrátane ich dodatkov z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc, vypracováva stanoviská k návrhom na poskytnutie pomoci ad hoc, registruje schémy minimálnej pomoci, zabezpečuje spoluprácu pri schvaľovaní poskytovania novej štátnej pomoci medzi poskytovateľmi štátnej pomoci a Európskou komisiou a tiež zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou na úseku vybavovania sťažností tretích strán. Okrem toho, úrad zabezpečuje metodickú a konzultačnú činnosť, školenia a šírenie informácií v oblasti pomoci a vypracováva súhrnnú správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok. V legislatívnej oblasti úrad najmä zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou pri príprave právne záväzných aktov Európskej únie pre pomoc a vypracováva stanoviská k návrhom právnych predpisov Slovenskej republiky z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc.

Zákonom o štátnej pomoci sa posilnilo postavenie úradu ako koordinátora pomoci a rozšíril sa tak rozsah jeho úloh a kompetencií. Úrad je koordinátorom pomoci vo vzťahu k akejkoľvek štátnej a minimálnej pomoci, bez ohľadu na odvetvie a zdroje financovania, a na základe zákona o štátnej pomoci koordinuje, na rozdiel od predchádzajúceho obdobia, aj investičnú pomoc poskytovanú na základe zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení

neskorších predpisov. Návrhy schém pomoci, ako aj návrhy opatrení na poskytnutie pomoci ad hoc musia byť pred poskytnutím pomoci predložené koordinátorovi pomoci so žiadosťou o stanovisko. Stanoviská koordinátora pomoci týkajúce sa súladu schém pomoci a navrhovaných ad hoc opatrení pomoci s pravidlami pre poskytovanie štátnej pomoci a minimálnej pomoci sú pre poskytovateľov záväzné. Schéma pomoci je podľa § 7 ods. 1 zákona o štátnej pomoci definovaná ako záväzný dokument, ktorý komplexne upravuje poskytovanie pomoci jednotlivým príjemcom pomoci.

Úrad je podľa § 14 ods. 2 zákona o štátnej pomoci oprávnený vykonať u poskytovateľa minimálnej pomoci kontrolu poskytnutia minimálnej pomoci. Na tento účel je oprávnený overiť si potrebné skutočnosti aj u príjemcu minimálnej pomoci alebo u vykonávateľa schémy minimálnej pomoci.

Zákomom o štátnej pomoci bol zriadený aj centrálny register, prostredníctvom ktorého má Slovenská republika plniť svoje záväzky v oblasti transparentnosti vo vzťahu k Európskej komisii. Úlohu centrálného registra plní informačný systém pre evidenciu a monitorovanie pomoci – IS SEMP. Tento informačný systém obsahuje údaje o poskytnutej štátnej pomoci a minimálnej pomoci v Slovenskej republike. Prístup do IS SEMP majú okrem koordinátora pomoci aj poskytovatelia pomoci, resp. vykonávatelia schém pomoci a verejnosť.

Zákon o náhrade škody

Úrad v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky transponoval **Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2014/104/EÚ z 26. novembra 2014 o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie** (ďalej len „smernica“) do právneho poriadku SR.

Táto smernica bola transponovaná zákonom č. 350/2016 Z. z. o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o náhrade škody“), ktorý nadobudol účinnosť dňa 27. 12. 2016.

Ustanovenia zákona o náhrade škody sa budú aplikovať tak v prípadoch, kedy vznikla škoda za porušenie článkov 101 a 102 ZFEÚ, ako to ustanovuje smernica, ale aj v prípadoch, kedy ku škode došlo v dôsledku porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže o zákaze dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužívaní dominantného postavenia, teda, keď ide o porušenie podľa národného práva. Zákon o náhrade škody v duchu smernice najmä definuje základné pojmy, vymedzuje zákonné podmienky na uplatnenie práva na náhradu škody, ustanovuje pravidlá spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti za škodu vo vzťahu k účastníkom dohody obmedzujúcej súťaž, zavádza inštitút prenesenia zvýšenia ceny pri uplatňovaní práva na náhradu škody, osobitné ustanovenia o konaní o náhradu škody, osobitné

ustanovenia týkajúce sa sprístupňovania dôkazov, osobitné ustanovenia k premlčaniu, ako aj k premlčacím lehotám, ako aj ustanovenia k alternatívnemu riešeniu sporov.

Zákon o náhrade škody priniesol v rámci slovenského právneho poriadku nové nástroje v rámci súdneho konania o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, ktoré by mali umožniť efektívnejší výkon práva poškodeným osobám.

Zároveň zaviedol pravidlá pre sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu ochrany hospodárskej súťaže, ktoré predstavujú najpodstatnejšiu časť smernice z hľadiska činnosti orgánov ochrany hospodárskej súťaže.

Orgán ochrany hospodárskej súťaže, teda aj Protimonopolný úrad SR, by mal byť posledným zdrojom poskytnutia týchto informácií. Žalobca bude musieť v rámci návrhu na sprístupnenie dôkazov identifikovať primárne iné subjekty ako úrad a mali by disponovať dôkazmi, ktorých sprístupnenie v konaní o náhradu škody je potrebné. Úradu môže byť sprístupnenie dôkazov z jeho administratívneho spisu nariadené až vtedy, ak po nariadení sprístupnenia dôkazov súdom inej osobe požadované dôkazy neboli sprístupnené a bolo preukázané, že strana v konaní alebo tretia osoba nie je schopná za primeraných okolností požadované dôkazy poskytnúť, a zároveň ten, kto požaduje sprístupnenie požadovaných dôkazov, nemá možnosť ich získať inak.

S cieľom zabezpečiť, aby boli podniky naďalej ochotné dobrovoľne sa obracať na orgány hospodárskej súťaže s vyhláseniami v rámci programov zhovievavosti alebo podaniami v rámci konania o urovnaní, sú takéto dokumenty zo sprístupnenia dôkazov vylúčené. Toto striktné ustanovenie smernice bolo premietnuté aj do zákona.

Uvedený zákon obsahuje mnoho nových ustanovení, ktoré v našom právnom systéme doposiaľ neboli nikdy aplikované. Ide o normu, lex specialis k Civilnému sporovému poriadku, ako aj Obchodnému zákonníku, ktorú budú aplikovať súdy, resp. účastníci súdneho konania k náhrade škody, nie úrad. Úrad však má právomoc vstupovať do týchto konaní a v prípade požiadania súdu byť nápomocný v niektorých aspektoch aplikácie súťažných pravidiel.

Rok 2017

Metodický pokyn súvisiaci s inštitútom oznamovateľa

Úrad s cieľom zefektívniť postup spojený s inštitútom oznamovateľa publikoval **Metodický pokyn k vybraným otázkam postupu Protimonopolného úradu SR v prípade predloženia dôkazov o dohode obmedzujúcej súťaž.**

Rok 2018

Metodické usmernenie súvisiace s nazeraním do spisov a metodický pokyn súvisiaci s určovaním pokút

V máji 2018 úrad vydal **Metodické usmernenie upravujúce administratívno-technické podmienky nazerania do spisov a vyhotovovanie výpisov, odpisov a**

kópií z nich pre účastníkov konania a ich zástupcov, prípadne iné oprávnené osoby. Zverejnenie metodického usmernenia vyplynulo najmä z dôvodu potreby technického zabezpečenia nazerania do spisov, v nadväznosti na elektronický výkon verejnej moci a s ohľadom na dlhoročne uplatňovanú prax úradu v tejto oblasti.

Úrad s účinnosťou odo dňa 1. 9. 2018 revidoval aj **Metodický pokyn o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž.** Cieľom revízie bolo transparentne informovať verejnosť o postupe úradu pri ukladaní pokút za porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže zneužitím dominantného postavenia alebo účasťou na dohode obmedzujúcej súťaž. Nové znenie tohto metodického pokynu zohľadňuje predchádzajúcu prax úradu a najnovší vývoj v oblasti ukladania pokút, ktorá reflektuje okrem iného najnovšie poznatky a aj zmeny vo vývoji štruktúry a charakteru prípadov, ktoré úrad v súčasnosti posudzuje.

Na revízii metodického pokynu týkajúceho sa ukladania pokút sa podieľala aj verejnosť. Ešte v roku 2017 úrad predstavil verejnosti návrh metodického pokynu, a to počas konferencie Aktuálne trendy v oblasti hospodárskej súťaže. Následne otvoril verejnú konzultáciu, v rámci ktorej dostal viaceré pripomienky, ktorými sa zaoberal. O spracovaní pripomienok úrad informoval verejnosť dňa 11. 10. 2018 na konferencii Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve, zároveň počas nej bližšie predstavil znenie jednotlivých častí metodického pokynu, ako aj dôvody, ktoré úrad viedli k takejto úprave.

Rok 2019

Smernica ECN+

Dňa 14. januára 2019 bola v Úradnom vestníku Európskej únie vydaná **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu** (ďalej len „smernica ECN+“).

Cieľom smernice ECN+ je posilnenie fungovania vnútorného trhu, a to prostredníctvom viacerých nástrojov, najmä

- **úpravy vnútroštátnych pravidiel**, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia v účinnom presadzovaní práva, čím sa zabezpečí vyrovnanjšia ochrana podnikov v Európe,
- **zabezpečenia dostupnosti rovnakých záruk a nástrojov vo vnútroštátnom práve hospodárskej súťaže**, v prípadoch, keď sa uplatňuje súbežne s čl. 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej aj ako „ZFEÚ“, „Zmluva“) tak, aby sa zaistila právna istota a rovnaké podmienky a
- **zavedenia účinných pravidiel týkajúcich sa vzájomnej pomoci** s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie vnútorného trhu a systému úzkej spolupráce v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž.

V súvislosti s procesom transpozície úrad **vyzval verejnosť na zapojenie sa do odbornej diskusie a zaslanie prípadných návrhov a pripomienok** na úpravu zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Rok 2020

Návrh nového znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky, odborom legislatívy ostatných ústredných orgánov štátnej správy, predložil návrh zákona o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov na medzirezortné pripomienkové konanie, ktoré sa začalo dňa 19. 10. 2020.

Predkladaným návrhom zákona dochádzalo najmä k transpozícii smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu.

Navrhované zmeny sa dotýkali aj oblasti kontroly koncentrácií a keďže zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže bol už zmenený viacerými novelami, z hľadiska prehľadnosti právnej úpravy sa úradu javilo ako vhodné predložiť do legislatívneho procesu nový návrh zákona. Bližšie návrhy a zmeny oproti súčasnej právnej úprave sú obsahom predkladacej správy a dôvodových správ. Ukončenie medzirezortného pripomienkového konania k návrhu zákona bolo stanovené na 6. 11. 2020.

Rok 2021

Národná rada SR prerokovala a dňa 1. 4. 2021 schválila návrh zákona o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov aj s poslaneckým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom. Z dôvodu, že poslanecký pozmeňujúci návrh zákona sa v čl. III týkal zmien v kompetenčnom zákone (zákone č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov) a nesúvisel s predmetom úpravy, ochranou hospodárskej súťaže, ho prezidentka SR Zuzana Čaputová dňa 21. 4. 2021 vetovala a vrátila na opätovné prerokovanie parlamentu. Národná rada SR na schôdzi dňa 11. 5. 2021 schválila návrh zákona o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v pôvodnom znení, teda aj s pozmeňujúcim návrhom. Zákon o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021.

Týmto zákonom taktiež došlo k transpozícii smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu do slovenského právneho

systemu. Spolu so zákonom č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov boli vydané aj príslušné vykonávacie predpisy úradu:

- Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 188/2021 Z. z., ktorou sa ustanovujú prahové hodnoty na určenie, či dohoda medzi podnikateľmi, zosúladený postup podnikateľov alebo rozhodnutie združenia podnikateľov má zanedbateľný účinok na hospodársku súťaž
- Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 189/2021 Z. z., ktorou sa ustanovujú náležitosti oznámenia koncentrácie
- Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 190/2021 Z. z. o odmeňovaní člena Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky
- Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 191/2021 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o programe zhovievavosti
- Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 192/2021 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach urovnania

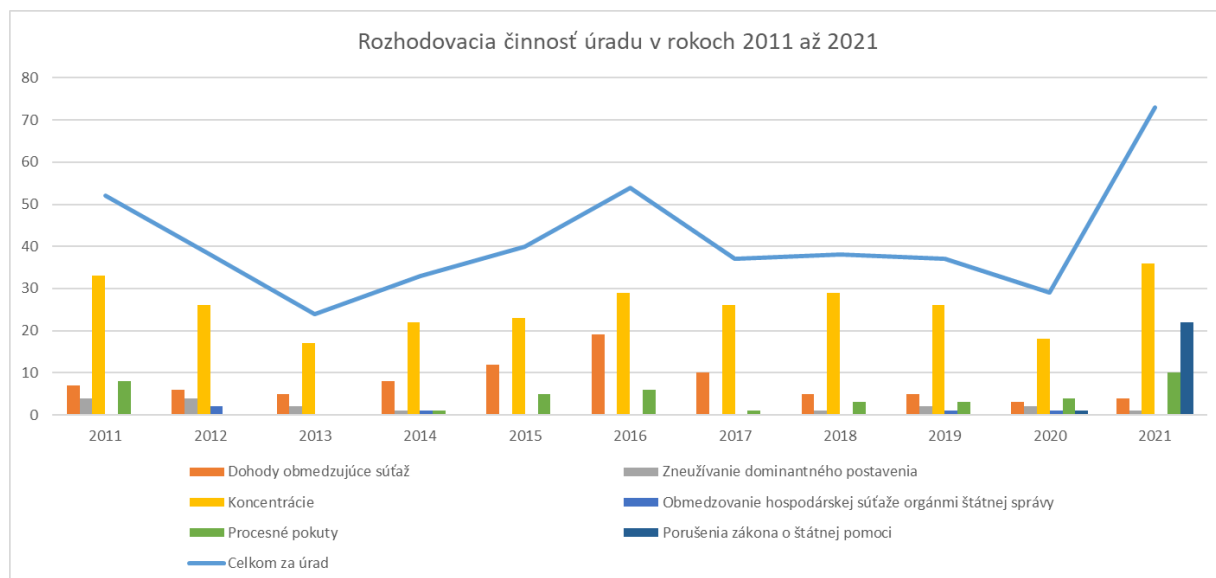
V súvislosti s nadobudnutím účinnosti nového znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže úrad postupne uskutočňuje revíziu vydaných podzákonných predpisov, usmernení a dokumentov zverejnených na webovom sídle.

3

Grafy prezentujúce vývoj činnosti úradu

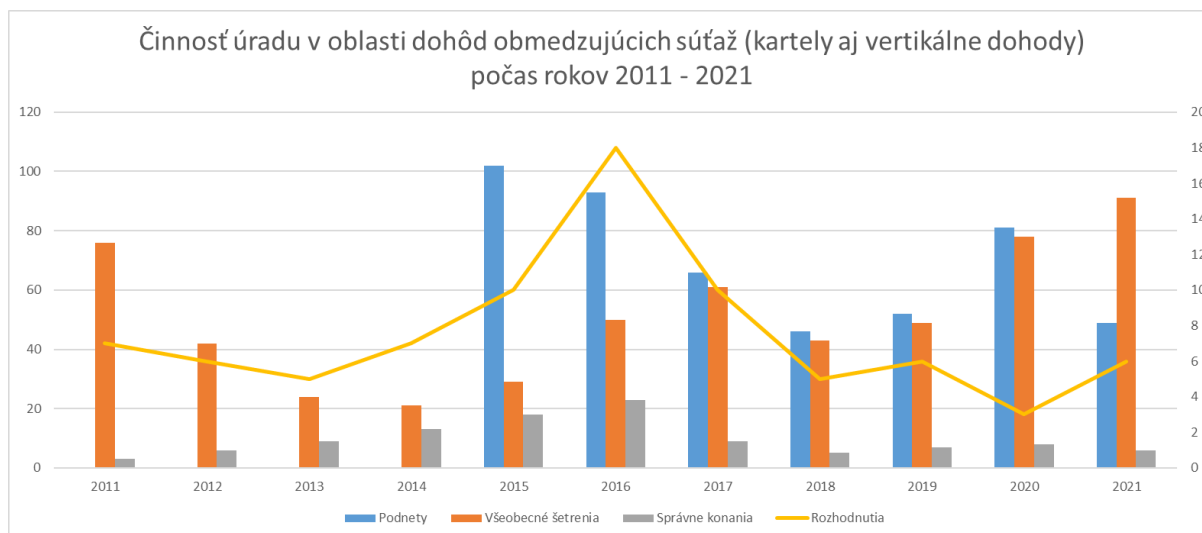
Prehľad činností úradu vo svetle počtu vydaných rozhodnutí, vedených správnych konaní a prešetrovaní, ako aj prijatých podnetov⁴

Graf 1 Rozhodovacia činnosť úradu v rokoch 2011 až 2021

Celková rozhodovacia činnosť úradu bola na konci sledovaného obdobia ovplyvnená rozhodnutiami v správnych konaniach vo veciach porušení príslušných ustanovení zákona o štátnej pomoci. Určitý a nie zanedbateľný vplyv predstavovala aj zvýšená náročnosť vedenia správnych konaní pri aktívnom uplatňovaní práva na obhajobu právnymi zástupcami účastníkov konaní. Túto skutočnosť najlepšie reprezentuje rastúci počet záznamov v spise, pričom podľa zisťovania vykonaného v roku 2017 narástol priemerný počet registratúrnych záznamov v spise správneho konania na prvom stupni od začatia správneho konania do vydania prvostupňového rozhodnutia z 89 v roku 2015 na 310 v roku 2017.

⁴ Vzhľadom na zmenu metodiky evidencie prijatých podnetov úrad uvádza počet prijatých podnetov pri jednotlivých činnostiach najskôr od roku 2013

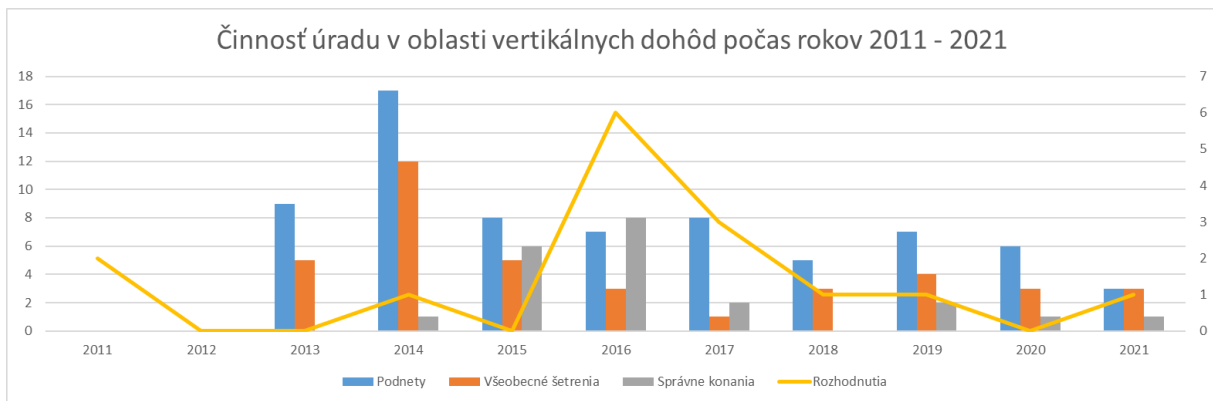
Graf 2 Činnosť úradu v oblasti dohôd obmedzujúcich súťaž (kartely aj vertikálne dohody)

Graf okrem roku 2016 dokumentuje relatívne stabilný vývoj v počte rozhodnutí v oblasti kartelov a vertikálnych dohôd. Spomínaný rok 2016 ovplyvnilo viacero záväzkových rozhodnutí v prípadoch vertikálnych dohôd, ako aj rozhodnutí o zastavení konania v prípadoch kartelov, v ktorých úrad nepreukázal, že účastníci konania porušili ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Viaceré rozhodnutia o zastavení príslušných správnych konaní vychádzali z rozhodnutí súdov o žalobách o nezákonný zásah, ktoré majú podnikatelia možnosť podať v súvislosti s inšpekciou.

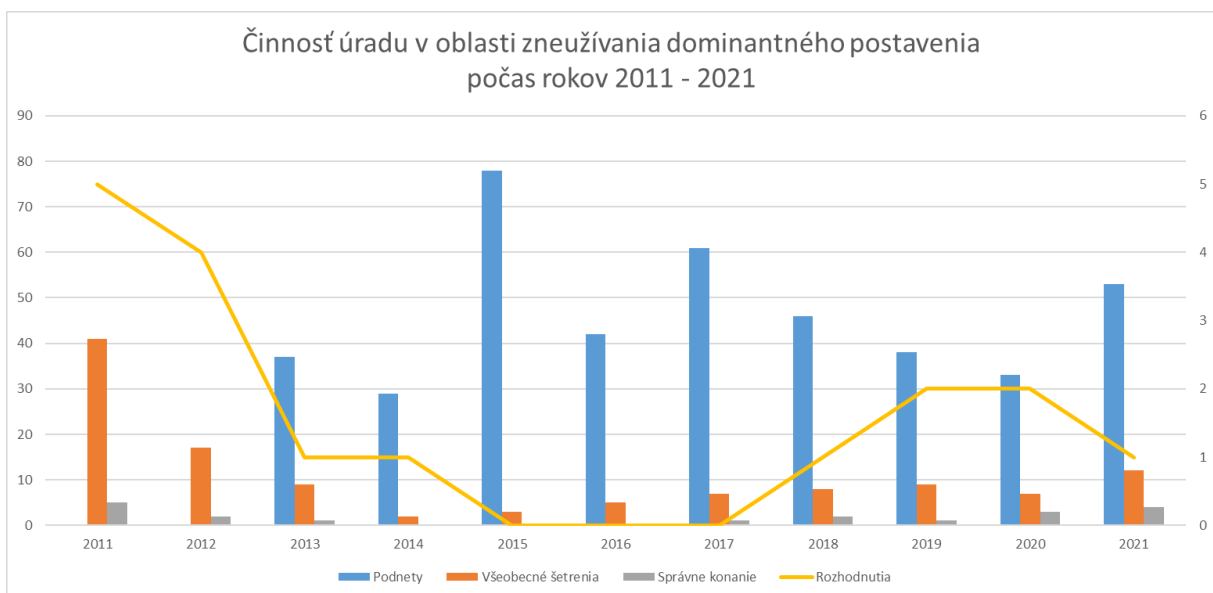
Graf 3 Činnosť úradu v oblasti kartelov

Odbor kartelov čelil v sledovanom období signifikantnému nárastu počtu prijatých podnetov a s tým súvisiacich prešetrení. Mnohé prípady navyše riešil aj v režime tzv. konzultácií, kedy riadiacim orgánom poskytuje odbornú podporu pri kontrole verejných obstarávaní súvisiacich s čerpaním prostriedkov z EŠIF – tieto nie sú zahrnuté v počte prijatých podnetov.

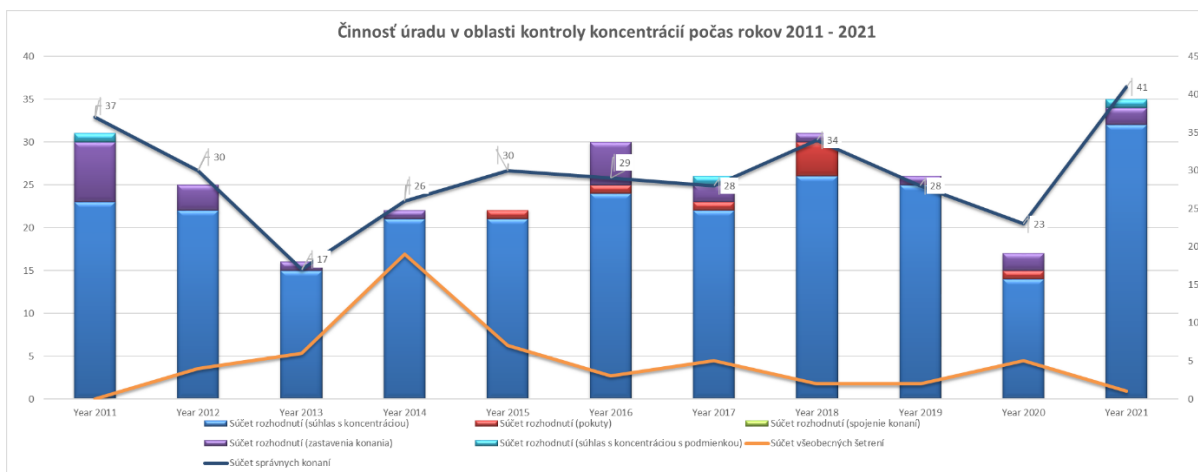
Graf 4 Činnosť úradu v oblasti vertikálnych dohôd počas rokov 2011 - 2021

Rozhodnutia v oblasti vertikálnych dohôd vzhľadom na špecifický charakter tohto porušenia práva hospodárskej súťaže nepatria medzi najpočetnejšie. Okrem viacerých záväzkových rozhodnutí v oblasti predaja nových motorových vozidiel úrad v roku 2016 vydal významné rozhodnutie o vertikálnych dohodách v oblasti predaja produktov zo skupiny mlieko, maslo a smotana.

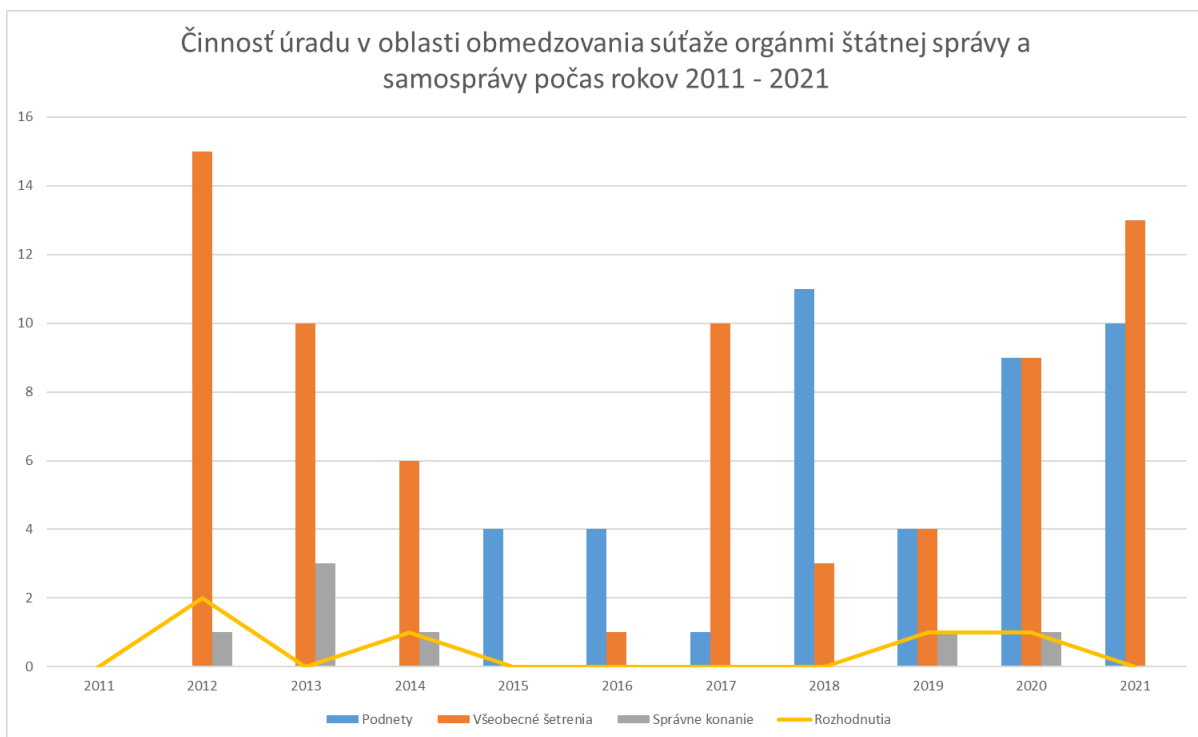
Graf 5 Činnosť úradu v oblasti zneužívania dominantného postavenia

Zneužívanie dominantného postavenia je typické veľkým množstvom podnetov a menším počtom vykonávaných prešetrovaní, vedených správnych konaní a vydaných rozhodnutí. Najdôležitejšou príčinou tohto javu je potreba preukázať, či subjekt, ktorého správanie na trhu sa posudzuje, mal na príslušnom relevantnom trhu dominantné postavenie.

Graf 6 Činnosť úradu v oblasti kontroly koncentrácií počas rokov 2011 – 2021

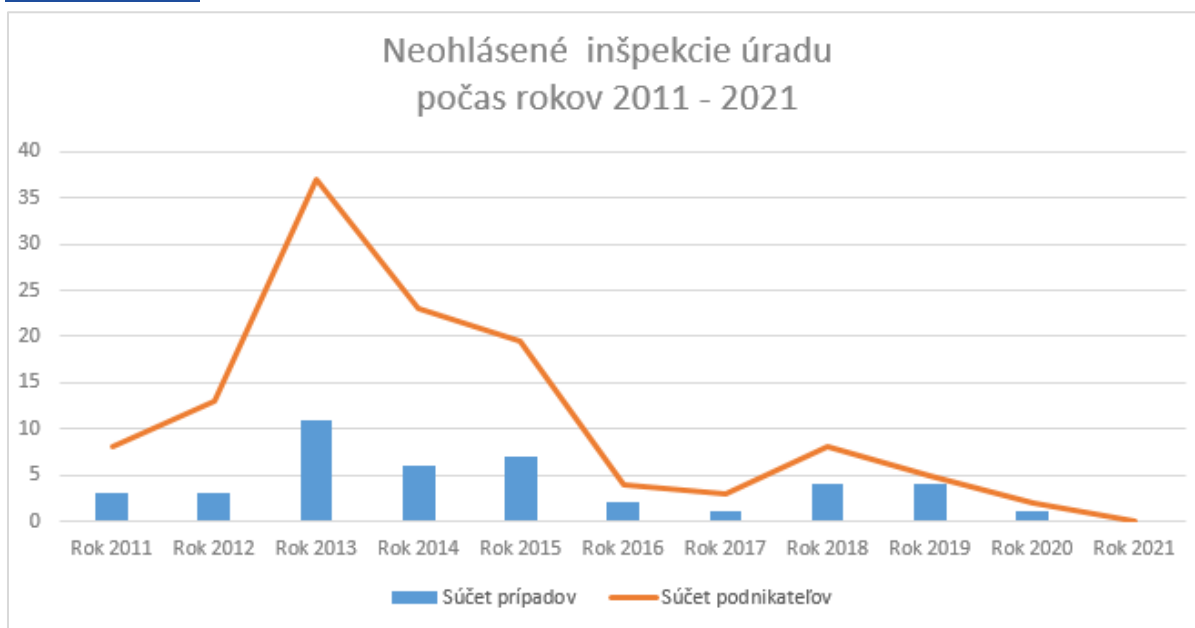
V oblasti kontroly koncentrácií za zmienku stojí najmä citelný výpadok v počte oznámených koncentrácií v roku 2020, ktorý bol spôsobený dopadmi protipandemických opatrení prijímaných v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 na jednotlivé oblasti hospodárstva. Tento, v istom zmysle slova, útlm však bol v nasledujúcom období roku 2021 z dôvodu významného oživenia a zníženia miery neistoty plne nahradený zintenzívneným oznamovaním zamýšľaných koncentrácií.

Graf 7 Činnosť úradu v oblasti obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy počas rokov 2011 - 2021

Špecifickú oblasť činnosti úradu v oblasti obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy charakterizujú prípady, v ktorých úrad zvážil, že forma a dopady protisúťažného zásahu do fungovania v podstate lokálnych trhov bol tak vážny, že úrad miesto často uplatňovanej súťažnej advokácie začal správne konanie a vydal rozhodnutie s uložením náležitej pokuty. V ostatnom období aj s odkazom na úradom v minulosti vydané rozhodnutia v tejto oblasti narástol aj počet úradu doručených podnetov.

Inšpekcie

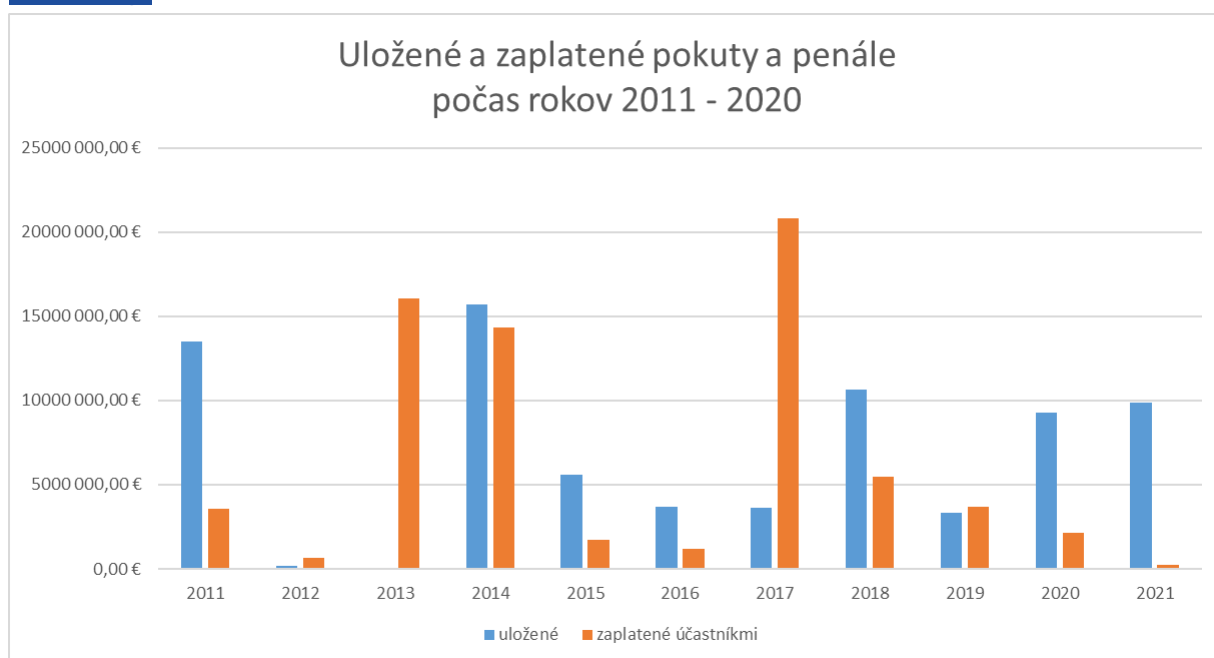

Graf 8 Neohlásené inšpekcie úradu počas rokov 2011 - 2021

Vývoj počtu úradom realizovaných inšpekcií významne ovplyvnili rozhodnutia súdov o žalobách o nezákonný zásah, ktoré majú podnikatelia možnosť podať v súvislosti s inšpekciou. Najmä v roku 2016 došlo z istého hľadiska až zneisteniu úradu pri výkone tejto jeho významnej právomoci. Aj keď v ďalších obdobiach došlo k oživeniu činnosti úradu v tejto oblasti, počet vykonaných inšpekcií v rokoch 2020 a 2021 významne negatívne ovplyvnili dlhotrvajúce striktné protipandemické opatrenia na Slovensku.

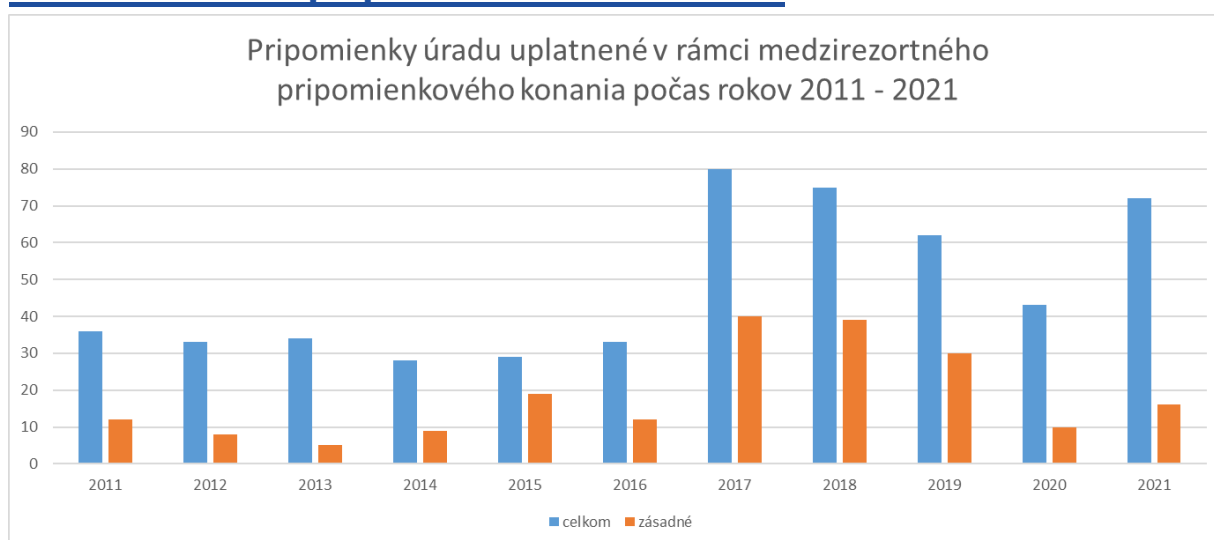
Pokuty

Graf 9 Uložené a zaplatené pokuty a penále

Vývoj počtu uložených a zaplatených pokút je vždy potrebné interpretovať s ohľadom na počet úradu doručených podnetov, úradom vykonávaných prešetrovaní či vedených správnych konaní. Zaplatené pokuty rovnako významne ovplyvňuje aj následný súdny prieskum, počas ktorého môže dochádzať aj odkladu vykonateľnosti rozhodnutí úradu do vydania rozhodnutia príslušného súdu vo veci takýchto žalôb.

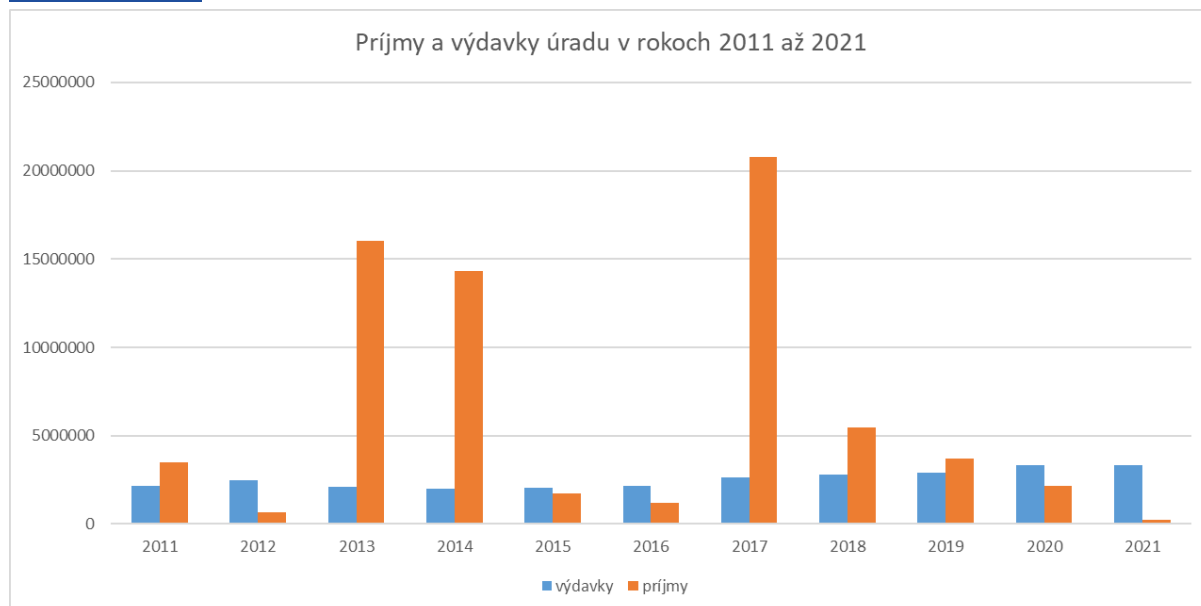
Medzirezortné pripomienkové konanie

Graf 10 Pripomienky úradu uplatnené v rámci medzirezortného pripomienkového konania počas rokov 2011 – 2021

Pripomienky úradu uplatnené v rámci medzirezortného pripomienkového konania vykazujú za ostatnú dekádu významný nárast, čo dokumentuje snahu úradu odstraňovať obmedzenia súťaže už v nastavení či regulácii príslušných odvetví národného hospodárstva.

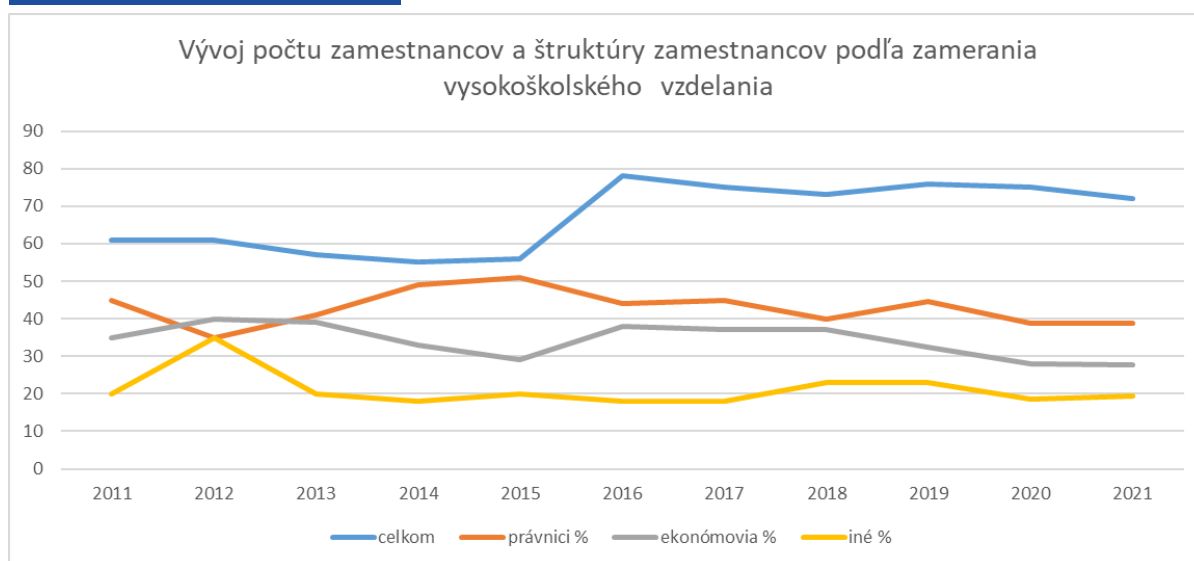
Rozpočet

Graf 11 Príjmy a výdavky úradu v rokoch 2011 až 2021

Za sledované obdobie rokov 2011 až 2021 úrad nespochybniteľne dosiahol aktívne saldo z hľadiska svojej rozpočtovej kapitoly, kedy príjmy úradu v celkovom súčte z uložených pokút za sledované obdobie dosiahli dva a pol násobok výdavkov na jeho činnosť v tomto období, a to vrátane využitých prostriedkov čerpaných z európskych zdrojov.

Zamestnanci úradu

Graf 12 Vývoj počtu zamestnancov a štruktúry zamestnancov podľa zamerania vysokoškolského vzdelania

Vývoj počtu zamestnancov asi najvýznamnejšie ovplyvnil rok 2016, kedy do kompetencie úradu vrátane príslušných zamestnancov delimitáciou prešla oblasť štátnej pomoci. Zmeny v oblasti tvorby legislatívy po roku 2020 predstavovali pre úrad dopad v podobe mierneho zníženia počtu systemizovaných štátnozamestnaneckých miest určených na túto oblasť. Z hľadiska štruktúry zamestnancov podľa zamerania vysokoškolského vzdelania dochádza v ostatnom období k poklesu zastúpenia vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov s právnickým a ekonomickým vzdelaním, čo bolo spôsobené nielen skutočnosťami popísanými vyššie, ale aj nástupom nových disciplín rozhodujúcich pre posudzovanie porušení práva hospodárskej súťaže (napr. experti v oblasti informačných a komunikačných systémov, dátoví analytici a pod.).

4

Súťažná advokácia úradu

Okrem rozhodovacej činnosti úrad podporuje a rozvíja konkurenčné prostredie aj prostredníctvom súťažnej advokácie. Cieľom súťažnej advokácie je preventívne pôsobiť na odbornú verejnosť, podnikateľov a politikov, vysvetľovať a presadzovať princípy súťaže a prispievať k tvorbe súťažnej kultúry. Súťažná advokácia zahŕňa široké spektrum činností od pripomienok úradu v rámci medzirezortného pripomienkového konania cez rôzne iniciatívne materiály a aktivity úradu, vzdelávanie v oblasti súťažnej politiky po komunikáciu s verejnosťou.

Medzirezortné pripomienkové konania

Rok 2011

V roku 2011 úrad zaslal v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienky k 36 materiálom, z toho k 24 materiálom si uplatnil odporúčacie pripomienky, k 12 materiálom si uplatnil aj zásadné pripomienky, napr. k materiálom **Vecný zámer zákona o verejnom obstarávaní a zákon o verejnom obstarávaní, Správa o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s návrhmi na jeho zlepšovanie, k zákonu o elektronických komunikáciách či Občianskemu súdnemu poriadku.**

Rok 2012

V roku 2012 úrad zaslal pripomienky k 33 materiálom v rámci medzirezortného pripomienkového konania. 27 pripomienok malo odporúčací charakter, v 8 z nich úrad formuloval aj zásadné pripomienky k pripravovanej legislatíve, napr. k **zákonu o verejnom obstarávaní, zákonu o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, zákonu o slobodnom prístupe k informáciám, zákonu o advokácii, zákonu o odpadoch** či k materiálu **Nariadenie vlády SR o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.**

Rok 2013

V roku 2013 úrad zaslal pripomienky k 34 materiálom, k 29 materiálom mali pripomienky odporúčací charakter, v 5 materiáloch úrad formuloval aj zásadné pripomienky k pripravovanej legislatíve, napr. k **zákonu o zdravotnom poistení, zákonu o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, zákonu o odpadoch.**

Rok 2014

V roku 2014 úrad zaslal pripomienky k 28 materiálom, k 19 materiálom mali pripomienky odporúčací charakter, v 9 materiáloch úrad formuloval aj zásadné pripomienky. Pripomienky úradu sa týkali **Obchodného zákonníka, zákona o odpadoch, civilného sporového poriadku, správneho súdneho poriadku, zákona o notároch, zákona o poisťovníctve a zákona o geodézii a kartografii.** V takých prípadoch, ktoré by mohli narušiť fungujúce konkurenčné prostredie, zaslal úrad svoje stanovisko aj nad rámec medzirezortného pripomienkového konania.

Rok 2015

V roku 2015 úrad zaslal pripomienky k 29 materiálom, k 10 materiálom mali pripomienky odporúčací charakter a v 19 materiáloch úrad formuloval aj zásadné pripomienky k pripravovanej legislatíve. Pripomienky úradu sa týkali napríklad **zákona o úveroch na bývanie, zákona o účtovníctve, autorského zákona, vyhlášky o základnom bankovom produkte, zákona o platobných službách a zákona o verejnom obstarávaní.**

Rok 2016

V rámci medzirezortného pripomienkového konania v roku 2016 zaslal úrad pripomienky k 33 návrhom zákonov alebo iných právnych materiálov. K 21 návrhom mal úrad len odporúčacie pripomienky, k 12 návrhom aj zásadné pripomienky. Pripomienky úradu sa týkali napríklad **zákona o súdnych exekútoroch, zákona o poisťovníctve, zákona o dôveryhodných službách, zákona o zdravotnom poistení či návrhov na poskytnutie investičných pomoci rôznym subjektom, konkrétne návrhu investičnej pomoci pre I.D.C. Holding, návrhu na poskytnutie investičnej pomoci Gestamp Nitra, návrhu na poskytnutie investičnej pomoci Hyunnam SK.**

Rok 2017

V rámci medzirezortného pripomienkového konania v roku 2017 zaslal úrad pripomienky k 80 návrhom zákonov alebo iných právnych materiálov. K 40 návrhom mal úrad len odporúčacie pripomienky, k 40 návrhom aj zásadné pripomienky. Pripomienky úradu sa týkali napríklad návrhov **zákona o spotrebnej dani z minerálneho oleja, zákona o odpadoch, zákona o liekoch a o zdravotníckych pomôckach, zákona o zdravotnej starostlivosti a súvisiacich službách, zákona o slobodnom prístupe k informáciám, Obchodného zákonníka, zákona o podmienkach prevádzky vozidiel, zákona o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže, uznesenia k financovaniu rekonštrukcie, modernizácie a budovania futbalových štadiónov, koncepcie rozvoja Univerzitnej nemocnice Bratislava a návrhu realizácie výstavby novej Univerzitnej nemocnice v Bratislave či niekoľkých návrhov na poskytnutie investičných pomoci rôznym subjektom.**

Rok 2018

V roku 2018 úrad zaslal pripomienky k 75 materiálom predloženým v medzirezortnom pripomienkovom konaní, k 36 návrhom odporúčacie pripomienky, k 39 návrhom zaslal aj zásadné pripomienky. Pripomienky úradu sa týkali napríklad návrhov **zákona o dani z poistenia, zákona o odpadoch, zákona o ochrane oznamovateľov, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, zákona o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny, vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve, Riadneho predbežného stanoviska k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o ochrane osôb nahlasujúcich porušenia práva**

Únie, návrhu skupiny poslancov Národnej rady SR na vydanie zákona o osobitnom odvode obchodných reťazcov, návrhu realizácie Novej univerzitnej nemocnice v Martine či niekoľkých návrhov na poskytnutie investičných pomoci rôznym subjektom.

Rok 2019

V roku 2019 úrad zaslal pripomienky k 62 materiálom predloženým v medzirezortnom pripomienkovom konaní, k 32 návrhom odporúčacie pripomienky, k 30 návrhom aj zásadné pripomienky. Pripomienky úradu sa týkali napríklad návrhov **zákona o e-Governmente, zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje, zákona o zdravotných poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, zákona o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch a stavovských organizáciách v zdravotníctve, zákona o cenách, legislatívneho zámeru zákona o komore verejného obstarávania, Notárskeho poriadku, vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike, vyhlášky Úradu vlády SR, ktorou sa vydáva Etický kódex štátneho zamestnanca.**

Rovnako niekoľko pripomienok z hľadiska štátnej pomoci úrad vzniesol k návrhom na poskytnutie investičnej pomoci rôznym subjektom, k návrhom akčných plánov rozvoja niekoľkých okresov, ročných priorít vybraných okresov, finančného zabezpečenia sanácie havarijného stavu Spišského hradu či komplexnej revitalizácie hradu Krásna Hôrka, rekonštrukcie národnej kultúrnej pamiatky a prevádzkových priestorov Štátnej opery v Banskej Bystrici, uvoľnenia finančných prostriedkov na vybudovanie Národného cyklistického centra, k Analýze postavenia a návrhu rekonštrukcie Fakultnej nemocnice s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica, k návrhom na vyslovenie súhlasu vlády SR so začatím obstarávania stavby parkovacích domov a preusporiadania statickej dopravy a modernizácie v areáli Univerzitnej nemocnice Bratislava alebo rekonštrukcie a dostavby pavilónu nemocnice ŠGN Podunajské Biskupice, ale aj k ďalším.

Rok 2020

V roku 2020 úrad zaslal pripomienky k 43 materiálom predloženým v medzirezortnom pripomienkovom konaní. K 7 návrhom zaslal len zásadné pripomienky, k 33 návrhom odporúčacie pripomienky a k 3 návrhom si súčasne uplatnil zásadné i odporúčacie pripomienky. Úrad si teda uplatnil zásadné pripomienky k 10 materiálom – uvedený počet zahŕňa pripomienky, ktoré boli dané z pohľadu ochrany súťaže, ako aj pripomienky mimo tohto rámca.

Pripomienky úradu sa týkali napríklad návrhov **zákona o Súdnej rade SR, vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov, zákona o verejnom obstarávaní, ústavného zákona o starobnom dôchodkovom systéme, zákona o odpadoch, zákona o zdravotnom poistení, zákona o zdravotných**

poisťovniach a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou, zákona o nadobúdaní vlastníctva poľnohospodárskeho pozemku, Vyhlášky Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktorou sa vykonáva zákon o autoškolách.

Rok 2021

Úrad si počas roka 2021 uplatnil niekoľko zásadných a obyčajných pripomienok k viacerým návrhom materiálov, ktoré boli predložené v rámci medzirezortných pripomienkových konaní. K 16 návrhom predložil zásadné pripomienky, pričom celkom úrad uplatnil pripomienky 72 návrhom legislatívnej, ako aj nelegislatívnej povahy. Zásadné pripomienky úrad predložil v uvedenom období k nasledujúcim návrhom materiálov: **zákon o podpore v čase skrátenej práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon o údajoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon o elektronických komunikáciách, vyhláška Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky o spôsoboch a postupoch pri elektronizácii agendy verejnej správy, zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Národný program aktívneho starnutia na roky 2021– 2030, zákon o preverovaní zahraničných investícií a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, Národná koncepcia informatizácie verejnej správy Slovenskej republiky, zákon o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách).**

Sektorové prieskumy, šetrenia a spolupráca s ústrednými orgánmi štátnej správy

Rok 2011

Šetrenie a súťažná advokácia vo viacerých oblastiach

V roku 2011 úrad uskutočňoval **šetrenie a súťažnú advokáciu** najmä v oblastiach

- **poskytovania služieb pre rôzne značky tachografov v SR (cestné záznamové zariadenie),**
- **pripájania novovybudovaných lokálnych plynárenských zariadení a**
- **uskladnenia komunálneho odpadu, zberu elektroodpadu.**

V uvedených oblastiach úrad v rámci šetrení neidentifikoval porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže, avšak identifikoval problematické oblasti trhu. V rámci súťažnej advokácie úrad na tieto obmedzenia upozornil listami príslušné rezorty - Ministerstvo dopravy SR ohľadom problémov v oblasti tachografických meradiel,

Ministerstvo životného prostredia SR ohľadom podpory nových spôsobov zberu drobného elektroodpadu, Ministerstvo kultúry SR ohľadom fungovania tlačových agentúr.

Výsledkom prešetrovania úradu v roku 2011 bola aj **sektorová štúdia** s názvom **Problémy v sektore železničnej dopravy zo súťažného hľadiska**.

Rok 2012

Šetrenie a súťažná advokácia v oblasti vodárenstva

Úradom uskutočňované **šetrenie a súťažná advokácia** sa v roku 2012 týkali predovšetkým **vodárenstva**.

Úrad prešetroval podnety, ktoré sa týkali spôsobu stanovenia objemu odvádzanej odpadovej vody Východoslovenská vodárenská, a. s., so sídlom v Košiciach. Úrad zistil, že nebol dôvod na pokračovanie v prešetrovaní a/alebo otvorenie správneho konania vo veci možného porušenia § 8 zákona č. 136/2001 Z. z., a preto úrad prešetrovanie na trhu ukončil.

Úrad však počas prešetrovania zistil, že používané hodnoty smerných čísel nezodpovedali skutočnosti, pokiaľ išlo o reálny objem vypúšťaných odpadových vôd na Slovensku. Preto v rámci súťažnej advokácie oslovil Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky a navrhol legislatívne zmeny týkajúce sa smerných čísel, navrhol znížiť úroveň smerných čísel, pričom návrh úradu bol akceptovaný a stal sa podkladom ďalších aktivít príslušného ministerstva. Obdobné kroky vyvinula aj samotná pôvodne prešetrovaná spoločnosť prostredníctvom Asociácie vodárenských spoločností.

Rok 2013

Prešetrovanie na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení

V rámci prešetrovania úrad v roku 2013 ukončil prešetrovanie **na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení**, ktoré úrad, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, začal v roku 2012 na základe podnetu jedného z kolektívnych systémov. Podľa tohto subjektu si spoločnosť, ktorá spracúva elektroodpad z chladiacich a mraziacich zariadení, účtovala za svoje služby neprimerane vysoké ceny.

Hoci skutočnosti zistené v rámci prešetrovania do určitej miery indikovali možné súťažné problémy, samotné prešetrovanie úradu a novela zákona o odpadoch, ktorá od 01. 01. 2013 zrušila zákaz vývozu nebezpečného odpadu, priniesli také významné zmeny na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení, že úrad nemal za potrebné uložiť sankcie. Aj vďaka aktivitám úradu sa problém na trhu vyriešil systémovo, vytvorením konkurenčnejšieho prostredia, čo je pre trh prijateľnejšie a efektívnejšie ako zavádzanie regulácie správania.

Štúdia týkajúca sa sektora tepelného hospodárstva

Úrad v danom roku vypracoval materiál o tepelnej energetike s názvom **Fungovanie a problémy v sektore tepelného hospodárstva v SR so zameraním na systémy CZT z pohľadu Protimonopolného úradu SR**. Zverejneniu materiálu predchádzala odborná diskusia a pripomienkovanie zo strany Ministerstva hospodárstva SR, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry, Združenia miest a obcí Slovenska, Slovenského zväzu výrobcov tepla a Združenia spoločenstiev vlastníkov bytov Slovenska.

Rok 2014

Správa z prešetrovania v oblasti poskytovania finančných služieb

Úrad publikoval **Správu z prešetrovania v oblasti poskytovania finančných služieb obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam v Slovenskej republike**.

V dokumente sa úrad podrobne venoval analýze finančného sektora, ktorý predstavuje jednu z najdôležitejších hybných síl ekonomiky. V rámci prešetrovania sa úrad zameril na podmienky poskytovania niektorých finančných produktov bánk obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam, keďže títo klienti zväčša nemajú k dispozícii dostatok odborných informácií na efektívne rozhodovanie pri výbere poskytovateľa bankových služieb a zároveň majú nižšiu vyjednávaciu silu. Úrad zisťoval, či banky viažu poskytnutie vybraných typov úveru obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam na poskytnutie bežného účtu vedeného v príslušnej banke. Viazanie produktov môže oslabiť hospodársku súťaž zvýšením nákladov na zmenu banky, znížením transparentnosti cien, čím sa znižuje mobilita predmetných klientov bánk a zvyšujú sa bariéry vstupu pre nových poskytovateľov finančných služieb (najmä tých, ktorí sa špecializujú na jeden produkt).

Úrad z prešetrovania zistil nasledujúce skutočnosti:

- K viazaniu hypotekárnych a spotrebných úverov obyvateľstvu na bežný účet nedochádzalo, čo úrad hodnotil pozitívne. Banky systémom rôznych zliav (napr. zníženie úrokovej sadzby k úveru) a iných výhod motivovali spotrebiteľov k tomu, aby si zobrali v balíčku produkty úver a bežný účet. Ak sa však klient rozhodol zrušiť bežný účet v danej banke, z ktorého splácal úver, uvedené bolo spojené s prekážkami, najmä s administratívnymi a finančnými nákladmi (viaceré banky v tejto súvislosti uplatňovali v mnohých prípadoch nie zanedbateľný poplatok za zmenu zmluvných podmienok úverovej zmluvy), čo znižovalo mobilitu klientov.
- Praktika viazania úveru malým a stredným podnikateľom s bežným účtom bola pomerne rozšírená - podiel bánk na trhu úverov pre malých a stredných podnikateľov, ktoré takto postupovali predstavoval v roku 2012 takmer 63 %.

- V prípade poskytovania úverov samosprávam, podiel bánk, ktoré poskytovali úvery samosprávam spolu s bežným účtom v roku 2012 predstavoval takmer 59 %.

Úrad preto v súlade so svojou stratégiou a prioritizačnou politikou v rámci uplatňovania súťažnej advokácie vyzval banky, aby:

- upustili od praktiky viazania poskytnutia úveru malým a stredným podnikateľom na bežný účet v danej banke,
- neviazali poskytnutie úveru samosprávam na bežný účet vedený v banke poskytujúcej úver,
- transparentným spôsobom poskytovali svojim klientom všetky informácie rozhodujúce pre vyhodnotenie jednotlivých konkurenčných ponúk vrátane informácií o podmienkach a poplatkoch za prípadnú zmenu zmluvných podmienok dohodnutých v úverových zmluvách, zrušenie bežného účtu a pod.,
- znižovali informačnú asymetriu medzi bankami a klientmi bánk a minimalizovali administratívne bremeno klientov pri zmene poskytovateľa sledovaných finančných služieb.

Rok 2015

Sektorová správa o fungovaní trhu so zemným plynom

Úrad vydal **Aktualizáciu sektorovej správy o fungovaní trhu so zemným plynom v Slovenskej republike.**

Ešte v roku 2010 zverejnil úrad sektorovú správu o fungovaní trhu so zemným plynom v SR, v ktorej popísal situáciu na trhu so zemným plynom v SR z hľadiska jeho rôznych úrovní a hráčov, ktorí na ňom pôsobia najmä v oblasti dodávok zemného plynu koncovým spotrebiteľom spolu s vyhodnotením konkrétnych faktorov ovplyvňujúcich ďalší rozvoj hospodárskej súťaže.

V roku 2015 úrad opätovne zanalyzoval vývoj situácie na tomto trhu a vydal **Aktualizáciu sektorovej správy o fungovaní trhu so zemným plynom v SR.** Keďže predchádzajúca správa konštatovala, že napriek otvoreniu trhu dodávok zemného plynu pre koncových zákazníkov bol dovtedajší vývoj konkurencie pomerne pomalý, úrad sa zameril hlavne na túto časť trhu.

Na základe zistení úrad konštatoval nasledujúce:

- Celkový trhový podiel spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a.s., (ďalej len „SPP“) ako dlhodobého lídra na trhu s dodávkami plynu koncovým zákazníkom, vplyvom rastúcej konkurencie klesá. Jeho trhový podiel za všetky kategórie konečných zákazníkov postupne klesol z takmer 85 % v roku 2010 na 63 % v roku 2013. Tento klesajúci podiel bol zapríčinený jednak vstupom nových hráčov na trh, ale tiež posilňovaním postavenia už existujúcich konkurentov, čo svedčí o rastúcej konkurencii v tejto oblasti ekonomiky.

- Od otvorenia trhu nastali najväčšie zmeny v skupine zákazníkov priemyselných odberateľov, naopak, najmenší pokles podielu spoločnosti SPP nastal v kategórii malých podnikov.
- Posun nastal aj v zložení koncovej ceny. Zvyšuje sa podiel tej zložky ceny, v rámci ktorej existuje na trhu konkurencia. Naopak, podiel zložiek, ktoré sú zabezpečované tzv. prirodzenými monopolmi (distribúcia a preprava) postupne klesá. Pre koncového spotrebiteľa je tento trend pozitívny, pretože stále väčšia časť ceny je ovplyvňovaná konkurenciou, ktorá na tomto trhu postupne rastie.

Napriek niektorým pozitívnym zmenám a vývoju v sektore plynárenstva v uplynulom období si úrad stanovil, že vzhľadom na význam a široké využitie bude situáciu v tomto sektore naďalej sledovať a pravidelne vyhodnocovať zmeny súvisiace s hospodárskou súťažou. Zameria sa tiež na otázky vplyvu cenovej regulácie na hospodársku súťaž pri tých kategóriách zákazníkov, pri ktorých ostávajú dodávky plynu stále regulované.

Rok 2016

V roku 2016 úrad okrem iných významných aktivít uverejnil aj **stanovisko k účasti majetkovo alebo personálne prepojených subjektov v procese verejného obstarávania**. Týmto stanoviskom aj s odkazom na príslušné rozhodnutia európskych súdov úrad poukázal, že má kompetencie postihovať dohody obmedzujúce súťaž len v prípade, ak ich uzatvoria podnikatelia, ktorí sú nezávislí a svoju podnikateľskú činnosť by mali vykonávať na základe vlastných autonómnych rozhodnutí. Kartel sa vyznačuje práve tým, že ide o protisúťažnú dohodu medzi nezávislými podnikateľmi - konkurentmi. Pokiaľ sa verejného obstarávania zúčastnia subjekty patriace do jednej ekonomickej skupiny, úrad nemá právomoc zasiahnuť. Prípadné dohody medzi nimi nie je možné postihnúť ako kartel, keďže v rámci ekonomickej skupiny nemajú všetky subjekty možnosť nezávisle určovať svoje správanie. Z tohto dôvodu sa úrad snaží upozorňovať na tieto škodlivé praktiky kompetentné inštitúcie. Ich spolupráca v tejto oblasti môže prispieť k zvýšeniu intenzity súťaže vo verejných obstarávaníach a je v súlade s verejným záujmom efektívneho využívania verejných prostriedkov. Úrad v tejto súvislosti vyzval príslušné orgány na prijatie legislatívnych úprav, ktoré by túto situáciu vyriešili. Úrad sa tejto téme v rámci svojej súťažnej advokácie intenzívne venoval aj nasledujúcich obdobiach, čo rezultovalo aj v príslušných úpravách zákona o verejnom obstarávaní či niektorých podzákonných predpisov týkajúcich sa kontroly verejných obstarávaní v procese realizácie projektov spolufinancovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Rok 2017

Dokument Elektronické trhovisko (EKS) – podlimitné zákazky

V roku 2017 úrad publikoval výsledky svojich uskutočnených analýz v dokumente **Elektronické trhovisko (EKS) – podlimitné zákazky**. Prostredníctvom tohto dokumentu úrad pokladal za dôležité upozorniť na možný negatívny vplyv na úroveň hospodárskej súťaže vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži. Uviedol v ňom výsledky ním uskutočnenej podrobnej

analýzy verejných obstarávaní, konkrétne podlimitných zákaziek realizovaných s využitím elektronického trhoviska (EKS), ktoré získal detailným preskúmaním nastavenia elektronického trhoviska a posúdením úrovne vplyvu nastavenia súťažných procesov a obchodných podmienok na intenzitu hospodárskej súťaže či existenciu príležitostí pre podnikateľov na ich protisúťažnú koordináciu. Úrad v dokumente upozornil na nedostatky v nastavení systému EKS a aj na základe záverov a zistení úradu došlo k zmenám v nastavení fungovania systému a sťažení koordinácie podnikateľov využívajúcich EKS.

S odkazom na vybrané rozhodnutia súdov a aj medializované komentáre dopadov týchto rozhodnutí na vývoj počtu úradom realizovaných inšpekcií úrad v roku 2017 zverejnil dokument s názvom **Stručná analýza vývoja počtu začatých správnych konaní a úradom realizovaných inšpekcií**. V ňom okrem iného konštatoval, že pre úrad je nesmierne dôležité, aby v oblasti svojich kompetencií a zverených právomocí, medzi ktoré jednoznačne radí aj právo vykonávať inšpekcie, existovala ich nespochybniteľná akceptácia zo strany odbornej aj laickej verejnosti. Úrad bol totiž v druhej polovici roku 2016 niektorými rozsudkami Najvyššieho súdu SR zneistený vo svojej právomoci vykonávať inšpekcie v priestoroch podnikateľa a jeho dopravných prostriedkoch bez súhlasu súdu. Ako však už prezentoval aj na konferenciách a fórach koncom roku 2016, po vykonaní dôkladnej analýzy dospel k záveru, že súdny súhlas v prípade výkonu inšpekcií v priestoroch a dopravných prostriedkoch podnikateľov nie je potrebný.

Rok 2018

Uzatvorenie dohôd o vzájomnej spolupráci s orgánmi verejnej správy SR

Dňa 9. 6. 2018 nadobudla účinnosť **dohoda o vzájomnej spolupráci Protimonopolného úradu SR s Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu** (ďalej len „ÚPVII“). Cieľom dohody, ktorú podpísali predseda PMÚ SR a vedúci ÚPVII, je posilnenie ochrany hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a efektívnejšieho výkonu činností spojených s kontrolou verejného obstarávania spolufinancovaného z **európskych štrukturálnych a investičných fondov** (ďalej aj ako „EŠIF“).

Dňa 15. 3. 2018 predseda Protimonopolného úradu SR Tibor Menyhart a predseda Úradu pre verejné obstarávanie Miroslav Hlivák podpísali **dohodu o spolupráci medzi Protimonopolným úradom SR a Úradom pre verejné obstarávanie**. V zmysle uzatvorenej dohody sa vzájomná spolupráca uskutočňuje v oblasti poskytovania dokumentácie a výmeny informácií a poznatkov, v oblasti odborných stretnutí, konzultácií, vypracovávania stanovísk, v oblasti školiacich aktivít a pri podávaní podnetov, postúpení vecí. Uzatvorená dohoda o vzájomnej spolupráci vo veciach spoločného verejného záujmu prispieva aj k efektívnejšej a účinnejšej ochrane verejných zdrojov či rýchlejšiemu riešeniu prípadov kartelových dohôd vo verejných obstarávaníach.

Sektorový prieskum v oblasti internetového predaja

Sektorový prieskum je prešetrovanie, ktoré úrad vykonáva s cieľom získať informácie o stave súťaže v rôznych odvetviach hospodárstva na území SR. Počas roka 2018 úrad informoval o vykonávaní **sektorového prieskumu v oblasti internetového predaja/e-commerce** (ďalej aj ako „e-commerce“). Úrad identifikoval sektor e-commerce ako významnú a rastúcu súčasť hospodárstva Európskej únie a Slovenskej republiky s reálnym aj potenciálnym rastom vplyvu. Spotrebitelia nakupujú a využívajú stále širší sortiment výrobkov a služieb prostredníctvom on-line kanálov. Vzhľadom na uvedené je pre efektívne fungovanie trhov v oblasti e-commerce v prospech spotrebiteľov nevyhnutné zabezpečiť aj účinné presadzovanie princípov súťažného práva. Vzhľadom na uvedené úrad realizoval sektorový prieskum s cieľom zhromaždiť podklady a informácie o fungovaní e-commerce na konkrétnych trhoch a identifikovať možné problémy v oblasti hospodárskej súťaže s dopadom na dodávateľov, predajcov a samotných spotrebiteľov výrobkov ponúkaných prostredníctvom on-line kanálov. Úrad realizoval prieskum formou žiadostí o informácie (ďalej len „dotazníky“), ktoré zaslal vybraným **maloobchodníkom** pôsobiacim v oblasti on-line predaja v rámci rôznych kategórií produktov, ako sú biela technika, čierna technika, mobilné zariadenia, preprava detí, šport/outdoor a dom/záhrada, ako aj verejnou výzvou na vyplnenie dotazníkov aj ktorýchkoľvek **maloobchodných predajcov (e-shopy)**.

Rok 2019

Rozvoj vzájomnej spolupráce s orgánmi verejnej správy SR

Aktívnu spoluprácu vo veciach spoločného verejného záujmu úrad rozvíja v rôznych oblastiach najmä s Najvyšším kontrolným úradom SR, Úradom pre verejné obstarávanie a Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.

Spolupráca sa uskutočňuje nielen formou poskytovania dokumentácie, výmeny informácií a poznatkov, podávania podnetov a postúpenia vecí, ale aj prostredníctvom odborných stretnutí, konzultácií, školiacich aktivít, tiež vypracovávaní stanovísk a prípravy legislatívnych úprav zameraných na zefektívnenie presadzovania práva.

Úrad zároveň informoval, že dňa 14. januára 2019 bola v Úradnom vestníku Európskej únie vydaná **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu** (ďalej len „smernica ECN+“), čím začal aj pre úrad významný transpozičný proces tejto smernice. Cieľom smernice ECN+ je posilnenie fungovania vnútorného trhu, a to prostredníctvom viacerých nástrojov, najmä

- úpravy vnútroštátnych pravidiel, ktoré vnútroštátnym orgánom na ochranu hospodárskej súťaže bránia v účinnom presadzovaní práva, čím sa zabezpečí vyrovnanjšia ochrana podnikov v Európe,

- zabezpečenia dostupnosti rovnakých záruk a nástrojov vo vnútroštátnom práve hospodárskej súťaže, v prípadoch, keď sa uplatňuje súbežne s čl. 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie tak, aby sa zaistila právna istota a rovnaké podmienky a
- zavedenia účinných pravidiel týkajúcich sa vzájomnej pomoci s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie vnútorného trhu a systému úzkej spolupráce v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž.

Rok 2020

Metodický pokyn CKO

V súvislosti so systémom riadenia európskych štrukturálnych a investičných fondov **centrálny koordinačný orgán** (ďalej len „CKO“) **v spolupráci s Protimonopolným úradom SR aktualizoval Metodický pokyn CKO č. 35: „Príslušnosť uchádzačov k jednej ekonomickej skupine, ktorí podali v postupe zadávania zákazky samostatné ponuky, sa neposudzuje ako indikátor možného protisúťažného konania“**.

V tomto materiáli sú okrem iného obsiahnuté inštrukcie pre riadiace orgány k postupu pred určením výšky finančnej opravy podľa Metodického pokynu CKO č. 5, v prípadoch, v ktorých na základe rozhodnutia úradu došlo k porušeniu zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ku konzultáciám s úradom o možnosti podania žaloby pre uplatnenie prípadných nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, k faktoru príslušnosti uchádzačov k jednej ekonomickej skupine, ktorí podali v postupe zadávania zákazky samostatné ponuky, táto sa neposudzuje ako indikátor možného protisúťažného konania.

V tomto roku úrad publikoval aj dokument s názvom **Vybrané zistenia a závery z vykonaných prešetrovaní Protimonopolného úradu Slovenskej republiky v sektore maloobchodného predaja pohonných látok**. V dokumente okrem iného konštatoval nasledujúce skutočnosti týkajúce sa disproporcie medzi tempom poklesu cien ropy na svetových trhoch a poklesom maloobchodných cien pohonných látok na Slovensku:

- Líder na slovenskom trhu, spoločnosť SLOVNAFT, a.s., ktorá významne ovplyvňuje úroveň cien pohonných látok, v období pandémie COVID-19 spracúvala ropu z existujúcich zásob, ktoré nakupovala ešte za iných podmienok na trhu, t. j. aj za podstatne vyššie ceny, pričom vzhľadom na prepád dopytu dochádzalo k obmene zásob oveľa pomalším tempom ako obvykle.
- Trh SR s pohonnými látkami je dlhodobo objektívne charakterizovaný cenovou asymetriou, t. j. v prípade nárastu cien vstupov upravujú predajcovia ceny nahor rýchlejšie, ako ich znižujú v prípade ich poklesu. Je teda možné povedať, že takýto vývoj na trhu bol pravdepodobný.

- Situácia v susedných krajinách nebola veľmi odlišná od Slovenska. Zníženie cien bolo síce v Česku, Poľsku a Maďarsku výraznejšie, ale nie podstatné, pričom v Rakúsku klesli ceny pohonných látok ešte menej ako v SR.

Rok 2021

V roku 2021 boli jedným z prostriedkov súťažnej advokácie úradu zameranej na odstraňovanie súťažných problémov či predchádzanie ich vzniku v budúcnosti aj advokačné listy, ktoré úrad adresoval niekoľkým orgánom štátnej správy a samosprávy v SR. Advokačné listy sa v roku 2021 týkali nasledujúcich problematik:

- **obmedzenie činností určitých kategórií maloobchodných prevádzok počas pandémie ochorenia COVID-19**

Úrad v roku 2021 advokačným listom opakovane upozornil Úrad verejného zdravotníctva SR (ďalej len „ÚVZ SR“) na nevyhnutnosť zohľadňovať súťažný aspekt a potrebu ochrany hospodárskej súťaže aj pri nastavovaní a prijímaní opatrení na ochranu verejného zdravia a životov obyvateľov SR v podmienkach mimoriadnej situácie spôsobenej pandemiou ochorenia COVID-19 na území SR.

Úrad v decembri 2021 upozornil ÚVZ SR, že jeho vyhláškou č. 263 z 24. 11. 2021 dochádzalo na maloobchodnom trhu k zvýhodneniu niektorých kategórií podnikateľov. V zmysle predmetnej vyhlášky menšie a špecializované prevádzky zostávali zatvorené. Naopak, veľké obchodné reťazce, ktoré predávali rovnaký typ tovaru, aj keď častokrát v obmedzenej šírke príslušného sortimentu, a ktoré mohli byť konkurentmi týmto menším a špecializovaným prevádzkam, mohli naďalej ponúkať a predávať takýto tovar.

Úrad vysvetlil, že v oblasti maloobchodného predaja tým dochádzalo k vytvoreniu nerovnakých podmienok na podnikanie. Obchodné reťazce v dôsledku obmedzenia hospodárskej súťaže čelili nižším súťažným tlakom a to mohlo viesť k posilneniu trhovej sily najvýznamnejších subjektov v danej oblasti.

Úrad preto žiadal, rešpektujúc dôležitosť a potrebu opatrení na ochranu verejného zdravia a životov obyvateľstva SR, aby ÚVZ SR pri príprave a vydávaní svojich opatrení voči jednotlivým podnikateľom postupoval nediskriminačne, bez zvýhodňovania konkrétnych predajcov a veľkých obchodných reťazcov a aby podmienky či obmedzenia určil na základe kritérií, ktoré sú transparentné, nediskriminačné a rovnako aplikovateľné pre všetkých.

- **stanovenie dĺžky otváracích hodín určitých typov prevádzok v mestskej časti Bratislava - Staré Mesto**

Úrad v decembri 2021 oslovil svojím advokačným listom aj mestskú časť Bratislava - Staré Mesto. V súvislosti so Všeobecne záväzným nariadením mestskej časti Bratislava - Staré Mesto č. 9/2019 (ďalej len „VZN“) zástupcov mestskej časti úrad upozornil, že aplikácia ustanovení VZN v časti otváracích hodín a ich vynucovanie zo strany mestskej časti môže viesť v dôsledku obmedzenia času prevádzky k

diskriminácii určitých typov prevádzok. Niektorí prevádzkovatelia služieb budú mať určený kratší prevádzkový čas ako iné prevádzky, ktoré sú im v určitej oblasti podnikania konkurentmi, a teda niektoré druhy prevádzok, napriek tomu, že poskytujú obdobné služby, budú mať prevádzkový čas určený rozdielne. V dôsledku toho môže vzniknúť na trhu pre časť podnikateľov súťažná výhoda, keďže svoje služby môžu poskytovať po dlhšiu dobu. Takýto postup môže byť v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, ktoré nedovoľujú zvýhodňovať určitého podnikateľa či podnikateľov na úkor iných alebo iným spôsobom obmedzovať súťaž.

Úradom preskúmané predmetné ustanovenia VZN boli v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie v praxi úplne či čiastočne neaplikovateľné. Aj vzhľadom na túto skutočnosť úrad pri riešení problematiky zvolil cestu všeobecného inštruovania mestskej časti, aby v budúcnosti voči jednotlivým podnikateľom na svojom území postupovala nediskriminačne a jednotlivým vzájomne si konkurujúcim podnikateľom poskytovala rovnaké podmienky a možnosti na podnikanie.

Pokiaľ títo porušujú iné právne predpisy, musí ich plnenie dôsledne vymáhať príslušný orgán štátnej správy.

Porušovanie iných právnych predpisov a nedodržiavanie stanovených štandardov, resp. ich slabá vymožitelnosť nemôžu byť dôvodom na určenie rozdielných podmienok pre podnikateľov v konkurenčnom postavení, pretože sa tým môžu v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o ochrane hospodárskej súťaže poskytnúť vybraným subjektom nenáležité výhody.

- **regulácia cien v oblasti areálových rozvodov**

Keďže sa úrad stretával s podnetmi verejnosti na prešetrenie správania spoločností, ktoré vlastnia alebo prevádzkujú areálové rozvody – vodovody alebo kanalizácie nachádzajúce sa najmä v priemyselných parkoch a vo firemných areáloch, a pod., oboznámil sa s touto problematikou, pričom na základe nadobudnutých skúseností sa zameral na areálové rozvody – vodovody a kanalizácie v priemyselných parkoch. So zistenými súťažnými obavami úrad vo februári 2021 oboznámil Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“) a Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) prostredníctvom advokačného listu.

Úrad predovšetkým poukázal na dva zásadné problémy vyskytujúce sa v niektorých priemyselných parkoch, ktorými boli podmienky pripájania sa k areálovým rozvodom a štruktúra a výška poplatkov, ktoré uhrádzajú odberatelia vlastníkom/prevádzkovateľom areálových rozvodov.

Zo zistení úradu vyplynulo, že odberatelia napojení na niektoré areálové rozvody platia poplatky za dodávku vody a odvádzanie odpadových vôd, ktoré sú významne vyššie ako regulované ceny vodného a stočného. Vlastník/prevádzkovateľ areálového rozvodu nemá regulované ceny a taktiež ide o oblasť bez podrobnejšie nastavených legislatívnych pravidiel, a preto okrem úhrady ceny za dodanú/odvedenú vodu môže

vyžadovať od odberateľov úhradu ďalších poplatkov, ktoré majú pokrývať náklady spojené s výstavbou, údržbou a prevádzkou areálových rozvodov. Vlastník/prevádzkovateľ areálového rozvodu môže do cien zahŕňať rôzne neodôvodnené položky, keďže žiadna z uvedených cien nie je regulovaná, a pritom nie je motivovaný zvyšovať efektívnosť. Navyše môže dochádzať k podmieňovaniu pripojenia k areálovým rozvodom úhradou rôznych netransparentných poplatkov. Úrad podotkol, že v dôsledku absencie legislatívnej úpravy a regulácie v danej oblasti vznikajú medzi vlastníkami/prevádzkovateľmi areálových rozvodov a odberateľmi rôzne obchodno-právne spory. Zároveň môže nastať situácia, keď vznikne tzv. „uzamknutie“ dotknutých odberateľov, ktorí častokrát po vybudovaní svojej prevádzky v priemyselnom parku a zistení problémov s pripojením sa na areálové rozvody nemajú reálnu možnosť odchodu z daného areálu. Túto problematiku úrad vníma tiež ako jednu z možných prekážok rozvoja priemyselných parkov a podnikania v priemyselných parkoch. Navyše preukazovanie možného zneužitia dominantného postavenia v prípadoch súvisiacich s problematikou cien a pripojenia je náročné a vyžaduje si významné kapacity, pričom ako systémové riešenie sa javí úprava legislatívnych pravidiel pre danú oblasť.

Úrad konštatoval, že legislatívna definícia verejného vodovodu/verejnej kanalizácie pokrývajúca aj areálové rozvody, by mala pozitívny vplyv na práva odberateľov napojených na areálový rozvod, zvýšila by sa právna istota a zlepšilo by sa postavenie dotknutých subjektov. Taktiež vlastníci/prevádzkovatelia súčasných areálových rozvodov by boli v takom prípade viac motivovaní smerom k efektívnosti a na ich činnosť by prirodzene boli kladené vyššie nároky.

Advokačným listom si preto úrad dovolil požiadať MŽP SR, MH SR a ÚRSO o prehodnotenie existujúcej právnej úpravy, predovšetkým ustanovení zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, prípadne tiež o iniciovanie takých legislatívnych zmien, ktoré by pokrývali vyššie uvedenú problematiku a prispeli by k zvýšeniu právnej istoty a k zlepšeniu podnikateľského prostredia. MŽP SR a ÚRSO vyjadrili určitú vôľu prispieť k zlepšeniu tohto stavu, napriek skutočnosti, že ide o pomerne náročnú a komplikovanú problematiku.

- **Špecifikácia gabionov pre zákazky verejného sektora**

Úrad v auguste 2021 oslovil Ministerstvo dopravy a výstavby SR (ďalej len „MDV SR“) v súvislosti s problematikou výroby a dodávok gabionov v rámci zákaziek vypisovaných verejným sektorom na území SR. Súčasťou určitých infraštruktúrnych zákaziek verejného sektora býva aj dodávka gabionových konštrukcií, pričom z hľadiska ich odbytu ide o nezanedbateľný predajný kanál.

Úrad sa touto problematikou zaoberal v rámci vlastného prešetrovania na základe prijatého podnetu. Pre oblasť dodávky gabionov verejnému sektoru je, okrem iného, relevantný dokument „Technicko-kvalitatívne podmienky MDVRR SR, TKP časť 31

Zvláštne zemné konštrukcie“ (ďalej len „TKP 31“). Dokument TKP 31 v kapitole 6 s názvom Gabionové (drôtokamenné) konštrukcie podrobne špecifikuje vlastnosti drôtov na výrobu gabionov, ktoré sa majú stať súčasťou infraštruktúrnych stavieb obstarávaných verejným sektorom.

Z prešetrovania úradu vyplynulo, že vo všeobecnosti je možné považovať daný trh za otvorený a konkurenčný, s pomerne rozsiahlou ponukou vstupného materiálu (ocelových drôtov) rôznych vlastností a rôznych povrchových úprav od širokého spektra výrobcov pôsobiacich na nadnárodnej úrovni. V dôsledku podmienok nastavených TKP 31 však verejný sektor nemôže benefitovať z intenzívnej hospodárskej súťaže a jeho možnosti sú obmedzené. Uvedená situácia zároveň neprispieva k efektívnemu využívaniu verejných zdrojov.

Na základe identifikovaných súťažných obáv úrad v auguste 2021 listom požiadal MDV SR o prehodnotenie kritérií obsiahnutých v TKP 31, ktorých prípadná zmena by pri rešpektovaní požiadaviek na kvalitu spolu s prihliadnutím na aktuálny technický vývoj a poznatky z praxe v danej oblasti mohli prispieť k zvýšeniu úrovne hospodárskej súťaže v danej oblasti, a teda k účelnejšiemu vynakladaniu verejných financií. Minister dopravy a výstavby SR súhlasil s potrebou aktualizácie TKP 31 a prisľúbil zaradenie revízie TKP 31 do Plánu úloh rozvoja, vedy a techniky na rok 2022.

- **avizované návrhy na zmeny európskej legislatívy v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky**

Vzhľadom na zistené súťažné obavy súvisiace s avizovanými návrhmi na zmeny európskej legislatívy v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky zo strany Európskeho parlamentu úrad v marci 2021 oslovil Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“).

Zástupcovia Európskej komisie upozornili zástupcov orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v krajinách EÚ na iniciatívu Európskeho parlamentu týkajúcu sa návrhov na určité zmeny a doplnenia ustanovení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami.

Mnohé z navrhovaných zmien sa týkali opätovného uvoľňovania opatrení vo vzťahu k aplikácii článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, a teda návrhu na prijatie ďalších výnimiek pri uplatňovaní tohto článku v prípade združovania a vykonávania určitých spoločných aktivít zo strany podnikateľských subjektov pôsobiacich na rôznych úrovniach distribučného reťazca v oblasti poľnohospodárskej a potravinárskej výroby.

Úrad upozornil, že prijatie niektorých avizovaných legislatívnych zmien a uvedené uvoľnenie pravidiel hospodárskej súťaže môžu v budúcnosti spôsobiť deformácie na príslušných trhoch v jednotlivých členských štátoch EÚ, ale aj v rámci spoločného

európskeho trhu a zároveň viesť k zvýšeniu cien vybraných produktov pre konečných spotrebiteľov.

O daných skutočnostiach a avizovaných legislatívnych zmenách úrad informoval MPRV SR aj z dôvodu, aby v prípade pripomienok k daným návrhom zástupcovia MPRV SR mohli tieto pripomienky v rámci ďalších rokovaní na európskej pôde za SR predniesť a prerokovať.

Keďže sa spolupráca úradu s orgánmi štátnej správy a samosprávy v SR javí ako efektívna a prospešná aj pri riešení problémov či obáv z hľadiska hospodárskej súťaže, úrad má záujem v nej pokračovať v prípade identifikovania ďalších problematických oblastí.

Konferencie spoluorganizované úradom

Rok 2011

Medzinárodná konferencia „20 rokov aplikácie súťažných pravidiel na Slovensku“

Pri príležitosti 20. výročia svojho založenia zorganizoval Protimonopolný úrad SR v spolupráci s advokátskou a akademickou obcou 4. októbra 2011 **medzinárodnú konferenciu „20 rokov aplikácie súťažných pravidiel na Slovensku“**.

Na konferencii sa zúčastnili zástupcovia vlády SR, Európskej komisie, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Najvyššieho súdu SR, Protimonopolného úradu SR a národných súťažných inštitúcií krajín V4, Rakúska a Belgicka, experti v oblasti práva hospodárskej súťaže a podnikatelia.

Vychádzajúc z dvadsaťročných skúseností aplikácie pravidiel hospodárskej súťaže na Slovensku, slovenskí aj zahraniční prednášajúci sa zamýšľali nad vývojom a novými trendmi súťažnej politiky v troch paneloch. K téme súdny prieskum ako dôležitá súčasť efektívnej aplikácie pravidiel hospodárskej súťaže sa vyjadrili Dominique Brault, expert na právo hospodárskej súťaže, Jaques Steenbergen, predseda belgického úradu na ochranu hospodárskej súťaže, Peter Varga z Právnickej fakulty Trnavskej univerzity, Ivan Rumana z Najvyššieho súdu SR a Peter Demčák z Protimonopolného úradu SR. Konferencia prispela k poznaniu vzájomných stanovísk predstaviteľov úradu a súdov, spolupráca ktorých je veľmi dôležitá pre správne fungovanie hospodárskej súťaže.

So skúsenosťami z posudzovania koncentrácií sa podelili odborníci z inštitúcií na ochranu hospodárskej súťaže v krajinách V4 a Rakúska – Lucyna Kolnierzak (Poľsko), András Tóth (Maďarsko), Martin Vitula (Česká republika), Anita Lukaschek (Rakúsko), Daniela Lukáčová (Slovensko). Anton Novák z advokátskej kancelárie Nitschneider & Novák hodnotil posudzovanie koncentrácií z pohľadu právneho zástupcu účastníka koncentrácie.

Silvia Šramelová z Protimonopolného úradu SR informovala o pripravovanej novele zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Rok 2013

Medzinárodná konferencia „Aktuálne trendy súťažného práva“

Úrad v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave dňa 15. mája 2013 zorganizoval **prvú medzinárodnú konferenciu na tému „Aktuálne trendy súťažného práva“**. Zúčastnilo sa na nej vyše dvesto účastníkov z piatich krajín, ktorí takto založili tradíciu pravidelných odbornovo-vedeckých stretnutí, so zámerom prispieť k zlepšeniu povedomia o význame práva hospodárskej súťaže.

V štyroch paneloch k aktuálnym témam predstavili svoje príspevky 14 účastníci, medzi ktorými boli Ján Mazák – generálny advokát Súdneho dvora EÚ (2006 – 2012), Ivan Rumana – sudca Najvyššieho súdu SR, Philip Marsden z Britského inštitútu medzinárodného a komparatívneho práva a predstavitelia Generálneho riaditeľstva Európskej komisie (ďalej aj ako „EK“) pre hospodársku súťaž, českého a slovenského protimonopolného úradu, ako aj advokátskej, podnikateľskej a akademickej obce.

Zúčastnení diskutovali v paneloch venovaných novinkám v práve hospodárskej súťaže na Slovensku, v Českej republike a Európskej komisii, materiálnemu a formálnemu konceptu základného práva na spravodlivý proces vo veciach týkajúcich sa hospodárskej súťaže, aplikácii viac ekonomického prístupu v oblasti vertikálnych obmedzení, zodpovednosti štatutárnych orgánov spoločností za porušenie práva hospodárskej súťaže.

Rok 2014

Druhý ročník medzinárodnej konferencie o aktuálnych trendoch v hospodárskej súťaži

Protimonopolný úrad SR v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave zorganizoval dňa 14. mája 2014 **druhý ročník medzinárodnej konferencie na tému „Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve“**. Na konferencii sa zúčastnilo viac ako dvesto účastníkov a prednášajúcich zo šiestich krajín.

V štyroch paneloch k aktuálnym témam predstavili svoje príspevky 13 odborníci z radov Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre hospodársku súťaž, úradov na ochranu hospodárskej súťaže na Slovensku a v Českej republike, Rakúsku, Poľsku a tiež predstaviteľov advokátskej a akademickej obce.

Na konferencii prebiehala odborná diskusia v paneloch o novinkách v súťažnom práve, výmene citlivých informácií a tzv. hub & spoke karteloch, ukladaní podmienok a povinností pri kontrole koncentrácií, problematike kúpnej sily a ekonomickej závislosti.

Rok 2015

Tretí ročník medzinárodnej konferencie o aktuálnych trendoch v hospodárskej súťaži

Protimonopolný úrad SR v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave zorganizoval dňa 13. mája 2015 **tretí ročník medzinárodnej konferencie na tému „Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve“**.

Na konferencii sa zúčastnilo viac ako dvesto účastníkov a prednášajúcich zo šiestich krajín. V troch paneloch k aktuálnym témam predstavili svoje príspevky 10 odborníci z radov Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre hospodársku súťaž, úradov na ochranu hospodárskej súťaže v Slovenskej a Českej republike, vo Veľkej Británii a tiež predstavitel'ov advokátskej a akademickej obce. Diskusia prebiehala v rámci panelu o novinkách v práve hospodárskej súťaže, problematike inšpekcií v kontexte národného a európskeho práva, o aplikácii ekonomickému prístupu pri posudzovaní vertikálnych efektov.

Rok 2016

Štvrtý ročník konferencie Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve

V roku 2016 sa uskutočnil aj **štvrtý ročník konferencie s medzinárodnou účasťou a s názvom „Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve“**. Konferencia sa konala v priestoroch Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave dňa 18. 5. 2016. Medzinárodnú konferenciu venovanú právu hospodárskej súťaže zorganizoval Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. Počas nej v troch paneloch venovaných novinkám v práve hospodárskej súťaže, účasti konzorcií vo verejných súťažiach z pohľadu ochrany hospodárskej súťaže, konkurencii vo verejnej osobnej doprave vystúpili experti z Európskej komisie, úradov na ochranu hospodárskej súťaže zo Švédska, Českej a Slovenskej republiky, advokácie, ako aj predstaviteľ podnikateľov.

Bratislavské právnické fórum

Protimonopolný úrad SR sa stal partnerom **medzinárodnej konferencie Bratislavské právnické fórum 2016**, ktorá sa pod záštitou predsedu Národnej rady Slovenskej republiky uskutočnila v priestoroch Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v dňoch 21. a 22. októbra 2016. V rámci niekoľkých sekcií

tohto podujatia vystúpili aj odborníci z Protimonopolného úradu SR - Zuzana Šabová, Michaela Nosa, Lucia Kasenčáková a Daniela Lukáčová.

V deň pred konferenciou sa pri príležitosti 95. výročia prvej prednášky na pôde univerzity uskutočnilo **Slávnostné zasadnutie Vedeckej rady Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty**, na ktorom ocenili okrem iných aj predsedu PMÚ SR za dlhoročnú podporu a spoluprácu.

Expertná konferencia „European Competition Day“

Expertnú konferenciu s medzinárodnou účasťou nazvanú „European Competition Day“ zorganizoval úrad pod záštitou predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie dňa 23. 11. 2016.

Konferenciu otvorili predseda Protimonopolného úradu SR Tibor Menyhart a štátna tajomníčka Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky Mária Kolíková. V úvodnej časti podujatia vystúpila komisárka pre hospodársku súťaž Margrethe Vestager. Vyzdvihla potrebu spolupráce súťažných autorít v Európskej únii a prezentovala nový projekt Európskej komisie, ktorý má napomôcť efektívnemu vymáhaniu práva hospodárskej súťaže prostredníctvom posilňovania a zladovania právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch a Európskej komisie.

Témy konferencie reflektovali aktuálne témy práva hospodárskej súťaže a politiky. V paneli venovanom téme „Big data“ prezentovali predstavitel' Európskej komisie Guillaume Lorient, expert na hospodársku súťaž z OECD Antonio Capobianco, prezident nemeckého úradu na ochranu hospodárskej súťaže Andreas Mundt a riaditeľka pre hospodársku súťaž zo spoločnosti Google Julia Holtz.

V paneli venovanom téme „Ochrana subjektov poškodených protisúťažným správaním podnikateľov“ vystúpili zástupkyňa Protimonopolného úradu Slovenskej republiky Michaela Nosa, prezident odvolacieho súdu pre hospodársku súťaž v Spojenom kráľovstve Sir Peter Roth, odborník a jeden z tvorcov legislatívy z Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž z Európskej komisie Filip Kubík, riaditeľ pre súdne spory zo spoločnosti s bohatými skúsenosťami s uplatňovaním náhrady škody v tejto oblasti Carsten Krüger a odborník na ekonomické otázky súvisiace nielen s kvantifikáciou tejto škody Benoît Durand.

Konferenciu uzatváral panel venovaný efektívnosti verejno-právneho presadzovania práva hospodárskej súťaže. Počas tohto panela vystúpili štyria panelisti z členských krajín Európskej únie, a to riaditeľ úseku pre EÚ legislatívu na talianskom úrade na ochranu hospodárskej súťaže Gianluca Sepe, výskumník z nemeckého inštitútu pre inovácie a hospodársku súťaž Marco Botta, advokátka pre hospodársku súťaž z advokátskej kancelárie na Slovensku Andrea Oršulová, ako aj zástupkyňa Protimonopolného úradu Slovenskej republiky Zuzana Šabová.

Rok 2017

Piaty ročník konferencie Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve

Dňa 25. októbra 2017 zorganizoval Protimonopolný úrad SR v spolupráci s Národohospodárskou fakultou Ekonomickej univerzity v Bratislave **piaty ročník konferencie s názvom“ Aktuálne trendy v oblasti hospodárskej súťaže“**.

Konferencia sa konala na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave a slávnostne ju otvorili jej rektor Ferdinand Daňo a podpredseda Protimonopolného úradu Slovenskej republiky Boris Gregor. V troch paneloch a 2 workshopoch vystúpili so svojimi príspevkami dekan Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave - Mikuláš Luptáčik, profesor Viedenskej univerzity - Gerharda Clemenz, bývalá sudkyňa Najvyššieho súdu SR - pani Ida Hanzelová, zástupcovia autorít na ochranu hospodárskej súťaže v Holandsku - Kevin Hendriks, v Česku - Igor Pospíšil, v Rakúsku - Daniela Trampert – Paparella a na Slovensku – Zuzana Šabová, Michaela Nosa, Erika Lovásová, Silvia Šramelová, Zuzana Šabová a Andrea Antolíková, tiež zástupkyne odboru štátnej pomoci Protimonopolného úradu Slovenskej republiky - Soňa Drobová, Stanislava Krajčírová, Ivana Šivecová, Martina Vencelová. Svoje príspevky prezentovali aj významní hostia z akademickej a advokátskej sféry, a to profesor na Univerzite manažmentu v Leuvene - Per Joakim Agrell, profesor na Ekonomickej univerzite vo Viedni - Klaus Gugler, zástupkyňa advokátskej obce - Zuzana Hodoňová z advokátskej kancelárie Kinstellar, ako aj zástupca podnikateľskej obce - Vítězslav Burda zo spoločnosti TevaPharmaceuticals.

Panely boli venované témam o ekonomickom prístupe v jednotlivých prípadoch porušenia pravidiel hospodárskej súťaže, využívaní dôkazov získaných v iných konaniach, najmä trestných, miere regulácie v jednotlivých sektoroch a vyhodnotení zavádzania súťažného princípu do vybraných sektorov, novom prístupe k nastaveniu notifikačných kritérií pri oznámeniach koncentrácií, najmä s ohľadom na start-up spoločnosti a špecifiká konkrétnych odvetví hospodárstva. V priebehu konferencie sa konali aj dva workshopy na tému „Štátna pomoc nie je problémom, ale novým riešením“ a workshop o novinkách o činnosti Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, počas ktorého bola otvorená verejná diskusia k revízii Metodického pokynu o ukladaní pokút.

Rok 2018

Šiesty ročník konferencie Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave zorganizovali **šiesty ročník medzinárodnej**

konferencie „Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve“, ktorá sa konala dňa 11. októbra 2018 v priestoroch Auly Univerzity Komenského v Bratislave.

Konferenciu slávnostne otvorili a hostí privítali predseda Protimonopolného úradu SR Tibor Menyhart a prodekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave Ondrej Blažo.

V troch paneloch sa so svojimi príspevkami predstavili podpredseda Úradu pro ochranu hospodárskej súťaže - Hynek Brom, podpredseda Protimonopolného úradu SR - Boris Gregor, sudca Všeobecného súdu Súdneho dvora EÚ - Miro Prek, predseda senátu Najvyššieho súdu SR - Ivan Rumana, zástupca Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž Európskej komisie - Hans-Petter H. Hanson, riaditeľ odboru kartelov Úradu pro ochranu hospodárskej súťaže - Igor Pospíšil, zástupkyne Protimonopolného úradu SR - Soňa Drobová, Michaela Nosa, Daniela Lukáčová a Andrea Antoliková, advokátka z advokátskej kancelárie Nedelka Kubáč Oršulová advokáti, s.r.o., - Andrea Oršulová, prodekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave - Ondrej Blažo, zástupca Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave - Martin Lábaj.

Jednotlivé panely boli venované novinkám v práve hospodárskej súťaže a v oblasti štátnej pomoci, ekonomickým dôkazom v rozhodnutiach vo veci ochrany hospodárskej súťaže a ich vyhodnocovaniu súdom pri prieskume rozhodnutí, postupu Protimonopolného úradu SR pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž a vydanej revízií metodického pokynu k tomuto postupu.

Rok 2019

Siedmy ročník konferencie Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave a platformou v oblasti hospodárskej súťaže W@CompetitionCEE zorganizoval **siedmy ročník medzinárodnej konferencie s názvom „Aktuálne trendy v slovenskom a európskom súťažnom práve“**.

Konferencia sa uskutočnila dňa 22. 5. 2019 v priestoroch Auly Univerzity Komenského v Bratislave. Konferenciu otvorili slávnostnými príhovormi predseda Protimonopolného úradu SR - Tibor Menyhart a dekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave - Eduard Burda.

V dvoch paneloch o „gun jumping“ a porušeníach pravidiel v oblasti kontroly koncentrácií, o vertikálnych dohodách a obmedzeniach vystúpili so svojimi príspevkami vedúca oddelenia pre koncentrácie v oblasti dopravy, pôšt a iných služieb na Generálnom riaditeľstve pre hospodársku súťaž Európskej komisie - Lucia Bónova, expert na súťažnú politiku z Riaditeľstva pre finančné a podnikateľské záležitosti

OECD - Ruben Maximiano, zástupkyňa vedúceho na oddelení zodpovednom za podporu antitrustových prípadov a politiky na Generálnom riaditeľstve pre hospodársku súťaž Európskej komisie - Marieke Scholz, profesorka práva a riaditeľka Centra pre obchodné právo a prax na Právnickej fakulte Univerzity v Leeds - Pinar Akman, prodekan Univerzity Komenského v Bratislave a zároveň riaditeľ Ústavu európskeho práva - Ondrej Blažo, zástupkyne Protimonopolného úradu SR - Erika Lovásová, Michaela Nosa, Ivona Fillová, predstaviteľ oddelenia práva hospodárskej súťaže v advokátskej kancelárii Allen & Overy - Juraj Gyárfáš, zakladajúca partnerka Positive Competition - Alexandra Boutin, zástupkyňa White & Case - Katarzyna Czapracka a zástupkyňa advokátskej kancelárie Baker & McKenzie - Kateřina Schenková.

Roky 2020 a 2021

V rokoch 2020 a 2021 úrad zrušil prípravu plánovaných májových medzinárodných konferencií o aktuálnych trendoch v súťažnom práve. Konferencia sa v týchto rokoch neuskutočnila vzhľadom na nepriaznivú epidemickú situáciu a protiepidemické opatrenia, ktoré na území SR boli prijaté z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie a pandémie ochorenia COVID-19. Pravidelného podujatie tak vzhľadom na okolnosti spojené so šírením ochorenia COVID-19 muselo strpieť nútenú dvojročnú prestávku.

Vzdelávacie aktivity úradu

Úrad vníma ako jednu zo svojich kľúčových úloh rozširovanie povedomia verejnosti o pravidlách hospodárskej súťaže a o prínosoch jej efektívneho fungovania pre jej účastníkov i spotrebiteľov, ako aj poskytovanie relevantných informácií tzv. stakeholderom z radov podnikateľov, ich právnych zástupcov, odborníkov z iných oblastí a vzdelávacích inštitúcií.

Transparentnosť v procesoch výkonu činnosti úradu je do určitej miery zabezpečená právnou úpravou, v zmysle ktorej má úrad ako ústredný orgán štátnej správy SR priamo povinnosti zverejňovať určitý rozsah informácií, avšak v záujme zvýšenia povedomia o hospodárskej súťaži, ako aj zvýšenia právnej istoty podnikateľov úrad iniciatívne vykonáva viaceré aktivity nad rámec zákonom uložených povinností.

Okrem zverejňovania právoplatných rozhodnutí a oznámení o koncentráciách v Obchodnom vestníku a na webovom sídle úradu a tiež poskytovania informácií podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám úrad pravidelne informuje verejnosť o svojich rozhodnutiach a iných aktivitách prostredníctvom tlačových správ a odpovedí na otázky posielaných médiám, ako aj na tlačových konferenciách v prípade potreby komunikácie významnejšej aktivity úradu.

Od roku 2000 úrad každoročne zverejňuje na webovej stránke úradu výročnú správu, ktorej relevantné časti sú reportované aj na OECD. Výročné správy obsahujú prehľad činností za predchádzajúci rok, ale i plánované aktivity v ďalšom období.

Od roku 2009 úrad v celom sledovanom období pokračoval vo vydávaní štvrťročníka Súťažný spravodajca, ktorý informuje o rozhodnutiach a iných výstupoch PMÚ SR, Európskej komisie, ako aj iných súťažných inštitúcií v zahraničí.

Od roku 2017 úrad začal prostredníctvom zverejňovaného Plánu hlavných úloh predstavovať oblasti, ktorým sa plánuje prioritne venovať v aktuálnych rokoch. V dokumente zároveň vyhodnocuje plnenie cieľov stanovených na predchádzajúce obdobie.

V roku 2013 začal úrad komunikovať aj na sociálnych sieťach, konkrétne na Twitter-i, kde informuje nielen o dianí v hospodárskej súťaži na Slovensku, ale aj o aktualitách z Európskej komisie a ostatných častí sveta.

V priebehu sledovaného obdobia zamestnanci úradu naďalej prispievali do odborných diskusií v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž, odborných domácich a zahraničných fór a do odborných časopisov a iných druhov médií zameraných na právne a problémy týkajúce sa hospodárskej súťaže, napr. Antitrust, Justičná revue, Právny obzor, Notitiae ex Academia Bratislaviensis jurisprudentiae, Global Competition Review, Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies a Competition Law in Western Europe and the USA, Verejné obstarávanie v kocke, PaRR Global, MLex, Euromoney. Príspevky venované rozhodnutiam a práci Protimonopolného úradu SR sa objavujú pravidelne aj v publikáciách Európskej siete pre hospodársku súťaž – najmä ECN Brief.

V nasledujúcom texte sú uvedené ďalšie edukačné aktivity úradu v členení na jednotlivé roky sledovaného obdobia.

Rok 2011

Úrad uskutočnil **semináre „Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní - bid-rigging“** pre predstaviteľov samosprávnych krajov a Národnú diaľničnú spoločnosť. Seminármi sa úrad snažil nadviazať užšiu spoluprácu s obstarávateľmi, ktorí môžu poskytovať úradu informácie o indíciách protisúťažného správania na účel ich následného preverenia úradom.

Počas **workshopu k problematike profesijných združení a regulácii ich interných aktov** úrad diskutoval spolu s predstaviteľmi Slovenskej komory stavebných inžinierov.

V spolupráci s OECD zorganizoval úrad v septembri 2011 **medzinárodný seminár na tému „Efektívna aplikácia súťažných pravidiel“**. Na seminári sa zúčastnili experti z OECD, Európskej komisie, Protimonopolného úradu SR a národných autorít na ochranu hospodárskej súťaže zo susedných krajín.

Rok 2012

V roku 2012 sa uskutočnil **seminár „Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní – bid rigging“** (ďalej aj ako „bid rigging“), ktorý úrad zorganizoval v spolupráci so Združením obcí Regionálne vzdelávacie centrum Martin pre predstaviteľov miest a obcí v martinskom regióne. Na seminári zástupcovia úradu vysvetľovali, prečo je pre verejné obstarávania praktika bid rigging škodlivá a ako proti nej zasahovať. Objasnili indície kolúzie, čiže tajnej dohody uchádzačov o zákazku, na základe ktorej je vopred dohodnutý postup voči zadávateľovi. Súčasne poradili predstaviteľom samospráv, ako pripraviť tender, aby sa riziko kolúzie minimalizovalo.

V marci 2012 úrad v spolupráci s Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave zorganizoval **workshop s názvom „Stláčanie marže (Margin squeeze)“**. Na podujatí sa zúčastnili slovenskí aj českí sudcovia, zástupcovia úradov na ochranu hospodárskej súťaže v SR aj ČR, Trnavskej Univerzity, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a organizácie Transparency International Slovensko. Ako prednášajúci vystúpili Ján Mazák, ktorý bol v danom čase Prvý generálny advokát Súdneho dvora Európskej únie, Helena Meyer z Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž a Ivan Rumana, sudca Najvyššieho súdu SR.

Súdny prieskum rozhodnutí úradu tvorí významnú súčasť aplikácie práva hospodárskej súťaže. Prax ukázala, že je veľmi dôležité budovať a rozvíjať odbornú spoluprácu so sudcovskou obcou a vymieňať si názory na aktuálne otázky z oblasti práva hospodárskej súťaže.

Seminár na tému „Prístup do spisu – ochrana leniency dokumentov verzus právo na obhajobu“ bol venovaný otázkam súvisiacim s inštitútom leniency, ktorý má pomáhať pri odhaľovaní kartelov a ochrane dokumentov, ktoré leniency žiadateľ úradu predkladá. V paneli vystúpili predstavitelia úradu, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a zástupca advokátskej obce. Úrad považuje leniency program za kľúčový prvok v boji proti kartelom a chce povzbudiť spoločnosti, aby ho využívali. Súčasne je úrad povinný zabezpečiť zákonnosť svojich postupov, osobitne práva na ochranu strán zúčastnených v správnom konaní, vrátane práva na prístup k spisu. Panelisti spolu s účastníkmi diskusie porovnávali prístup úradu s konaním pred Európskou komisiou a zamýšľali sa aj nad prijatím prípadnej právnej úpravy.

Rok 2013

Na **pracovných raňajkách s predsedom PMÚ SR** v januári a decembri 2013 bola odbornej verejnosti predstavená stratégia úradu na ďalšie obdobie. Predseda úradu spolu s ďalšími predstaviteľmi úradu informovali advokátov, zástupcov podnikateľov a ďalších hostí o celi strategii, prioritách činnosti úradu, novelizácii zákona o hospodárskej súťaži, prínose strategii v oblasti koncentrácií, ako aj o očakávaných efektoch viac ekonomického prístupu k posudzovaniu prípadov. Zosumarizovali aj rozhodovacie činnosti úradu a úspechy rozhodnutí úradu na Najvyššom súde SR. Zároveň hosťom predstavili novú webovú stránku úradu.

Na Protimonopolnom úrade SR sa v súvislosti so zverejnenými **usmerneniami zjednodušujúcimi a urýchľujúcimi kontrolu koncentrácií** uskutočnilo v júni 2013 **pracovné stretnutie** predstaviteľov odboru koncentrácií úradu s advokátmi a zástupcami podnikov, ktorých sa problematika kontroly koncentrácií dotýkala alebo ich zaujímala. Úrad im predstavil dva dôležité dokumenty na zjednodušenie procesu posudzovania koncentrácií: **Usmernenie k spôsobu výpočtu obratu pre naplnenie notifikačných kritérií** a **revidované Usmernenie k prednotifikačným kontaktom**. Prezentáciou a diskusiou úrad pomohol odbornej verejnosti lepšie sa zorientovať v problematike a získal spätnú väzbu k svojim aktivitám.

Úrad v súvislosti s publikáciou **sektorovej správy z oblasti tepelnej energetiky** usporiadal **workshop o tepelnom hospodárstve**, na ktorom pred zverejnením predmetnej sektorovej správy prediskutoval závery so zástupcami inštitúcií, ktoré sa problematikou tepelnej energetiky zaoberajú. Na diskusii sa zúčastnili predstavitelia Ministerstva hospodárstva SR, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry, Združenia miest a obcí Slovenska, Slovenského zväzu výrobcov tepla a Združenia spoločenstiev vlastníkov bytov, ktorí mali touto cestou možnosť vysloviť svoje pripomienky a doplňujúce návrhy, ktoré boli následne zapracované do finálneho materiálu.

V decembri 2013 sa uskutočnil **odborný seminár na tému „Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní („bid rigging“)**“. Úrad teda najmä poukázal na tajné dohody a koordinované správanie uchádzačov o verejnú zákazku, na základe ktorých je vopred dohodnutý postup voči zadávateľovi. Seminár bol určený študentom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave.

Popri konferenciách a seminároch, ktoré úrad organizoval vo vlastnej réžii, participovali jeho odborníci na viacerých **sektorovo zameraných konferenciách a podujatiach organizovaných vzdelávacími inštitúciami**. Na **kongrese Deň odpadového hospodárstva 2013** účastníkov oboznámili so špecifikami hospodárskej súťaže v oblasti odpadového hospodárstva a zároveň definovali možné súťažné riziká v podobe deformácie konkurenčného prostredia a vytvárania koncentrovaných trhov. Povedomie o činnosti úradu a význame hospodárskej súťaže pre spotrebiteľa šírili experti v tejto oblasti napríklad na **stretnutí obchodných a ekonomických zástupcov veľvyslanectiev v SR**.

Nová webová stránka

V decembri 2013 spustil úrad **novú webovú stránku**, aby prostredníctvom nej mohol ešte prehľadnejšie a transparentnejšie informovať o svojich aktivitách a výstupoch, zlepšiť interakciu s verejnosťou a zjednodušiť komunikáciu pri podávaní podnetov a oznamovaní koncentrácií.

Rok 2014

Úrad pokračoval v organizovaní školiacich aktivít. Svoj záujem o účasť na **Seminári o kartelových dohodách vo verejnom obstarávaní** prejavili najmä orgány štátnej správy zodpovedné za realizáciu operačných programov štrukturálnych a investičných fondov EÚ.

Uskutočnili sa aj tri tlačové konferencie venované aktivitám úradu v bankovom sektore, významným prípadom a legislatívnym zmenám dotýkajúcich sa aj širokej verejnosti, napríklad zavedenie finančnej odmeny pre fyzické osoby za predloženie dôkazov o karteli.

Na **pracovnom stretnutí o novinkách v oblasti koncentrácií** úrad informoval odbornú verejnosť o ďalších krokoch, ktoré vedú k zjednodušeniu procesu posudzovania koncentrácií, predstavil zmeny týkajúce sa náležitostí oznámenia koncentrácie. S účinnosťou od 1. júla 2014 bola zavedená novinka, podľa ktorej predkladá oznamovateľ koncentrácie oznámenie na vopred pripravených formulároch, a to ako úplné oznámenie alebo zjednodušené oznámenie. Úrad na pracovnom stretnutí predstavil **Usmernenie o podrobnostiach pri zjednodušenom oznámení koncentrácie a dokument, ktorý sa týka udeľovania výnimky zo zákazu implementácie koncentrácie**.

Pracovné stretnutie o inšpekciách úrad zorganizoval v súvislosti so zintenzívneným výkonom neohlásených inšpekcií v podnikateľských priestoroch a s cieľom získať relevantné dôkazy napomáhajúce odhaleniu nezákonných kartelových dohôd. Úrad podal prehľad o aktuálnom stave inšpekcií na Slovensku za posledný rok, relevantnej judikatúre a priblížil postup Protimonopolného úradu SR pri neohlásenej inšpekcii. Zástupcovia odboru kartelov informovali účastníkov stretnutia o zákonnej povinnosti podnikateľov spolupracovať s úradom a o postupe úradu pri nakladaní s informáciami a dátami získanými počas inšpekcie.

COMPact

Úrad vytvoril unikátny, bezplatný a verejne dostupný **online nástroj určený na prácu so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže – COMPact**, ktorého cieľom je poskytnúť širokej verejnosti zrozumiteľnú informáciu o obsahu pravidiel ochrany hospodárskej súťaže, keďže niektoré inštitúty ochrany hospodárskej súťaže môžu byť pre verejnosť nezrozumiteľné a nejasné vzhľadom na špecifickosť problematiky. COMPact bol zaregistrovaný aj ako ochranná známka v SR a EÚ. Slúži na účely zlepšenia orientácie stakeholderov, obsahuje komentáre, dôvodové správy, judikatúru, ako aj relevantnú literatúru a články vzťahujúce sa k jednotlivým inštitútom zákona o ochrane hospodárskej súťaže (toho času zákona č. 136/2001 Z. z.) Nový nástroj je dostupný na webovom sídle úradu www.antimon.gov.sk v časti Legislatíva.

Rok 2015

Začiatkom februára 2015 sa na úrade konali v poradí už **tretie pracovné raňajky s predsedom úradu**. Odbornú verejnosť úrad informoval o prešetrovaniach, rozhodnutiach, legislatívnej činnosti úradu, nových inštitútoch v zmysle prijatej legislatívy a nových prioritných sektoroch - automobilový priemysel a verejná osobná doprava.

Úrad sa aktívne podieľal na organizácii **workshopov a odborných školení**, na ktorých zároveň i participoval. Zástupcovia úradu sa zúčastnili na **zasadnutí Slovenskej asociácie poisťovní**, kde jednou z tém boli aktivity asociácie poisťovní kontra právo hospodárskej súťaže.

Odbor kartelov aj v roku 2015 pokračoval v príprave a realizácii externých **školení** v spolupráci s Úradom vlády SR, na ktorých prezentoval **kartelové dohody vo verejnom obstarávaní** a postavenie a úlohy úradu pri ich posudzovaní a odhaľovaní. Cieľom spolupráce úradu a orgánov kontroly v procese čerpania prostriedkov z fondov EÚ je na jednej strane zefektívnenie kontroly čerpania týchto prostriedkov, na strane druhej posilnenie a včasnosť odhaľovania protisúťažného konania v procese verejných obstarávaní, obchodných verejných súťaží a iných obdobných súťaží.

Rok 2016

Úrad sa v roku 2016 okrem štandardných úloh, ktoré spočívajú v analytických činnostiach a ekonomických konzultáciách zameraných na podporu argumentácie v jednotlivých prípadoch riešených úradom, zaoberal najmä **stanoviskami k pôsobeniu konzorcií a ich vplyvu na hospodársku súťaž** na konkrétnom príklade konzorcií v stavebníctve pri zákazkách týkajúcich sa výmeny zvodidiel na diaľniciach a rýchlostných cestách a stanoviskom k fungovaniu elektronického kontraktačného systému (EKS) pre podlimitné zákazky.

K podpore hospodárskej súťaže u verejnosti prispel úrad niekoľkými **tlačovými konferenciami a odbornými podujatiami**, ktorých realizáciou sa zaoberal i počas obdobia slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

Pre odbornú verejnosť, zástupcov samosprávnych krajov viedli zamestnanci úradu viacero seminárov, resp. školiacich aktivít. Na jar a na jeseň sa ako lektori zúčastnili **školiacich aktivít** usporiadaných OCKÚ OLAF na tému „**Konzorciá, kartelové dohody a dokazovanie koluzívneho správania**“.

V oblasti štátnej pomoci úrad ako koordinátor pomoci intenzívne spolupracuje s poskytovateľmi pomoci na úrovni ústrednej štátnej správy, ale aj na úrovni samosprávy a zabezpečuje informovanie širokej verejnosti o pravidlách štátnej pomoci. V roku 2016 zorganizoval úrad **tri školenia**, ktoré sa týkali **pravidiel pre poskytovanie štátnej a minimálnej pomoci**.

V roku 2016 sa uskutočnilo **58 stretnutí s poskytovateľmi štátnej a minimálnej pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci**. Predmetom stretnutí boli konkrétne

návrhy opatrení pomoci jednotlivých poskytovateľov pomoci (návrhy schém štátnej pomoci, návrhy schém minimálnej pomoci, návrhy na poskytnutie ad hoc pomoci), ako aj konzultačná a metodická činnosť vo vzťahu k vybraným aktivitám, ktoré majú byť financované z jednotlivých operačných programov schválených zo strany Európskej komisie pre programové obdobie 2014 – 2020. Najčastejšími účastníkmi na stretnutiach boli zástupcovia ministerstiev, najmä Ministerstva financií SR, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva kultúry SR a Ministerstva zdravotníctva SR.

Rok 2017

Pre odbornú verejnosť, zástupcov samosprávnych krajov viedli zástupcovia úrad viaceré **semináre, resp. školiace aktivity**.

Dňa 31. 5. 2017 sa v priestoroch Protimonopolného úradu Slovenskej republiky uskutočnilo **odborné stretnutie** s hlavnou témou „**Whistleblower a oznamovanie dôkazov o karteli**“ za účasti zástupcov mimovládnych organizácií, združení, spoločností aj zástupcov niekoľkých advokátskych kancelárií a masmédií.

Úrad na stretnutí prezentoval dokument **Stručná analýza vývoja počtu začatých správnych konaní a úradom realizovaných inšpekcií** a predstavil aj dokument **Metodický pokyn k vybraným otázkam postupu Protimonopolného úradu SR v prípade predloženia dôkazov o dohode obmedzujúcej súťaž**, ktorý úrad vydal s cieľom zefektívniť postupy úradu spojené s inštitútom oznamovateľa. Účastníkov na stretnutí úrad oboznámil s tým, čo môže predstavovať rozhodujúci dôkaz o dohode obmedzujúcej hospodársku súťaž, aké podklady a informácie by mal oznamovateľ predložiť úradu a zároveň na čo sa úrad pri posudzovaní predložených podkladov a informácií bude zameriavať.

Začiatkom decembra sa úrad pripojil k ďalším súťažným autoritám podporujúcim snahu organizácií INCSOC a CUTS International, ktorých v tomto roku bola hlavnou témou Hospodárska súťaž a jej narušenia, vyhlásiť **Svetový deň hospodárskej súťaže**. V rámci kampane sa na celom svete organizujú rôzne aktivity, ktorými sa spotrebiteľom i producentom približujú prínosy z efektívne fungujúceho súťažného prostredia a tiež upriamuje pozornosť na politiku hospodárskej súťaže a súčasné právne otázky na medzinárodnej úrovni. Pri tejto príležitosti viedol úrad i dve **školiace aktivity pre zástupcov samosprávnych krajov**, počas ktorých boli prezentované aj diskutované najmä témy o **pravidlách ochrany hospodárskej súťaže, o protisúťažných praktikách vo verejnom obstarávaní a o pravidlách Európskej únie v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci**.

Úrad ďalej pokračoval vo výkone **vzdelávacích aktivít vo vzťahu k prevencii a postihu protisúťažných praktík vo verejnom obstarávaní**. Zástupcovia úradu uskutočnili workshopy v máji a júni v rámci Plánu vzdelávania administratívnych kapacít EŠIF Úradu vlády SR a v decembri rámci školiacej aktivity usporiadanej v spolupráci s OCKÚ OLAF.

Pravidiel pre poskytovanie štátnej a minimálnej pomoci sa týkalo **vyše 80 zorganizovaných školení a pracovných stretnutí s poskytovateľmi štátnej a minimálnej pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci.**

Rok 2018

Zástupcovia úradu pokračovali vo výkone **vzdelávacích aktivít vo vzťahu k prevencii a postihu protisúťažných praktík vo verejnom obstarávaní.**

Na **školiacej aktivite**, ktorá bola usporiadaná v rámci spolupráce PMÚ SR s OCKÚ OLAF v zmysle Plánu vzdelávania v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ na rok 2018 sa v apríli ako lektorky zúčastnili dve zástupkyne odboru kartelov. V ich príspevku prezentovali najmä **úvod k pravidlám hospodárskej súťaže a protisúťažné praktiky vo verejnom obstarávaní.**

Zástupkyne odboru kartelov sa v priebehu roka zúčastnili tiež na **štyroch školiacich aktivitách**, ktoré sa uskutočnili v rámci Plánu vzdelávania administratívnych kapacít EŠIF Úradu vlády SR. Témou ich príspevku bol **„Úvod k pravidlám hospodárskej súťaže – protisúťažné praktiky vo verejnom obstarávaní“.**

V oblasti zvyšovania povedomia o ochrane hospodárskej súťaže vystúpil podpredseda úradu počas konferencie s názvom **Fórum slovenského stavebníctva**, ktorá sa konala dňa 11. apríla 2018. Konferenciu zorganizoval Zväz stavebných podnikateľov Slovenska - ZSPS v spolupráci so Slovenskou komorou stavebných inžinierov a Ministerstvom dopravy a výstavby SR. Podpredseda úradu vo svojej prezentácii v rámci bloku o najnovších trendoch a inováciách v oblasti stavebníctva upriamil pozornosť najmä na špecifiká ochrany hospodárskej súťaže v sektore stavebníctva.

Podpredseda úradu sa 23. októbra 2018 zúčastnil na konferencii o verejnom obstarávaní **„Posúvame hranice verejného obstarávania k jednoduchosti“.** Na podujatí poukázal okrem iného aj na kontrolu a posudzovanie zákaziek úradom a aktuálne otázky súvisiace s novelou zákona o verejnom obstarávaní.

Podpredseda Protimonopolného úradu SR na konferencii s názvom **Anti-Trust and Competition Compliance in CEE**, ktorá sa konala v dňoch 3. - 4. decembra 2018 v Prahe, prezentoval aktuálny vývoj v oblasti presadzovania práva hospodárskej súťaže v SR. Vo svojej prezentácii sa zaoberal sektorovým prieskumom úradu v oblasti e-commerce, právnymi inštitútmi z pohľadu možného konfliktu záujmov právnych zástupcov účastníkov konaní, aktuálnym znením metodického pokynu týkajúceho sa určovania pokút, ako aj kartelovými prípadmi, ktoré úrad riešil v uplynulom období.

V súlade s predchádzajúcim rokom v decembri úrad podporil snahu organizácií INCSOC a CUTS International vyhlásiť 5. december za **Svetový deň hospodárskej súťaže**. Hlavnou témou 9. ročníka tejto kampane sa stali „Inovácie v oblasti digitálnej ekonomiky a hospodárska súťaž“. Podporu iniciatívy organizácií úrad vyjadril aj svojou vyššie uvedenou školiacou aktivitou **„Úvod k pravidlám hospodárskej súťaže – protisúťažné praktiky vo verejnom obstarávaní“.**

Pravidiel pre poskytovanie štátnej a minimálnej pomoci sa týkalo vyše **100 zorganizovaných školení a pracovných stretnutí s poskytovateľmi štátnej a minimálnej pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci.**

Rok 2019

Na **školiacich aktivitách**, ktoré usporiadal OCKÚ OLAF sekcie kontroly Úradu vlády SR v spolupráci s PMÚ SR ako sieťovým partnerom v zmysle plánu vzdelávania v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ na rok 2019 sa vo februári a v septembri zúčastnili ako lektori dvaja zástupcovia odboru kartelov. V ich príspevkoch prezentovali najmä **úvod k pravidlám hospodárskej súťaže a kartelové dohody vo verejnom obstarávaní.**

Zástupcovia odboru kartelov sa zúčastnili tiež na ďalších **školiacich aktivitách**, ktoré sa v rámci Plánu vzdelávania administratívnych kapacít EŠIF Úradu vlády SR uskutočnili v mesiacoch máj, jún a november. Ústredná téma ich príspevkov bola **Úvod k pravidlám hospodárskej súťaže a protisúťažné praktiky vo verejnom obstarávaní.**

Vo zvyšovaní povedomia o pravidlách pre poskytovanie štátnej a minimálnej pomoci pokračovali zástupcovia odboru štátnej pomoci aj počas celého minulého roka. Bolo zorganizovaných takmer **80 školení a pracovných stretnutí s poskytovateľmi štátnej a minimálnej pomoci, resp. s vykonávateľmi schém pomoci.**

Rok 2020

V roku 2020 zástupcovia a predstavitelia úradu už pravidelne prispeli k šíreniu a zvyšovaniu súťažného povedomia aj prostredníctvom 4 školiacich aktivít, ktoré viedli na tému pravidiel ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktík. Zároveň viedli ďalšie 4 školiace aktivity týkajúce sa pravidiel poskytovania štátnej a minimálnej pomoci a 79 pracovných stretnutí s poskytovateľmi štátnej a minimálnej pomoci.

Zároveň sa úrad zapojil do projektu Centra právnej informatiky Codex na Stanfordovej univerzite v Kalifornii, USA. V rámci projektu s názvom **Computational Antitrust** spolupracuje aj viacero súťažných orgánov na celom svete a zameriavajú sa na novú oblasť právnej informatiky. V záujme zefektívnenia detegovania, analyzovania a naprávania protisúťažných praktík sa spoločne venujú vytváraniu a skvalitňovaniu automatizovaných výpočtových metód uplatňovania protimonopolnej politiky.

V záujme zvyšovať povedomie o ochrane hospodárskej súťaže zástupcovia Protimonopolného úradu SR dňa 8. 10. 2020 viedli **online školiacu aktivitu pre členov Potravinárskej komory Slovenska a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory.** Zástupcovia odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, odboru kartelov a podpredseda úradu realizovali školiacu aktivitu pre členov Potravinárskej komory Slovenska a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Počas tejto aktivity sa vzhľadom na jej účastníkov zástupcovia úradu zamerali predovšetkým na ochranu hospodárskej súťaže v oblasti

poľnohospodárstva a potravinárstva vo vzťahu k vtedy aktuálnym opatreniam EK pre uplatňovanie výnimiek v období krízy.

Efektívnejšiu spoluprácu a pružnejšiu úpravu postupov pri identifikácii rizikových indikátorov protisúťažného správania má umožniť okrem štandardných prezenčných školení administratívnych kapacít vykonávaných zamestnancami úradu aj **distančnou formou prístupné vzdelávacie školenie**, ktorého sprístupnenie administratívnym kapacitám sa uskutočnilo v septembri 2020. Administratívne kapacity sa v dištančnom kurze **Rizikové indikátory** môžu detailne oboznámiť s povahou každého rizikového indikátora, vrátane spôsobu vyhodnotenia jeho relevancie na základe detailných charakteristík a špecifik príslušného indikátora. Úrad si od uvedeného sľubuje výrazné zníženie počtu nerelevantných podnetov, ktoré v minulosti významne obmedzili jeho schopnosť koncentrovať svoje kapacity na prípady s predpokladom odhalenia a preukázania protisúťažnej koordinácie uchádzačov v rámci verejných obstarávaní súvisiacich s čerpaním prostriedkov z EŠIF. Dištančný Rizikové indikátory k 13. 1. 2021 absolvovalo 47 administratívnych kapacít z rôznych samosprávnych krajov, miest a obcí, ako aj ministerstiev či úradov.

Rok 2021

Aj v roku 2021 zástupcovia a predstavitelia úradu pomáhali šíreniu a zvyšovaniu súťažného povedomia prostredníctvom viacerých školiacich aktivít, ktoré viedli na tému pravidiel ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktík. A nezabránila tomu ani pandemická situácia.

Dňa 21. 5. 2021 podpredseda úradu a zástupcovia odboru kartelov realizovali **školenie pre vybraných zamestnancov Pôdohospodárskej platobnej agentúry** s názvom **Protisúťažné praktiky vo verejnom obstarávaní**. Prezentujúci sa okrem rizikových indikátorov kolúzie vo verejnom obstarávaní z pohľadu zákona o ochrane hospodárskej súťaže venovali aj konkrétnym skúsenostiam zamestnancov agentúry.

Štátna pomoc

V spolupráci s Úradom vlády SR sa uskutočnilo v roku 2021 šesť školení pre administratívne kapacity EŠIF. Na základe spolupráce s Ministerstvom financií SR sa uskutočnili dve školenia pre audítov, kde sa zúčastnilo takmer 200 účastníkov. Koordinátor pomoci tiež zorganizoval online školenie pre colné úrady. Úrad v spolupráci s Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zorganizoval teoretické školenie pre úrady práce, sociálnych vecí a rodiny zamerané najmä na implementáciu Národného projektu „Investičný pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka“. Koordinátor pomoci tiež zorganizoval úvodné školenie pre zamestnancov Ministerstva obrany SR a zástupcov Prešovského samosprávneho kraja, rovnako ako pre Ministerstvo financií SR, Trnavský samosprávny kraj a Envirofond. Koordinátor pomoci pokračoval aj v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska, ktorú nadviazal v roku 2020 a v roku 2021 zorganizoval školenie a praktický workshop pre zástupcov miest a obcí zameraný na vybrané príklady z aplikačnej praxe koordinátora pomoci vo vzťahu k opatreniam na úrovni miest a obcí. Koordinátor pomoci v rámci spolupráce so

Sekciou plánu obnovy Úradu vlády SR zorganizoval školenie na tému „Plán obnovy a odolnosti SR v kontexte pravidiel v oblasti štátnej pomoci“.

Nový dizajn webového sídla

Protimonopolný úrad SR dňa 1. 12. 2021 spustil svoje nové webové sídlo www.antimon.gov.sk, prostredníctvom ktorého pre verejnosť naďalej zverejňuje informácie o svojej činnosti a významných aktivitách v oblasti ochrany hospodárskej súťaže a koordinácie štátnej pomoci.

Pre poskytnutie verejnosti čo najkomplexnejšieho prehľadu o oblastiach pôsobnosti a výsledkoch práce úrad na svojom novom webovom sídle prezentuje aj informácie, ktoré predtým zverejňoval na webovom sídle štátnej pomoci www.statnapomoc.sk, ktoré už nie je prístupné a jeho návštevníci sú presmerovaní na nové webové sídlo úradu.

Adresa webového sídla úradu ostala rovnaká, teda www.antimon.gov.sk. Webové sídlo úradu po 8 rokoch fungovania toho predchádzajúceho prešlo najmä vizuálnou zmenou.

Z vizuálneho hľadiska úrad na svojom novom webovom sídle aplikoval Jednotný dizajn manuál elektronických služieb, ktorý sprístupnilo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR prostredníctvom webového sídla www.idsk.gov.sk. Úrad verí, že vzhľadom na zameranie dizajn manuálu nové webové sídlo úradu prispeje k **zjednoteniu používateľských rozhraní a spôsobu komunikácie pri poskytovaní elektronických služieb na Slovensku**, keďže požiadavka zjednotenia elektronických služieb vyplýva z **Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy** z roku 2016.

Úrad bude tiež dbať na dodržiavanie **pravidiel prístupnosti webových sídiel** v zmysle platných usmernení Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Ich cieľom je zabezpečiť, aby webové sídla (nielen verejnej správy) nekládli prekážky pri ich používaní a zároveň, aby ich používatelia mali rovnaký prístup k ich obsahu, službám a funkciám, bez ohľadu na zdravotný stav a vek.

Využívaním tohto nového webového sídla úrad vyjadruje snahu zjednodušiť prístup verejnosti k potrebným informáciám, ktoré sa týkajú oblastí jeho pôsobnosti. Zároveň prostredníctvom webového sídla môže úrad pokračovať vo zvyšovaní povedomia verejnosti o význame hospodárskej súťaže a dôležitosti dodržiavania jej pravidiel.

Spolupráca úradu s univerzitami

Rok 2011

V roku 2011 bolo uzatvorené **Memorandum vo veci spolupráce v oblasti práva hospodárskej súťaže medzi Protimonopolným úradom SR a Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave**. Na základe tohto memoranda prebiehala výučba predmetu porovnávacie súťažné právo.

Na základe memoranda o spolupráci v oblasti práva hospodárskej súťaže uzatvoreného v roku 2009 medzi Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej aj ako „UK“) a Protimonopolným úradom SR sa v roku 2011 uskutočnili na úrade **stáže študentov Univerzity Komenského v Bratislave**.

Na Fakulte ekonomických a sociálnych vied UK v Bratislave pracovníci Protimonopolného úradu zabezpečovali **semestrálny kurz Súťažná politika**, v ktorom študenti spracovávali diplomové práce z tejto oblasti.

Zástupcovia Protimonopolného úradu viedli **prednášku o problematike hospodárskej súťaže** pre poslucháčov **Inštitútu ekonomického zručnosti a expertíz pri Bratislavskej Business School**.

Okrem týchto aktivít úradu viacerí **zamestnanci úradu vystúpili ako školitelia či prednášajúci na prednáškach na Ekonomickej univerzite v Bratislave, Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, Bratislavskej vysokej škole práva a na Katolíckej univerzite v Ružomberku**.

Rok 2012

Na základe memoranda o spolupráci v oblasti práva hospodárskej súťaže uzatvoreného medzi Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave a Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave sa v roku 2012 uskutočnili na úrade **stáže študentov**.

Viacerí **zamestnanci úradu vystúpili ako školitelia či prednášajúci na prednáškach na slovenských vysokých školách**.

Rok 2013

Aj v roku 2013 sa na základe memoránd o spolupráci v oblasti práva hospodárskej súťaže uzatvorených medzi úradom a Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave a Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave uskutočnili na úrade **stáže študentov**. Krátkodobú stáž s právnym zameraním absolvovalo 9 študentov.

Úrad nadviazal **spoluprácu aj s Národohospodárskou fakultou Ekonomickej univerzity v Bratislave** a prví dvaja študenti ekonomického smeru mali možnosť počas stáže nazbierať praktické skúsenosti z hospodárskej súťaže.

Preventívnym nástrojom boja proti kartelom je aj zvyšovanie povedomia o možných protisúťažných praktikách prostredníctvom osvetu a vzdelávania odbornej a laickej verejnosti. V rámci prevencie v oblasti bid rigging praktík úrad zorganizoval **odborný seminár na tému kartelové dohody vo verejnom obstarávaní**, ktorý bol určený **študentom Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave**.

Zástupcovia úradu prednášali na Letnej škole slovenských ekonómov v Beluškých Slatinách, v rámci konferencie Aktuálne problémy slovenskej praxe, ktorú v Herľanoch organizovala Ekonomická fakulta Technickej univerzity v Košiciach, ako aj na pôde Ekonomickej univerzity v Bratislave a Právnickej fakulty Univerzity Komenského.

Na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave vyučujú odborníci z úradu predmet Competition Law.

Roky 2014, 2015, 2016

Úrad v súlade s predchádzajúcou praxou umožnil stáž študentom Právnických fakúlt UK, Trnavskej univerzity v Trnave, ako aj Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave.

Viacerí zamestnanci úradu vystúpili ako školitelia či prednášajúci na prednáškach na slovenských vysokých školách.

Zástupcovia úradu pokračovali aj vo výučbe predmetu Competition Law na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Rok 2017

Úrad uzatvoril Memorandum vo veci spolupráce v oblasti hospodárskej súťaže s Ekonomickou univerzitou v Bratislave, ako aj Dohody o spolupráci s Národohospodárskou fakultou a Fakultou hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave. Memorandum, ako aj dohody otvorili možnosti intenzívnejšej vzájomnej spolupráce v oblasti vedecko-výskumnej a poradenskej činnosti, v oblasti spoločensky prospešných aktivít a taktiež v oblasti vzdelávacieho procesu.

S cieľom pestovať súťažnú kultúru a vnímavosť problematiky hospodárskej súťaže u budúcich odborníkov, najmä v oblasti práva a ekonómie, úrad naďalej udržiaval spoluprácu s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave a s Ekonomickou univerzitou v Bratislave.

Rok 2018

Úrad pokračoval v spolupráci s partnerskými inštitúciami, poskytoval priestor ich študentom na stáž, ako aj realizáciu odborných konzultácií so zamestnancami úradu, pod vedením ktorých spracovávajú diplomové, resp. dizertačné práce.

Úrad svojou prezentáciou podporil podujatie študentov práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave s názvom JOB FAIR 2018 – Law. Na podujatí, ktoré predstavovalo celodenný veľtrh pracovných príležitostí pre študentov a absolventov práva zástupkyne úradu dňa 21. 11. 2018 v priestoroch univerzity potenciálnym uchádzačom o stáž či zamestnanie na Protimonopolnom úrade SR priblížili najmä poslanie úradu, požiadavky kladené na študentov pri ich prijímaní na stáž a študenti tak mohli získať dostatok pre nich potrebných aj užitočných informácií.

Rok 2019

Dlhodobou **spoluprácou s univerzitami sa úrad snaží priblížiť svoje poslanie a význam hospodárskej súťaže** predovšetkým budúcim odborníkom v oblasti práva a ekonómie.

Vnímovosť súťažnej kultúry a problematiky hospodárskej súťaže tak zvyšuje nadviazaním na svoje dlhoročné aktivity predovšetkým u študentov Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave a Fakulty hospodárskej informatiky Ekonomickej Univerzity v Bratislave.

Roky 2020, 2021

Pandémia ochorenia COVID-19 a prijaté protipandemické opatrenia vzhľadom na svoj charakter, rozsah, ako aj dĺžku trvania významne ochromili spoluprácu úradu s vybranými univerzitami. Napriek prerušeniu niektorých pravidelne organizovaných podujatí, pokiaľ to aktuálne okolnosti umožňovali, zabezpečil úrad vybrané aktivity aspoň online formou. Dňa 4. 11. 2021 sa uskutočnila online vizitácia študentov Právnickej fakulty Trnavskej univerzity k téme kolúzie vo verejnom obstarávaní, ktorú zastrešili zástupcovia odboru kartelov a podpredseda úradu.

5

Medzinárodné aktivity úradu

Dôležitou súčasťou činností úradu je taktiež medzinárodná spolupráca. Úrad sa svojím aktívnym prístupom snaží plniť si záväzky vyplývajúce Slovenskej republike z členstva v EÚ a iných organizáciách, ako napríklad v Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD).

Prioritou medzinárodnej spolupráce sú aktivity úradu ako súčasti Európskej siete pre hospodársku súťaž (ECN). Úrad tu plní úlohy, ktoré vyplývajú SR z jej členstva v EÚ a zapája sa do pracovných skupín pri Európskej komisii, kde zástupcovia úradu prezentujú stanoviská a postoje Slovenskej republiky.

Zamestnanci PMÚ SR sa počas obdobia rokov 2011 až 2021 aktívne zapájali do **práce pracovných skupín pri Európskej komisii, ECN (European Competition Network), ECA (European Competition Authorities),** ako aj **OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development).**

Úrad je gestor v pracovných skupinách Výboru OECD pre právo a politiku hospodárskej súťaže. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky má prostredníctvom účasti svojich zástupcov na zasadnutiach pracovných skupín a výboru pre hospodársku súťaž možnosť priamo sa podieľať na vymieňaní si tzv. know-how v oblasti presadzovania práva hospodárskej súťaže v krajinách po celom svete.

Z ostatných medzinárodných fór sa úrad v sledovanom období podieľal na práci **ICN (International Competition Network)**, a to najmä prostredníctvom konferenčných hovorov, teleseminárov a tvorby dokumentov a správ, ako aj poskytovania informácií na základe dotazníkov a požiadaviek jednotlivých medzinárodných inštitúcií.

V nasledujúcom texte sú uvedené medzinárodné aktivity úradu v členení na jednotlivé roky sledovaného obdobia.

Rok 2011

Bilaterálne rokovania s úradmi na ochranu hospodárskej súťaže

V roku 2011 úrad viedol **bilaterálne rokovania** s partnerskými inštitúciami zo zahraničia, napr. **s českou a rakúskou inštitúciou na ochranu hospodárskej súťaže.**

Návšteva čínskej delegácie

V júli 2011 sa uskutočnila **návšteva čínskej delegácie na úrade** vedená námestníkom Ministerstva obchodu Čínskej ľudovej republiky Gao Huchengom. Predmetom rokovania bola vzájomná výmena informácií o stave a pokroku zaznamenanom v oblasti práva a politiky hospodárskej súťaže v oboch krajinách a nadviazanie vzájomnej spolupráce.

Spolupráca v EÚ

Na **konferencii v Kišinove** sa zúčastnil zástupca úradu s príspevkom Prístupové rokovania Slovenskej republiky v kapitole Hospodárska súťaž v rámci pomoci Litovskej republiky pri predvstupových rokovaníach o vstupe do Európskej únie.

Na **zasadnutí pracovnej skupiny ECN pre životné prostredie** v Bruseli bol prezentovaný prípad úradu týkajúci sa zneužívania dominantného postavenia spoločnosťou ENVI-PAK, a. s., ako aj príspevok na tému Právny rámec a presadzovanie súťaže.

Na **medzinárodnom teleseminári organizovanom International Competition Network** zástupca úradu v odbornom paneli prezentoval skúsenosti úradu s advokačnými aktivitami zameranými na verejný sektor.

Na **konferencii vo Varšave** pri príležitosti 20. výročia založenia poľského orgánu na ochranu hospodárskej súťaže bol prezentovaný príspevok na tému Hospodárska súťaž vo verejnom sektore.

Na rokovaníach pracovných skupín a globálneho fóra **OECD** odznelo viacero príspevkov úradu, témy ktorých boli obhajoba podnikateľa v súťažnom spore argumentom, že jeho konanie bolo predmetom regulácie, cezhraničná kontrola koncentrácií: výzvy pre rozvíjajúce sa a vznikajúce ekonomiky, kvantifikácia škody, skúsenosti úradu s ukladaním podmienok a povinností v konaniach o koncentráciách podnikateľov, inštitucionálne a procedurálne aspekty vzťahu medzi autoritami na ochranu hospodárskej súťaže a súdmi.

Rok 2012

V oblasti medzinárodných aktivít sa úrad rozhodol **koncentrovať agendu medzinárodnej spolupráce**, ktorá bola dovtedy predmetom činnosti viacerých odborov a posilniť ju s cieľom vytvoriť medzinárodne uznávanú a kladne hodnotenú autoritu na ochranu hospodárskej súťaže s jasne vyprofilovanou politikou. Tento cieľ prijal vo svojom strategickom materiáli zverejnenom na stránke úradu.

Rozvoj bilaterálnej spolupráce s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže

Významnou súčasťou medzinárodných aktivít sa stala **bilaterálna, predovšetkým regionálna spolupráca**.

Úrad pokračoval v **spolupráci s českým úradom na ochranu hospodárskej súťaže**. Okrem pravidelných stretnutí a výmeny poznatkov o rozhodovacej činnosti, judikatúre, legislatíve a iných aktuálnych otázkach sa odborníci z úradu zúčastnili na výročnej **Svätomartinskej konferencii**, ktorú český úrad organizoval a vystúpili s prednáškami na témy „Dozor nad orgánmi verejnej správy“, „Pojem podnikateľ - právna úprava

a rozhodovacia prax Protimonopolného úradu“ a „Nediskriminačná klauzula a regulácia a dopad na súťaž“.

V rámci rozvoja bilaterálnych vzťahov sa uskutočnili aj **rokovania so zástupcami maďarskej a rakúskej inštitúcie na ochranu hospodárskej súťaže**.

Ostatná medzinárodná spolupráca

V spolupráci s **Federal Trade Commission (FTC), partnerskou inštitúciou USA na ochranu hospodárskej súťaže a spotrebiteľov**, zorganizoval úrad v júni 2012 **workshop o vyšetrowaní dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužití dominantného postavenia**. Ako lektori vystúpili odborníci z USA. Na podujatí sa zúčastnili aj predstavitelia inštitúcií na ochranu hospodárskej súťaže z Českej republiky, Maďarska, Rakúska, Poľska, Litvy, Lotyšska, Estónska, Slovinska, Bosny a Hercegoviny, Chorvátska, Srbska, Albánska.

V roku 2012 úrad riešil niekoľko prípadov, kde aplikoval európske právo a viacerí zamestnanci úradu sa zúčastnili na **riešení prípadov Európskej komisie** aj v pozícii spravodajcu prípadu v **Poradnom výbore pre obmedzujúce praktiky a dominantné postavenie**. Z pracovných skupín sa aktívne zapájali najmä do **pracovnej skupiny pre otázky spolupráce a spravodlivý proces**, v ktorých sa aktívne podieľali na príprave nových dokumentov o vyšetrowacích a rozhodovacích právomociach, používaných v ECN v oblasti antitrustu a do **pracovnej skupiny pre kartely**, kde spolupracovali na revízii „Modelového leniency programu“.

Agenda **OECD** bola pridelená jednému zástupcovi úradu, ktorý ju primárne pokrýva a koordinuje v rámci úradu, ako aj navonok. Zástupcovia úradu sa zapájali do aktuálnych projektov a tém ako tvorba indikátorov na účely hodnotenia súťažnej politiky, problematika kolúzie vo verejnom obstarávaní, medzinárodná spolupráca pri riešení súťažných prípadov a otázky vyšetrowacích právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže.

Rok 2013

Rozvoj bilaterálnej spolupráce s českým úradom na ochranu hospodárskej súťaže

Úrad rozvíjal **bilaterálnu spoluprácu s českým úradom na ochranu hospodárskej súťaže** prostredníctvom **pravidelných stretnutí**, ako aj účasti na tradičnej výročnej **Svätomartinskej konferencii**, ktorú český úrad zorganizoval.

Spolupráca na úrovni EÚ

Aj v roku 2013 úrad riešil niekoľko prípadov, v ktorých aplikoval európske právo a bol aktívny aj na Poradných výboroch vo veci návrhov soft law **na úrovni Európskej únie**. Z pracovných skupín sa zamestnanci aktívne zapájali najmä do **pracovnej podskupiny pre potraviny, bankovníctvo a platby, kartely**, ako aj **otázky spolupráce a spravodlivý proces**, v rámci ktorých sa aktívne podieľali na príprave

nových dokumentov o vyšetrovacích a rozhodovacích právomociach, používaných v ECN v oblasti antitrustu.

Na **zasadnutiach OECD** sa zástupkyňa úradu vyjadrila k témam, ktoré sú dôležité z pohľadu úradu a s ktorými má úrad skúsenosti. V danom roku sa úrad zapojil príspevkami do diskusie venovanej medzinárodnej spolupráci, definícii transakcie pri kontrole koncentrácií, definícii dôverných informácií pri posudzovaní koncentrácií a nakladaniu s komunálnym odpadom.

Rok 2014

Memorandum o spolupráci s českým Úradom pre ochranu hospodárskej súťaže

Dňa 16. apríla 2014 predsedovia českej a slovenskej authority na ochranu hospodárskej súťaže podpísali **Memorandum o spolupráci úradu s Úradom pro ochranu hospodárskej súťaže**. Predsedovia oboch inštitúcií podpisom tohto dokumentu vyjadrili pranie aj ďalej rozvíjať a posilňovať doterajšie dobré kontakty.

V dokumente nastavili základné princípy spolupráce medzi slovenským a českým úradom. Vytvorili priestor pre širšiu spoluprácu pri výmene informácií v oblasti legislatívy, informačných, metodologických materiálov a judikatúry a v oblasti informácií o fungovaní trhov. V neposlednom rade sa úrady dohodli na vzájomnej účasti na konferenciách a seminároch a možnosti študijných pobytov na partnerskej inštitúcii. S cieľom dosiahnuť efektívnejšie presadzovanie súťažnej politiky v predmetnom memorande upravili pravidlá pre vzájomné poskytovanie si verejne dostupných informácií týkajúcich sa protisúťažného správania subjektov alebo koncentrácií, ako aj asistenciu pri šetrení prípadov protisúťažného správania bez dotknutia ochrany citlivých informácií podnikateľov. Strany memoranda vyjadrili tiež záujem na pokračovaní v pravidelných stretnutiach zástupcov úradov, aby prekonzultovali otázky spoločného záujmu a spolupráce.

Oficiálna návšteva Moldavskej súťažnej authority a Memorandum o spolupráci

Odborníci z Protimonopolného úradu SR sa zúčastnili na **rozvojovom programe Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v Moldavsku**. V priebehu **oficiálnej návštevy moldavského úradu na ochranu hospodárskej súťaže** sa traja slovenskí experti podelili so skúsenosťami úradu v procese vytvárania a aplikácie princípov ochrany hospodárskej súťaže a harmonizácie slovenského práva hospodárskej súťaže s európskymi štandardmi. Vo svojich príspevkoch kládli dôraz aj na uplatňovanie trendov, ktoré sú v súlade so smerovaním európskej politiky hospodárskej súťaže. V rámci projektu sa diskutovalo o postupoch pri posudzovaní koncentrácií, ukladaní podmienok a povinností pri kontrole koncentrácií, prešetrovaniach prípadov zneužívania dominantného postavenia a o dôležitosti sektorových štúdií. Odborníci zo Slovenska priblížili moldavským kolegom rozhodovací proces, prax pri definovaní relevantného trhu, postupy pri získavaní dôkazov, predovšetkým sa však zamerali na konkrétne prípadové štúdie.

Na oficiálnej návšteve sa okrem zástupcov Protimonopolného úradu SR zúčastnili aj mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Slovenskej republiky v Moldavskej republike a rozvojový diplomat. Strany vyjadrili záujem o ďalšiu spoluprácu s cieľom podporiť a rozvíjať konkurenčné prostredie v oboch krajinách. Dňa 20. novembra 2014 podpísali formálne **Memorandum o spolupráci medzi slovenským a moldavským úradom na ochranu hospodárskej súťaže**.

Spolupráca na úrovni EÚ

Zástupcovia úradu sa aktívne zúčastňujú na **medzinárodných konferenciách organizovaných zahraničnými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže**, kde prezentujú skúsenosti v špecifických oblastiach hospodárskej súťaže. Významnou udalosťou bola **konferencia krajín Vyšehradskej skupiny (V4)**, ktorú pri príležitosti maďarského predsedníctva zrealizoval maďarský úrad na ochranu hospodárskej súťaže.

Aj v uvedenom roku o aktualitách Slovenskej republiky informoval podpredseda úradu na **Svätomartinskej konferencii v Brne**, ktorú každoročne organizuje český Úrad pre ochranu hospodárskej súťaže. O svoje skúsenosti sa úrad podelil aj v paneli venovanom združeniam podnikateľov.

Zástupkyňa úradu tiež vystúpila v rámci **diskusie o súkromnom presadzovaní práva hospodárskej súťaže**, ktorú zorganizoval rakúsky úrad na ochranu hospodárskej súťaže.

Taktiež v roku 2014 úrad riešil niekoľko prípadov, kde aplikoval európske právo a bol aktívny aj na **Poradných výboroch EK** o obmedzujúcich praktikách a dominantnom postavení, kde zástupca úradu vykonával funkciu raportéra v prípade „Bearings“. Z pracovných skupín sa zamestnanci úradu aktívne zapájali najmä **do pracovnej podskupiny pre kartely, koncentrácie a otázky spolupráce a spravodlivý proces**, v rámci ktorých sa aktívne podieľali na príprave nových dokumentov o vyšetrovacích a rozhodovacích právomociach, používaných v ECN v oblasti antitrustu a kontroly koncentrácií.

V rámci **agendy OECD** sa úrad zapojil príspevkom do diskusií venovaných prešetrovaniu uskutočnených koncentrácií a tých koncentrácií, ktoré nepodliehajú oznamovacej povinnosti, ako aj rezervácii poradia leniency žiadateľa.

Rok 2015

Spolupráca v EÚ

V roku 2015 úrad riešil niekoľko prípadov, v ktorých **aplikoval európske právo**, teda články Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V rámci spolupráce v ECN úrad participoval aj na **Poradných výboroch** pri posudzovaní prípadov dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužívania dominantného postavenia, ako aj koncentrácií zo strany Európskej komisie a zástupca úradu v nich vykonával aj funkciu spravodajcu („raportéra“).

Z hľadiska účasti na pracovných skupinách sa zamestnanci úradu aktívne zapájali do viacerých pracovných skupín a konkrétnych projektov ECN.

V roku 2015 sa úrad taktiež intenzívne podieľal na **prípravách na slovenské predsedníctvo v Rade EÚ**. Zamestnanci úradu sa aktívne zúčastňovali na **zasadnutiach medzirezortnej koordinačnej rady a pracovných skupín v oblasti financií, logistiky, vzdelávania, obsahovej prípravy a mediálnej prezentácie**, absolvovali vecné a jazykové školenia a kurzy, ale najmä zintenzívnili komunikáciu s relevantnými inštitúciami EÚ, ako aj partnerskými úradmi „predsedníckeho Tria“.

Na **zasadnutiach OECD** sa zástupkyňa úradu vyjadrila k témam, ktoré sú dôležité z pohľadu úradu a s ktorými má úrad skúsenosti. Na základe príspevku „Recommendation on Fighting Bid Rigging in Public Procurement („Recommendation 2012“) – experiences with implementation“ zaslanom v súvislosti s júnovým zasadnutím bol úrad vyzvaný na prezentovanie svojich aktivít v oblasti bid rigging praktiky. Zástupkyňa úradu tak mala možnosť na zasadnutí OECD zdieľať pokrok úradu v oblasti boja s bid rigging praktikou prostredníctvom prezentácie získaných skúsenosti.

Rok 2016

V roku 2016 úrad plnil úlohy vyplývajúce z predsedníctva Slovenska v Rade EÚ.

Zasadnutia pracovnej skupiny Rady pre hospodársku súťaž

Úrad pod záštitou predsedníctva zrealizoval niekoľko významných aktivít a v rámci Rady EÚ **predsedal viacerým zasadnutiam pracovnej skupiny Rady pre hospodársku súťaž**, počas ktorých sa prerokovali stanoviská k nasledujúcim legislatívnym návrhom aktov EÚ:

- Návrh rozhodnutia Rady o podpise Dohody medzi Európskou úniou a vládou Kanady o uplatňovaní právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže v mene Európskej únie,
- Návrh rozhodnutia Rady o uzavretí dohody medzi Európskou úniou a vládou Kanady o uplatňovaní právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže,
- Návrh mandátu pre Európsku komisiu na začatie rokovaní o dohode s Japonskom o spolupráci v oblasti hospodárskej súťaže (utajovaný dokument).

Úrad zorganizoval aj dve expertné podujatia, a to **zasadnutie expertnej pracovnej skupiny v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž a expertnú konferenciu s názvom European Competition Day – Európsky deň hospodárskej súťaže**, ktorá býva organizovaná každých šesť mesiacov autoritou na ochranu hospodárskej súťaže v členskom štáte EÚ, ktorý v danom čase predsedá Rade EÚ.

Previerka uplatňovania odporúčaní OECD v oblasti hospodárskej súťaže na Ukrajine

Aj vďaka dobrovoľnému finančnému príspevku, Slovensko, zastúpené predsedom Protimonopolného úradu SR, **na OECD prezentovalo výsledky projektu previerky uplatňovania odporúčaní OECD v oblasti hospodárskej súťaže na Ukrajine**. Protimonopolný úrad SR bol jedným z troch vedúcich hodnotiteľov, spoločne s Izraelom a USA a v rámci projektu sekretariátu OECD „Review of Ukraine's Competition Law and Policy“ sa venoval oblasti vymáhania rozhodnutí a sankcií uložených rozhodnutiami Ukrajinského protimonopolného výboru.

V rámci **zasadnutia Výboru pre hospodársku súťaž a Globálneho fóra k hospodárskej súťaži** v dňoch 30. 11. – 2. 12. 2016 v priestoroch OECD v Paríži boli zástupcom ukrajinskej autority na ochranu hospodárskej súťaže (AMCU) položené otázky v zverenej oblasti - stav implementácie predchádzajúcich odporúčaní OECD a UNCTAD v oblasti vymáhania rozhodnutí a sankcií uložených rozhodnutiami AMCU a súdny systém preskúmvajúci konanie AMCU. Následne SR spolu s ostatnými hodnotiteľmi – USA a Izraelom spolu s expertmi OECD, predsedom Competition Committee a zástupcami **Sekretariátu OECD prerokovali výsledky diskusie na Competition Committee**. V závere boli Ukrajine prezentované odporúčania, ktoré v súvislosti s implementáciou odporúčaní OECD a stavom súťažného prostredia vymedzeným predovšetkým nastavením legislatívy, má prijať.

Na **zasadnutiach OECD** úrad prezentoval príspevky na témy **jurisdikcionálny nexus v režime kontroly koncentrácií, sankcie v prípadoch antitrustu, nezávislosť súťažných autorít, vzťah medzi súkromnoprávnym a verejnoprávnym presadzovaním súťažného práva, prešetrovanie implementovaných koncentrácií a koncentrácií, ktoré nepodliehajú oznamovacej povinnosti**.

Rok 2017

Bilaterálna spolupráca

V roku 2017 úrad pokračoval aj v **medzinárodnej spolupráci s Úradom na ochranu hospodárskej súťaže v Českej republike** prostredníctvom **pravidelných osobných stretnutí**. Spoločným záujmom oboch úradov sa stala užšia spolupráca aj v oblasti výkonu právomocí na základe **medzinárodnej bilaterálnej dohody**. Cieľom na najbližšie obdobie je pristúpiť k možnostiam takejto budúcej spolupráce.

Spolupráca v EÚ

V súvislosti s projektom „**Review of Ukraine's Competition Law and Policy**“, na ktorom sa zúčastnil v rámci **OECD agendy** úrad, bol vo februári 2017 predložený návrh odporúčaní Sekretariátu OECD hodnotiteľom, teda aj SR, ktorý bol pripomienkovaný zástupkyňou úradu. Následne boli výsledky hodnotenia odprezentované zástupcami OECD v marci 2017 na **konferencii na Ukrajine**, na ktorej vystúpil v paneli aj **predseda úradu**.

V oblasti zahraničnej agendy sa **úrad okrem iného zúčastňoval na rokovaníach k novému legislatívnemu návrhu v oblasti hospodárskej súťaže - návrhu Smernice Európskeho parlamentu a Rady o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a zabezpečenia riadneho fungovania vnútorného trhu**.

Rok 2018

V roku 2018 úrad naďalej pokračoval v užšej medzinárodnej spolupráci s Úradom na ochranu hospodárskej súťaže v Českej republike a bilaterálnych stretnutiach.

Svätomartinská konferencia 2018

V rámci prehlbovania regionálnej spolupráce krajín V4 sa úrad zúčastnil na **Svätomartinskej konferencii**, ktorú Úrad pro ochranu hospodárskej súťaže v Brne zorganizoval dvanásty rok. V dňoch 14. - 15. novembra 2018 na nej diskutovali experti na právo hospodárskej súťaže tak z verejnej, ako i súkromnej sféry o najvýznamnejších udalostiach a najnovších trendoch v oblasti politiky hospodárskej súťaže.

Najnovšie výsledky práce Protimonopolného úradu SR prezentoval podpredseda úradu Boris Gregor a na panelovej diskusii venovanej aktuálnym témam a novým výzvam súvisiacimi s oblasťou zdravotníctva z hľadiska hospodárskej súťaže sa zúčastnila Daniela Lukáčová, vedúca oddelenia pre druhostupňové konanie Protimonopolného úradu SR.

V4+ konferencia o práve hospodárskej súťaže

Odborníci v oblasti práva hospodárskej súťaže sa 5. februára 2018 zišli na **V4+ konferencii o práve hospodárskej súťaže v Budapešti**, ktorú zorganizoval Úrad na ochranu hospodárskej súťaže v Maďarsku. Zástupcovia a predstavitelia orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v krajinách V4 si tradične na podujatí vymieňajú najnovšie skúsenosti a prax, ktoré sa týkajú presadzovania práva hospodárskej súťaže, legislatívneho vývoja a súťažnej advokácie, zároveň diskutujú o otázkach a výzvach, ktoré sú najviac relevantné pre orgány na ochranu hospodárskej súťaže v tomto regióne.

Na konferencii predseda Protimonopolného úradu SR Tibor Menyhart poukázal na najvýznamnejšie výsledky práce úradu a aj na niekoľko ďalších aktivít úradu v oblasti hospodárskej súťaže na Slovensku. Zástupkyňa odboru zneužívania a dominantného postavenia a vertikálnych dohôd úradu Ivona Fillová prispela odbornými skúsenosťami a prezentáciou o legislatívnych iniciatívach a prípadoch súvisiacich s presadzovaním práva hospodárskej súťaže v oblasti maloobchodu na Slovensku.

Výročná konferencia ICN 2018

Pre predstaviteľov súťažnej komunity z celého sveta sa každý rok v rámci ICN – Medzinárodnej siete úradov na ochranu hospodárskej súťaže organizuje výročná konferencia o práve a politike hospodárskej súťaže. Na **výročnej konferencii ICN v Novom Dillí** sa dňa 23. marca 2018 zúčastnila zástupkyňa úradu Michaela Nosa. V rámci panelovej diskusie s medzinárodnou účasťou na tému „Podpora hospodárskej súťaže prostredníctvom účinného ukladania sankcií“ predniesla názory, príklady a stratégie predovšetkým o možnostiach, ako zabezpečiť efektívnosť sankcií, ako odradiť spoločnosti a jednotlivcov od uzatvárania kartelov a ako napomôcť pri prevencii porušení a podpore hospodárskej súťaže.

Fórum o hospodárskej súťaži v Kyjeve

Dňa 15. marca 2018 podpredseda úradu vystúpil ako panelista na každoročne organizovanom fóre o hospodárskej súťaži v Kyjeve, ktoré je na Ukrajine pokladané za kľúčovú udalosť pri výmene medzinárodných skúseností v oblasti hospodárskej súťaže, pri príprave návrhov na zdokonalenie ukrajinskej politiky v tejto oblasti a na presadzovanie práva. V tomto roku sa fórum konalo už siedmykrát a zúčastnili sa ho zástupcovia z viac než 15 krajín sveta.

Annual Antitrust & Competition Compliance in CEE

V decembri vystúpil podpredseda úradu na medzinárodnej konferencii, ktorá sa za účasti expertov z viacerých krajín konala v Prahe, pričom sa okrem posledných novinek o činnosti úradu vo svojom príspevku venoval aj témam sektorového prieskumu úradu v oblasti e-commerce; vybraných inštitútov zákona o ochrane hospodárskej súťaže cez prizmu možného konfliktu záujmov právnych zástupcov, ktorí zastupujú viacerých účastníkov konania v tom istom konaní a revidovaného metodického pokynu úradu k pokutám v prípadoch zneužitia dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž.

Na **zasadnutiach OECD** úrad prezentoval príspevky na témy vyšetrovacie právomoci v praxi a suspenzia implementácie koncentrácie a „gun jumping“.

Rok 2019

Zasadnutie pracovnej skupiny Európskej siete pre hospodársku súťaž

V roku 2019 Protimonopolný úrad SR zorganizoval aj **medzinárodné expertné podujatie**, a to **zasadnutie pracovnej skupiny v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž**. Na zasadnutí, ktoré sa uskutočnilo v Bratislave, sa odborníci z Európskej komisie a inštitúcií na ochranu hospodárskej súťaže z jednotlivých členských krajín zaoberali aktuálnymi otázkami v oblasti hospodárskej súťaže. Zasadnutia pracovnej skupiny sa konajú niekoľko krát do roka, prevažne v krajine sídla Európskej komisie, alternatívne aj v inom členskom štáte EÚ.

Deň hospodárskej súťaže v Chorvátsku

Dňa 11. 6. 2019 Michaela Nosa, riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov Protimonopolného úradu SR, vystúpila na **konferencii v Záhrebe** na pozvanie chorvátskeho úradu na ochranu hospodárskej súťaže. **22. Deň hospodárskej súťaže v Chorvátsku** bol venovaný dvom hlavným témam, a to otázkam hospodárskej politiky – transpozícii smernice ECN+ a posudzovaniu koncentrácií vo svetle verejného záujmu. Michaela Nosa na konferencii prezentovala pohľad úradu na prínosy smernice, ako aj stav jej transpozície v SR.

Svätomartinská konferencia 2019

V dňoch 13. – 14. novembra 2019 sa uskutočnila **13. Svätomartinská konferencia v Brne** venovaná najnovším trendom v hospodárskej súťaži. Novinky o práci slovenského úradu na ochranu hospodárskej súťaže v oblasti ochrany hospodárskej súťaže prezentoval na konferencii podpredseda úradu Boris Gregor v rámci panelovej diskusie s názvom „Co nového v hospodárskej súťaži“.

Konferencia W@Competition

Zástupkyňa úradu, Michaela Nosa, riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov, sa zúčastnila na **medzinárodnej konferencii W@CompetitionCEE vo Varšave**. Na podujatie, ktoré sa konalo 29. 11. 2019, prijali pozvanie viaceré významné odborníčky z oblasti hospodárskej súťaže. Nosnou témou podujatia bol spravodlivý proces, pričom ďalšie témy sa taktiež dotýkali tejto otázky, a to v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora EÚ, ekonomické dôkazy a prípadné zmeny v otázkach spravodlivého procesu po transpozícii smernice ECN+.

Misia expertov OECD k analýze „Regulatory Policy Review of the Slovak Republic“

Zástupcovia úradu pod vedením jeho podpredsedu sa okrem iných zástupcov štátnej správy zúčastnili stretnutia s expertmi OECD k témam súvisiacim regulačnej politiky na Slovensku. Predmetom diskusie boli témy ako meranie, vyhodnocovanie a úprava miery regulačnej záťaže, legislatívny proces a analýza dopadov zavádzaných regulácií na podnikateľský sektor a regulačné dopady uplatňovania súťažného práva na podnikateľov.

Misia expertov OECD k projektu s názvom „Agilné verejné obstarávanie“

Zástupcovia úradu sa okrem iných stakeholderov zúčastnili aj stretnutia s expertmi OECD k témam verejného obstarávania, a to najmä v oblasti informačno-telekomunikačných technológií a vyvolaných „vendor lock-in“ efektov. Úrad ústami svojho podpredsedu v tejto súvislosti prízvukoval najmä potrebu plánovania realizácie súťažných zákaziek pri čerpaní finančných prostriedkov z príslušných finančných mechanizmov (ako sú napr. prostriedky z európskych štrukturálnych a investičných fondov) do jednotlivých období tak, aby sa ich realizáciou neprekračovala disponibilná kapacita na strane ponuky, keďže negatívnym dôsledkom nedostatočného plánovania môže byť okrem predrazenia plnení aj vytvorenie priestoru na nedovolenú koordináciu uchádzačov pri predkladaní ponúk do takýchto zákaziek. Uvedená problematika bola neskôr v roku 2021 aj predmetom spoločnej iniciatívy úradu a Úradu pre verejné obstarávanie, ktorá bola adresovaná Ministerstvu investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Rok 2020

20. výročie vstupu SR do OECD

Slovenská republika si dňa 14. 12. 2020 pripomenula **20. výročie svojho vstupu do Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj - OECD**. Pri tejto príležitosti úrad zverejnil na svojej stránke tlačovú správu s posolstvom tejto inštitúcie. Na fórach venovaných hospodárskej súťaži sú prerokúvané témy o problematike hospodárskej súťaže a prebieha výmena skúseností medzi členskými štátmi, medzinárodnými organizáciami, ako aj pridruženými pozorovateľmi. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky má prostredníctvom účasti svojich zástupcov na zasadnutiach pracovných skupín a výboru pre hospodársku súťaž možnosť priamo sa podieľať na výmene skúseností v oblasti presadzovania práva hospodárskej súťaže v krajinách po celom svete. Vďaka členstvu SR v OECD majú zamestnanci úradu tiež prístup k expertným analýzám založeným na dátach a ideách vyspelých autorít na ochranu hospodárskej súťaže, vedeckých osobností, ako aj príležitosť inšpirovať sa ich postojmi a závermi sledujúcimi aktuálne trendy v oblasti ochrany hospodárskej súťaže.

Spolupráca v rámci ECN

Ešte v marci 2020 sa úrad spolu s ďalšími súťažnými autoritami spolupracujúcimi v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž ECN pripojil k spoločnému vyhláseniu o uplatňovaní súťažných pravidiel v EÚ počas krízy v dôsledku šírenia koronavírusu. Vo vyhlásení všetky súťažné autority jednotne pripustili sociálne a ekonomické dôsledky tejto krízy. Zároveň v ňom spoločne zdôraznili, že súťažné pravidlá sú dostatočne flexibilné na to, aby zohľadnili takéto zmeny okolností na trhu.

Rok 2021

Prezentácia PMÚ SR na Svätomartinskej konferencii v Brne

Aj v roku 2021 úrad svojou účasťou podporil medzinárodnú Svätomartinskú konferenciu, ktorú Úrad na ochranu hospodárskej súťaže v Českej republike zorganizoval v dňoch 10. – 11. novembra 2021 v Brne už v poradí 14. rok. Podpredseda úradu okrem iného vyzdvihol veľmi úspešnú spoluprácu so zástupcami českého úradu. Prostredníctvom svojho príspevku priblížil hosťom dosiahnuté výsledky činnosti úradu v oblastiach ochrany hospodárskej súťaže a ďalšie dôležité aktivity úradu v roku 2021. Zmienil sa aj o novom zákone o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý vstúpil do platnosti dňa 1. 6. 2021 a súvisiacej revízii podzákonných predpisov, usmernení a dokumentov úradu. Napokon poukázal aj na niekoľko významných rozhodnutí, ktoré úrad vydal. Na žiadosť moderátora štvrtého panela venovaného problematike porušovania zákazu predčasného spájania podnikateľov významne do diskusie prispela aj riaditeľka odboru koncentrácií Protimonopolného úradu SR Erika Lovásová. Hosťom na konferencii objasnila postoj úradu k takýmto porušeniam zákona a povedala o skúsenostiach úradu s ich posudzovaním a postihovaním.

Odborné webináre pre zástupcov úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Čiernej Hore

Za dôležitú súčasť činnosti orgánov na ochranu hospodárskej súťaže Protimonopolný úrad SR pokladá aj vzájomnú spoluprácu a výmenu skúseností, názorov. V decembri 2021 úrad na základe oslovenia zo strany partnerského úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Čiernej Hore otvoril sériu dvanástich odborne zameraných webinárov, aby jeho zástupcom priblížil svoju činnosť a poskytol im svoje skúsenosti z oblasti hospodárskej súťaže. Prvé webináre spustili v dňoch 10. a 15. decembra 2021 podpredseda Protimonopolného úradu SR Boris Gregor a riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov Michaela Nosa. Počas týchto webinárov sa zaoberali najmä oblasťami ako spolupráca s ostatnými orgánmi štátnej správy pri budovaní efektívneho systému odhaľovania a správneho sankcionovania porušení pravidiel hospodárskej súťaže, metodické usmernenie o postupe určovania pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž, právna úprava hospodárskej súťaže v SR a základné princípy

ochrany hospodárskej súťaže, prioritizácia politiky Protimonopolného úradu SR. Cieľom celej série webinárov vedených pre zástupcov čiernohorského úradu je predstaviť im špecifické oblasti činnosti Protimonopolného úradu SR, ako aj podeliť sa s nimi o skúsenosti z prístupového procesu do EÚ a tiež poskytnúť bilaterálnu technickú podporu vo vybraných oblastiach ochrany hospodárskej súťaže na expertnej úrovni. Séria webinárov pokračovala ďalej v roku 2022, pričom tieto už podľa tematického zamerania zastrešovali aj zástupcovia odboru štátnej pomoci, odboru koncentrácií a odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd.

6

Míľniky uplatňovania súťažných inštitútov

Závázky

Jednou z alternatívnych foriem ukončenia správneho konania v oblasti hospodárskej súťaže je rozhodnutie o prijatí návrhu záväzkov. V súlade s nariadením Rady (ES) č. 1/2003 bol novelizáciou zákona č. 204/2004 Z. z. zavedený tento nový typ rozhodnutia do zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Podstata inštitútu záväzkov spočíva v tom, že úrad môže správne konanie vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužívania dominantného postavenia ukončiť aj inak ako „klasickým“ rozhodnutím. V určitých prípadoch môže účastník konania z vlastnej iniciatívy predložiť záväzky – návrhy riešení, ktoré sa zaviazá plniť a ktorými sa odstránia súťažné problémy. Ak úrad záväzky akceptuje, vydá rozhodnutie o záväzkoch, ktorým zaviazá účastníka konania plniť tieto záväzky. V tom prípade úrad nedeklaruje porušenie zákona, a teda neuloží účastníkovi konania pokutu. Výhodou tejto cesty je zníženie administratívnych nákladov a rýchly a efektívny zásah na trhu, z čoho majú prospech najmä spotrebiteľia.

Rok 2011

Materiál Záväzky

V snahe o zefektívnenie konaní sa v práve hospodárskej súťaže začalo stále viac využívať alternatívne riešenie prípadov, napr. prostredníctvom uplatnenia inštitútu záväzkov. S cieľom vysvetliť svoj postup a zásady pri prijímaní záväzkov úrad zverejnil na svojej internetovej stránke **materiál Záväzky** a otvoril k nemu **verejnú konzultáciu**.

Prijatie záväzkov v prípade NATURPACK a zberových spoločností

Protimonopolný úrad SR v roku 2011 ukončil **správne konanie vo veci dohody obmedzujúcej súťaž** uzatvorenej medzi **oprávnenou organizáciou NATURPACK, a.s., a 14 zberovými spoločnosťami prijatím záväzkov navrhnutých účastníkmi konania**.

Úrad zistil, že spoločnosť NATUR-PACK, a. s., ako oprávnená organizácia uzatvorila v priebehu rokov 2006 – 2008 so 14 zberovými spoločnosťami zmluvy o zbere odpadov z obalov na účel plnenia povinností zberu, zhodnocovania, resp. recyklácie odpadov z obalov pre povinné osoby. Zmluvy obsahovali záväzok exkluzivity, ktorým sa zberové spoločnosti zaväzovali poskytovať svoje služby výhradne pre systém NATURPACK a neuzatvárať zmluvy aj s inými oprávnenými organizáciami pôsobiacimi na trhu SR. Z uvedených dôvodov mohlo dôjsť k obmedzeniu hospodárskej súťaže.

Podľa zákona môže úrad konanie ukončiť rozhodnutím, v ktorom uloží podnikateľovi plniť záväzky, ktoré podnikateľ úradu navrhol na účely odstránenia možného obmedzenia súťaže. Úrad prijal záväzky navrhnuté účastníkmi konania, ktoré spočívali v odstránení ustanovenia zaväzujúceho zberové spoločnosti na dodávanie odpadov z obalov výlučne pre systém NATURPACK. Po vyhodnotení dopadov posudzovanej praktiky na relevantný trh dospel úrad k záveru, že predložený návrh záväzkov je

dostatočný na odstránenie možného obmedzenia súťaže. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 08. 11. 2011.

Rok 2014

Materiál Závazky

Dňa 01. 07. 2014 úrad vydal **materiál Závazky - úprava postupu Protimonopolného úradu SR podľa § 38f zákona**. Úrad vydal uvedený materiál s cieľom objasniť svoj postup pri aplikovaní § 38f zákona. V materiáli popísal procesný postup a hlavné zásady pri prijímaní záväzkových rozhodnutí s cieľom zabezpečiť transparentnosť svojho postupu. Úrad ho vydal v záujme napomôcť účastníkom konania v tom, ako majú postupovať a tak urýchliť a zefektívniť celý proces predkladania záväzkov.

Rok 2016

Záväzkové rozhodnutia v oblasti opráv a údržby motorových vozidiel

V novembri 2015 úrad začal **správne konania vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel na území Slovenskej republiky**. V danej oblasti úrad začal **päť samostatných správnych konaní** v nadväznosti na vykonané prešetrovanie v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom **motorových vozidiel značiek Mazda, Seat, Škoda, Toyota a Volkswagen**. Na základe zhromaždených podkladov úrad prešetroval podozrenie z porušenia zákona tým, že uzatvárali **vertikálne dohody obsahujúce podmieňovanie záruky vykonaním opráv a údržby len v opravovniach, ktoré sú súčasťou autorizovaných sietí**. Týmto mali byť znevýhodňované nezávislé (neautorizované) servisy.

Úrad preskúmaval ustanovenia v oficiálnych dokumentoch vydávaných výrobcom/importérom vozidiel uvedených značiek (predovšetkým servisných knižiek a pod.), umožňujúcimi odmietnuť záruku na vozidlo iba na základe návštevy nezávislej opravovne bez zohľadnenia kvalitatívnej stránky vykonanej opravy/údržby, ktorú daná opravovňa vykonala.

V priebehu správnych konaní navrhli jednotliví účastníci konania určité záväzky, prijatím ktorých by bolo možné ukončiť správne konanie. Keďže úrad vychádzal predovšetkým z ustanovení v rámci palubnej literatúry (servisné knižky a pod.), účastníci konania navrhovali zmenu ustanovení v dotknutých dokumentoch a zároveň informovanie zákazníkov (adresne a tiež prostredníctvom webstránky danej značky vozidiel) s platnou zárukou o tom, že táto nie je podmienená vykonávaním opráv a údržby výlučne v autorizovaných servisoch danej značky.

Úrad ukončil záväzkovými rozhodnutiami všetkých päť správnych konaní (č. 0038/OZDPaVD/2015, 0039/OZDPaVD/2015, 0040/OZDPaVD/2015, 0041/OZDPaVD/2015, 0042/OZDPaVD/2015). Pre rozhodnutie o ukončení správnych konaní formou prijatia záväzkov bolo pre úrad smerodajné, že navrhované záväzky

odstránili súťažné obavy identifikované úradom, a to dostatočne efektívne, v krátkom čase a pri nižších administratívnych nákladoch, na čo mala vplyv aj efektívna spolupráca zo strany účastníkov jednotlivých správnych konaní. Predmetné rozhodnutia nadobudli právoplatnosť v dňoch od 3. 6. 2016 do 23. 6. 2016.

Rok 2017

Ďalšie rozhodnutia v súvislosti s podmieňovaním záruk na vykonávanie opráv a údržby motorových vozidiel

V nadväznosti na vykonané prešetrovanie v oblasti **poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel značiek Opel a Subaru** a následné začatie správnych konaní úrad v tomto roku **vydal dve samostatné rozhodnutia**. Na základe zhromaždených podkladov úrad prešetroval rovnaké podozrenia na základe rovnakého druhu dôkazov, ako vo vyššie uvedených prípadoch v roku 2016. Taktiež v týchto konaniach účastníci konania navrhli záväzky, ktoré odstránili súťažné obavy úradu, čím prispeli k efektívnosti dosiahnutia nápravy na trhu, ako aj zníženiu administratívnych nákladov. Vzhľadom na uvedené **úrad prijal rozhodnutia obsahujúce záväzky**, ktoré nadobudli právoplatnosť v dňoch 8. 6. 2017 a 19. 6. 2017.

Rok 2021

Nový zákon o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2022, upravil inštitút záväzkov z hľadiska obsahu v nezmenenej podobe (§ 33). Do slovenskej právnej úpravy však bol zavedený inštitút penále z dôvodu zabezpečenia súladu so smernicou (EÚ) 2019/1, pričom vychádza aj z kompetencie Európskej komisie z nariadenia (ES) č. 1/2003 v platnom znení. Úrad má diskrečnú právomoc zvážiť, či podnikateľovi uloží pokutu alebo penále. Ak podnikateľ ako povinný subjekt povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona alebo rozhodnutia úradu riadne a včas nesplní, vznikne mu povinnosť zaplatiť penále. Úrad môže za neplnenie týchto povinností uložiť penále do 5% priemerného denného celosvetového obratu za predchádzajúce účtovné obdobie za každý deň omeškania. **Uvedené pokrýva napríklad** rozhodnutia o porušení a uložení pokuty, ale **aj záväzkové rozhodnutia**, ktorými úrad akceptoval záväzky navrhnuté podnikateľom na vyriešenie identifikovaných súťažných obáv, pričom sa v tomto rozhodnutí nekonštatuje porušenie zákona a neukladá pokuta.

Úrad dňa 11. 12. 2019 začal správne konanie voči spoločnosti HP Inc Slovakia, s.r.o., Bratislava. Toto správne konanie úrad viedol vo veci novej dohody obmedzujúcej súťaž v oblasti predaja originálnych atramentových a tonerových kaziet do tlačiarenských zariadení, kopírovacích zariadení, faxov alebo ďalších takýchto zariadení, ktoré slúžia na obdobný účel, (ďalej len „spotrebný materiál“) zákazníkom vo verejnom sektore na území SR. Úrad na základe vykonanej inšpekcie a ďalšieho prešetrovania predbežne vyhodnotil, že v uvedenej oblasti mohla byť uplatňovaná vertikálna dohoda obmedzujúca súťaž vo forme rozdeľovania trhu, resp. rozdeľovania zákazníkov podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ako aj čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Úrad posudzoval konanie, ktoré sa týkalo najmä systému udeľovania tzv. špeciálnych zliav určitej skupine maloobchodných predajcov pri predaji originálneho spotrebného materiálu pre koncových zákazníkov vo verejnom sektore na území SR a udeľovania tzv. certifikátov kvality/zhody v rámci verejných obstarávaní týkajúcich sa predaja spotrebného materiálu na území SR. V priebehu predmetného správneho konania navrhol účastník konania určité záväzky na odstránenie súťažných obáv, ktoré úrad predbežne identifikoval v danej veci. Navrhované záväzky úrad posudzoval, okrem iného, aj prostredníctvom testovania a verejnej konzultácie, pričom znenie navrhovaných záväzkov aj na základe testovania čiastočne modifikoval.

Po vyhodnotení všetkých získaných podkladov a informácií, výsledkov testovania záväzkov, okolností daného prípadu, ako aj podmienok podnikania v oblasti predaja spotrebného tlačiarenskeho materiálu na území SR úrad dňa 10. 3. 2021 vydal záväzkové rozhodnutie podľa § 38f zákona o ochrane hospodárskej súťaže. V rámci tohto záväzkového rozhodnutia úrad konštatoval, že prijaté záväzky vhodne a adekvátne reagujú na súťažné obavy úradu zhrnuté v predbežnom posúdení danej veci. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 3. 2021.

Urovanie

Urovanie je inštitút, ktorý bol do zákona zavedený s účinnosťou od 01. 07. 2014. Pred jeho zavedením sa uplatňoval v konaní v rámci zákonnej možnosti ukladania sankcií vo forme priznania poľahčujúcich okolností a bol upravený príslušnými usmerneniami úradu. Aplikácia tohto inštitútu vychádza z praxe Európskej komisie. Jeho hlavná výhoda spočíva v dosiahnutí rýchlej a účinnej nápravy na trhu, a to v súlade so zásadou hospodárnosti správneho konania. Pre účastníka konania urovanie zároveň okrem zníženia pokuty prináša výhodu v podobe menších nákladov, ktoré by boli inak spojené so správnym a s prípadným súdnym konaním pri preskúmaní správneho rozhodnutia.

Uvedený inštitút je alternatívnou formou riešenia prípadov a aplikuje sa vo všetkých prípadoch porušenia zákona a Zmluvy o fungovaní Európskej únie, s výnimkou deliktov za tzv. procesné porušenia, za ktoré sa ukladá pokuta (podľa § 38a a 38b zákona č. 136/2001 Z. z.). Jeho aplikácia spočíva v tom, že ak účastník konania prizná účasť na porušení a prevezme zaň zodpovednosť, úrad mu zníži pokutu, ktorú by mu inak v zmysle zákona uložil o 30 %, resp. 50 % v závislosti od typu porušenia.

Rok 2011

V roku 2011 boli otvorené verejné konzultácie k inštitútu urovnaní.

Úrad uložil pokutu za zakázaný **zosúladený postup pri verejnom obstarávaní vyhlásenom ústredím Sociálnej poisťovne v Bratislave na kancelárske potreby a kancelársky papier** podnikateľom PAP-PEX SLOVAKIA, s. r. o., a SLOVPAP Slovakia, s. r. o. Úrad súhrnne uložil pokutu vo výške 63 387 eur. Po oboznámení sa so závermi prešetrovania obidvaja podnikatelia predložili úradu vyhlásenie, v ktorom

priznali svoju účasť na protisúťažnom konaní a požiadali úrad, aby to zohľadnil pri stanovení výšky pokuty. Úrad zohľadnil skutočnosť, že účastníci konania v konečnom dôsledku s úradom spolupracovali, priznali svoju účasť na protiprávnom konaní, pričom z neho nemali žiadny majetkový prospech, na základe čoho im znížil stanovenú pokutu o 40 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Rok 2012

Dňa 1. 1. 2012 úrad vydal materiál **Podmienky uplatnenia inštitútu urovnania**, usmernenie vo forme tzv. soft law, ktoré poskytlo podnikateľom a ich právnym zástupcom postupy úradu pri uplatňovaní inštitútu urovnania v procese ukladania pokút v rámci poľahčujúcich okolností.

Rok 2013

Úrad vydal dve **rozhodnutia**, v ktorých uplatnil inštitút urovnania. Išlo o prípady týkajúce sa konania realitných kancelárií a konania Komory veterinárnych lekárov SR. V oboch prípadoch bola účastníkom konania znížená pokuta o 30 % na základe využitia inštitútu urovnania.

Rok 2014

Inštitút urovnania bol **zakotvený priamo do zákona** o ochrane hospodárskej súťaže, čím sa zvýšila právna istota účastníkov konania. Podrobnosti upravil vykonávací predpis.

Vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach urovnania (Vyhláška o urovaní) upravuje najmä postup úradu počas rokovania o urovaní, ako aj výšku zníženia pokuty v prípade urovnania.

Dňa 11. 4. 2014 vydal úrad druhostupňové **rozhodnutie**, v ktorom Rada úradu potvrdila **účasť SAK na dohode obmedzujúcej súťaž vo forme rozhodnutia združenia podnikateľov** spočívajúcej v taxatívnom vymedzení informácií, o ktorých môže advokát informovať verejnosť v Advokátskom poriadku. Vzhľadom na to, že účastník konania priznal svoju účasť na zakázanom správaní, ktoré bolo predmetom konania pred Radou úradu, priznal svoju zodpovednosť za spáchané správneho deliktu a vyjadril svoju pripravenosť niesť pokutu, Rada úradu ukladanú pokutu znížila o 30 %.

Rok 2015

Podnikatelia čoraz častejšie začali využívať inštitút urovnania, ktorý im ponúka možnosť zníženia pokuty o 30 až 50 % v závislosti od typu porušenia, a to za priznanie sa k porušeniu. V roku 2015 bol podnikateľmi využitý tento inštitút okrem konaní vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž aj v oblasti koncentrácií, a to konkrétne **v prípade rozhodnutia o pokute za porušenie povinnosti oznámiť koncentráciu, ktorá podliehala kontrole úradu v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu s každodenným spotrebným tovarom**. V danom prípade zároveň úrad preukázal, že podnikateľ vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie skôr, ako bolo o nej úradom právoplatne rozhodnuté, čo je v rozpore so zákonom. Na žiadosť účastníka

konania úrad uskutočnil počas správneho konania rokovanie o urovnaní, v rámci ktorého podnikateľ M-MARKET priznal svoju účasť na porušení zákona a prevzal zaň zodpovednosť. Na základe uvedeného došlo k urovnaniu a úrad v súlade so zákonom znížil pokutu o 50 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 9. 2015.

Z aplikácie inštitútu urovnania profitovali aj účastníci konania ukončeného rozhodnutím č. 2015/KH/1/1/016 A.EN.INVENT AG, ČKD PRAHA DIZ a ETIN, s.r.o., **v správnom konaní vo veci dohody obmedzujúcej súťaž, prostredníctvom ktorej títo podnikatelia koordinovali svoj postup** so zámerom zosúladiť cenové ponuky a účasť v súvislosti s verejnou obchodnou súťažou s predmetom zákazky „Linka na výrobu zariadení pre výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov“. V uvedenom konaní všetci traja účastníci konania priznali svoju účasť na protiprávnom konaní, preto im bola následne znížená pokuta o 30 %. Keďže dvaja účastníci požiadali zároveň aj o zníženie pokuty podľa § 38d zákona č. 136/2001 Z. z., bola pokuta na základe urovnania znížená zo sumy pokuty stanovenej na základe žiadosti o zníženie pokuty. Žiaden z účastníkov konania nepodal opravný prostriedok.

Inštitút urovnania využili aj podnikatelia GAMO, a.s., a S & T Slovakia, s. r. o., v konaní ukončenom rozhodnutím č. 2015/KH/1/1/039, ktorým úrad uložil podnikateľom **pokutu za koordináciu postupu vo verejnom obstarávaní vyhlásenom Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici v sektore informačno-komunikačných technológií**. Obaja podnikatelia požiadali o urovanie, na základe ktorého priznali svoju účasť na protisúťažnom konaní, ako aj svoju zodpovednosť za predmetné protisúťažné konanie a zároveň vyjadrili súhlas s tým, že sú pripravení niesť sankciu v úradom stanovenej výške. Na základe inštitútu urovnania bola preto obom podnikateľom pokuta znížená o 30 %. Zároveň účastníci konania úspešne požiadali aj o uplatnenie programu zhovievavosti, na základe ktorého im bola tiež znížená sankcia.

Rada Protimonopolného úradu rozhodnutím č. 2015/KH/R/2/004 potvrdila protizákonné konanie štyroch stavebných spoločností pri uzatvorení kartelovej dohody vo verejných obstarávaníach. Predmetom verejných obstarávaní bola **rekonštrukcia Zariadenia pre seniorov Juraja Schoppera v Rožňave** za vyše 2 mil. eur. Projekt bol financovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, štátneho rozpočtu a Environmentálneho fondu.

Jeden z účastníkov konania v priebehu druhostupňového konania využil program zhovievavosti, resp. leniency program a poskytol ďalšie dôkazy o protiprávnom konaní. Na základe toho mu bola znížená pokuta o 40 % a získal imunitu zo zákazu účasti na verejných obstarávaníach. Dvaja účastníci konania využili inštitút urovnania, na základe ktorého im bola znížená pokuta o 30 %. Urovnaním priznali títo podnikatelia svoju účasť na kartelovej dohode a prevzali za svoje konanie zodpovednosť.

Zákonom o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 18. 4. 2016, sa menil aj v tom čase platný zákon o ochrane hospodárskej súťaže, pričom úradu bola zverená právomoc ukladať podnikateľom zákaz účasti vo verejnom

obstarávaní na dobu troch rokov, ak tomuto podnikateľovi uložil pokutu za porušenie zákazu dohody obmedzujúcej súťaž, ktorá spočívala v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo inou obdobnou súťažou. Súčasne však **podnikateľom, ktorí uplatnili v príslušnom správnom inštitút urovnania, úrad uloží zákaz účasti vo verejnom obstarávaní len na dobu jedného roka.**

Rok 2016

V roku 2016 bol využitý inštitút urovnania v prvostupňovom aj druhostupňovom konaní.

Dňa 13. 6. 2016 vydal prvostupňový orgán, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, rozhodnutie⁵, ktorým uložil **podnikateľom pôsobiacim v oblasti dodávok a maloobchodného predaja produktov zo skupiny mlieko, maslo, smotana** pokutu vo výške takmer 10 miliónov eur. Jeden z účastníkov konania sa urovnal, pričom pokuta mu bola znížená o 50 %.

Inštitút urovnania bol využitý účastníkmi konania MEDMES, spol. s r.o., MARINER plus, s.r.o. aj v prípade **kartelu vo verejnom obstarávaní v sektore strojárstva**. Rada úradu potvrdila prvostupňové rozhodnutie a účastníkov konania sankcionovala za koordináciu správania pri účasti a predkladaní cenovo zosúladených ponúk v procese verejného obstarávania s predmetom zákazky „Deproteinácia produkcie škrobov na technické účely a dobudovanie integrovaného skladového hospodárstva pšeničného škrobu“, teda za dohodu obmedzujúcu súťaž podľa § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, spočívajúcu v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru, v rozdelení trhu a v koluzívnom správaní v procese verejného obstarávania. Účastníci konania požiadali o urovanie, splnili podmienky v zmysle zákona a vyhlášky, čo sa odrazilo na znížení pokuty o 30 %, ako aj v uložení zákazu účasti vo verejnom obstarávaní na dobu jedného roka od právoplatnosti konečného rozhodnutia.

Rok 2017

V roku 2017 bol inštitút urovnania opätovne využitý podnikateľom Imre Fazakas sankcionovaným za **neoznámenie koncentrácie úradu a jej implementáciu** rozhodnutím č. 224/2017/OK-2017/SP/3/1/006. Účastníkovi konania bola znížená ukladaná sankcia o 50 % Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 3. 2017.

Rada Protimonopolného úradu vydala rozhodnutie č. 21/2017/ODK-2017/KH/R/2/022, ktorým zmenila prvostupňové rozhodnutie odboru kartelov zo dňa 11. 9. 2015. Rada úradu znížila **pokutu uloženú prvostupňovým orgánom jednotlivým podnikateľom za účasť na dohodách v procese verejného obstarávania alebo verejnej obchodnej súťaže, ktoré mali za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných motorových vozidiel značky Škoda na území Slovenskej republiky**. V tomto správnom konaní⁶ účastníci konania s výnimkou

⁵ Pozri časť Potravinársky sektor

⁶ Pozri časť Dohody obmedzujúce súťaž vo verejnom obstarávaní – bid rigging

jedného uplatnili inštitút urovnania, v rámci ktorého títo podnikatelia priznali svoju účasť na porušení tak, ako bolo zistené správnymi orgánmi v rámci správneho konania a trom z pokutovaných účastníkov konania bola pokuta znížená na základe uplatnenia programu zhovievavosti (leniency). V prípade dvoch zo šestnástich dohôd posudzovaných prvostupňovým orgánom došlo k zastaveniu konania podľa § 32 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane hospodárskej súťaže, pretože dôvod na konanie odpadol.

Rok 2018

Účastník konania Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s., ktorému bola rozhodnutím úradu, odboru zneužitia dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, č. 2018/DOZ/POK/2/2 zo dňa 18. 1. 2018 ukladaná sankcia za **zneužitie jeho dominantného postavenia formou neprimeraných podmienok podľa § 8 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 102 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie v oblasti správy infraštruktúry letiska a poskytovania leteckých a neleteckých služieb** najmä dopravcom a cestujúcim, využil inštitút urovnania. Na základe uvedeného mu bola znížená úradom ukladaná sankcia o 30 %, a to na sumu 127 000 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 2. 2018.

Rada úradu potvrdila takmer 10 miliónovú pokutu **v oblasti dodávok a predaja skupiny mliečnych výrobkov značky Rajo**, ktorá bola uložená v roku 2016 prvostupňovým orgánom. V prípade jedného účastníka konania, ktorý požiadal o uplatnenie urovnania, bola úradom ukladaná pokuta znížená o 50 % na základe úspešného procesu urovnania. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 5. 2018. Keďže voči tomto rozhodnutiu účastníci konania podali žalobu na súde, rozhodnutie úradu v tomto prípade nie je možné považovať za konečné.

Inštitút urovnania bol aplikovaný aj v ďalšom prípade ukladania **sankcie za neoznámenie zmeny kontroly nad Panta Rhei** a za implementáciu koncentrácie rozhodnutím č. 2018/NIK/POK/3/34 zo dňa 16. 10. 2018. Predmetná koncentrácia bola už pred jej oznámením podnikateľmi J&T FINANCE GROUP SE a Ladislav Bődök implementovaná, a to počnúc jej vznikom dňa 10. 8. 2012, čo bolo úradom zistené a k čomu sa účastníci koncentrácie aj priznali. Na základe toho im bola znížená ukladaná sankcia o 50 %. V rozhodnutí úrad uložil pokutu za porušenie povinnosti podľa § 10 ods. 7 zákona oznámiť koncentráciu pred tým, ako sa začnú vykonávať práva a povinnosti znej vyplývajúce a za porušenie zákazu podľa § 10 ods. 11 zákona vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie pred nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o nej. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 11. 2018.

Rok 2019

Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd úspešne aplikoval inštitút urovnania aj v správnom konaní, v ktorom spoločnosti ags 92, s.r.o. rozhodnutím č. 2019/DOV/POK/2/20 uložil sankciu za **vertikálnu dohodu vzťahujúcu sa na distribúciu a predaj detského tovaru**. Obmedzovanie súťaže vo forme určovania cien pre ďalší predaj (obmedzenie vo forme tzv. RPM, z anglického „resale

price maintenance“) je v európskom práve hospodárskej súťaže považované za tzv. hardcore obmedzenie, ktoré má už zo svojej podstaty za cieľ obmedziť súťaž s negatívnym dopadom na konečného spotrebiteľa. V danom prípade išlo zároveň o posudzovanie protisúťažného konania v oblasti e-commerce – obchodovania cez internet. Význam tejto formy predaja a nákupu tovaru dlhodobo v rámci EÚ aj v podmienkach SR rastie, je preto v poslednom období stredobodom záujmu všetkých autorít na ochranu hospodárskej súťaže. V rámci správneho konania predložil účastník konania žiadosť o urovanie, úrad považoval prípad za vhodný na urovanie, na základe čoho bola účastníkovi konania znížená pôvodne uložená pokuta o 50 %, a to na sumu 20 632 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 8. 2019.

Rok 2020

K uplatneniu inštitútu urovnania došlo aj **v konaní vo veci kartelovej dohody medzi 18 podnikateľmi**. Cieľom ich kartelovej dohody bolo **obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných a úžitkových motorových vozidiel značky Volkswagen na území Slovenskej republiky**. Rada Protimonopolného úradu rozhodnutím č. 2020/DOH/POK/R/15 zo dňa 15. 5. 2020 zmenila prvostupňové rozhodnutie č. 2020/DOH/POK/1/2 zo dňa 3. 2. 2020 v časti ohľadom uloženej pokuty. Keďže u jedného účastníka došlo k procesu urovnania, Rada úradu mu pokutu tiež znížila. Na základe úspešného uplatnenia programu zhovievavosti (leniency programu) Rada úradu dvom účastníkom konania pokutu neuložila a ďalším dvom ju znížila. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 6. 2020.

Ďalšia úspešná aplikácia urovnania bola zrealizovaná v rozhodnutí úradu, odboru kartelov, č. 2020/DOH/POK/1/29 zo dňa 18. 11. 2020 o uložení pokút trom podnikateľom AGROSERVIS, spol. s r.o., Alžbeta Tóthová, ISA projekta, **s.r.o., za kartelovú dohodu pri realizácii dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia**. Predmetom tejto kartelovej dohody bola koordinácia postupu podnikateľov pôsobiacich v oblasti realizácie dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia pre podniky poľnohospodárskej prvovýroby, a to ako uchádzačov pri podávaní ponúk v piatich verejných obstarávaní vyhlásených v júni 2014 a zároveň podnikateľa splnomocneného verejnými obstarávateľmi, ktorý priamo vykonával proces prípravy a realizácie predmetných verejných obstarávaní. Koordinácia týchto podnikateľov spočívala v procese prípravy a realizácie verejných obstarávaní, postupu pri vypracovaní a predložení ponúk s cieľom umožniť víťazstvo vopred určenému uchádzačovi. Na základe urovnania bola znížená pokuta, ako aj uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu jedného roka jednému účastníkovi konania. V predmetnom konaní úrad na žiadosť jedného z účastníkov konania pristúpil aj k uplatneniu programu zhovievavosti. Účastníci konania voči rozhodnutiu úradu nepodali rozklad.

Inštitút urovnania bol uplatnený aj v rozhodnutí odboru koncentrácií, ktoré vydal úrad vydal dňa 20. 5. 2020. V rozhodnutí podnikateľovi GRAFOBAL GROUP development, a. s., (ďalej len „GGD“) a podnikateľovi Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Bratislava uložil pokutu v súhrnnej výške 28 000 eur za **nesplnenie povinnosti**

oznámiť koncentráciu spočívajúcu v získaní ich spoločnej kontroly nad podnikateľom Infra Services, a.s., ktorá vznikla dňa 20. 5. 2019, predtým, ako sa začali vykonávať práva a povinnosti z nej vyplývajúce. Úrad tiež skonštatoval, že **podnikateľ GGD porušil § 10 ods. 11 zákona tým, že vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z tejto koncentrácie predtým, ako úrad o nej právoplatne rozhodol**, t. j. dňa 5. 9. 2019. Vzhľadom na to, že **s podnikateľom GGD došlo k urovneniu vo vzťahu k porušeniam § 10 ods. 7 a ods. 11 zákona, úrad mu o 50 % znížil pokutu, ktorú by mu inak uložil.**

Rok 2021

Úrad dňa 30. 12. 2021 vydal rozhodnutie, ktorým uložil trom podnikateľom pokuty v celkovej výške 8 635 625 eur za uzatvorenie kartelovej dohody, ktorá je porušením ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona o ochrane hospodárskej súťaže a článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V roku 2017 úrad prijal podnet od Nadácie Zastavme korupciu pre podozrenie z koordinácie postupu podnikateľov vo verejnom obstarávaní vyhlásenom prevádzkovateľom elektrizačnej prenosovej sústavy na území Slovenskej republiky. Na základe uvedeného podnetu úrad začal prešetrovanie týkajúce sa protisúťažného konania podnikateľov spočívajúceho v koordinácii ich postupu pri predkladaní ponúk do verejného obstarávania v súvislosti so zákazkou na uskutočnenie prác v sektore energetiky. Predmetom verejného obstarávania bola dodávka stavebných a montážnych prác, súvisiacich tovarov a služieb potrebných pri výstavbe a uvedení do prevádzky špecifického elektrického zariadenia, pričom hodnota víťaznej ponuky príslušného uchádzača preyšovala 35 mil. eur (bez DPH). V rámci prešetrovania podnetu úrad v dňoch 28. – 29. 5. 2019 v priestoroch dvoch prešetrovaných podnikateľov vykonal inšpekciu a na základe úradom v rámci prešetrovania získaných informácií a podkladov úrad dňa 11. 3. 2020 z vlastného podnetu začal správne konanie voči šiestim podnikateľom vo veci nožnej dohody obmedzujúcej súťaž.

Pokutu úrad nakoniec uložil len trom účastníkom konania, keďže úrad v konaní vo vzťahu k ďalším trom účastníkom konania nepreukázal, že by títo porušili ustanovenia zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Vzhľadom na to, že **jeden z pokutovaných účastníkov konania požiadala o uplatnenie programu zhovievavosti a zároveň sa aj urovnal**, úrad aplikáciou príslušných ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže súčasne uložil zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na 3 roky už len zostávajúcim dvom pokutovaným účastníkom konania. Rozhodnutie úradu ešte nenadobudlo právoplatnosť, keďže účastníci konania podali voči tomuto rozhodnutiu v zákonnej lehote rozklad.

Program zhovievavosti („leniency program“)

Program zhovievavosti (leniency program) predstavuje významný nástroj pri odhaľovaní kartelov. Podnikateľovi, ktorý ako prvý požiadala úrad z vlastnej iniciatívy o neuloženie pokuty a súčasne predloží rozhodujúci dôkaz o existencii kartelu alebo

predloží informácie a dôkazy rozhodujúce pre vykonanie inšpekcie úrad neuloží pokutu, ktorú by mu inak za účasť na takomto konaní uložil. V prípade, že účastník kartelu predloží významný dôkaz, teda taký, ktorý sám o sebe nemusí byť dostatočný na preukázanie dohody obmedzujúcej súťaž, ale v spojení s informáciami, ktoré už má úrad k dispozícii, umožní dohodu preukázať, je možná redukcia pokuty až do výšky 50 % zo sankcie, ktorá by mu bola inak uložená.

Leniency program bol súčasťou právnej úpravy zákona o ochrane hospodárskej súťaže od jeho prijatia, následne viackrát modifikovaný. Leniency program bol samostatne vyčlenený do § 38d zákone č. 136/2001 Z. z. novelou zákona v roku 2014, kedy boli prijaté aj vykonávacie predpisy - **Vyhláška Protimonopolného úradu Slovenskej republiky č. 172/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o programe zhovievavosti**, ako aj materiál **Program zhovievavosti podľa § 38d zákona o ochrane hospodárskej súťaže (leniency program)**, v ktorých je stanovený postup v prípade jeho uplatnenia. Novelou **zákona č. 151/2014 Z. z. došlo k zakotveniu možnosti požiadať o rezerváciu poradia** (tzv. marker) do zákona, podrobnejšej špecifikácii ďalších podmienok účasti na programe zhovievavosti, ako aj k vypusteniu podmienky pre neuloženie pokuty, že žiadateľ o neuloženie pokuty nesmie byť iniciátorom dohody obmedzujúcej súťaž. Uvedené prispelo k zosúladieniu s „ECN Model Leniency Programme“.

Obdobne bol tento inštitút zapracovaný aj do nového znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže – zákona č. 187/2021 Z. z. Rovnako aj súvzťažnosť na právomoc úradu ukladať zákaz účasti vo verejnom obstarávaní, kedy výnimku z uloženia zákazu je uplatnenie programu zhovievavosti, pričom podnikateľovi, ktorému na základe uplatnenia tohto programu nebola uložená pokuta alebo mu bola pokuta znížená, sa zákaz účasti neuloží. Táto úprava kopíruje dovtedajší právny stav a prispieva k atraktivite programu zhovievavosti, s cieľom efektívnejšieho odhaľovania kartelov.

Rok 2011

V roku 2011 úrad vydal rozhodnutie č. 2011/KH/1/1/055 vo veci **kartelu výrobcov pracích práškov zo skupín Procter & Gamble a Henkel**. Vzhľadom na splnenie podmienok programu zhovievavosti nebola uložená sankcia Procter & Gamble a spoločnostiam zo skupiny Henkel bola pokuta znížená o 30 %, keďže spolupracovali s Protimonopolným úradom SR. Obe skupiny sa priznali, že sa v rokoch 1999 až 2004 dohadovali na obmedzení reklamy na prášky v strednej Európe a vyjednali si aj zachovanie ceny po zmene ich balenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť koncom decembra 2011.

Rok 2012

Jednou z aktivít úradu, ktorou úrad podporil využívanie leniency programu spoločnosťami, bol **seminár na tému „Prístup do spisu – ochrana leniency dokumentov verzus právo na obhajobu“**. V paneli diskutovali predstavitelia úradu, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a zástupca advokátskej obce o otázkach

súvisiacich s prístupom k dokumentom predkladanými leniency žiadateľom a ich ochranou.

Vzhľadom na citlivosť predkladaných podkladov, ktoré obsahujú sebaobviňujúce informácie, má leniency žiadateľ záujem o ich utajenie najmä vo vzťahu k prípadným žalobám o náhradu škody zo strany subjektov poškodených kartelom. Panelisti spolu s účastníkmi diskusie porovnávali prístup úradu s konaním pred Komisiou a zamýšľali sa aj nad prijatím prípadnej právnej úpravy.

Rok 2013

Koncom roku 2013 bol do medzirezortného pripomienkového konania predložený návrh novely zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorá reagovala na potrebu aplikačnej praxe vo vzťahu k legislatívnym úpravám určitých okruhov a zavádzala nové prvky, ktorých cieľom bolo zefektívniť presadzovanie pravidiel hospodárskej súťaže. Ustanovenia o záväzkoch a leniency programe boli upravené tak, aby zvýšili právnu istotu pre podnikateľov. Zároveň návrh novely upravil mieru ochrany leniency žiadateľa v prípade náhrady škody, aby sa tak znížili obavy potenciálnych leniency žiadateľov a zvýšila ich motivácia.

Rok 2014

V roku 2014 bola prijatá **legislatíva, ktorej zámerom bolo posilnenie postavenia leniency programu** v systéme práva hospodárskej súťaže a jeho presadzovania. V danom roku boli podané 3 národné a 2 súhrnné leniency žiadosti.

Rok 2015

V roku 2015 bolo podaných 5 národných leniency žiadostí a 2 súhrnné leniency žiadosti. V danom roku boli vydané rozhodnutia s uplatneným leniency programom prvostupňovým, ako aj druhostupňovým orgánom.

Podľa **rozhodnutia úradu č. 2015/KH/1/1/016** v konaní dvaja účastníci požiadali o zníženie pokuty podľa § 38d zákona a všetci traja účastníci konania priznali svoju účasť na protiprávnom konaní, preto im bola následne znížená pokuta o 30 % na základe inštitútu urovnania, u leniency žiadateľov zo sumy zníženej na základe leniency. Žiaden z účastníkov konania nepodal opravný prostriedok.

V sektore informačno-komunikačných technológií vydal úrad **rozhodnutie č. 2015/KH/1/1/039**, ktorým uložil podnikateľom pokutu za koordináciu postupu vo verejnom obstarávaní vyhlásenom Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici v celkovej hodnote 7 140 000 eur. Išlo o ďalší prípad úradu, v ktorom bol uplatnený inštitút leniency programu. Podnikateľovi, ktorý ako prvý požiadal o jeho uplatnenie bola základná suma pokuty znížená o 50 % a podnikateľovi, ktorý požiadal o uplatnenie leniency programu ako druhý v poradí, bola základná suma pokuty znížená o 40 %. Zároveň obaja podnikatelia požiadali aj o urovanie a obom im bola znížená pokuta o 30 %.

Rada Protimonopolného úradu **rozhodnutím č. 2015/KH/R/2/004** potvrdila protizákonné konanie štyroch stavebných spoločností pri uzatvorení kartelovej dohody vo verejných obstarávaníach. Účastníci konania sa rozhodli spolupracovať s úradom až v štádiu druhostupňového konania, kedy pred Radou úradu jeden z nich využil program zhovievavosti (leniency program), a poskytol ďalšie dôkazy o protiprávnom konaní. Na základe toho mu bola znížená pokuta o 40 % a získal imunitu zo zákazu účasti na verejných obstarávaníach. Dvaja účastníci konania využili inštitút urovnania, na základe ktorého im bola znížená pokuta o 30 %.

Rok 2016

Inštitútu programu zhovievavosti a dotkol aj **zákon o náhrade škody** prijatý v roku 2016. Tento zákon v záujme posilnenia práv osôb poškodených porušením pravidiel hospodárskej súťaže zaviedol viaceré nástroje, napríklad možnosť sprístupňovania dôkazov tak zo strany žalobcu, ako aj žalovaného, čo by malo významným spôsobom prispieť v rámci dôkazného bremena žalobcu.

Zákon o náhrade škody umožňuje za určitých okolností sprístupnenie dôkazov zo spisu orgánu ochrany hospodárskej súťaže. Zároveň vymedzuje kategórie informácií s časovo obmedzeným sprístupnením, ako aj dôkazy, ktoré nie je možné sprístupniť vôbec. Medzi informácie, ktoré nie je možné sprístupniť, patria aj vyhlásenia v rámci programu zhovievavosti a podania v rámci konania o urovaní.

Dôvodom pre takéto vyčlenenie je práve význam inštitútov leniency programu a urovnania v práve hospodárskej súťaže a procese odhaľovania najzávažnejších porušení. Podniky by mohlo od spolupráce s orgánmi hospodárskej súťaže podľa programov zhovievavosti a konaní o urovaní odrádzať, ak sa sprístupnia sebausvedčujúce vyhlásenia, ako napríklad vyhlásenia v rámci programov zhovievavosti a podania v rámci konania o urovaní, ktoré sa predkladajú len na účely spolupráce s orgánmi hospodárskej súťaže. Takéto sprístupnenie by znamenalo pre spolupracujúce podniky alebo ich riadiacich pracovníkov riziko, že budú vystavení občianskej alebo trestnej zodpovednosti za horších podmienok ako „spoluporušitelia“, ktorí s orgánmi hospodárskej súťaže nespupracujú.

Rok 2017

Rada Protimonopolného úradu vydala **rozhodnutie č. 21/2017/ODK-2017/KH/R/2/022**, ktorým zmenila prvostupňové rozhodnutie odboru kartelov zo dňa 11. 9. 2015. Rada úradu znížila pokutu uloženú prvostupňovým orgánom jednotlivým podnikateľom za účasť na dohodách v procese verejného obstarávania alebo verejnej obchodnej súťaže, ktoré mali za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných motorových vozidiel značky Škoda na území Slovenskej republiky. Toto protisúťažné konanie sa dialo prostredníctvom priameho alebo nepriameho určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koluzívneho správania sa, v dôsledku ktorého podnikatelia koordinovali svoje správanie v procese verejného obstarávania a verejnej obchodnej súťaže. Trom z pokutovaných účastníkov konania bola pokuta znížená na základe uplatnenia programu zhovievavosti (leniency) a súčasne všetkým účastníkom

konania s výnimkou spoločnosti IMPA Bratislava bola pokuta znížená na základe úspešného procesu urovnania, v rámci ktorého títo podnikatelia priznali svoju účasť na porušení tak, ako bolo zistené správnymi orgánmi v rámci správneho konania.

V prípade dvoch zo šesnástich dohôd posudzovaných prvostupňovým orgánom došlo k zastaveniu konania podľa § 32 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane hospodárskej súťaže, pretože dôvod na konanie odpadol. Vo zvyšnej časti Rada úradu potvrdila správnosť prvostupňového rozhodnutia. Rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky nadobudlo právoplatnosť dňa 12. septembra 2017.

Rada Protimonopolného úradu na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č.k. 5Sžhu/1/2014 zo dňa 28. 4. 2016) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (č.k. 1S 182/2009-453 zo dňa 6. 8. 2014) opätovne rozhodovala o účasti spoločnosti Siemens Aktiengesellschaft Österreich na dohode obmedzujúcej súťaž a dňa 15. 6. 2017 vydala **rozhodnutie č. 190/2017/ODK-2017/KH/R/2/017**, ktorým potvrdila správnosť prvostupňového rozhodnutia. Rozhodnutie úradu sa týkalo dohody obmedzujúcej súťaž na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených, plynom izolovaných spínacích zariadení (GIS) pre aplikácie 72 kV a vyššie na území Slovenskej republiky, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania. Rada úradu považovala úradom uloženú pokutu za neprimeranú spáchanému porušeniu ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže a preto zmenila výšku pokuty uloženej spoločnosti Siemens. Jeden z účastníkov dohody obmedzujúcej súťaž uplatnil leniency program. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 7. 2017.

Rok 2020

Rada Protimonopolného úradu **rozhodnutím č. 2020/DOH/POK/R/15** zo dňa 15. 5. 2020 zmenila prvostupňové rozhodnutie úradu č. 2020/DOH/POK/1/2 zo dňa 3. 2. 2020 v časti ohľadom uloženej pokuty. Účastníkom konania uložila súhrnnú pokutu vo výške 6 729 537,80 eur. Na základe úspešného uplatnenia programu zhovievavosti (leniency programu) Rada úradu dvom účastníkom konania pokutu neuložila a ďalším dvom ju znížila. Keďže u jedného účastníka došlo k procesu urovnania, Rada úradu mu pokutu tiež znížila. Jednému účastníkovi konania Rada úradu uložila zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. V časti skutkového zistenia a právneho posúdenia Rada úradu potvrdila prvostupňové rozhodnutie úradu, v ktorom preukázal kartelovú dohodu medzi 18 podnikateľmi. Cieľom ich kartelovej dohody bolo obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných a úžitkových motorových vozidiel značky Volkswagen na území Slovenskej republiky. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 6. 2020.

K uplatneniu leniency programu došlo aj **v rozhodnutí** odboru kartelov **č. 2020/DOH/POK/1/29** zo dňa 18. 11. 2020 o uložení pokút trom podnikateľom AGROSERVIS, spol. s r.o., Alžbeta Tóthová, ISA projekta, s.r.o., za kartelovú dohodu

pri realizácii dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia. Predmetom tejto kartelovej dohody bola koordinácia postupu podnikateľov pôsobiacich v oblasti realizácie dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia pre podniky poľnohospodárskej prvovýroby, a to ako uchádzačov pri podávaní ponúk v piatich verejných obstarávaní vyhlásených v júni 2014 a zároveň podnikateľa splnomocneného verejnými obstarávateľmi, ktorý priamo vykonával proces prípravy a realizácie predmetných verejných obstarávaní. Zároveň bola aj na základe urovnania znížená pokuta, ako aj uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu jedného roka jednému účastníkovi konania. Rozhodnutie úradu nadobudlo právoplatnosť.

Rok 2021

Úrad dňa 30. 12. 2021 vydal rozhodnutie, ktorým uložil trom podnikateľom pokuty v celkovej výške 8 635 625 eur za uzatvorenie kartelovej dohody, ktorá je porušením ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona o ochrane hospodárskej súťaže a článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (bližšie v časti Urovanie). **Jeden z pokutovaných účastníkov konania požiadal o uplatnenie programu zhovievavosti a zároveň sa aj urovnal.**

Inšpekcie

Inšpekcie predstavujú významný nástroj, ktorý je zakotvený v slovenskej právnej úprave už od roku 2001. Slúži na získavanie dôkazov preukazujúcich najzávažnejšie protisúťažné konania, často sú jediným spôsobom, ako tieto dôkazy získať. Existencia práva vykonávať inšpekcie je štandardná tak pre Európsku komisiu, ako aj pre orgány na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch Európskej únie. Podľa Správy o vyšetrovacích právomociach („Investigative powers report“), ktorú zverejnila Európska komisia v roku 2012, majú právomoc vykonávať inšpekcie orgány na ochranu hospodárskej súťaže všetkých členských štátov.

Novelou v roku 2014 boli ustanovenia upravujúce inšpekciu vyčlenené do samostatného ustanovenia § 22a zákona č. 136/2001 Z. z. Táto právna úprava nepriniesla výrazné posilnenie právomocí úradu, viedla k určitým zmenám, spresneniam a zvýšeniu prehľadnosti postupu a oprávnení úradu pri vykonávaní inšpekcií.

Rovnako tak zákon o ochrane hospodárskej súťaže č. 187/2021 Z. z. upravuje postup úradu pri výkone inšpekcií v samostatnej časti, konkrétne § 17. V porovnaní s predchádzajúcou úpravou nedošlo k zmene právomocí úradu pri vykonávaní inšpekcií a právomoc vykonávať neohlásené inšpekcie vyplýva aj zo smernice (EÚ) 2019/1.

Inšpekcia vykonávaná autoritami na ochranu hospodárskej súťaže je efektívnym inštitútom v odhaľovaní kartelov a iného protisúťažného konania. Vykonáva sa preto neohlásene, keďže prvok prekvapenia je predpokladom pre fungovanie tohto nástroja. Účelom inšpekcie je získanie takých podkladov a informácií, ktoré by podnikateľ dobrovoľne nevydal alebo neposkytol, pretože môžu preukázať jeho protiprávnu činnosť vo forme porušenia pravidiel hospodárskej súťaže.

Cieľom inšpekcie je najmä získanie podkladov a informácií potrebných na preverenie možného protisúťažného konania podnikateľov, a to preverení obchodných dokumentov spadajúcich pod predmet prešetrovania, ktorý je špecifikovaný v poverení na vykonanie inšpekcie. Právo úradu na vstup do obchodných priestorov podnikateľov zahŕňa možnosť vyhľadávať rôzne informácie, a to aj také, ktoré ešte nie sú úradu známe alebo v celom rozsahu identifikované pred vykonaním inšpekcie.

Inšpekcia sa vykonáva ako nútený zásah, a preto má podnikateľ povinnosť podrobiť sa inšpekcii vykonávanej Protimonopolným úradom SR. Na zabezpečenie plynulého priebehu inšpekcie zákon č. 136/2001 Z. z. v § 22a špecifikoval právomoci zamestnancov úradu a práva a povinnosti podnikateľa počas inšpekcie.

Neumožnenie vykonania inšpekcie podnikateľom je porušením povinností zákona. Vo všeobecnosti má bránenie vo výkone inšpekcie negatívny dôsledok na výkon právomocí úradu, ako aj na riadne odhaľovanie protisúťažného konania. Účelom ustanovení o povinnostiach podnikateľa spolupracovať s úradom a korešpondujúceho ustanovenia o sankcii za porušenie týchto povinností je zabezpečiť, aby pri ochrane hospodárskej súťaže nedochádzalo k ignorovaniu úradu zo strany prešetrovaných subjektov. V zákone sa ustanovilo, že v prípade preukázania porušenia zákona podnikateľovi hrozí pokuta až do výšky 1 %, resp. do 5 % z obratu za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie, pričom táto pokuta je ukladaná obligatórne.

Vzhľadom na význam inšpekcií ako spôsobu získavania dôkazov, ako aj rozsah zásahu do práv fyzických a právnických osôb bolo nevyhnutné prijať a komunikovať právnu úpravu, a to nielen v podobe zákona, ale aj usmernení úradu, na pracovných stretnutiach, v tlačových správach a pod. V záujme uvedeného úrad vydal v sledovanom období aj materiál **Usmernenie k právomoci Protimonopolného úradu Slovenskej republiky vykonávať inšpekcie**, ktoré je štandardne poskytované podnikateľom v rámci výkonu inšpekcií.

Úrad sa inšpekciám, ich priebehu a zákonnosti získania dôkazov na nich dôsledne venuje v rozhodnutiach, v konaniach, v ktorých sú dôkazy použité, ale aj v konaniach, v ktorých ukladá sankcie za nespoluprácu pri inšpekciách. Vo vzťahu k výkonu a priebehu inšpekcií existuje aj pomerne bohatá rozhodovacia prax súdov, a to tak v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí úradu, ako aj v súdnych konaniach o žalobách o nezákonný zásah, ktoré majú podnikatelia možnosť podať v súvislosti s inšpekciou.

So schopnosťou odhaľovať protisúťažné správanie autoritou na ochranu hospodárskej súťaže súvisí aj využívanie ďalších inštitútov, napr. inštitútu leniency programu a inštitútu urovnania.

Úrad v sledovanom období intenzívne pracoval na internom aj externom nastavení pravidiel priebehu inšpekcií, ako aj na ich komunikácii verejnosti v podobe umožňujúcej hladký priebeh inšpekcií pri zachovaní práv podnikateľov aj úradu. V záujme zabezpečenia konvergencie výkonu inšpekcií s najvyššími štandardmi v oblasti ochrany procesných práv podnikateľov, ako aj štandardmi v oblasti forenzných postupov umožňujúcich zabezpečenie dôkazov a preukázanie ich

bezpečného prenosu, uchovania, prípadne likvidácie v prípade odpadnutia dôvodu ich uchovávaní, úrad sleduje aj vývoj v zahraničí. Vybraní zamestnanci úradu sú členmi stálych pracovných skupín, kde sa spolupodieľajú na výmene skúseností a tvorbe ustálených postupov v uvedenej oblasti, taktiež sledujú rozhodovacie prax autorít na ochranu *hospodárskej súťaže* a tiež európskych, ako aj národných súdov. Prameňom informácií v uvedenej oblasti sú aj diskusie a materiály vytvárané na medzinárodných fórach OECD, ICN, ECN a pod.

Rok 2011

V roku 2011 úrad vykonal inšpekcie vo vzťahu k 3 prešetrovaným prípadom.

Rok 2012

V roku 2012 úrad vykonal inšpekcie rovnako vo vzťahu k 3 prešetrovaným prípadom.

Rok 2013

Úrad zintenzívnil výkon neohlásených inšpekcií v priestoroch podnikateľov, v záujme získania relevantných dôkazov umožňujúcich odhaliť a sankcionovať kartely. V roku 2013 úrad vykonal inšpekcie vzťahujúce sa na 11 prešetrovaných prípadov.

Rok 2014

V roku 2014 nadobudla **účinnosť novely zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorá obsahovala aj ustanovenia o výkone inšpekcií**

Úrad v **Usmernení k právomoci PMÚ SR vykonávať inšpekcie** objasnil právomoci a postup úradu pri výkone neohlásenej inšpekcie v podnikateľských priestoroch.

Úrad pokračoval v **intenzívnom výkone inšpekcií**. V roku 2014 vykonal inšpekcie vo vzťahu k 6 prešetrovaným prípadom. Zároveň naďalej odhaľoval nezákonné kartelové dohody aj vďaka svojim aktivitám v predchádzajúcom roku. Po tom, ako **v roku 2013 zintenzívnil výkon neohlásených inšpekcií**, sa vo väčšine prípadov podozrenie úradu potvrdilo a na základe získaných dôkazov začal správne konanie. Úrad vydal 5 pokutových rozhodnutí. Vo všetkých prípadoch išlo o „nové rozhodnutia“, ktoré boli výsledkom inšpekcií z roku 2013.

V súvislosti so zintenzívneným výkonom neohlásených inšpekcií úrad zorganizoval **pracovné stretnutie**, na ktorom poskytol prehľad **o aktuálnom stave inšpekcií** na Slovensku za posledný rok, relevantnej judikatúre a priblížil postup úradu pri neohlásenej inšpekcii, spôsob nakladania so získanými údajmi, ako aj o možnostiach spolupráce s úradom.

Počas inšpekcie v decembri 2013 v priestoroch podnikateľa AUTOMAX konateľ uvedenej spoločnosti odmietol spolupracovať a neumožnil zamestnancom Protimonopolného úradu SR vykonať inšpekciu. Svojím konaním tak spoločnosť AUTOMAX nespĺnila povinnosť predložiť úradu požadované informácie a podklady, podrobiť sa preskúmaniu týchto informácií alebo podkladov, spolupracovať s úradom pri ich preverovaní a umožniť zamestnancom úradu vstup do všetkých objektov, priestorov a

dopravných prostriedkov podnikateľov. Za porušenie povinností podľa § 40 zákona o ochrane hospodárskej súťaže bola **spoločnosti AUTOMAX uložená pokuta** vo výške 44 358 eur, čo predstavovalo 0,6 % z jej obratu za rok 2013. Pokuta bola potvrdená Radou úradu, ktorej rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 09. 2014.

V roku 2014 vydal odbor kartelov rozhodnutie, ktoré bolo založené aj na dôkazoch získaných na inšpekciách. Úrad uložil piatim podnikateľom pôsobiacim na trhu distribúcie IT technológií a doplnkového sortimentu na území SR pokuty v celkovej výške 4,28 mil. eur za uzatvorenie kartelovej dohody. **Predmetom kartelu bola dohoda o zavedení manipulačného poplatku** vo výške 1 eura, ktorý mal byť účtovaný na každej faktúre vystavenej zákazníkovi za dodanie tovaru. Úrad počas prešetrovania zistil, že k uzatvoreniu kartelovej dohody došlo v priebehu februára 2013, pričom poplatok začal byť podnikateľmi účtovaný nasledujúci mesiac, postupne v priebehu jedného týždňa. Dokazovanie v tomto prípade preukázalo, že predmetom dohody bol aj termín zavedenia manipulačného poplatku. V krátkom čase po zavedení poplatku úrad uskutočnil v priestoroch všetkých podnikateľov inšpekcie, po vykonaní ktorých väčšina účastníkov dohody prestala poplatok účtovať. V priebehu týchto inšpekcií úrad získal rozhodujúce dôkazy vo forme komunikácie vedenej medzi zástupcami jednotlivých podnikateľov, ako aj internú firemnú komunikáciu. Po vykonaní inšpekcií jeden z účastníkov konania podal žalobu na nezákonnosť inšpekcie. Najvyšší súd SR však túto žalobu v rozhodujúcej časti zamietol a potvrdil tak, že usvedčujúce dôkazy boli úradom získané zákonne. Rýchly a úspešný zásah Protimonopolného úradu SR bol umožnený aj vďaka skorému podnetu zo strany verejnosti, ktorý obsahoval presné informácie o možnej kartelovej dohode.

Rok 2015

V roku 2015 úrad vykonal **inšpekcie vo vzťahu k 7 prešetrovaným prípadom**.

Úrad **rozhodnutím č. 2015/SP/2/1/012 uložil pokutu za nespoluprácu pri inšpekcii**. Vo vzťahu k tomuto konaniu bolo v nasledujúcom roku vydané rozhodnutie Rady úradu.

Rok 2016

V roku 2016 úrad vykonal **inšpekcie vo vzťahu k 2 prešetrovaným prípadom a uložil pokuty za nespoluprácu počas inšpekcií**.

Rada úradu vydala dňa 19. 12. 2016 **rozhodnutie č. 2016/SP/R/2/055**, ktorým vecne potvrdila závery rozhodnutia prvostupňového orgánu, podľa ktorého **podnikateľ PP & P Co., s.r.o.**, (ďalej len „PP & P“) porušil povinnosť ustanovenú v § 22a ods. 7 písm. b) zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Porušenia zákona sa podnikateľ PP & P dopustil dňa 13. 4. 2015 tým, že **v priebehu inšpekcie Protimonopolného úradu SR vykonávanej v priestoroch podnikateľa nespolupracoval so zamestnancami úradu, neposkytol im potrebnú súčinnosť a neumožnil im riadne vykonanie inšpekcie**. Konkrétne, zástupca podnikateľa PP & P nerešpektoval pokyn úradu nekomunikovať o priebehu inšpekcie s osobami, ktoré neboli prítomné v priestoroch

podnikateľa v čase, keď ešte neboli zabezpečené všetky zariadenia, ktoré mal úrad v úmysle preskúmať. Týmto konaním vzniklo riziko zničenia hľadaných dôkazov. Rada úradu znížila sankciu uloženú prvostupňovým orgánom.

Rada úradu preskúmavala **rozhodnutie č. č. 2015/SP/2/1/012** odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, ktoré bolo vydané dňa 20. 4. 2015 a ktorým **uložil podnikateľovi TESCO pokutu** vo výške 1 645 969,20 eur za porušenie povinnosti ustanovenej v § 40 zákona o ochrane hospodárskej súťaže účinného do 30. 6. 2014. Počas inšpekcie v priestoroch podnikateľa v máji 2014, ktorá sa týkala maloobchodného predaja mlieka a vybraných mliečnych produktov v SR, **podnikateľ nespolupracoval s úradom pri preverovaní informácií a podkladov počas inšpekcie**, a to formou viacerých obštrukcií – uvedením informácií o inšpekcii tretej osobe a nezabezpečením riadneho a komplexného blokovania e-mailových kont vybraných osôb. Rada úradu zmenila rozhodnutie prvostupňového orgánu **rozhodnutím č. 2016/SP/R/2/002** zo dňa 4. 2. 2016 tak, že za porušenie povinnosti spolupracovať s úradom pri inšpekcii považovala len nezabezpečenie riadneho a komplexného blokovania e-mailových kont vybraných osôb. Primerane znížila aj uloženú pokutu tak, že jej suma predstavuje 822 984,00 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 3. 2016.

Pre úrad je nesmierne dôležité, aby v oblasti svojich kompetencií a zverených právomocí, medzi ktoré jednoznačne radí aj právo vykonávať inšpekcie, existovala ich nespochybitelná akceptácia zo strany odbornej aj laickej verejnosti. **Úrad bol totiž v druhej polovici roku 2016 niektorými rozsudkami Najvyššieho súdu SR zneistený vo svojej právomoci vykonávať inšpekcie v priestoroch podnikateľa a jeho dopravných prostriedkoch bez súhlasu súdu.** Ako však prezentoval aj na konferenciách a fórach koncom roku 2016, po vykonaní dôkladnej analýzy dospel k záveru, že súdny súhlas v takýchto prípadoch nie je potrebný.

Rok 2017

V roku 2017 úrad vykonal **inšpekciu** v prípade 1 prešetrovania. Túto uskutočnil odbor koncentrácií **v podnikateľských priestoroch viacerých podnikateľov pôsobiacich v oblasti výroby a predaja pekárenských výrobkov.** Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, z ktorého vyplývalo, že **mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti oznámiť koncentráciu**, ktorá podlieha kontrole úradu a mala byť úradu oznámená podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže **a aj k porušeniu zákazu vykonávať práva a povinnosti** vyplývajúce z takejto koncentrácie.

Úrad vypracoval a zverejnil materiál **Stručná analýza vývoja počtu začatých správnych konaní a úradom realizovaných inšpekcii**, v rámci ktorého analyzoval vzájomný vzťah medzi vývojom počtu otvorených správnych konaní, realizovaných inšpekcii a prijatých žiadostí o účasť na programe zhovievavosti podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže a načrtnol aj rozhodujúce faktory vplývajúce na schopnosť úradu presadzovať právo hospodárskej súťaže v rámci svojej pôsobnosti vymedzenej zákonom.

Rok 2018

V roku 2018 úrad vykonal **inšpekcie vo vzťahu k 4 prešetrovaným prípadom.**

Odbor kartelov vykonal **inšpekcie v podnikateľských priestoroch podnikateľov pôsobiacich v oblasti dodávok stavebných prác a technológií potrebných na intenzifikáciu čistiarne odpadových vôd.** Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že medzi podnikateľmi pôsobiacimi v oblasti dodávok stavebných prác a technológií potrebných na intenzifikáciu čistiarne odpadových vôd mohlo dôjsť k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž, a to v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo verejnom obstarávaní čiastočne financovanom z Environmentálneho fondu.

Odbor kartelov tiež vykonal **inšpekciu v podnikateľských priestoroch podnikateľov pôsobiacich v oblasti dodávok stavebných prác a súvisiacich tovarov a služieb.** Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že medzi podnikateľmi pôsobiacimi v oblasti dodávok stavebných prác a súvisiacich tovarov a služieb potrebných pri výstavbe multifunkčného ihriska mohlo dôjsť k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž, a to v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo verejnom obstarávaní v rámci programov „Podpora rozvoja športu na rok 2014“ a „Podpora rozvoja športu na rok 2015“. Úrad zároveň považoval za nevyhnutné preskúmať, či toto konanie nebolo súčasťou vopred dohodnutej širšej schémy koordinácie postupu podnikateľov v predmetných verejných obstarávaníach

Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd vykonal **inšpekciu v podnikateľských priestoroch podnikateľov pôsobiacich v oblasti nákupu, predaja a distribúcie originálnych atramentových a tonerových kaziet do tlačiarskych zariadení, kopírovacích zariadení, faxov alebo iných takýchto zariadení slúžiacich k obdobnému účelu na území Slovenskej republiky.** Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že medzi podnikateľmi pôsobiacimi v predmetnej oblasti mohlo dôjsť k uzavretiu dohôd obmedzujúcich súťaž a/alebo k zneužitiu dominantného postavenia, a to v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo verejnom obstarávaní vo vyššie uvedenej oblasti. Úrad považoval za potrebné preveriť podozrenie na možné porušenie pravidiel hospodárskej súťaže zo strany zastúpenia jednej z najvýznamnejších značiek pôsobiacich v danej oblasti v rámci Slovenskej republiky a/alebo zo strany koncových distribútorov.

Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd tiež vykonal **inšpekciu v podnikateľských priestoroch podnikateľa pôsobiaceho v oblasti nákupu, distribúcie a predaja detského tovaru na území Slovenskej republiky.** Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že zo strany podnikateľa pôsobiaceho v predmetnej oblasti mohlo dôjsť k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž, a to v súvislosti s priamym alebo nepriamym určovaním cien a/alebo iných obchodných podmienok pre predaj dotknutých produktov maloobchodným odberateľom – prevádzkovateľom internetových obchodov/e-shopov s detským

tovarom, ktorí ďalej predávajú tieto produkty koncovým zákazníkom. Úrad považoval za potrebné preveriť podozrenie z možného porušenia pravidiel hospodárskej súťaže.

Rok 2019

V roku 2019 úrad vykonal **inšpekcie vo vzťahu k 4 prešetrovaným prípadom**.

Odbor kartelov vykonal neohlásenú inšpekciu v podnikateľských priestoroch podnikateľa pôsobiaceho v oblasti **dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia do poľnohospodárskej prvovýroby**. Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že medzi podnikateľmi pôsobiacimi v oblasti dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia do poľnohospodárskej prvovýroby mohlo dôjsť k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž, a to v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo verejných obstarávaní čiastočne financovaných z prostriedkov EPFRV, programu PRV SR 2007 - 2013, opatrenia 1.1 Modernizácia fariem.

Ďalšiu **inšpekciu** vykonal odbor kartelov **v podnikateľských priestoroch podnikateľov pôsobiacich v sektore meracích a detekčných prístrojov**. Inšpekcia bola vykonaná na základe dôvodného podozrenia, že medzi podnikateľmi pôsobiacimi v uvedenom sektore mohlo dôjsť k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž, a to v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo verejnom obstarávaní na dodanie tovaru.

Odbor kartelov vykonal **inšpekciu aj v podnikateľských priestoroch podnikateľa pôsobiaceho v sektore poskytovania služieb v oblasti verejného obstarávania**. Úrad vykonal inšpekciu na základe dôvodného podozrenia o možnej účasti podnikateľa pôsobiaceho v sektore poskytovania služieb v oblasti verejného obstarávania na príprave dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž, uzatvorení takejto dohody alebo napomáhaní jej realizácii. Uvedené protisúťažné konanie sa týkalo účasti a predkladania ponúk vo vybraných verejných obstarávaní na dodanie stavebných prác na modernizáciu verejného osvetlenia v obciach, čiastočne financovaných z prostriedkov EFRR, operačného programu KaHR.

Zároveň v roku 2019 **Najvyšší súd SR** (ďalej aj ako „NS SR“) **zrušil rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu SR** (rozhodnutie č. 2016/SP/R/2/002) **vo veci porušenia povinnosti podnikateľa TESCO STORES SR, a.s., spolupracovať s úradom počas inšpekcie a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie** vzhľadom na nedostatky vo výroku rozhodnutia a odôvodnení pokuty. NS SR sa však stotožnil s viacerými vecnými závermi ohľadom právomocí úradu pri výkone inšpekcií. Z odôvodnenia rozsudku NS SR vyplynulo, že NS SR neuznal námietky sťažovateľa/podnikateľa vo vzťahu k nedostatkom poverenia, pričom uviedol, že poverenie na vykonanie inšpekcie v tomto prípade bolo zákonné a spĺňa požiadavky v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ. NS SR potvrdil tak jeho zákonnosť vo vzťahu k účelu a predmetu inšpekcie, ako aj odôvodneniu. NS SR však zároveň konštatoval, že Rada úradu v odôvodnení neobjasnila, akým spôsobom subsumovala konanie podnikateľa pod konkrétne deliktuálne ustanovenie právnej normy, no ani vymedzenie

protiprávneho konania vo výroku rozhodnutia nespĺňa nároky na formuláciu výroku rozhodnutia v sankčných veciach.

Rok 2020

V roku 2020 bol výkon činnosti úradu čiastočne ovplyvnený protipandemickými opatreniami.

Aj v tomto roku však odbor kartelov vykonal **inšpekciu v podnikateľských priestoroch podnikateľov pôsobiacich v sektore technických, medicínálnych a špeciálnych plynov**. Úrad vykonal inšpekciu na základe dôvodného podozrenia z možnej účasti podnikateľov pôsobiacich v sektore technických, medicínálnych a špeciálnych plynov na príprave dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž, uzatvorení takejto dohody alebo napomáhanej jej realizácii.

V roku 2020 **Rada úradu vydala rozhodnutie č. 2020/NSI/POK/R/5 v prípade porušenia zákona podnikateľom Tesco za nespôluprácu pri inšpekcii**. Prípado bol opätovne preskúmaný po jeho vrátení súdom. Rada úradu dospela k rovnakým záverom ako v predchádzajúcom druhostupňovom rozhodnutí.

Rok 2021

Dlhotrvalé reštriktívne protipandemické opatrenia na Slovensku v priebehu roku 2021 ochromili inšpekčnú činnosť úradu ešte výraznejšie ako v roku 2020. Uvedené však z núdze dláždilo cestu k využitiu inovatívnych prístupov k realizácii prehliadania dátových úložísk podnikateľov na účely získania pre úrad nevyhnutných informácií a podkladov práve v období roku 2021 v jednom z najvýznamnejších správnych konaní za ostatné obdobia.

Dohody obmedzujúce súťaž vo verejnom obstarávaní (súčasť tzv. „bid rigging“ praktík)

V oblasti dohôd obmedzujúcich súťaž sa úrad v sledovanom období zameriaval predovšetkým na prípady vykazujúce znaky koluzívneho správania v procese verejného obstarávania (súčasť tzv. „bid rigging“ praktík), ktoré prešetroval na základe vlastnej iniciatívy alebo doručených podnetov. Ide o dohody obmedzujúce súťaž medzi podnikateľmi v súvislosti s realizáciou verejných obstarávaní. Tieto dohody môžu mať rôzne podoby (napr. dohody o cene, o rozdelení trhu a pod.), ich predmetom je však v konečnom dôsledku vždy dohoda o tom, kto získa verejnú zákazku. Bid rigging sa vo verejnom obstarávaní vyskytuje v rôznych formách, prípadne v ich kombináciách od rotácie cenových ponúk, nepredloženia alebo stiahnutia už predloženej ponuky, cez predloženie krycej ponuky až po pridelenie subdodávok alebo kompenzačných platieb neúspešným uchádzačom, resp. podnikateľom, ktorí sa rozhodli cenové ponuky do verejného obstarávania nepredložiť alebo predložené ponuky stiahnuť. Ide o jeden z najzávažnejších typov dohôd obmedzujúcich súťaž. Negatívne efekty takýchto dohôd sa prejavujú najmä umelým rastom cien a neefektívnym využívaním verejných prostriedkov, čo spôsobuje, že chýbajú financie na iné projekty financované

z verejných zdrojov, ako aj celkovým negatívnym dopadom na podnikateľské prostredie. V dôsledku takýchto dohôd stráca verejné obstarávanie svoj zmysel, ktorým je zabezpečiť čo najefektívnejšie využitie verejných zdrojov. Vzhľadom na skutočnosť, že väčšina z objemu finančných prostriedkov vyčlenených na financovanie projektov z európskych štrukturálnych a investičných fondov podlieha procesu verejného obstarávania, úrad sa aktívne podieľa na odhaľovaní kartelov aj v tejto oblasti.

Okrem monitorovania a prešetrovania konkrétnych prípadov úrad vykonával v sledovanom období rozsiahlu súťažnú advokáciu v uvedenej oblasti. Boj s bid rigging praktikou je aj jednou z priorit úradu v rámci jeho prioritizovanej politiky.

Iniciatívu v oblasti boja proti bid rigging praktike úrad začal už v roku 2010, kedy vydal súbor súťažno-advokačných materiálov - **Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní, Indície protisúťažného správania podnikateľov v procese verejného obstarávania, Príručka pre „bid rigging“ vo verejnom obstarávaní** adresovaných odbornej verejnosti vrátane obstarávateľov a následne **začal workshopy zamerané na odhaľovanie kartelových dohôd vo verejnom obstarávaní**, na ktorých poskytoval informácie o tejto praktike širokému spektru obstarávateľov, ako aj kontrolných orgánov s cieľom napomôcť im identifikovať indície bid rigging praktiky a oznámiť úradu indície, ktoré úrad môže následne preveriť v zmysle svojich kompetencií (bližšie pozri v časti Vzdelávacie aktivity).

V tom istom roku **úrad uzavrel dohodu o spolupráci s Najvyšším kontrolným úradom.**

V roku 2018 **úrad upravil postup ukladania pokút** v takýchto prípadoch s cieľom účinne trestať porušiteľov pravidiel hospodárskej súťaže vo vydanom **Metodickom pokyne o postupe pri určovaní pokút v prípadoch zneužívania dominantného postavenia a dohôd obmedzujúcich súťaž.**

V rokoch 2011 – 2021 sa úrad podieľal aj na formovaní **legislatívy v oblasti verejného obstarávania** a tiež **nadviazal viaceré spolupráce a dohody s inými inštitúciami**, napr. s **Úradom pre verejné obstarávanie** a **Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu.**

Rok 2011

Úrad pripomienkoval Vecný zámer zákona o verejnom obstarávaní a zákon o verejnom obstarávaní, kde predložil niekoľko koncepčných pripomienok reflektujúcich súťažné problémy v procese VO v záujme zefektívnenia súťaže medzi podnikateľmi vo verejnom obstarávaní. Úrad vzniesol námietky vo vzťahu k:

- využívaniu špecializovaných firiem pri vypracovaní ponuky do verejného obstarávania tak, aby súťažiaci podnikateľ mal povinnosť uviesť, či ponuku vypracoval sám, prípadne uviesť osobu, ktorá pre neho vypracovala ponuku do súťaže, čo by obstarávateľovi umožnilo získať prehľad o tom, kto vyhotovil dané

ponuky a identifikovať tak možné protisúťažné riziká v procese verejného obstarávania,

- právu duševného vlastníctva v priebehu verejného obstarávania - vypracovaní softvérových riešení „na mieru“, pričom úrad navrhoval vytvoriť taký právny rámec, aby si mohol verejný obstarávateľ zabezpečiť obstaranie takých majetkových práv v súvislosti so softvérovými riešeniami, ktoré by mu umožnili vykonávať upgrade a update softvéru aj ďalšími subjektmi nezávisle od poskytovateľa licencie,
- subdodávkam, keďže na jednej strane využívanie subdodávateľov umožňuje menším firmám zúčastniť sa na dodaní zákazky, ktorú by nemohli realizovať v celom rozsahu iba svojimi prostriedkami, ale na druhej strane, úrad upozornil na riziko spočívajúce v tom, že subdodávky sú častou formou kompenzácií v prípade koordinácie ponúk v súťaži. Úrad v tejto súvislosti navrhoval, aby uchádzač alebo záujemca vo verejnom obstarávaní bol povinný predložiť obstarávateľovi zoznam subdodávateľov, ktorých podiel na hodnote zákazky je viac ako 10 % a v prípade plnenia zmluvy aj jeho aktualizáciu; takéto riešenie by jednak zvýšilo transparentnosť vo verejnom obstarávaní, a jednak by umožnilo dodávateľovi slobodne si vybrať subdodávateľa a počas plnenia ho zmeniť,
- výške zábezpeky, pri ktorej úrad navrhoval, aby bol obstarávateľ povinný odôvodniť výšku zábezpeky, ktorá je podmienkou účasti vo verejnom obstarávaní, a to z dôvodu, aby neodôvodnene vysoká zábezpeka neodradila potenciálnych uchádzačov/záujemcov od účasti vo verejnom obstarávaní,
- potrebe do zákona doplniť ustanovenie, ktoré by zakázalo účasť viacerých, ekonomicky alebo personálne prepojených osôb na jednom verejnom obstarávaní, pokiaľ by ich vzťah závislosti mohol mať vplyv na ich správanie v rámci príslušného verejného obstarávania.

V roku 2011 úrad uložil pokutu za zakázaný zosúladený postup pri verejnom obstarávaní vyhlásenom ústredím **Sociálnej poisťovne v Bratislave na kancelárske potreby a kancelársky papier. Podnikateľom PAP-PEX SLOVAKIA, s. r. o., a SLOVPAP Slovakia, s. r. o.**, úrad uložil pokuty v celkovej výške 63 387 eur, v ktorej zohľadnil priznanie oboch účastníkov na protisúťažnom konaní.

Úrad v správnom konaní preukázal intenzívnu komunikáciu v období od vyhlásenia verejného obstarávania, resp. od vyžiadania súťažných podkladov po predloženie ponuky verejnemu obstarávateľovi. Zároveň ponuky obidvoch podnikateľov obsahovali zhodné ceny ponúkaných produktov v miere, ktorá vylučuje nezávislosť pri príprave cenovej ponuky u každého z podnikateľov.

Rok 2012

Úrad mal zásadné konkrétne vecné pripomienky k **návrhu zákona o verejnom obstarávaní**, v rámci ktorých namietal napr. voči požiadavke, aby podnikateľ uchádzajúci sa o zákazku mal sídlo na území Slovenskej republiky, voči formulácii,

ktorá automaticky považuje ponuku vymykajúcu sa z úrovne ostatných za mimoriadnu nízku cenu, a teda vystavuje predkladateľa riziku vylúčenia, k navrhovaným ustanoveniam o strategickej zákazke k niektorým ustanoveniam týkajúcim sa elektronických aukcií a nesúhlasil s vyňatím niektorých skupín obstarávaní spod kontroly prostredníctvom podávania námietok. Úrad mal aj odporúčacie konkrétne vecné pripomienky, napríklad k návrhu, aby finančné a ekonomické postavenie boli preukazované obratom až vo výške trojnásobku predpokladanej hodnoty zákazky, čo úrad považoval za diskriminačné a smerujúce k obmedzeniu súťaže a znevýhodneniu menších a stredných podnikov. Úrad tiež nesúhlasil, aby v komisii, ktorá vyhodnocuje tendre, sedeli zástupcovia zamestnávateľov z danej oblasti, keďže to a) zvýhodňuje iba jednu skupinu subjektov, b) umožňuje účasť v komisii zástupcom združenia, ktoré združuje buď uchádzačov v danej súťaži, respektíve ich skutočných alebo potenciálnych konkurentov, a teda nemožno vylúčiť minimálne latentný konflikt záujmov.

Rok 2013

Pre podozrenie z **kartelových dohôd vo verejných obstarávaníach financovaných z fondov EÚ začal odbor kartelov v roku 2013 viaceré správne konania.**

V septembri 2013 začal úrad z vlastného podnetu **správne konanie voči dvanástim podnikateľom** v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo **verejných obstarávaníach financovaných z Operačného programu Vzdelávanie** s využitím zdrojov Európskeho sociálneho fondu a národných zdrojov. Na základe zhromaždených dôkazov úrad nadobudol podozrenie, že podnikatelia pôsobiaci v **oblasti predaja didaktických pomôcok** sa dohodli, že si nebudú konkurovať pri predkladaní ponúk v predmetných verejných obstarávaníach. V decembri 2013 začal odbor kartelov **správne konanie voči štyrom podnikateľom z oblasti stavebníctva**, keďže mal dôvodné podozrenie, že stavebné spoločnosti koordinovali svoj postup pri predkladaní ponuky vo **verejnom obstarávaní, ktorého predmetom bola rekonštrukcia objektu poskytujúceho služby v sociálnej oblasti** v celkovej hodnote viac ako 2 milióny eur. Projekt bol financovaný zo **zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu SR.**

Aby úrad potvrdil svoje podozrenie a zaistil ďalšie dôkazy, vykonal v oboch prípadoch ešte pred začatím správneho konania **neohlásené inšpekcie** v podnikateľských priestoroch podnikateľov, v priebehu ktorých získal podklady k verejnému obstarávaniu.

Ďalšie **správne konanie pre podozrenie z praktiky vo forme bid rigging začal úrad na trhu výroby, distribúcie a predaja tovarov a služieb v oblasti geodézie a kartografie** (mapovanie zemského povrchu a poskytovanie produktov a služieb s tým súvisiacich) na území SR.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v decembri 2013 zmenil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ktorý ešte v decembri 2008 zrušil rozhodnutia Protimonopolného úradu SR o karteli šiestich stavebných spoločností pri výstavbe diaľnic tak, že **zamietol všetky žaloby stavebných spoločností. Definitívne tak bez možnosti ďalšieho riadneho opravného prostriedku potvrdil závery úradu v najväčšom kartelovom prípade v histórii slovenského práva hospodárskej súťaže.**

V uvedenom prípade Protimonopolný úrad SR v roku 2006 rozhodol⁷ o tom, že **šesť spoločností - Strabag, a.s., Doprastav, a.s., BETAMONT, s.r.o, Inžinierske stavby, a.s., Skanska DS, a.s., MOTA - ENGIL, ENGENHARIA E CONSTRUCAO, S.A. uzavreli kartelovú dohodu** a porušili tak ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Menované spoločnosti vopred koordinovali svoje správanie vo verejnej súťaži na uskutočnenie prác na výstavbu **úseku diaľnice D1 Mengusovce - Jánovce** (úsek km 0,00 - 8,00), za čo im úrad uložil pokutu v celkovej výške takmer 45 miliónov eur. Najvyššiu pokutu vo výške 13 880 900 eur dostala spoločnosť MOTA – ENGIL, nasledovala spoločnosť Strabag, a.s., (12 206 433 eur), spoločnosť Skanska DS, a.s., (8 978 822 eur), Doprastav, a.s., (6 566 155 eur), Inžinierske stavby, a.s. (3 024 763 eur) a BETAMONT, s.r.o., (131 147 eur).

Šesť stavebných spoločností sa zúčastnilo na verejnej súťaži vo forme dvoch združení založených na účel prípravy a podania súťažnej ponuky, prípadne následnej realizácie stavby. Jedna zo spoločností sa súťaže zúčastnila samostatne. Vo verejnej súťaži boli predložené tri súťažné ponuky, ktoré obsahovali komplex stavebných prác ocenených takmer 900 jednotkovými cenami.

Úrad na základe analýzy zistil, že spoločnosti spolupracovali pri tvorbe súťažných cien. Rozhodujúcim dôkazom bola zhoda ponúk (indexov jednotkových cien jednotlivých položiek stavby). Medzi jednotkovými cenami predloženými v jednotlivých ponukách uchádzačov existovali konštantné rozdiely. Takáto výrazná zhoda v naceňovaní príslušných položiek je neštandardná a nie je ju možné objektívne zdôvodniť inak, ako protisúťažnou dohodou účastníkov verejnej súťaže.

Úrad získal informácie o možnom protisúťažnom konaní od obstarávateľa - Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. Podozrenie vyvolali vysoké ceny predložené uchádzačmi.

Rok 2014

S cieľom posilniť ochranu hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a efektívnejšieho výkonu činností spojených s kontrolou verejného obstarávania, ktorú vykonávajú orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy zodpovedajúce za realizáciu jednotlivých operačných

⁷rozhodnutie č. 2006/KH/R/2/116 a rozhodnutie č. 2005/KH/1/137

programov, **Protimonopolný úrad SR nadviazal a zintenzívnil spoluprácu s Úradom vlády Slovenskej republiky a ďalšími orgánmi štátnej správy.** V nadväznosti na rozvoj tejto spolupráce sa v roku 2014 niekoľkonásobne zvýšil počet doručených podnetov na podozrenie z kartelových dohôd vo verejnom obstarávaní. V roku 2014 dostal úrad 171 takýchto podnetov v porovnaní s 9 podnetmi v roku 2013, čo predstavovalo viac ako 90 % všetkých podnetov na podozrenie z kartelových dohôd. Úrad začal v roku 2014 v tejto oblasti 7 správnych konaní a vydal 3 pokutové rozhodnutia. Odbor kartelov zaznamenal v tomto roku vo zvýšenej miere aj žiadosti o konzultácie a pravidelne organizoval školenia v oblasti boja s bid rigging praktikou.

Úrad vydal rozhodnutie, ktorým uložil desiatim podnikateľom pokuty v celkovej výške 91 714 eur **za uzatvorenie štyroch kartelových dohôd**, ktoré spočívali v koordinácii správania podnikateľov **v štyroch verejných obstarávaníach** financovaných v rámci **Operačného programu Vzdelávanie s využitím zdrojov Európskeho sociálneho fondu a národných zdrojov.**

Predmetom týchto verejných obstarávaní bola dodávka tovarov a služieb pre strednú školu v Trenčianskom kraji. Medzi pokutovanými boli okrem podnikateľov, ktorí sa zúčastnili na verejných obstarávaníach ako možní dodávatelia tovarov a služieb, aj podnikatelia, ktorí v súvislosti s týmito verejnými obstarávaniami poskytovali strednej škole služby týkajúce sa administratívneho zabezpečenia pri získaní príspevkov z fondov EÚ a organizácie verejných obstarávaní, a ktorí výkonom týchto činností umožnili, resp. uľahčili uzatvorenie kartelových dohôd.

Protimonopolný úrad SR získal informácie o možnom protisúťažnom konaní od iného štátneho orgánu. Ešte pred začatím správneho konania vykonal úrad neohlásené inšpekcie v podnikateľských priestoroch viacerých podnikateľov, v rámci ktorých získal viacero dôkazov preukazujúcich uzatvorenie kartelových dohôd. Voči prvostupňovému rozhodnutiu účastníci konania podali rozklad.

Úrad odhalil a sankcionoval štyroch podnikateľov pôsobiacich na trhu stavebných prác na území SR celkovou sumou vo výške 613 644 eur **za uzatvorenie kartelovej dohody v procese verejného obstarávania.** Pokutované spoločnosti koordinovali svoj postup pri predkladaní ponúk vo verejnom obstarávaní, ktorého **predmetom bola rekonštrukcia bývalého zdravotníckeho zariadenia**, ktoré v danom čase poskytovalo služby v sociálnej oblasti. Išlo o zákazku z roku 2010 z Košického kraja v konečnej hodnote viac ako 2 milióny eur. Projekt bol financovaný z prostriedkov **Európskeho fondu regionálneho rozvoja, štátneho rozpočtu SR a Environmentálneho fondu.** Protimonopolný úrad SR získal informácie o možnom protisúťažnom konaní od iného štátneho orgánu. Aby úrad potvrdil svoje podozrenie a zaistil ďalšie dôkazy, vykonal ešte pred začatím správneho konania **neohlásené inšpekcie** v podnikateľských priestoroch viacerých podnikateľov. Voči prvostupňovému rozhodnutiu účastníci konania podali rozklad.

Rok 2015

Úrad úspešne pokračoval v trende odhaľovania kartelov vo verejnom obstarávaní a ukončil viaceré prípady, či už sa týkali konkrétnych verejných obstarávaní, alebo aj väčších schém dohôd podnikateľov v určitých sektoroch. V záujme získania dôkazov vykonal v tomto roku 6 inšpekcií a uložil dve sankcie za nespoluprácu pri inšpekciách.

Niekoľkoročné investície úradu do poskytovania školení obstarávateľom, advokačných aktivít či spolupráce s rôznymi inštitúciami priniesli výsledky v podobe podnetov a informácií, na základe ktorých úrad dokázal odhaliť a preukázať protiprávne konanie. O prezentáciu úradu v tejto oblasti bol úrad požiadaný aj na medzinárodných fórach, vrátane zasadnutia OECD.

Úrad naďalej pokračoval v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky a ďalšími orgánmi štátnej správy v súvislosti s kontrolou činností súvisiacich s verejným obstarávaním a tiež organizáciou workshopov pre tieto subjekty.

Úrad vzniesol v medzirezortnom pripomienkovom konaní týkajúcom sa návrhu zákona o verejnom obstarávaní viacero zásadných pripomienok vzhľadom na to, že odhaľovanie kartelov vo verejných obstarávaní, ktoré nielen deformujú trhové prostredie, ale aj závažným spôsobom poškodzujú verejné financie je jednou z priorit úradu.

Úrad považoval predložený návrh zákona o verejnom obstarávaní za ústup od dovtedajšieho efektívneho systému odhaľovania a postihovania kartelov vo verejnom obstarávaní, ktorý sa osvedčil a bol inšpiráciou pre iné európske krajiny. V prvom rade, úrad požadoval ponechať povinnosť vylúčiť z verejného obstarávania podnikateľov, ktorí sa zúčastnili na karteli vo verejnom obstarávaní, keďže navrhovaný zákon menil túto povinnosť na fakultatívnu. Takéto obmedzenie by sa malo podľa úradu vzťahovať nielen na účastníkov verejného obstarávania, ale aj na ich subdodávateľov, aby vylúčení podnikatelia nemohli obchádzať zákon prostredníctvom subdodávok. Ďalšia z pripomienok sa týkala prepojenia programu zhovievavosti podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže a vylúčenia podnikateľov z verejného obstarávania za účasť na karteli. Program zhovievavosti je efektívnym nástrojom na boj proti kartelom, keďže výmenou za odpustenie pokuty alebo jej zníženie účastník kartelu oznámi úradu informácie a podrobnosti o karteli. Podľa dovtedajšej úpravy v zákone o verejnom obstarávaní podnikateľ, ktorý využil program zhovievavosti, nebol vylúčený ani z verejných obstarávaní. Keďže prax úradu ukazuje, že benefit v podobe výnimky zo zákazu účasti vo verejnom obstarávaní je výraznou motiváciou pre podnikateľov, ktorí sa zúčastnili na dohode obmedzujúcej súťaž a zvažujú využitie programu zhovievavosti, úrad navrhol ponechať v tom čase platnú úpravu ako súčasť odhaľovania a postihovania kartelov. Úrad zároveň upozornil na svoje poznatky z praxe, že vo verejnom obstarávaní často ako súťažiaci vystupujú firmy, ktoré sú

navzájom majetkovo alebo personálne prepojené (napríklad rôzne subjekty v rámci jednej ekonomickej skupiny) a budia tak zdanie konkurenčného boja. Úrad navrhol zaviesť systém, ktorým sa znemožní účasť prepojených osôb vo verejnom obstarávaní, čo sa však neskôr ukázalo ako odporujúce vybraným rozhodnutiam európskych súdov. Keďže intenzita hospodárskej súťaže je vyššia, ak je zapojených viacero malých a stredných podnikateľov, úrad navrhol zníženie požadovaného obratu účastníkov verejného obstarávania maximálne na úroveň predpokladanej hodnoty zákazky. Umožnil by sa tým vstup do tendrov aj menším podnikateľom, ktorí môžu priniesť cenovú alternatívu a inovácie oproti veľkým zaužívaným dodávateľom. Ako novinky úrad navrhol tiež zaviesť povinnosť uchádzačov alebo záujemcov oznamovať, ktorá osoba vypracovala ich ponuku v súťaži, čo má prispieť k transparentnosti prostredia a sťaženie koordinácie medzi podnikateľmi. Ďalšou novinkou, ktorú úrad presadzoval, bola možnosť odstúpenia od zmluvy, ktorá bola uzatvorená v dôsledku kartelu vo verejnom obstarávaní, ako aj paušálne 30 %-né zníženie ceny v prípade odhalenia kartelu.

Na základe upozornení úradu bolo ponechané v právnej úprave prepojenie využitia programu zhovievavosti na výnimku zo zákazu účasti vo verejnom obstarávaní v prípade účasti na dohode obmedzujúcej súťaž v procese verejného obstarávania, verejnej obchodnej súťaže alebo iného typu súťaže. Zároveň došlo k zmene vo veci zákazu účasti vo verejnom obstarávaní, o ktorom s účinnosťou od 18. apríla 2016 rozhoduje úrad.

Úrad uložil trom podnikateľom pokutu v celkovej výške 2 547 551 eur za uzatvorenie kartelovej dohody, ktorej predmetom bola koordinácia postupu podnikateľov vo verejnom obstarávaní týkajúcom sa výstavby zdravotníckeho zariadenia v Košickom kraji. Zákazka v celkovej hodnote 26 889 937,50 eur bola spolufinancovaná z fondov Európskej únie v rámci **Operačného programu zdravotníctvo**. Pokutovanými subjektmi boli dvaja podnikatelia pôsobiaci v stavebníctve, ktorí podali do verejného obstarávania ponuky a podnikateľ, ktorý pre verejného obstarávateľa zabezpečoval služby súvisiace s verejným obstarávaním. Informácie a podklady odôvodňujúce začatie správneho konania, v ktorom bolo vydané toto rozhodnutie, úrad získal od orgánov činných v trestnom konaní. Zo získaných informácií a podkladov vyplynulo, že medzi dvomi podnikateľmi došlo k dohode o určení víťaza predmetného verejného obstarávania, pričom podnikateľ, ktorý pre verejného obstarávateľa zabezpečoval služby súvisiace s verejným obstarávaním, pomohol túto dohodu realizovať. Účastníci konania podali voči rozhodnutiu rozklad.

Úrad vydal rozhodnutie, ktorým uložil deviatim podnikateľom pôsobiacim v oblasti predaja nových osobných motorových vozidiel pokutu v celkovej výške 5 310 762 eur za uzatvorenie kartelových dohôd, ktorých predmetom bola koordinácia postupu podnikateľov vo verejných obstarávaníach a výberových konaniach týkajúcich sa dodávok nových osobných motorových vozidiel. Z podkladov a informácií, ktoré mal úrad k dispozícii vyplynulo, že medzi uvedenými podnikateľmi

dochádzalo v rokoch 2009 až 2013 k dojednaniam o postupe pri podávaní súťažných ponúk v konkrétnych verejných obstarávaníach a výberových konaniach. Trom podnikateľom bola pokuta znížená na základe žiadosti o **uplatnenie programu zhovievavosti** a piatim podnikateľom na základe **urovňania**. Účastníci konania podali voči rozhodnutiu rozklad.

Úrad vydal rozhodnutie, ktorým uložil podnikateľovi GAMO, a.s., a podnikateľovi S&T Slovakia s. r. o., ktorí pôsobia **na trhu dodania informačno-komunikačnej technológie**, vrátane služieb s tým súvisiacich, pokutu v celkovej výške 616 371 eur za **koordináciu postupu vo verejnom obstarávaní vyhlásenom Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici** v celkovej hodnote 7 140 000 eur s DPH. Z podkladov a informácií, ktoré mal úrad k dispozícii, vyplynulo, že medzi uvedenými podnikateľmi došlo ku koordinácii postupu pri podávaní súťažných ponúk, podstata, ktorej spočívala v tom, že víťazom tendra sa mal stať vopred určený uchádzač (podnikateľ GAMO) a neúspešný uchádzač (podnikateľ S&T Slovakia) sa mal na plnení zákazky podieľať prostredníctvom subdodávok. Predmetní podnikatelia tak podaním súťažných ponúk reálne nesúťažili v danom tendri, ale iba vytvorili zdanie súťažného prostredia. Predmetné správne konanie predstavuje ďalší prípad úradu, v ktorom bol uplatnený **inštitút programu zhovievavosti**. Na základe jeho využitia bola podnikateľovi GAMO, ktorý ako prvý požiadal o uplatnenie programu zhovievavosti, základná suma pokuty znížená o 50 % a podnikateľovi S&T Slovakia, ktorý požiadal o uplatnenie programu zhovievavosti ako druhý v poradí, bola základná suma pokuty znížená o 40 %. Zároveň obaja podnikatelia požiadali aj o **urovňanie**, splnili jeho podmienky a preto obom podnikateľom pokuta znížená o 30 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 11. 2015.

Rada úradu vydala dňa 12. 02. 2015 **rozhodnutie** č. 2015/KH/R/2/005, ktorým čiastočne zmenila rozhodnutie úradu, odboru kartelov, zo dňa 07. 08. 2014, ktorým **odbor kartelov uložil podnikateľom MAHRLO, s.r.o., MICRONIX, spol. s .r.o., Sloveuroasia, a.s., VISONA – Čičmanec, s.r.o., Ing. Ľudovít Koszorús – GLOBAL TRADE, IBANK-CCC, spol. s r.o., RIA, spol. s r.o., TPZ Servis s.r.o., Ing. Adriana Ondříková, Ing. Vladimír Karvacký – APRES pokuty za uzatvorenie štyroch kartelových dohôd**. Dohody spočívali v koordinácii správania podnikateľov v štyroch verejných obstarávaníach financovaných v rámci **Operačného programu Vzdelávanie s využitím zdrojov Európskeho sociálneho fondu a národných zdrojov**. Predmetom týchto verejných obstarávaní bola **dodávka učebných pomôcok, meracích prístrojov, častí a príslušenstva vozidiel a poskytovania odbornej technickej pomoci pre Strednú odbornú školu letecko – technickú v Trenčíne**. Medzi pokutovanými boli okrem podnikateľov, ktorí sa zúčastnili na verejných obstarávaníach, aj podnikatelia, ktorí v súvislosti s týmito verejnými obstarávaniami poskytovali služby týkajúce sa administratívneho zabezpečenia získania príspevkov z fondov EÚ a organizácie verejných obstarávaní a ktorí výkonom týchto činností umožnili, resp. uľahčili uzatvorenie kartelových dohôd. Úrad získal v danom prípade dôkazy o vzájomnej komunikácii medzi niektorými z podnikateľov v

podobe e-mailov. Rovnako úrad vykonal analýzu cien predložených do verejných obstarávaní. Vo viacerých prípadoch zistil, že pomery medzi cenami predloženými do verejných obstarávaní vykazovali neštandardnú zhodu. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 03. 2015.

Rada úradu preskúmavala rozhodnutie odboru kartelov zo dňa 28. 07. 2014, ktorým **úrad uložil pokuty štyrom stavebným spoločnostiam** J.P.–STAV, spol. s r.o., Ing. Vladimír Maduda PLYSPO, Vertikal – SOLID, s. r. o., a GMT projekt, spol. s r.o., za uzatvorenie kartelovej dohody vo verejných obstarávaníach a **potvrdila protizákonné konanie týchto spoločností. Predmetom verejných obstarávaní, v ktorých došlo ku kolúzii, bola rekonštrukcia Zariadenia pre seniorov Juraja Schoppera v Rožňave** v konečnej hodnote viac ako 2 milióny eur. Projekt bol financovaný z prostriedkov **Európskeho fondu regionálneho rozvoja, štátneho rozpočtu SR a Environmentálneho fondu**. Rada úradu potvrdila rozhodnutie úradu, podľa ktorého podnikatelia koordinovali svoju postup so zámerom zosúladiť cenové ponuky a účasť v súvislosti s verejnými obstarávaniami vyhlásenými týmto zariadením. Preukázanie koordinácie účastníkov kartelovej dohody bolo založené prevažne na nepriamych dôkazoch, a to spôsobom stanovenia cien, zhodných nepravidielnostiach a nedostatkoch v cenových ponukách a existencii nesprávnych prepočtov, ako i na informáciách poskytnutých v rámci programu zhovievavosti. Jeden z účastníkov konania využil **program zhovievavosti** (leniency program) a poskytol ďalšie dôkazy o protiprávnom konaní, na základe čoho mu bolo znížená pokuta o 40 % a súčasne tým získal výnimku zo zákazu účasti na verejných obstarávaníach. Dvaja účastníci konania využili **inštitút urovnania**, na základe ktorého im bola znížená pokuta o 30 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 03. 2015.

Rok 2016

V rámci prvostupňových a druhostupňových konaní boli **vydané rozhodnutia vo veci kartelových dohôd týkajúcich sa prevažne koordinácie postupu vo verejných obstarávaníach. V oblasti bid rigging praktík úrad však zastavil 8 správnych konaní** z dôvodu nedostatku dôkazov o porušení zákona, resp. dôvod na konanie nebol daný.

Úrad dňa 11. 2. 2016 **vydal rozhodnutie, ktorým uložil piatim podnikateľom pôsobiacim na trhu emitovania, distribúcie a predaja stravovacích poukážok a benefitných poukážok, vrátane poskytovania služieb s tým súvisiacich, pokutu** v celkovej výške 2 982 351,00 eur, a to za **dve kartelové dohody** - kartelovú dohodu spočívajúcu v rozdelení trhu a kartelovú dohodu spočívajúcu v limitácii maximálneho počtu stravovacích poukážok prijímaných v obchodných reťazcoch. V období rokov 2009 až 2014 dochádzalo medzi podnikateľmi k uplatňovaniu spoločnej obchodnej stratégie voči klientom (zamestnávateľom tak z verejného, ako aj zo súkromného sektora), ktorá spočívala v nesúťažení o klientov konkurencie (vrátane koordinácie správania v procese verejných obstarávaní, obchodných verejných súťaží a iných obdobných súťaží) a uplatňovaní systému tzv. vyrovnanej kompenzácie strát („balance“), ktorý predstavoval povolené získanie klienta konkurencie v prípade straty

vlastného klienta tak, aby sa vo vzájomnej bilancii medzi vyššie uvedenými podnikateľmi dosiahol vyrovnaný stav (nulová bilancia). Zámerom uplatňovania spoločnej obchodnej stratégie bolo udržať stabilné úrovne trhových podielov na dotknutom relevantnom trhu.

Vyššie uvedené správanie podnikateľov vyhodnotil úrad ako dohody obmedzujúce súťaž a/alebo zosúladené postupy spočívajúce v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru a iných obchodných podmienok, v rozdelení trhu a v koordinácii vo verejnom obstarávaní, obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo inou obdobnou súťažou, ktoré sú v zmysle § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zakázané. Voči prvostupňovému rozhodnutiu účastníci konania podali rozklad.

Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky dňa 30.6. 2016 **vydala rozhodnutie**, ktorým **potvrdila a doplnila rozhodnutie prvostupňového orgánu o uzatvorenej kartelovej dohode týkajúcej sa verejného obstarávania na výstavbu zdravotníckeho zariadenia – Urgentného príjmu Fakultnej nemocnice L. Pasteura Košice**. Porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže sa dopustili podnikatelia Chemkostav, a.s., a PKB invest, s.r.o., v roku 2011 vzájomnou koordináciou správania v procese predmetného verejného obstarávania, čím obmedzili hospodársku súťaž na trhu stavebných prác, vrátane dodávok zariadenia na území Slovenskej republiky. Rada úradu za spáchané porušenie zákona potvrdila pokuty uložené prvostupňovým orgánom podnikateľovi Chemkostav vo výške 2 206 706 eur, podnikateľovi PKB invest vo výške 327 668 eur a podnikateľovi PRO – TENDER vo výške 13 177 eur. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 21. 7. 2016. V súlade s § 38 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom od 18. 4. 2016 bol vo vyššie uvedenom rozhodnutí podnikateľom uložený zákaz zúčastňovať sa vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Účastníci konania podali voči rozhodnutiu úradu žaloby na súde.

Dňa 9. 6. 2016 **Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky potvrdila rozhodnutie odboru kartelov** zo dňa 25. 5. 2016, ktorým **uložil pokutu trom podnikateľom za uzatvorenie kartelovej dohody**, ktorá mala za cieľ obmedziť hospodársku súťaž na **trhu stavebných a rekonštrukčných prác vrátane dodávok zariadení na území SR**. Prvostupňový orgán na základe dôkazov získaných analýzou preukázal, že podnikatelia VUMAT SK, s.r.o., B.C.D., spol. s r.o., a TERCIA, spol. s r.o., prostredníctvom výmeny informácií koordinovali svoj postup so zámerom zosúladiť cenové ponuky a účasť v súvislosti s verejnou obchodnou súťažou tak, aby poradie uchádzačov a víťaz boli dopredu známe a svoj zámer následne predložením zosúladených ponúk v praxi aj realizovali. **Predmetom zákazky bola „Rekonštrukcia penziónu ENERGETIK“** a predpokladaná hodnota zákazky bola 1 005 962,53 eur bez DPH. Podnikatelia uzatvorili dohodu obmedzujúcu súťaž pri predkladaní ponúk v procese verejnej obchodnej súťaže prostredníctvom priameho alebo nepriameho

určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koluzívneho správania sa, čím vedome koordinovali svoje správanie. Závery o dohode obmedzujúcej súťaž boli založené na vedomosti uchádzačov o predkladaných ponukách tým, že na ponukách neúspešných uchádzačov sa v skrytých stĺpcoch nachádzali ponuky uchádzačov, ktorí sa umiestnili pred nimi a neštandardnej zhode cenových ponúk uchádzačov. Za takéto konanie uložil úrad pokutu podnikateľovi VUMAT SK, s.r.o., vo výške 165 341 eur, podnikateľovi B.C.D., spol. s r.o., vo výške 28 176 eur, podnikateľovi TERCIA, spol. s r.o., vo výške 63 562 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 6. 2016.

Rada úradu dňa 30. 6. 2016 vydala rozhodnutie, ktorým vecne potvrdila závery rozhodnutia prvostupňového orgánu o tom, že podnikateľ MEDMES, spol. s r.o., a podnikateľ MARINER plus, s.r.o., **obmedzili hospodársku súťaž na trhu výroby a dodávok tovarov a služieb v sektore strojárstva** na území Slovenskej republiky. Podnikatelia v roku 2013 koordinovali svoje správanie pri účasti a predkladaní cenovo zosúladených ponúk v **procese verejného obstarávania. Predmetom zákazky bola „Deproteinácia produkcie škrobov na technické účely a dobudovanie integrovaného skladového hospodárstva pšeničného škrobu“**. Zákazka bola realizovaná v rámci **Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast**. Projekt bol spolufinancovaný **z fondov Európskej únie a zo štátneho rozpočtu**. Cieľom ich vzájomnej koordinácie bolo, aby predmetnú zákazku získal vopred určený uchádzač a za dohodnutú cenu. Konanie podnikateľov bolo vyhodnotenú úradom ako dohoda obmedzujúca súťaž podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, spočívajúca v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru, v rozdelení trhu a v koluzívnom správaní v procese verejného obstarávania. Na základe uplatnenia **inštitútu urovnania** Rada znížila úradom stanovenú pokutu v celkovej výške 96 733 eur a uložila podnikateľovi MEDMES, spol. s r.o., pokutu vo výške 33 066,60 eur a podnikateľovi MARINER plus, s.r.o., pokutu vo výške 34 645,50 eur. V súlade so zákonom o hospodárskej súťaži bol podnikateľom MEDMES, spol. s r.o., a MARINER plus, s.r.o., uložený **zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** na dobu jedného roka od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 7.2016.

Rok 2017

Dňa 13. 5. 2017 nadobudla účinnosť **Zmluva uzatvorená medzi Úradom vlády SR a Protimonopolným úradom SR o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 19/2017 poskytovaného z európskych štrukturálnych a investičných fondov**. Jej cieľom je zabezpečiť stabilizáciu pracovníkov subjektov zapojených do systému riadenia, kontroly a auditu EŠIF **Operačného programu Technická pomoc**.

V rámci uvedeného operačného programu sa úrad zaviazal posudzovať podnety, v ktorých je podozrenie na porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže a ktoré úrad dostane od riadiacich orgánov operačných programov EŠIF. V zmysle uvedenej zmluvy úrad tiež spolupracoval s Centrálnym koordináčnym orgánom v oblasti tvorby základných systémových a koncepčných dokumentov, metodiky, ako aj vykonávať

školenia k problematike dohôd obmedzujúcich súťaž, najmä pokiaľ ide o koordináciu vo verejnom obstarávaní podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

V roku 2017 **úrad v oblasti bid rigging praktík zastavil 2 správne konania** z dôvodu nedostatku dôkazov o porušení zákona, resp. dôvod na konanie nebol daný.

Dňa 6. 3. 2017 odbor kartelov **zastavil správne konanie vedené vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž** uzatvorenej medzi podnikateľmi DWC Slovakia, a.s., a TEMPEST, a.s., zúčastnenými na **verejnom obstarávaní s názvom zákazky „Elektronické služby Úradu priemyselného vlastníctva SR“**. Úrad zastavil správne konanie, pretože v konaní nepreukázal, že účastníci konania porušili ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Úrad disponoval podkladmi a informáciami, ktoré boli získané v priebehu neohlásenej inšpekcie v priestoroch jedného z účastníkov konania. **Vykonanie** tejto inšpekcie, ako aj ďalších súvisiacich **inšpekcií** u iných podnikateľov **bolo 3 rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR z roku 2015 a 2016 vyhodnotené ako nesúladne so zákonom**. Najvyšší súd SR sa nestotožnil s postupom úradu vo vzťahu k dôvodnému podozreniu, povereniu a kľúčovým slovám použitým na inšpekciách v predmetnom prípade. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol úrad nútený pristúpiť k prehodnoteniu možnosti použitia týchto podkladov a informácií a následne konanie zastavil.

Z uvedených dôvodov **úrad zastavil aj prešetrovanie ostatných verejných obstarávaní** financovaných z finančných prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci **Operačného programu Informatizácia spoločnosti**, ktoré boli spojené s vykonanou inšpekciou. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23. 3. 2017.

Úrad dňa 23. 8. 2017 **vydal prvostupňové rozhodnutie**, ktorým uložil pokuty v celkovej výške 128 653 eur **dvom podnikateľom pôsobiacim na trhu výroby, distribúcie a predaja tovarov a služieb v oblasti leteckého meračského snímkovania a produktov leteckej fotogrametrie**. Zo zistení úradu vyplývalo, že podnikatelia EUROSENSE, s.r.o., Bratislava a GEODIS SLOVAKIA, s.r.o., Banská Bystrica v rokoch 2005 až 2013 koordinovali svoje aktivity na relevantnom trhu, a to v súvislosti s určením cien a iných obchodných podmienok výroby, distribúcie a predaja produktov, ako aj v súvislosti s rozdelením trhu, a to na účely výroby produktov fotogrametrie a ich následnej distribúcie. Podnikatelia sa v tomto období taktiež dohadovali na spoločnom postupe voči zákazníkovi v priebehu verejných obstarávaní a obchodných verejných súťaží či iných obdobných súťaží. V dôsledku takéhoto konania podnikateľov boli poškodení ich zákazníci, ktorými boli aj viaceré subjekty z verejného sektora.

Zo získaných podkladov a informácií vyplynulo, že podnikatelia navzájom komunikovali, vymieňali si informácie, a tak svoj postup na trhu koordinovali. Účelom tejto koordinácie bolo, aby jednotlivé zákazky získal vopred určený podnikateľ, spravidla v nadväznosti na rozdelenie zákazníkov medzi podnikateľov a aby zhodným zákazníkom, resp. v súvislosti so zhodnými projektmi predložili obaja podnikatelia

rovnaké alebo aspoň podobné cenové ponuky. Konanie podnikateľov bolo vyhodnotené úradom ako dohoda obmedzujúca súťaž podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Zároveň úrad za uvedené konanie uložil podnikateľom zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Účastníci konania podali rozklad voči tomuto prvostupňovému rozhodnutiu.

Vyššie uvedené prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov, zo dňa 23. 08. 2017 **Rada úradu rozhodnutím** zo dňa 27. 11. 2017 **zmenila**. Na základe námietok predložených v rozkladoch, ako aj komplexného posúdenia prípadu dospela Rada úradu k záveru, že prvostupňový orgán neposúdil konanie uvedených podnikateľov správne.

Konanie podnikateľov spočívalo v nastavení systému úzkej spolupráce na trhu výroby, distribúcie a predaja tovarov a služieb v oblasti leteckého meračského snímkovania a produktov leteckej fotogrametrie, pričom základ tejto spolupráce spočíval v autorskoprávnej zmluve o spojení diel.

Úrad v prvostupňovom konaní dospel k záveru, že samotná zmluva nepredstavuje zakázanú dohodu a posudzoval len faktické správanie podnikateľov na trhu spočívajúce v koordinácii cenovej politiky a ostatných podmienok predaja produktov, rozdelení zákazníkov a spoločnom postupe v priebehu verejných obstarávaní a obchodných verejných súťaží či iných obdobných súťaží. Rada úradu však dospela k záveru, že v tomto prípade nemožno oddeliť posúdenie zmluvy od konania podnikateľov, ktoré sa realizovalo na jej základe a ich spoluprácu je potrebné posúdiť komplexne. Po posúdení dospela Rada úradu k záveru, že správanie oboch podnikateľov, počnúc uzavretím zmluvy o spojení diel, vrátane faktického správania sa oboch podnikateľov na trhu, je dohodou obmedzujúcou súťaž a z tohto dôvodu zmenila rozhodnutie úradu.

Napriek zmene opisu protiprávneho konania Rada úradu dospela k záveru, že pokuty, ktoré uložil prvostupňový orgán sú primerané a zákonné a so závermi úradu sa v tejto časti stotožnila. Pokuta bola uložená podnikateľovi EUROSENSE, s.r.o., vo výške 124 947 eur a podnikateľovi GEODIS SLOVAKIA, s.r.o., vo výške 3 706 eur.

Rada úradu potvrdila tiež záver úradu o tom, že obom podnikateľom bolo dôvodné uložiť zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 12. 2017.

V danom roku Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky dňa 25. 8. 2017 vydala aj rozhodnutie, ktorým zmenila prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov, zo dňa 11. 9. 2015. Rada úradu **znižila výšky pokút**, ktoré prvostupňový orgán uložil jednotlivým

podnikateľom za účasť na **dohodách v procese verejného obstarávania alebo verejnej obchodnej súťaže, ktoré mali za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných motorových vozidiel značky Škoda na území Slovenskej republiky**. Toto protisúťažné konanie sa dialo prostredníctvom priameho alebo nepriameho určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koluzívneho správania sa, v dôsledku čoho podnikatelia koordinovali svoje správanie v procese verejného obstarávania a verejnej obchodnej súťaže.

Rada úradu svojim rozhodnutím uložila podnikateľom nasledujúce sankcie:

- podnikateľovi DANUBIASERVICE, a.s., pokutu vo výške 43 893 eur,
- podnikateľovi BOAT, a.s., pokutu vo výške 23 009 eur a zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu jedného roka od právoplatnosti konečného rozhodnutia,
- podnikateľovi Autoprofit, s.r.o., pokutu vo výške 25 228 eur,
- podnikateľovi Porsche Inter Auto Slovakia, spol. s r.o., pokutu vo výške 60 599 eur,
- podnikateľovi ŠKODA AUTO Slovensko, s.r.o., pokutu vo výške 51 719 eur,
- podnikateľovi Todos Bratislava, s.r.o., pokutu vo výške 6 117 eur,
- podnikateľovi IMPA Bratislava, a.s., pokutu vo výške 108 660 eur a zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia.

Trom z pokutovaných účastníkov konania bola výška pokuty znížená na základe uplatnenia **programu zhovievavosti** (leniency) a súčasne všetkým účastníkom konania s výnimkou spoločnosti IMPA Bratislava, a.s, bola výška pokuty znížená na základe úspešného **procesu urovnania**, v rámci ktorého títo podnikatelia priznali svoju účasť na porušení tak, ako bolo zistené správnymi orgánmi v rámci správneho konania. **V prípade dvoch zo šestnástich dohôd posudzovaných prvostupňovým orgánom došlo k zastaveniu konania** podľa § 32 ods. 2 písm. c) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, pretože dôvod na konanie odpadol.

Správnosť zvyšnej časti prvostupňového rozhodnutia Rada úradu potvrdila. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 9. 2017.

Ďalším rozhodnutím Rady úradu z roku 2017 bolo rozhodnutie zo dňa 11. 9. 2017, ktorým **potvrdila prvostupňové rozhodnutie** Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov, z 11. 2. 2016, ktorým **piatim podnikateľom pôsobiacim na trhu emitovania, distribúcie a predaja stravovacích poukážok a benefičných poukážok, vrátane poskytovania služieb s tým súvisiacich, uložil pokutu za dve kartelové dohody**.

Rada úradu potvrdila závery prvostupňového orgánu o tom, že podnikatelia DOXX – Stravné lístky, spol. s r.o., Edenred Slovakia, s.r.o., LE CHEQUE DEJEUNER, s.r.o., SODEXO PASS SR, s.r.o., a VAŠA Slovensko, s.r.o., sa dopustili dvoch protisúťažných konaní, a to kartelovej dohody spočívajúcej v rozdelení trhu a

kartelovej dohody spočívajúcej v limitácii maximálneho počtu stravovacích poukážok prijímaných v obchodných reťazcoch.

Rozhodnutím Rady úradu boli potvrdené pokuty pre jednotlivých podnikateľov v nasledujúcich výškach: DOXX – Stravné lístky, spol. s r.o., Žilina - 486 158 eur, Edenred Slovakia, s. r. o., Bratislava - 845 237 eur, LE CHEQUE DEJEUNER, s.r.o., Bratislava - 1 127 401 eur, SODEXO PASS SR, s. r. o., Bratislava - 20 307 eur, VAŠA Slovensko, s. r. o., Bratislava - 503 248 eur.

V súlade s § 38 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom od 18. 4. 2016 bol v uvedenom rozhodnutí uložený podnikateľom zákaz zúčastňovať sa vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 4. 10. 2017. Keďže účastníci konania podali voči rozhodnutiu žalobu, rozhodnutie je preskúmané súdom.

V prípade dohody obmedzujúcej súťaž na trhu so zapuzdrenými, plynom izolovanými spínacími zariadeniami Rada úradu na základe rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č.k. 5Sžhu/1/2014 zo dňa 28. 4. 2016) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (č.k. 1S 182/2009-453 zo dňa 6. 8. 2014) opätovne rozhodovala o účasti spoločnosti Siemens Aktiengesellschaft Österreich, Viedeň, Rakúsko na dohode obmedzujúcej súťaž a dňa 15. 6. 2017 vydala rozhodnutie, ktorým potvrdila správnosť prvostupňového rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky.

Spoločnosť Siemens Aktiengesellschaft Österreich sa podľa ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení § 4 ods. 3 písm. a), b), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže dopustila porušenia zákona svojou účasťou na dohode obmedzujúcej súťaž. Jej účastníci navzájom koordinovali svoje správanie na relevantnom trhu výroby a predaja zapuzdrených, plynom izolovaných spínacích zariadení (GIS) pre aplikácie 72 kV a vyššie na území Slovenskej republiky, a to určovaním cien, rozdelením trhu, udržiavaním stabilnej úrovne trhových podielov na základe vopred odsúhlasených kvót, vzájomným obmedzovaním sa pri uzatváraní licenčných zmlúv s tretími osobami a koluzívnym správaním v procese verejného obstarávania.

Rada úradu považovala úradom uloženú pokutu za neprimeranú spáchanému porušeniu ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže, a preto **zmenila výšku pokuty** uloženej spoločnosti na 132 770 eur. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 7. 2017.

Rok 2018

Úrad aj v roku 2018 úrad pokračoval v intenzívnej spolupráci so štátnymi orgánmi v oblasti kontroly verejného obstarávania, ako aj v ich vzdelávaní

prostredníctvom školení. Kartelové dohody vo verejnom obstarávaní ostali naďalej prioritnou oblasťou úradu.

V prípade kartelovej dohody podnikateľov pri výstavbe rehabilitačného domu úrad dňa 5. 10. 2018 vydal rozhodnutie, ktorým uložil podnikateľom PINGUIN, s.r.o., Košice a HORADSTAV, s.r.o., Bratislava pokuty v celkovej výške 307 546 eur za uzatvorenie kartelovej dohody. Jej predmetom bola koordinácia postupu podnikateľov pôsobiacich v oblasti realizácie stavebných prác a dodávok zariadení pri podávaní ponúk vo verejnom obstarávaní vyhlásenom dňa 2. 12. 2010 obstarávateľom PATRIA, n.o., **s predmetom zákazky „Realizácia stavby Rehabilitačný dom s ubytovaním pre dôchodcov, Drienovecké kúpele, Drienovec“**. Uvedený projekt bol financovaný z prostriedkov **Európskych štrukturálnych a investičných fondov**. Z podkladov a informácií, ktoré mal úrad k dispozícii vyplynulo, že medzi uvedenými podnikateľmi došlo v roku 2010 k dojednaniám o postupe pri podávaní súťažných ponúk v tomto verejnom obstarávaní. Konanie podnikateľov úrad vyhodnotil ako dohodu obmedzujúcu súťaž spočívajúcu v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru, v rozdelení trhu a v koluzívnom správaní v procese verejného obstarávania, ktorá je podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže zakázaná. Rozhodnutie úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 11. 2018.

Úrad rozhodol aj o kartelovej dohode dvoch podnikateľov zabezpečujúcich pitný režim. Dňa 11. 4. 2018 vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým vo veci dohody spočívajúcej v koordinácii aktivít dvoch podnikateľov v oblasti zabezpečovania pitného režimu, predovšetkým prostredníctvom dodávky vody, galónov a dávkovačov, vrátane poskytovania služieb s tým súvisiacich, uložil pokuty v celkovej výške 281 218 eur. Zo zistení úradu vyplynulo, že v období rokov 2013 až 2014 dvaja podnikatelia koordinovali svoje aktivity v uvedenej oblasti zabezpečovania pitného režimu na území Slovenskej republiky, a to prostredníctvom schémy protisúťažných praktík, ktoré spočívali v dohode o určení cien, rozdelení trhu a koordinácie ich správania vo výberovom konaní. Jednotlivé porušenia by v prípade ich samostatného posudzovania mohli byť vyhodnotené ako samostatné dohody alebo zosúladené postupy obmedzujúce hospodársku súťaž. Z okolností prípadu však vyplynulo, že tieto jednotlivé porušenia boli súčasťou celkového plánu podnikateľov v uvedenej oblasti zabezpečovania pitného režimu a boli vzájomne prepojené jedným cieľom, ktorým bolo v danej oblasti vylúčiť hospodársku súťaž medzi podnikateľmi.

Úrad v súvislosti s vyhodnotením podozrenia, že medzi podnikateľmi došlo k dohode obmedzujúcej súťaž v rozpore s § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré nadobudol v rámci vlastného prešetrovania, pristúpil k vykonaniu inšpekcií v priestoroch dotknutých podnikateľov. Následne úrad v priebehu prešetrovania a správneho konania získal podklady, najmä emailovú komunikáciu podnikateľov, ktorá potvrdila závery o existencii dohody spočívajúcej v koordinácii ich aktivít v oblasti zabezpečovania pitného režimu a konanie podnikateľov úrad vyhodnotil ako dohodu obmedzujúcu

súťaž podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 30. 6. 2014 a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Účastníci konania podali voči prvostupňovému rozhodnutiu rozklad.

Vyššie 9-miliónovú pokutu úrad uložil za kartelovú dohodu pri predaji motorových vozidiel. Dňa 30. 11. 2018 vydal **prvostupňové rozhodnutie, ktorým uložil 15 podnikateľom pokuty** v celkovej výške 9 386 456 eur za porušenie ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže spočívajúce v uzatvorení kartelovej dohody. Predmetom tejto kartelovej dohody boli dojednania o cenách, o rozdelení trhu, výmena citlivých obchodných informácií a koordinácia v procese verejného obstarávania, obchodných verejných súťaží alebo v inej obdobnej súťaži. Uvedená dohoda sa týkala predaja osobných a ľahkých úžitkových motorových vozidiel. Účastníci konania uplatnili svoje právo podať proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu rozklad.

Rok 2019

V priebehu roka 2019 úrad nadviazal na výsledky spolupráce s orgánmi štátnej správy v súvislosti s kontrolou verejných obstarávaní financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov v podobe mnohých podnetov adresovaných úradu a v tejto ďalej pokračoval. Súčasťou spolupráce bolo aj **pravidelné vedenie školení**, ktoré boli tematicky zamerané na pravidlá ochrany hospodárskej súťaže a na kartelové dohody. Počas školení zástupcovia úradu predovšetkým vysvetľovali indicie protisúťažnej koordinácie uchádzačov vo verejnom obstarávaní, ako aj objasňovali negatívne dopady protisúťažného správania na spotrebiteľov a celú ekonomiku. Zároveň upriamili pozornosť aj na možnosti spolupráce s úradom pri odhaľovaní kartelových dohôd.

Vyššie miliónovú pokutu úrad uložil za kartelovú dohodu šiestich podnikateľov pri verejných obstarávaníach v EKS. Dňa 5. 12. 2019 vydal **rozhodnutie, ktorým uložil šiestim podnikateľom pokuty** v celkovej výške 1 190 062 eur **za uzatvorenie kartelovej dohody**, čím porušili ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Protisúťažné konanie podnikateľov spočívalo v koordinácii ich postupu pri predkladaní ponúk do **verejných obstarávaní realizovaných prostredníctvom elektronického kontrakčného systému (EKS)** v čase od 12. 1. 2015 do 28. 4. 2017. Uvedená dohoda sa týkala **oblasti dodávok nábytku a zdravotníckeho vybavenia a oblasti dodávok odevov, obuvi a textilných výrobkov**. Účastníci konania podali voči tomuto rozhodnutiu rozklad.

Rada úradu dňa 19. 12. 2019 potvrdila prvostupňové rozhodnutie úradu, odboru kartelov, **zo dňa 7. 11. 2018**, ktorým úrad **uložil podnikateľom MCup, s.r.o., MPL STAVING, spol. s r.o., RECORD TK, spol. s r.o., pokuty** v celkovej výške 117 690 eur za uzatvorenie **kartelovej dohody**. Účastníkom dohody bol uložený aj **zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Predmetom tejto kartelovej dohody bola koordinácia postupu sankcionovaných podnikateľov pôsobiacich v **oblasti realizácie stavebných prác na**

športových objektoch a dodávok súvisiacich tovarov a služieb, a to pri podávaní ponúk v siedmich verejných obstarávaníach vyhlásených v mesiacoch september a október 2014. Uvedené projekty boli **častočne financované z verejných prostriedkov** poskytnutých Úradom vlády Slovenskej republiky. Konanie podnikateľov Rada úradu, rovnako ako prvostupňový orgán, vyhodnotila ako dohodu obmedzujúcu súťaž spočívajúcu v priamom alebo nepriamom určení cien tovaru, v rozdelení trhu a v koluzívnom správaní v procese verejného obstarávania, ktorá je podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže zakázaná. Rada úradu potvrdila úradom uloženú pokutu a jej výšku, ako aj uloženie zákazu účasti vo verejnom obstarávaní. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 1. 2020. Účastníci konania podali žalobu na súd. Z tohto dôvodu rozhodnutie úradu v tomto prípade nie je možné považovať za konečné.

V súvislosti s prípadom koordinácie podnikateľov zabezpečujúcich pitný režim Rada úradu svojim rozhodnutím zo dňa 4. 4. 2019 **zmenila prvostupňové rozhodnutie** Protimonopolného úradu SR, odboru kartelov, ktorým úrad **uložil pokuty podnikateľom** AQUA PRO, s.r.o., a DOXX - Stravné lístky, spol. s r.o., (ako právnenému nástupcovi spoločnosti DOXX MINERÁL, s.r.o.) za účasť na dohode obmedzujúcej hospodársku súťaž v období od 13. 11. 2013 do 19. 2. 2014.

Rada úradu v rozhodnutí potvrdila závery úradu o tom, že podnikatelia koordinovali svoje aktivity **v oblasti zabezpečovania pitného režimu, predovšetkým prostredníctvom dodávky vody, galónov a dávkovačov, vrátane poskytovania služieb s tým súvisiacich**, na území SR, a to prostredníctvom schémy protisúťažných praktík. Tie spočívali v

- dohode o zvýšení cien pre rok 2014,
- dohode o stanovení minimálnych cien za galón vody a mesačný prenájom dávkovacieho zariadenia v závislosti od veľkosti zákazníka,
- rozdelení trhu formou dohody o vzájomnom nenapádaní zákazníkov vyššie uvedených podnikateľov.

Jednotlivé protisúťažné praktiky boli vzájomne prepojené jedným cieľom, ktorým bolo vylúčiť hospodársku súťaž medzi vyššie uvedenými podnikateľmi v oblasti dotknutej dohodou obmedzujúcou súťaž.

Rada úradu sa však nestotožnila so záverom úradu, že bola tiež preukázaná koordinácia správania podnikateľov AQUA PRO, s.r.o., a DOXX MINERÁL, s.r.o., v konkrétnom výberovom konaní realizovanom v roku 2013.

Posudzovanú cieľovú dohodu úrad vyhodnotil ako zakázanú podľa ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a) a c) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 30. 6. 2014 a čl. 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. **Výšky pokút, ktoré prvostupňový orgán uložil účastníkom konania Rada úradu potvrdila.** Úrad uložil podnikateľom pokuty v celkovej výške 281 218 eur (podnikateľovi AQUA PRO, s.r.o., uložil pokutu vo výške

232 304 eur a podnikateľovi DOXX – Stravné lístky, spol. s r.o., uložil pokutu vo výške 48 914 eur). Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 25. 4. 2019. Keďže rozhodnutie sa stalo predmetom súdneho prieskumu, toto rozhodnutie Rady úradu nie je možné považovať za konečné rozhodnutie vo veci.

Rada úradu dňa 12. 7. 2019 vydala rozhodnutie **vo veci dohody obmedzujúcej súťaž**, ktorým zrušila prvostupňové rozhodnutie Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru kartelov, zo dňa 30. 11. 2018, ktorým tento **uložil 15 podnikateľom pokuty** v celkovej výške 9 386 456 eur za porušenie ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže spočívajúce v uzatvorení **kartelovej dohody pri predaji motorových vozidiel** značky Volkswagen a vec mu vrátila na nové prejednanie a rozhodnutie.

Rok 2020

Úrad vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým uložil pokuty trom podnikateľom za kartelovú dohodu pri realizácii dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia. V rozhodnutí zo dňa 18. 11. 2020 úrad uložil trom podnikateľom AGROSERVIS spol. s r.o., Alžbeta Tóthová, ISA projekta, s.r.o., pokuty v celkovej výške 431 095 eur za uzatvorenie kartelovej dohody, ktorú vyhodnotil ako porušenie ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Úrad zároveň v jednom prípade uložil tiež **zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** na dobu troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti konečného rozhodnutia. Predmetom tejto kartelovej dohody bola koordinácia postupu podnikateľov pôsobiacich v **oblasti realizácie dodávok strojov a strojno-technologického vybavenia pre podniky poľnohospodárskej prvovýroby**, a to ako uchádzačov pri podávaní ponúk v piatich verejných obstarávaní vyhlásených v júni 2014 a zároveň podnikateľa splnomocneného verejnými obstarávateľmi, ktorý priamo vykonával proces prípravy a realizácie predmetných verejných obstarávaní. Koordinácia týchto podnikateľov spočívala v procese prípravy a realizácie verejných obstarávaní, postupu pri vypracovaní a predložení ponúk s cieľom umožniť víťazstvo vopred určenému uchádzačovi. V predmetnom konaní úrad na žiadosť jedného z účastníkov konania pristúpil k uplatneniu **programu zhovievavosti** a k využitiu **inštitútu urovnania** a na základe toho mu pokutu znížil. Voči jednému účastníkovi konania úrad konanie zastavil, keďže dospel k záveru, že posudzovanie jeho konania nespadá do kompetencie úradu. Rozhodnutie úradu nadobudlo právoplatnosť.

Úrad dňa 3. 2. 2020 **opätovne vydal prvostupňové rozhodnutie** po vrátení veci Radou úradu. V dotknutom rozhodnutí úrad uložil pokuty za kartelovú dohodu pri predaji motorových vozidiel značky Volkswagen.

V uvedenom prípade **rozhodla aj Rada úradu, a to o uložení vyše 6,7 miliónovej pokuty za kartelovú dohodu pri predaji motorových vozidiel značky Volkswagen**. Svojím rozhodnutím č. 2020/DOH/POK/R/15 zo dňa 15. 5. 2020 **zmenila prvostupňové rozhodnutie** úradu, odboru kartelov č.

2020/DOH/POK/1/2 zo dňa 3. 2. 2020 v časti ohľadom uloženej pokuty. **Účastníkom konania uložila súhrnnú pokutu vo výške 6 729 537,80 eur.**

Na základe úspešného uplatnenia **programu zhovievavosti** (leniency programu) **Rada úradu dvom účastníkom konania pokutu neuložila a ďalším dvom ju znížila.** Keďže u **jedného účastníka** došlo k **procesu urovnania**, Rada úradu mu **pokutu tiež znížila.** **Jednému účastníkovi konania Rada úradu uložila zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia.

V časti skutkového zistenia a právneho posúdenia **Rada úradu potvrdila prvostupňové rozhodnutie úradu, v ktorom preukázal kartelovú dohodu medzi 18 podnikateľmi.** Cieľom ich kartelovej dohody bolo obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných a úžitkových motorových vozidiel značky Volkswagen na území Slovenskej republiky. Zúčastnení predajcovia sa dohodli na výške maximálnych zliav poskytovaných na jednotlivé typy vozidiel značky Volkswagen a rozdelili si územie Slovenskej republiky podľa regiónov, v ktorých mali svoje prevádzky. Na základe dohody mali zákazníkovi z iného regiónu poskytnúť zľavu o 1 % nižšiu, než akú by im ponúkol predajca z ich regiónu. **Cieľom malo byť tiež odstránenie konkurencie medzi predajcami, ako aj zachovanie si určitého okruhu zákazníkov a tiež hladiny cien.** Predmetom vecného rozdelenia zákazníkov bolo pravidlo, podľa ktorého, ak predajcovia vedeli o tom, že zákazník už „patrí“ inému predajcovi, teda že v minulosti už kúpil vozidlá u iného predajcu v rámci predajnej siete Volkswagen, poskytl takémuto zákazníkovi cenovo nevýhodnejšiu ponuku, aby bol zákazník motivovaný zakúpiť si vozidlo u „svojho“ predajcu, príp. ho priamo inštruovali, aby si automobil zakúpil u konkrétneho predajcu.

Účastníci dohody si rozdelili aj zákazníkov, ktorí nakupovali vozidlá prostredníctvom verejných obstarávaní, obchodných verejných súťaží alebo iných obdobných súťaží. V súvislosti s tým mali koordinovať svoju účasť a postup pri predkladaní súťažných ponúk v procese verejného obstarávania, vo verejných obchodných súťažiach alebo v obdobných súťažiach, ktoré sa týkali predaja osobných a ľahkých úžitkových vozidiel značky Volkswagen na území Slovenskej republiky. Na účely realizácie dohody si jej účastníci vymieňali citlivé obchodné informácie. Pri vybraných účastníkoch dohody úrad preukázal aj uplatnenie tejto časti praktiky v praxi, za čo bol po zohľadnení príslušných ustanovení § 38h zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže jednému z nich uložený vyššie spomínaný zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov. Posudzované správanie je podľa ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže (§ 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a) a § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona č. 136/2001 z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 17. 4. 2016) a Zmluvy o fungovaní Európskej únie (čl. 101 ods. 1 písm. a) a c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie) zakázané. **Preukázaný kartel, ktorý trval niekoľko rokov a cieľom ktorého bolo obmedzenie hospodárskej súťaže, typovo patrí medzi najzávažnejšie porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 6. 2020.** Účastníci konania sa domáhajú preskúmania tohto rozhodnutia súdom.

CKO v spolupráci s PMÚ SR aktualizoval **Metodický pokyn CKO č. 35: „Príslušnosť uchádzačov k jednej ekonomickej skupine, ktorí podali v postupe zadávania zákazky samostatné ponuky, sa neposudzuje ako indikátor možného protisúťažného konania“**.

Rok 2021

Úrad dňa 1. 4. 2021 vydal rozhodnutie, ktorým **zastavil správne konanie voči podnikateľom Chemkostav, a.s., PKB invest, s.r.o., a PRO – TENDER, s.r.o., vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž**, spočívajúcej v koordinácii ich postupu vo verejnom obstarávaní verejného obstarávateľa Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice. Verejné obstarávanie financované z fondov Európskej únie sa týkalo **výstavby zdravotníckeho zariadenia „Urgentný príjem Fakultnej nemocnice L. Pasteura Košice“**. Predmetné správne konanie úrad zastavil v zmysle ustanovenia § 32 ods. 2 písm. g) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, keďže **nepreukázal, že účastníci tohto správneho konania porušili ustanovenia zákona**. Úrad zároveň predmetné správne konanie v časti týkajúcej sa možného porušenia čl. 101 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie zastavil podľa § 32 ods. 2 písm. c) v spojení s § 2 ods. 3 zákona vzhľadom na to, že **na takéto konanie nebol daný dôvod**.

V správnom konaní úrad opakovane posúdil predmetnú vec, a to v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 2. 2020, č. k. 8Sžhk/1/2017, ktorým Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18. 1. 2017, č. k. 6S/162/2016-290, a vrátil vec úradu na ďalšie konanie. Úrad sa opätovne a intenzívne zaoberal predmetnou vecou a snažil sa preukázať skutočný stav veci, resp. zákonnosť a autenticitu sporného dôkazu dostupnými a právne relevantnými prostriedkami. V tejto súvislosti si úrad vyžiadala informácie od príslušných orgánov štátnej správy, súdov a orgánov činných v trestnom konaní. Vykonanie ďalších úkonov však úradu buď nebolo umožnené, alebo neprineslo žiadne nové poznatky, ktoré by prispeli k objasneniu sporných skutočností. Po vyhodnotení získaných a dostupných informácií **úrad dospel k záveru, že nedisponuje dostatočnými dôkazmi**, na základe ktorých by v tomto konaní v zmysle rozhodnutí súdov vedel **preukázať existenciu posudzovanej dohody medzi podnikateľmi**.

Rozhodnutie úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 4. 2021.

Rada PMÚ SR rozhodla o pokutách vo výške vyše 1 mil. eur za kartel pri verejných obstarávaníach realizovaných prostredníctvom EKS. Rada úradu dňa 19. 5. 2021, po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia č. 2019/DOH/POK/1/39 zo dňa 5. 12. 2019, vydala rozhodnutie č. 2021/DOH/POK/R/24 vo veci dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž. V správnom konaní boli posudzovaní šiesti podnikatelia, a to ARTRA, s.r.o., Oslany, ČECHOVO, s. r. o., Sabinov, JANOLI, s.r.o., Uzovce, JASTA Slovakia, s.r.o., Prešov, Ing. Jaroslav Marinica – MARINI, Prešov a PMB Slovakia, s. r. o., Púchov. Uvedení podnikatelia koordinovali svoj postup pri

predkladaní ponúk do verejných obstarávaní realizovaných prostredníctvom elektronického kontraktačného systému (EKS) v období od 12. 1. 2015 do 28. 4. 2017. Týmto sa dopustili dohody obmedzujúcej hospodársku súťaž, ktorá mala za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže v oblasti dodávok nábytku a zdravotníckeho vybavenia a v oblasti dodávok odevov, obuvi a textilných výrobkov na území Slovenskej republiky prostredníctvom priameho alebo nepriameho určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koordinácie podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo inej obdobnej súťaži v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo inou obdobnou súťažou, ktorá je podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov zakázaná. Rada úradu potvrdila vecnú správnosť zistení prvostupňového orgánu, ako aj právne posúdenie. Odstránila však nedostatky vo výroku prvostupňového rozhodnutia a upravila výšku uložených pokút, a to nasledovne: podnikateľovi ARTRA, s.r.o.: 900 069 eur, podnikateľovi ČECHOVO, s. r. o.: 8 621 eur, podnikateľovi JANOLI, s.r.o.: 162 247 eur, podnikateľovi JASTA Slovakia, s.r.o.: 10 807 eur, podnikateľovi Ing. Jaroslav Marinica – MARINI: 12 455 eur a podnikateľovi PMB Slovakia, s. r. o.: 50 236 eur.

Zároveň bol všetkým účastníkom konania uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 5. 2021.

Obmedzovanie súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy

Medzi kompetencie Protimonopolného úradu SR patrí aj postihovanie konania orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy (obce a VÚC) pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a tiež orgánov záujmovej samosprávy (rôzne komory a profesijné združenia) pri prenesenom výkone štátnej správy v prípade, ak svojím konaním zjavnou podporou zvyhodňujú určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzujú hospodársku súťaž. Vývoj podnetov a rozhodovacej činnosti úradu vplýva z vyššie uvedeného príslušného grafu.

Na nasledujúcich stranách úrad popisuje svoje rozhodovacie a advokačné aktivity v sledovanom období.

Rok 2013

Úrad v roku 2013 hlbšie analyzoval 10 prípadov možného porušenia príslušného ustanovenia zákona (§ 39 zákona č. 136/2001 Z. z.), z toho 8 prípadov prešetroval odbor kartelov a 2 prešetrovania vykonal odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd. Prípady sa týkali predovšetkým oblasti pohrebných služieb,

tepelného hospodárstva a odpadového hospodárstva a úrad ich riešil formou advokácie.

Rok 2014

Úrad dňa 29. 10. 2014 vydal rozhodnutie, ktorým uložil sankciu vo forme pokuty mestu **Rimavská Sobota za zvýhodňovanie svojej príspevkovej organizácie pri poskytovaní pohrebných a cintorínskych služieb**. Mesto Rimavská Sobota úrad sankcionoval, pretože zaviedlo v Cenníku cintorínskych a pohrebných služieb dvojité spôsoby účtovania poplatkov za služby, ktorý zjavným spôsobom znevýhodňoval vyššou cenou a osobitnými poplatkami konkurenčné spoločnosti mestskej príspevkovej organizácie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 18. 11. 2014.

Rok 2019

Dňa 2. 10. 2019 vydal prvostupňový orgán úradu rozhodnutie, ktorým uložil sankciu mestu Šurany za **nedovolené obmedzovanie súťaže v poskytovaní lekárenskej starostlivosti vo verejných lekárňach v Nitrianskom kraji**. Keďže účastník konania uplatnil svoje právo podať rozklad, toto prvostupňové rozhodnutie sa stalo predmetom preskúmania druhostupňovým orgánom úradu – Radou Protimonopolného úradu SR.

Rok 2020

Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky dňa 15. 5. 2020 **rozhodla o nedovolenom obmedzovaní súťaže v oblasti poskytovania lekárenskej starostlivosti v Šuranoch**.

Rada úradu vo vydanom rozhodnutí vo veci porušenia ustanovenia § 39 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže **sa s výnimkou uloženej pokuty stotožnila s vyššie uvedeným prvostupňovým rozhodnutím** odboru kartelov. Úrad vo svojom prvostupňovom rozhodnutí dospel k záveru, že **mesto Šurany svojim konaním spočívajúcim vo vydaní záväzného stanoviska k poskytovaniu lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekárni vytvorilo bariéru vstupu podnikateľa Dr. Max na trh** v oblasti poskytovania lekárenskej starostlivosti vo verejných lekárňach na území mesta Šurany. **Mesto tým jednak zvýhodnilo podnikateľov aktuálne pôsobiacich na trhu** v oblasti poskytovania lekárenskej starostlivosti vo verejných lekárňach na území mesta Šurany **a jednak obmedzilo hospodársku súťaž**.

Rada úradu tiež rovnako ako prvostupňový orgán dospela k záveru, že v prípade následného konania Nitrianskeho samosprávneho kraja spočívajúceho v zamietnutí žiadosti podnikateľa Dr. Max o vydanie povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti vo verejnej lekárni na území mesta Šurany, **ako aj konania Ministerstva zdravotníctva SR** spočívajúceho v zamietnutí odvolania podnikateľa Dr. Max voči rozhodnutiu Nitrianskeho samosprávneho kraja **nie je možné konštatovať, že išlo o snahu vytvoriť bariéru vstupu pre podnikateľa Dr. Max na trh**. Rovnako ich konanie nepredstavovalo **ani zvýhodnenie konkrétnej verejnej lekárne a ani snahu o obmedzenie hospodárskej súťaže**. Z tohto dôvodu **nebolo možné dospieť**

k záveru, že konaním Nitrianskeho samosprávneho kraja alebo Ministerstva zdravotníctva SR došlo k porušeniu § 39 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Rada úradu po komplexnom zohľadnení všetkých faktorov primerane znížila sankciu uloženú mestu Šurany prvostupňovým orgánom na 10 000 eur. Podľa Rady úradu je takto uložená pokuta zákonná a primeraná, plní represívnu funkciu (potrestanie obce za jej konanie v rozpore so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže), ako aj funkciu generálnej prevencie (dostatočne odstrašujúci vplyv aj na iné obce, vyššie územné celky a záujmové samosprávy).

Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 6. 2020.

Rok 2021

Nové znenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákon č. 187/2021 Z. z.) v súlade s predchádzajúcou zákonnou úpravou, doterajšou praxou a judikatúrou slovenských súdov porušenie, ktorého sa dopúšťajú orgány štátnej správy, obce, vyššie územné celky a záujmová samospráva v prípade, ak zvýhodnia určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzia súťaž. Orgány štátnej správy, územná a záujmová samospráva často vystupujú v pozícii, kedy môžu v rámci správy niektorých oblastí, hospodárenia, vlastných postupov a prijímaní rôznych opatrení ovplyvňovať podnikateľské prostredie a úroveň súťaže. Spravidla ide o porušenia, v prípadoch ktorých orgány štátnej, či územnej samosprávy nemožno podradiť pod definíciu podnikateľa a intervenovať tak prostredníctvom „tradičných“ nástrojov v hospodárskej súťaži. Napriek tomu si však vplyv na úroveň súťaže vyžaduje zásah. **Podľa príslušných ustanovení zákona sa však o orgány štátnej správy rozšíril okruh subjektov, ktorým úrad za takéto porušenie zákona uloží pokutu.**

Kontrola koncentrácií

Koncentrácia je proces ekonomického spájania podnikateľov, ktorý bol definovaný v ustanovení § 9 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Koncentrácia sama o sebe nie je zakázaná, naopak, môže priniesť prospech v podobe znižovania transakčných a výrobných nákladov, zníženia cien, zvyšovania inovácií a celkovej stimulácie na trhoch. Nie všetky spojenia medzi podnikateľmi podliehajú kontrole zo strany Protimonopolného úradu SR, ale len tie, v prípade ktorých sú naplnené zákonom stanovené obrátové kritériá. Účelom nastavenia obrátových kritérií je zachytiť koncentrácie subjektov s určitou silou, v prípade ktorých je potrebné, aby spadali pod kontrolný mechanizmus. Nastavenie obrátových kritérií je zložitú, keďže pokrývajú široké spektrum sektorov a podnikateľských subjektov s rôznymi typmi trhových ukazovateľov ako výška obrátu, lokálne vymedzenie a pod. S cieľom optimalizácie nastavenia kritérií, podľa ktorých koncentrácie spadajú pod kontrolu úradu, došlo v úprave súťažných pravidiel k viacerým novelizáciám, ktorých účelom bolo nastaviť taký systém posudzovania koncentrácií, ktorý zabezpečí, že pod kontrolu súťažnej autority budú spadať v čo najväčšej miere koncentrácie podnikateľov spôsobilých významnejším spôsobom ovplyvniť štruktúru podmienok súťaže na

trhoch. Pri takýchto koncentráciách je opodstatnená administratívna záťaž, ako aj náklady podnikateľov spojené s kontrolou takýchto transakcií.

Na rozdiel od konaní vo veciach antitrustových porušení, koncentrácie začínajú na návrh účastníkov konania a predstavujú kontrolu ex ante, teda úrad predikuje zmeny na dotknutých trhoch skôr, ako reálne nastanú. Oznamovatelia koncentrácie predkladajú úradu pomerne rozsiahly súbor podkladov a informácií, ktoré zväčša postačujú úradu na posúdenie koncentrácie a vydanie rozhodnutia. Zároveň zodpovedajú za pravdivosť poskytnutých informácií v oznámení koncentrácie vzhľadom na to, že poskytnutie nepravdivých/neúplných informácií so sebou nesie závažné dôsledky vrátane sankcie alebo dekoncentrácie. Prevažná väčšina oznamovaných koncentrácií nepredstavuje zmeny spôsobilé negatívne ovplyvniť hospodársku súťaž a na vydanie rozhodnutia postačuje zúžený rozsah účastníkmi poskytnutých podkladov a informácií.

Na druhej strane, navrhované spojenie môže obmedziť hospodársku súťaž, a to vtedy, ak má potenciál znížiť účinnú súťaž. Typickým príkladom zníženia účinnej súťaže je vznik alebo posilnenie dominantného postavenia na určitom trhu na základe koncentrácie. V prípadoch potenciálne rizikových koncentrácií, ktoré má úrad právomoc zakázať alebo podmieniť svoj súhlas splnením podnikateľmi navrhovaných podmienok a povinností vedúcich k odstráneniu súťažných obáv, je rozsah požadovaných podkladov a informácií rozsiahlejší. V takýchto prípadoch úrad zvyčajne vykonáva zisťovanie aj mimo informácií poskytnutých účastníkmi koncentrácie, a teda posúdenie takejto koncentrácie je časovo náročnejšie. Takéto nastavenie vzťahov vedie k potrebe vytvorenia systému umožňujúceho posúdenie bezproblémových, ako aj problematických transakcií pri súčasnom zachovaní limitovanej miery administratívnej záťaže podnikateľského prostredia a právnej istoty. V snahe reflektovať potreby podnikateľského prostredia pri súčasnom zachovaní plnenia funkcie ochrany hospodárskej súťaže úrad neustále prijíma nové legislatívne a iné opatrenia a spôsoby komunikácie s verejnosťou.

Uskutočnené legislatívne zmeny týkajúce sa koncentrácií odrážali záujem úradu o prijatie právnej úpravy, ktorá by viedla k efektívnejšej úprave súťažných pravidiel so zachovaním verejných zdrojov určených na ochranu hospodárskej súťaže smerom k posudzovaniu potenciálne problematických spájaní podnikateľov, ako aj snahu o zníženie zaťaženia podnikateľského prostredia vyplývajúceho z povinností, ktoré na nich tento inštitút kladie. V sledovanom období bolo zrýchlenie a zjednodušenie procesu posudzovania koncentrácií, teda správnych konaní v prospech účastníkov koncentrácie, jedným zo strategických cieľov úradu. Úrad vo svojej **stratégii v roku 2012 vyjadril snahu pôsobiť v oblasti kontroly koncentrácií proklientsky, odbúravať podnikateľom administratívnu záťaž, a tým prispievať k zlepšeniu podnikateľského prostredia.**

V sledovanom období došlo k významným zmenám s dosahom na proces posudzovania koncentrácií a zníženie administratívnej záťaže podnikateľov, ako aj úradu. Zavedenie **dvojfázového procesu posudzovania koncentrácií** v spojení s vytvorením možnosti **podať zjednodušené oznámenie koncentrácie a vydávať zjednodušené rozhodnutie** v roku 2011 predstavovalo významné pozitívne zmeny, ktoré sa odrazili aj v dĺžke posudzovania koncentrácií, pretože vo väčšine prípadov je možné vydať rozhodnutie už v prvej fáze so zjednodušeným odôvodnením. V rokoch 2011 - 2021 bolo odborom koncentrácií vydaných 263 rozhodnutí v prvej fáze a 10 rozhodnutí v druhej fáze posudzovania transakcie. Na základe uvedených inštitútov sa pre úrad ako súťažnú autoritu vytvoril **priestor na selekciu rozsahu oznamovaných informácií a podkladov v závislosti od stupňa závažnosti koncentrácie** pri súčasnom zabezpečení takého rozsahu informácií v oznámení koncentrácie, ktorý by umožnil rýchlejšie a kvalitnejšie posúdenie, či je v danom prípade možné ukončiť správne konanie vydaním zjednodušenej formy rozhodnutia. Uvedená úprava mala **v praxi výrazne pozitívny vplyv na posudzovanie koncentrácií, a to nielen z hľadiska skrátenia dĺžky konaní vo väčšine posudzovaných prípadov úradom, ale aj z hľadiska možnosti úradu zamerať väčšie kapacity na posudzovanie závažnejších koncentrácií**. Ďalším nástrojom, ktorý podnikateľom zjednodušil oznamovanie koncentrácie bolo **zavedenie formulárov ako formy oznámenia**, ako aj **vymedzenie prípadov, ktoré priamo odôvodňujú predloženie oznámenia koncentrácie v určitom konkrétne stanovenom zúženom rozsahu** priamo vo Vyhláške o náležitostiach oznámenia koncentrácie vydanéj v roku 2014. V tomto roku tiež bol vydaný súbor usmernení⁸ určených pre podnikateľov, vzťahujúcich sa na proces posudzovania koncentrácií (bližšie o legislatívnych aktivitách pozri v tomto dokumente v časti Vývoj legislatívy upravujúcej podmienky ochrany hospodárskej súťaže).

Ďalším významným prvkom zavedeným, resp. pevne ukotveným a presadzovaným v sledovanom období bol **inštitút prednotifikačných kontaktov**. V rámci posudzovania, či koncentrácia patrí do jednej z kategórií stanovených v § 1 ods. 2 Vyhlášky o náležitostiach oznámenia koncentrácie, ako aj v prípade, ak podnikatelia požadujú zúženie rozsahu požadovaných podkladov, môžu podnikatelia využiť prednotifikačné kontakty a výrazne tým prispieť k zvýšeniu efektivity procesu schvaľovania koncentrácií. Tento úradom v praxi využívaný inštitút bol v roku 2014 obsiahnutý aj v **Usmernení o prednotifikačných kontaktoch v procese posudzovania koncentrácií**. Z praxe úradu je zrejmé, že prednotifikačné kontakty vo významnej miere prispievajú k efektívnemu priebehu konaní o koncentráciách a podporujú predvídateľnosť konaní o koncentráciách pre podnikateľov. Úrad považuje kontakty s podnikateľmi ešte pred oficiálnym oznámením koncentrácie za veľmi

---

⁸ [Usmernenie o podrobnostiach pri zjednodušenom oznámení koncentrácie](#)
[Usmernenie o obmedzeniach hospodárskej súťaže, ktoré s koncentráciou priamo súvisia a sú nevyhnutné na jej uskutočnenie](#)
[Usmernenie o podrobnostiach udelenia výnimky zo zákazu implementácie koncentrácie](#)
[Usmernenie k výpočtu obratu](#)
[Usmernenie o prednotifikačných kontaktoch v procese posudzovania koncentrácií](#)

užitočnú súčasť posudzovania koncentrácií. Využiť túto možnosť odporúča aj v tých koncentráciách, ktoré sa na prvý pohľad javia ako bezproblémové. V prípade konzultácií s úradom v rámci prednotifikačných kontaktov nejde o správne konanie, resp. o formalizované kontakty, ale o predbežnú diskusiu, ktorá prebieha spravidla vo fáze, kedy podnikatelia ešte len pripravujú transakciu, resp. pripravujú oznámenie koncentrácie alebo zhromažďujú informácie potrebné k vyhodnoteniu povinnosti oznamovať danú transakciu úradu. Tieto konzultácie sú prospešné a výhodné pre obe zúčastnené strany. Podnikatelia majú možnosť neformálne prediskutovať s úradom aj jednotlivé čiastkové otázky vzťahujúce sa na povinnosť oznamovať danú transakciu, zároveň si môžu napríklad dohodnúť rozsah predkladaných informácií a podkladov. Úrad, na druhej strane, z prednotifikačných kontaktov získava informácie o danej transakcii skôr ako z formálneho oznámenia, čo napomáha efektívnejšiemu zisťovaniu informácií a podkladov potrebných pre vyhodnotenie danej transakcie a v konečnom dôsledku môže významne urýchliť aj správne konanie.

Novelou zákona č. 136/2001 Z. z. z roku 2011 došlo k **zmene testu posudzovania koncentrácií na SIEC test** – podľa novelizovaného § 12 ods. 6 zákona úrad zakazoval koncentráciu, ktorá by značne narušila účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia (pri posudzovaní koncentrácií bol podľa zákona účinného do 31. 12. 2011 aplikovaný test dominancie). Zavedením SIEC testu došlo k zosúladeniu právnej úpravy s európskou legislatívou, v zmysle ktorej je tiež v rámci kontroly koncentrácií aplikovaný SIEC test.

Nová úprava zákona o ochrane hospodárskej súťaže, účinná od 1.6.2021, nadviazala na štandard nastavenia posudzovania koncentrácií z predchádzajúcej úpravy. **Jednou z novíniek však je možnosť výnimočného uplatnenia iného (časovo skoršieho účtovného obdobia) pri posudzovaní obratu z hľadiska splnenia notifikačných kritérií, a to počas obdobia mimoriadnej situácie** (definovanej v zákone). Niektorí podnikatelia, resp. podnikatelia z niektorých sektorov hospodárstva v takýchto situáciách negenerujú obrat obvyklý ich riadnej prevádzke. Môže ísť pritom o výpadok aj na úrovni niekoľkomesačných tržieb. Ak by pre splnenie notifikačných kritérií bol braný do úvahy obrat za predchádzajúce účtovné obdobie, ktoré takýto výpadok zahŕňalo, mohlo by dochádzať k nenaplneniu notifikačných kritérií a tak k nežiadúcemu úniku určitých potenciálne súťažne problematických koncentrácií spod kontroly úradu. Potenciálne tak mohlo dochádzať k značnému narušeniu účinnej hospodárskej súťaže v dôsledku koncentrácie, ktorú úrad do zavedenia takejto úpravy nemal možnosť posúdiť.

Ako vyplýva z uvedeného procesu posudzovania koncentrácií, tento je založený na oznámení koncentrácie účastníkmi koncentrácie, úrad nemá možnosť začať konania o koncentracii na vlastný podnet. Zároveň podnikatelia nemôžu vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie, teda túto realizovať pred jej odsúhlasením úradom, pokiaľ im nebola udelená výnimka v súlade so zákonom. Predpokladom efektívnej kontroly koncentrácií, ktorá umožní predchádzať trvalému

a nenapraviteľnému narušeniu hospodárskej súťaže teda je, aby koncentrácie, ktoré podliehajú kontrole úradu, boli úradu oznámené, a to predtým, ako sa začnú vykonávať práva a povinnosti z nich vyplývajúce. Nedielnou súčasťou výkonu kompetencií úradu v procese posudzovania koncentrácií je preto aj prešetrovanie neoznámených, resp. predčasne implementovaných koncentrácií. V prípade porušenia povinností podnikateľov úrad ukladá sankcie, prípadne pristupuje k iným opatreniam v zmysle zákona.

Odhaľovanie neoznámených koncentrácií a ich potrestanie je aj súčasťou prioritizačnej politiky úradu, pretože neoznámené koncentrácie môžu predstavovať významné riziko nenapraviteľných škôd na koncentráciou dotknutých trhoch.

V nasledujúcom texte uvádzame vybrané prípady riešené úradom v súvislosti s koncentraciami v sledovanom období.

Rok 2011

Podmienenie súhlasného rozhodnutia uložením podmienky v rozhodnutí vo veci koncentrácie podnikateľov Holcim a VSH

V roku 2011 úrad vydal rozhodnutie o koncentracii v oblasti výroby a predaja voľne loženého a baleného šedého cementu, v ktorom boli súťažné obavy odstránené uložením podmienok a povinností. Bola to prvá koncentrácia, ktorú od zverejnenia Smernice o podmienkach a povinnostiach na stránke úradu v roku 2006 úrad schválil s podmienkami a povinnosťami.

V tomto prípade bol v rámci ukladania podmienok a povinností taktiež prvýkrát použitý inštitút oddeleného správcu, ako aj zákaz implementovať koncentráciu pred splnením podmienok a povinností uložených úradom rozhodnutím.

Holcim ako člen skupiny spoločností pod kontrolou Holcim Ltd. pôsobil v Slovenskej republike prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti Holcim (Slovensko), a. s., Rohožník v oblasti výroby a predaja voľne loženého a baleného cementu, transportbetónu, kameniva a prepravných služieb. VSH bola slovenská spoločnosť, ktorá pôsobila hlavne v oblasti výroby a predaja voľne loženého a baleného šedého cementu. Taktiež VSH pôsobila v oblasti výroby a predaja transportbetónu, kameniva a prepravných služieb.

Úrad analyzoval dopady koncentrácie na viaceré relevantné trhy a zistil, že koncentrácia negatívne ovplyvní efektívnu hospodársku súťaž na relevantnom trhu výroby a predaja šedého cementu v SR. Ako dôsledok uvedeného úrad identifikoval prekážky efektívnej hospodárskej súťaže taktiež na relevantnom trhu výroby a predaja transportbetónu na príslušných územiach v SR. Na základe výzvy úradu podnikateľ Holcim navrhol podmienky a s nimi súvisiace povinnosti vedúce k odpredaju Terminálu Vlkanová v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie životaschopnosti a konkurencieschopnosti predávaného podnikania. Úrad otestoval, či sú navrhované podmienky dostatočné a efektívne na to, aby koncentráciou podnikateľ Holcim

nezískal ani neposilnil dominantné postavenie, ktorého dôsledkom by boli významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na príslušných relevantných trhoch.

Na základe testovania na trhu, ako aj z informácií získaných v správnom konaní úrad v čase posudzovania koncentrácie zistil, že k súťažným problémom nedôjde v prípade odpredaja Terminálu Vlkanová nezávislému nadobúdateľovi, ktorý v danom čase nebol prepojený s účastníkmi koncentrácie a ich ekonomickými skupinami. Súčasne bolo nevyhnutné, aby vhodný nadobúdateľ mal skúsenosti, ako aj stimul a možnosť udržiavať a rozvíjať príslušné podnikanie a bol schopný vyvinúť efektívny konkurenčný tlak na podnikateľa Holcim po realizácii koncentrácie na relevantnom trhu výroby a predaja šedého cementu. Odpredaj Terminálu Vlkanová vhodnému nadobúdateľovi podliehal schváleniu úradom. Vzhľadom na obmedzený počet vhodných nadobúdateľov odpredávaného podnikania úrad v rozhodnutí aplikoval ustanovenie zákona, na základe ktorého účastníci koncentrácie nesmú vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie až do splnenia uloženej podmienky. Rozhodnutie s podmienkami a povinnosťami sa stalo právoplatným rozhodnutím vo veci.

Aplikácia článku 22 Nariadenia č. 139/2004 v prípade koncentrácie podnikateľov Caterpillar a MWM

Koncentrácia podnikateľov Caterpillar a MWM bola oznámená úradu, avšak v priebehu správneho konania Európska komisia oznámila členským štátom, že nemecký orgán na ochranu hospodárskej súťaže - Bundeskartellamt podal Európskej komisii žiadosť o postúpenie podľa článku 22 Nariadenia č. 139/2004 (ďalej len „Nariadenie“), ku ktorej sa úrad následne pripojil a požiadal Európsku komisiu o posudzovanie prípadu. Európska komisia informovala úrad, že postúpenie je prípustné a súladné s článkom 22(2) a 22(3) Nariadenia a rozhodla sa predmetnú koncentráciu preskúmať. Následne úrad správne konanie vo veci koncentrácie zastavil rozhodnutím č. 2011/ZK/3/1/005. V predmetnom prípade došlo zo strany úradu po prvýkrát k úspešnej aplikácii článku 22 Nariadenia.

Posudzovanie obmedzenia súťaže súvisiaceho s koncentráciou podnikateľov Henkel a Tiande

Úrad posudzoval koncentráciu spočívajúcu vo vytvorení plnofunkčného spoločného podniku podnikateľov Henkel HongKong Holding Limited, Hongkong a TiandeChemical Holdings Limited, Hongkong v oblasti pracích a čistiacich prostriedkov, kozmetiky a toaletných potrieb. Súčasťou zmluvy boli aj obmedzenia súťaže - záväzky o nekonkurovaní materských spoločností, ktoré budú kontrolovať spoločný podnik voči spoločnému podniku a zákaz ponúkať zamestnanie zamestnancom spoločného podniku zo strany materských spoločností tohto podniku. V čase posudzovania koncentrácie úrad zistil, že uvedené záväzky nekonkurovania je možné považovať za obmedzenia súvisiace s koncentráciou v súlade so smernicou

úradu - Obmedzenia hospodárskej súťaže, ktoré s koncentráciou priamo súvisia a sú nevyhnutné na jej uskutočnenie, avšak prílohu zmluvy za také považovať nemožno a príloha podlieha posúdeniu podľa ustanovenia § 4 a 6 zákona č. 136/2001 z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, prípadne Článku 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Rok 2012

Uloženie zákazu koncentrácie podnikateľov Agrofert a Euro Bakeries Holding prvostupňovým orgánom

V roku 2012 úrad posudzoval koncentráciu spočívajúcu v nadobudnutí výlučnej kontroly podnikateľom Agrofert nad podnikom podnikateľa Euro Bakeries Holding. V tomto konaní prvostupňový orgán vydal rozhodnutie č. 2012/FH/3/1/029, ktorým predmetnú koncentráciu zakázal, pretože vytvárala dominantné postavenie podnikateľa AGROFERT, ktorého dôsledkom by boli významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého chleba na území Slovenskej republiky, na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého bežného pečiva na území Slovenskej republiky a na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého ostatného sladkého a slaného pečiva na území Slovenskej republiky. Proti tomuto rozhodnutiu podal účastník konania rozklad.

Rok 2013

Úrad revidoval **Usmernenie k prednotifikačným kontaktom.**

Zastavenie konania na základe späť vzatia návrhu oznámenia koncentrácie po identifikácii súťažných obáv v dôsledku koncentrácie podnikateľov Agrofert a Euro Bakeries Holding

Rada úradu zmenila, na základe rozkladu účastníka konania Agrofert, rozhodnutie úradu zo dňa 29. 6. 2012 tak, že správne konanie začaté na návrh spoločnosti AGROFERT rozhodnutím č. 2013/ZK/R/2/002 zastavila, pretože účastník konania vzal svoj návrh na začatie konania späť. Odbor koncentrácií v júni 2012 zakázal predmetnú koncentráciu vzhľadom na to, že vytvárala dominantné postavenie podnikateľa AGROFERT, ktorého dôsledkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na relevantných trhoch výroby a predaja čerstvého chleba, čerstvého bežného pečiva a čerstvého ostatného sladkého a slaného pečiva na území SR. Proti rozhodnutiu podal AGROFERT rozklad, neskôr však oznámil, že berie späť svoje oznámenie koncentrácie a žiada Radu úradu, aby správne konanie zastavila. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 31. 01. 2013.

Rok 2015

Uloženie pokuty podnikateľovi M Market za neoznámenie koncentrácie a jej implementáciu

Úrad vydal rozhodnutie č. 2015/FH/3/1/032, ktorým uložil podnikateľovi M-MARKET, a.s., pokutu vo výške 40 000 eur za nesplnenie povinnosti oznámiť koncentráciu

spočívajúcu v získaní výlučnej kontroly nad časťou podniku podnikateľa ZDROJ-VOPO, s.r.o., predtým, ako začal vykonávať práva a povinnosti z nej vyplývajúce. Zároveň podnikateľ M-MARKET porušil ustanovenie § 10 ods. 11 zákona č. 136/2001 Z. z. tým, že vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z uvedenej koncentrácie predtým, ako úrad o nej právoplatne rozhodol. Ku koncentrácii došlo dňa 29. 10. 2010 prevodom aktív vzťahujúcich sa na maloobchodnú a veľkoobchodnú činnosť podnikateľa ZDROJ-VOPO na základe ústnych kúpnych zmlúv, ktorých uzavretie v čase posudzovania koncentrácie deklarovali faktúry medzi spoločnosťami ZDROJ-VOPO na jednej strane a CBA Slovakia, a.s., Lučenec (ako dcérskej spoločnosti M-MARKET), resp. M-MARKET na druhej strane.

Úrad pri ukladaní sankcie zoberal do úvahy skutočnosť, že v tomto prípade išlo o menej štandardnú formu koncentrácie. K prevodu aktív dochádzalo postupne v rámci určitého obdobia, čím bolo ťažšie presne definovať, kedy presne došlo v danom prípade ku koncentrácii, ktorá podliehala kontrole úradu. V prípade tohto deliktu úrad pri stanovení výšky pokuty zoberal do úvahy skutočnosť, že podnikateľ M-MARKET prevedené aktíva od začiatku využíval na svoju podnikateľskú činnosť, a teda nešlo len o výkon určitých čiastkových úkonov, ale o riadny a nepretržitý výkon kontrolnej činnosti nad touto časťou podniku ZDROJ-VOPO. Na žiadosť účastníka konania úrad uskutočnil počas správneho konania rokovanie o urovnaní, v rámci ktorého podnikateľ M-MARKET priznal svoju účasť na porušení zákona a prevzal zaň zodpovednosť, v dôsledku čoho mu bola znížená sankcia o 50 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 9. 2015.

Rok 2016

Zastavenie konania vo veci koncentrácie podnikateľov KOFOLA CS a WAD GROUP na základe späť vzatia návrhu oznámenia koncentrácie po identifikácii súťažných obáv

Dňa 24. 6. 2016 úrad zastavil správne konanie vo veci nadobudnutia výlučnej kontroly podnikateľa Kofola CS, a.s., Česká republika nad podnikateľom WAD GROUP, a.s., Slovenská republika a prostredníctvom toho nepriamej spoločnej kontroly nad podnikateľom WATER HOLDING, a.s. Spoločnosť Kofola CS, a.s., v čase posudzovania koncentrácie vyrábala a/alebo distribuovala na Slovensko viaceré značky nealkoholických nápojov a sirupov, napríklad Rajec, Radenska, Jupi, Jupík, Kofola, Vinea, Rauch a ďalšie. Do portfólia podnikateľa WATER HOLDING, a.s., v čase posudzovania koncentrácie patrili tiež viaceré značky nealkoholických nápojov a sirupov, napríklad Budiš, Zlatá Studňa, Fatra, Gemerka, Šofocola a ďalšie.

Úrad koncentráciu posudzoval z hľadiska horizontálnych prekryvov aktivít účastníkov koncentrácie, a to v prípade dodávok do maloobchodu („off trade“), ako aj do reštauračných a obdobných zariadení („on trade“), a to na jednotlivých tovarových relevantných trhoch, k definíciám ktorých dospel na základe rozsiahleho dokazovania. Úrad posudzoval predmetnú koncentráciu rovnako aj z hľadiska efektu portfólia dodávaných produktov. V niektorých oblastiach boli úradom identifikované súťažné

problémy. Spoločnosť Kofola nepredložila návrh podmienok a povinností na odstránenie predmetných súťažných obáv, avšak zobrala návrh na začatie konania o predmetnej koncentrácii späť, na základe čoho úrad toto konanie zastavil.

Zastavenie konania vo veci koncentrácii podnikateľov ACHP Levice, a.s., a Poľnoslužby Bebrava, a. s., na základe späť vzatia návrhu oznámenia koncentracie po identifikácii súťažných obáv

Dňa 27. 9. 2016 úrad zastavil správne konanie začaté dňa 16. 9. 2015 vo veci koncentrácii, ktorá mala spočívať v získaní priamej výlučnej kontroly podnikateľa ACHP Levice, a.s., Levice nad podnikateľom Poľnoslužby Bebrava, a. s., Rybany.

Úrad posudzoval dopady predmetnej koncentracie v oblasti maloobchodného predaja hnojív prvovýrobcom, maloobchodného predaja osív, maloobchodného predaja agrochemikálií prvovýrobcom, výroby a predaja kýmnych zmesí prvovýrobcom, nákupu rastlinných komodít od prvovýrobcov a predaja rastlinných komodít spracovateľom, a to pre alternatívu geograficky vymedzeného trhu Slovenskej republiky, ako aj pre alternatívu užšieho priestorového trhu stanoveného na základe efektívnej vzdialenosti pre dodávky vyššie uvedených tovarov a služieb. V rámci posúdenia prípadu úrad identifikoval súťažné obavy v určitých vymedzených oblastiach a vyzval účastníka konania na predloženie návrhu podmienky a povinnosti súvisiacej s podmienkou. Účastník konania následne informoval úrad o skutočnosti, že zanikla existencia jednotlivých úkonov zakladajúcich predmetnú koncentráciu a v celom rozsahu zobral späť návrh na začatie konania – oznámenie koncentracie, na základe čoho úrad toto konanie zastavil.

Rok 2017

Prevzatie kontroly Skupiny Penta nad Nemocnicou Topoľčany s podmienkami

Úrad dňa 1. 3. 2017 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa PENTA INVESTMENTS LIMITED, ChannellIslands (ďalej len „Penta“ alebo „Skupina Penta“) nad aktívami, prostredníctvom ktorých boli prevádzkované Nemocnica a Poliklinika v Topoľčanoch. Súhlasné rozhodnutie úrad naviazal na splnenie určitých podmienok, ktoré zabezpečia, že nedôjde v dôsledku tejto koncentracie k zníženiu účinnej súťaže, pričom uložené podmienky sa týkali prevádzkovania dopravnej zdravotnej služby.

Z hľadiska charakteru išlo o štrukturálnu podmienku, t. j. odpredaj celého podnikania týkajúceho sa dopravnej zdravotnej služby (ďalej aj ako „DZS“), ktoré prevádzkovala pred koncentraciou Nemocnica Topoľčany, a to nezávislému poskytovateľovi DZS v stanovenej lehote. Rovnako na zabezpečenie účelu tejto podmienky sa podnikateľ Penta zaviazal k tomu, že nebude prevádzkovať DZS na vymedzenom území (okres Topoľčany) po určenú dobu, ani nebude vykonávať úkony, ktoré by smerovali k zmareniu pôsobenia nezávislého poskytovateľa DZS na tomto území. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 3. 2017.

Uloženie pokuty podnikateľovi Imre Fazakas za neoznámenie koncentrácie a jej implementáciu

Úrad dňa 14. 2. 2017 vydal rozhodnutie č. 224/2017/OK-2017/SP/3/1/006, ktorým uložil podnikateľovi Imre Fazakas pokutu vo výške 3 000 eur za nesplnenie povinnosti oznámiť koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa Imre Fazakas nad podnikateľom NORMESTON GROUP CYPRUS LIMITED, Cyprus a nad podnikateľom NORMESTON TRADING LIMITED, Belize, ktorá vznikla dňa 20. 10. 2015. Podnikateľ zároveň porušil § 10 ods. 11 zákona č. 136/2001 z. z. tým, že v období od 20. 10. 2015 do 24. 3. 2016 vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z danej koncentrácie, predtým, ako úrad o nej právoplatne rozhodol. V čase posudzovania koncentrácie úradom pôsobili nadobúdané spoločnosti na území Slovenskej republiky na trhu maloobchodného predaja motorovej nafty, benzínu a LPG (prevádzka čerpacích staníc LUKOIL) a na trhu obchodovania so surovou ropou. Vzhľadom na aplikáciu inštitútu urovnania bola účastníkovi konania znížená ukladaná sankcia o 50 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 3. 3. 2017.

Rok 2018

Uloženie pokuty podnikateľovi EP Industries, a.s., za neoznámenie koncentrácie a jej implementáciu

Úrad dňa 28. 5. 2018 vydal rozhodnutie, ktorým uložil podnikateľovi EP Industries (ďalej len „EPI“) pokutu vo výške 18 000 eur za nesplnenie povinnosti oznámiť koncentráciu spočívajúcu v získaní priamej výlučnej kontroly podnikateľa EPI nad podnikateľom SLOVENSKÉ ENERGETICKÉ STROJÁRNE, a.s., (ďalej len „SES Tlmače“), ktorá vznikla dňa 30. 9. 2016 predtým, ako začal vykonávať práva a povinnosti z nej vyplývajúce. Zároveň podnikateľ EPI porušil ustanovenie § 10 ods. 11 zákona č. 136/2001 Z. z. tým, že vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z uvedenej koncentrácie predtým, ako úrad o nej právoplatne rozhodol. Porušenie podnikateľa EPI spočívalo v tom, že dňom zápisu zvýšenia základného imania do obchodného registra nadobudol práva akcionára ako spoločníka akciovej spoločnosti SES Tlmače. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. 6. 2018.

Uloženie pokuty podnikateľom J&T Finance Group a Ladislav Bődök za neoznámenie zmeny kontroly nad podnikateľom Panta Rhei a za implementáciu koncentrácie

Úrad dňa 16. 10. 2018 vydal rozhodnutie, ktorým uložil pokuty v súhrnnej výške 607 571 eur podnikateľovi J&T FINANCE GROUP SE (ďalej len „JTFG“) a podnikateľovi Ladislav Bődök (ďalej len „LB“) za nesplnenie povinnosti oznámiť koncentráciu spočívajúcu v získaní spoločnej kontroly podnikateľa JTFG a LB nad podnikateľom Panta Rhei. Zákon tiež porušili tým, že vykonávali práva a povinnosti vyplývajúce z tejto koncentrácie predtým, ako bolo úradom o nej právoplatne rozhodnuté, pričom došlo k úplnej implementácii koncentrácie, t. j. k nadobudnutiu obchodného podielu

v spoločnosti Panta Rhei zo strany podnikateľa JTFG a k následnému výkonu spoločnej kontroly účastníkov konania nad touto spoločnosťou.

Spoločnosť Panta Rhei bola pred koncentráciou vo výlučnej kontrole LB. Úrad začal prešetrovanie v súvislosti s medializovanými informáciami ohľadom predaja tejto spoločnosti. Bolo zistené, že určitý podiel v spoločnosti Panta Rhei nadobudol podnikateľ Diversified Retail Company, a.s., Bratislava (ďalej len „DRC“). Na základe dostupných informácií mal úrad podozrenie vo vzťahu k reálnemu nadobúdateľovi podielu v Panta Rhei. Vzhľadom na tieto informácie úrad ďalej zisťoval, či prevodom podielu a nastavením rozhodovacích procesov nedošlo ku vzniku koncentrácie, ktorá by mala byť úradu oznámená. V rámci prešetrovania mimo správneho konania úrad využil viacero možností získavania informácií a podkladov, okrem iného vykonal inšpekciu v obchodných priestoroch podnikateľa DRC a podnikateľa Panta Rhei.

Svoje zistenia vo vzťahu k porušeniam zákona úrad komunikoval vo vzťahu k účastníkom konania, títo následne, vzhľadom na prezentované závery úradu, pristúpili k urovnaniu, pričom výsledkom tohto procesu bolo zníženie pokuty o 50 %. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 11. 2018 a v danej veci je konečné.

Po vydaní rozhodnutia došlo ku vykonaniu nápravy vo forme dodatočného oznámenia koncentrácie spočívajúcej v získaní spoločnej kontroly podnikateľom JTFG a podnikateľom LB nad podnikateľom Panta Rhei a dňa 28. 11. 2018 úrad začal správne konanie vo veci posúdenia predmetnej koncentrácie.

Rok 2019

Zastavenie konania vo veci koncentrácie podnikateľov Tatra Billing, a.s., PMK Invest, s.r.o., COPY GENERAL INTERNATIONAL, LLC, Cromwell, a.s., a COPY GENERAL ONSITE SERVICES, s. r. o., na základe späť vzatia návrhu oznámenia koncentrácie po identifikácii súťažných obáv

Úrad dňa 10. 6. 2019 zastavil správne konanie vo veci koncentrácie spočívajúcej v získaní nepriamej spoločnej kontroly podnikateľov Tatra Billing, a. s., Bratislava a PMK Invest, s. r. o., Bratislava nad podnikateľom Cromwell, a. s., Bratislava a v získaní spoločnej kontroly podnikateľov Tatra Billing, a. s., Bratislava, PMK Invest, s. r. o., Bratislava a COPY GENERAL INTERNATIONAL, LLC., USA nad podnikateľom COPY GENERAL ONSITE SERVICES, s. r. o., Česká republika z dôvodu, že účastníci konania vzali svoj návrh na začatie konania späť.

Predmetnú koncentráciu úrad v súlade s § 11 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. podrobil hlbšej analýze, keďže identifikoval súťažné obavy. Následne vzali všetci účastníci konania svoj návrh na začatie konania v celom rozsahu späť. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 6. 2019.

Rok 2020

Uloženie pokuty podnikateľom BVS, a.s., a Grafobal Group development, a.s., za neoznámenie zmeny kontroly nad podnikateľom Infra Services, a.s., a za implementáciu koncentrácie

Úrad dňa 20. 5. 2020 vydal rozhodnutie, ktorým podnikateľovi GRAFOBAL GROUP development, a. s., (ďalej len „GGD“) a podnikateľovi Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Bratislava (ďalej len „BVS“) uložil pokutu v súhrnnej výške 28 000 eur za nesplnenie povinnosti oznámiť koncentráciu spočívajúcu v získaní ich spoločnej kontroly nad podnikateľom Infra Services, a.s., ktorá vznikla dňa 20. 5. 2019, predtým, ako sa začali vykonávať práva a povinnosti z nej vyplývajúce. Úrad tiež skonštatoval, že **podnikateľ GGD porušil § 10 ods. 11 zákona č. 136/2001 Z. z. tým, že vykonával práva a povinnosti vyplývajúce z tejto koncentrácie predtým, ako úrad o nej právoplatne rozhodol**, t. j. dňa 5. 9. 2019. Uvedená koncentrácia bola založená dvoma právnymi úkonmi, pričom podnikateľ GGD implementoval jeden z nich tým, že dňa 20. 5. 2019 nadobudol 49 % akcií spoločnosti Infra Services tak, že v tento deň boli rubopisované, odovzdané a bol zapísaný do zoznamu akcionárov spoločnosti Infra Services s tým, že dňa 20. 6. 2019 zaplatil časť kúpnej ceny za tieto akcie. Vo vzťahu k podnikateľovi BVS úrad zastavil konanie vo veci porušenia § 10 ods. 11 zákona č. 136/2001 Z. z., keďže úrad v konaní nepreukázal, že podnikateľ BVS porušil predmetné ustanovenie zákona.

Vzhľadom na to, že **s podnikateľom GGD došlo k urovnaniu vo vzťahu k porušeniam § 10 ods. 7 a ods. 11 zákona č. 136/2001 Z. z., úrad mu o 50 % znížil pokutu, ktorú by mu inak uložil. Pri ukladaní pokuty úrad vychádzal najmä zo závažnosti a v prípade porušenia § 10 ods. 11 zákona aj z dĺžky trvania porušenia.** V rámci závažnosti porušenia § 10 ods. 7 zákona úrad zobral do úvahy okrem iného aj to, že v konečnom dôsledku úrad vydal rozhodnutie, v ktorom s koncentráciou súhlasil, ďalej v istom ohľade precedenčný charakter tohto prípadu a pri podnikateľovi BVS aj skutočnosti súvisiace s jeho neúčastou na právnych úkonoch zakladajúcich danú koncentráciu. V prípade porušenia § 10 ods. 11 zákona podnikateľom GGD úrad prihliadol okrem iného na rozsah úkonov, ktorými sa podnikateľ GGD dopustil v tomto prípade porušenia zákona, ako aj na uvádzaný precedenčný charakter tohto prípadu. V prípade porušenia zákona podnikateľom GGD úrad s ohľadom na potrebu zabezpečenia preventívneho a represívneho účinku pokuty osobitne prihliadol aj na skutočnosť, že podnikateľ GGD patrí do skupiny so silným ekonomickým zázemím.

Rok 2021

Vo vzťahu k viacerým transakciám úrad počas roka 2021 informoval o súhlasných rozhodnutiach, resp. vydal súhlasné rozhodnutia, v ktorých uplatnil inštitút vydania rozhodnutia bez odôvodnenia. Dotknuté koncentrácie úrad vyhodnotil ako neproblémové, resp. úrad vyhodnotil, že nimi nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže. Využívanie inštitútu vydania rozhodnutia bez odôvodnenia v jednoduchých

prípadoch koncentrácií úradu umožňuje po novom ustanovenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákon č. 187/2021 Z. z.), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021. **Vydávaním súhlasných rozhodnutí o koncentráciách bez odôvodnenia úrad vyjadruje snahu o efektívnejšie a rýchlejšie posúdenie súťažne neproblémových transakcií a šetrenie zdrojov a kapacít na strane úradu, ako aj dotknutých podnikateľov.**

Zdravotníctvo

Zdravotnícky sektor je charakteristický pomerne vysokou mierou regulácie. Ide o oblasť hospodárstva s informačnou asymetriou, služby poskytované v zdravotníctve sú „credence goods“ – tovary, kde spotrebiteľ nie je schopný posúdiť kvalitu pred alebo po nákupe. Dopyt v oblasti zdravotníctva je „derived demand“ – lekári robia rozhodnutia za pacienta a pacienti zvyčajne neplatia plné náklady na služby, resp. je im podstata zdravotnej starostlivosti poskytovaná bezplatne, keďže platcami sú zdravotné poisťovne, ktoré rozdeľujú verejné zdroje. V sektore je veľa oblastí, ktoré sú vo vzájomných vzťahoch – zdravotné poisťovne poskytujúce verejné zdravotné poistenie, ústavná zdravotná starostlivosť – nemocnice, ambulantná zdravotná starostlivosť, spoločné liečebné a vyšetrovacie zložky - laboratória, zobrazovacie zariadenia (MR, CT, sono, röntgen), farmaceutická oblasť, lekárne, veľkodistribúcia liekov.

Táto oblasť je pomerne často predmetom zmien v legislatíve naprieč celým sektorom – jednak vo všetkých vyššie uvedených oblastiach, jednak nastavením regulačného rámca, ako aj pozície štátu vo všetkých jeho funkciách a vzájomných vzťahoch subjektov, prostredníctvom ktorých je zastúpený a má možnosť zasahovať do zdravotníckeho sektora. Na základe uvedeného sa tak môže vytvárať určitý priestor pre vznik súťažných problémov a úlohou úradu je minimalizovať tento priestor prostredníctvom súťažnej advokácie, ale aj v rámci správneho trestania a dôsledného posudzovania vznikajúcich koncentrácií.

V súvislosti s celosvetovou pandémiou ochorenia COVID-19 sa zvýraznil význam zdravotníckeho sektora a tiež vznikli špecifické okolnosti vyžadujúce si reakciu autorít na ochranu hospodárskej súťaže vrátane Európskej komisie, ktorá dňa 8. 4. 2020 vydala Oznámenie Komisie **Dočasný rámec na posudzovanie antitrustových otázok obchodnej spolupráce v reakcii na naliehavé situácie spôsobené súčasným šírením ochorenia COVID-19** (2020/C 116 I/02)⁹. Šírenie ochorenia COVID-19 označila EK ako závažné ohrozenie verejného zdravia, ako aj veľký a bezprecedentný zlom pre svetové hospodárstva a hospodárstva Únie. Podniky tak v dôsledku krízy súvisiacej so šírením ochorenia COVID-19 čelili mimoriadnym výzvam a pri prekonávaní jej následkov môžu zohrávať kľúčovú úlohu. Výnimočné okolnosti a súvisiace problémy mohli podnietiť podniky k vzájomnej spolupráci, aby prekonalí alebo aspoň zmiernili účinky krízy, z čoho mali v konečnom dôsledku prospech občania. Uvedené Oznámenie Európskej komisie sa týka možných foriem spolupráce

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020XC0408\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52020XC0408(04))

medzi podnikmi, aby dokázali zabezpečiť dodávky a primerané rozdelenie základných nedostatkových výrobkov a služieb (lieky a zdravotnícke vybavenie na testovanie a liečbu pacientov s ochorením COVID-19, prípadne na zmiernenie a prípadné zastavenie šírenia ochorenia COVID-19) a riešiť nedostatok takýchto základných výrobkov a služieb, ktorý vyplýva najmä z rýchleho a exponenciálneho rastu dopytu. Podľa EK takáto spolupráca zameraná na preklenutie tohto nedostatku by mohla prebiehať medzi podnikmi pôsobiacimi v príslušnom odvetví, ako aj naprieč odvetviami (napr. v situáciách, keď niektoré podniky menia časť svojich výrobných liniek, aby mohli začať vyrábať nedostatkové výrobky). EK v uvedenom Oznámení objasnila hlavné kritériá, o ktoré sa bude opierať pri posudzovaní týchto možných projektov spolupráce zameraných na riešenie nedostatku základných výrobkov a služieb počas šírenia ochorenia COVID-19 a pri vytyčovaní priorit, ktoré bude sledovať pri presadzovaní práva počas tejto krízy, a dočasný proces, ktorý EK výnimočne zaviedla, aby v prípade potreby mohla podnikom poskytovať *ad hoc* písomné ubezpečenia o zlučiteľnosti v súvislosti s konkrétnymi a jasne vymedzenými projektmi spolupráce v tomto kontexte.

Rovnako **úrad** v apríli 2020 zohľadnil situáciu spojenú s pandémiou ochorenia COVID-19 a **pristúpil k aktualizácii svojej prioritizačnej politiky**.

Rok 2012

Koncentrácia podnikateľov Penta a Estate Consult

V rámci posudzovania koncentrácie podnikateľov Penta a Estate Consult sa úrad hlbkovo zaoberal súťažnými podmienkami v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a dopadmi koncentrácie na ne. Podnikateľ Penta koncentráciou získaval kontrolu najmä nad všeobecnými nemocnicami v mestách Humenné, Michalovce, Rožňava, Partizánske, Spišská Nová Ves, Svidník, Vranov nad Topľou (s prevádzkami v Medzilaborciach a Stropkove) a Trebišov.

Keďže činnosť podnikateľov Penta a Estate Consult sa prekrývala v oblasti poskytovania:

- ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- ambulantnej zdravotnej starostlivosti,
- služieb spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek,
- lekárenskej starostlivosti,
- pracovnej zdravotnej starostlivosti,

uhrádzaných okrem pracovnej zdravotnej starostlivosti najmä z povinného verejného zdravotného poistenia, pričom v čase posudzovania koncentrácie podnikateľ Penta pôsobil tiež v oblasti poskytovania povinného verejného zdravotného poistenia prostredníctvom zdravotnej poisťovne DÔVERA, úrad posudzoval vplyv koncentrácie na hospodársku súťaž z hľadiska horizontálneho aj vertikálneho.

V rámci horizontálneho posúdenia úrad zisťoval prekrytie pôsobenia zdravotníckych zariadení Penty a Estate Consult.

V rámci vertikálneho posúdenia úrad zisťoval,

- či by príslušné zdravotnícke zariadenia Penty po koncentrácii mohli vyžadovať výhodnejšie zmluvné podmienky od Všeobecnej zdravotnej poisťovne a od zdravotnej poisťovne Union, čím by sa oslabil pozícia týchto zdravotných poisťovní,
- či by zdravotná poisťovňa DÔVERA mohla poskytovať horšie zmluvné podmienky konkurentom zdravotníckych zariadení Penty a tak oslabiť ich pozíciu na relevantnom trhu.

Pri posudzovaní koncentrácie úrad zobral do úvahy aj špecifiká poskytovania a nákupu zdravotnej starostlivosti dané najmä charakterom dojednávania zmluvných vzťahov a reguláciou.

Tento prípad bol posledným z prípadov, kedy úrad posudzoval koncentráciu podľa tzv. testu dominancie, t. j. skúmal možné vytvorenie alebo posilnenie dominantného postavenia s významnými negatívnymi účinkami na hospodársku súťaž. Vzhľadom na to, že nebol preukázaný vznik alebo posilnenie individuálneho dominantného postavenia a ani vznik alebo posilnenie kolektívneho dominantného postavenia, ktorých dôsledkom by boli významné prekážky efektívnej súťaže, úrad koncentráciu schválil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 12. 2012.

V uvedenom roku v rámci medzirezortného pripomienkového konania vzniesol úrad konkrétne zásadné pripomienky k návrhu **Zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a k návrhu **Nariadenia vlády SR o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti**.

Rok 2014

Koncentrácia podnikateľov Penta a NaP Holding

Úrad dňa 5. 3. 2014 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa Penta nad podnikom podnikateľa NaP Holding. Úrad dospel k záveru, že koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia podnikateľa Penta.

Penta koncentráciou získala kontrolu nad všeobecnými nemocnicami v mestách Žiar nad Hronom (s prevádzkami v Žiari nad Hronom, Banskej Štiavnici, Kremnici a Žarnovici) a Rimavská Sobota.

Úrad v čase posudzovania koncentrácie identifikoval, že Penta a NaP Holding vykonávali činnosti v oblasti zdravotníctva v nasledujúcich segmentoch:

- ústavná zdravotná starostlivosť,
- ambulánna zdravotná starostlivosť,
- služby spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek,
- lekárenská starostlivosť (tu pôsobí len podnikateľ Penta),

- pracovná zdravotná starostlivosť,
- dopravná zdravotná starostlivosť,

uhrádzaných (okrem pracovnej zdravotnej starostlivosti) najmä z povinného verejného zdravotného poistenia. Penta v čase posudzovania koncentrácie pôsobila tiež v oblasti poskytovania povinného verejného zdravotného poistenia prostredníctvom zdravotnej poisťovne DÔVERA. Úrad posudzoval vplyv koncentrácie na hospodársku súťaž z hľadiska horizontálneho aj vertikálneho.

V rámci horizontálneho posúdenia úrad zisťoval prekrytie pôsobenia zdravotníckych zariadení Penta a NaP Holding. V oblasti ústavnej zdravotnej starostlivosti s ambulantnou zdravotnou starostlivosťou pri identifikácii územného pôsobenia jednotlivých zdravotníckych zariadení vychádzal hlavne z údajov o migrácii pacientov, t. j. dát ohľadom počtu pacientov a sumy platieb za pacientov jednotlivých sledovaných nemocníc/ambulancií. V rámci vertikálneho posúdenia úrad zisťoval, či by príslušné zdravotnícke zariadenia Penty po koncentracii mohli vyžadovať výhodnejšie zmluvné podmienky od zdravotných poisťovní a na druhej strane, či by zdravotná poisťovňa DÔVERA mohla vylúčiť alebo obmedziť súťaž vo vzťahu ku konkurentom zdravotníckych zariadení Penta prostredníctvom nezazmluvnenia určitých zariadení alebo poskytovania horších zmluvných podmienok. Pri posudzovaní koncentrácie úrad zobral do úvahy aj špecifiká poskytovania a nákupu zdravotnej starostlivosti, dané najmä charakterom dojednávania zmluvných vzťahov a existujúcou reguláciou v tejto oblasti.

Z hľadiska posúdenia vertikálnych účinkov predmetnej koncentrácie a vzhľadom na to, že podnikateľ Penta aj v prípade realizácie predmetnej koncentrácie by mal poskytovať predmetné služby v minimálnom rozsahu, ako aj vzhľadom na to, že výdavky jednotlivých zdravotných poisťovní na nákup služieb dopravnej zdravotnej starostlivosti poskytovaných podnikateľmi patriacimi do ekonomickej skupiny podnikateľa Penta aj podnikateľa NaP Holding tvoria len zanedbateľnú časť výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní, úrad neidentifikoval obavy z narušenia hospodárskej súťaže v dôsledku predmetnej koncentrácie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 3. 2014.

Rok 2015

Koncentrácia podnikateľov PHOENIX a SUNPHARMA

Úrad dňa 22. 6. 2015 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa PHOENIX International Beteiligungs GmbH nad podnikateľom Sunpharma Europe, Société à responsabilité limitée. Aktivity podnikateľa Sunpharma v čase posudzovania koncentrácie úradom boli na území Slovenska vykonávané prostredníctvom 100 %-nej dcérskej spoločnosti SUNPHARMA SK, a.s.

Spoločnosť SUNPHARMA SK v čase posudzovania koncentrácie (priamo alebo nepriamo) prevádzkovala na Slovensku sieť 43 verejných lekární, ako aj internetový predaj liekov, zdravotníckych pomôcok a ďalších produktov starostlivosti o zdravie a

na životný štýl zameraných produktov. Keďže v čase posudzovania koncentrácie podnikateľa PHOENIX aj Sunpharma prevádzkovali verejné lekárne a PHOENIX vykonával aj distribúciu liekov, úrad z hľadiska posúdenia vplyvu predmetnej koncentrácie na podmienky hospodárskej súťaže na relevantnom trhu zvažoval horizontálne, ako aj vertikálne aspekty predmetnej koncentrácie, avšak neidentifikoval súťažné obavy spojené s predmetnou transakciou.

Rok 2017

Prevzatie kontroly Skupiny Penta nad Nemocnicou Topoľčany s podmienkami

Úrad dňa 1. 3. 2017 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa Penta nad aktívami, prostredníctvom ktorých boli prevádzkované Nemocnica a Poliklinika v Topoľčanoch.

Súhlasné rozhodnutie úrad naviazal na splnenie určitých podmienok, ktoré mali zabezpečiť, že nedôjde v dôsledku tejto koncentrácie k zníženiu účinnej súťaže, pričom uložené podmienky sa týkali prevádzkovania dopravnej zdravotnej služby.

V čase posudzovania koncentrácie úradom podnikateľ Penta pôsobil na území SR vo viacerých odvetviach, avšak vzhľadom na to, že Nemocnica Topoľčany pôsobila v sektore zdravotníctva, úrad sa zameril na tento sektor. V čase posudzovania úradom sa aktivity účastníkov koncentrácie prekrývali v nasledujúcich oblastiach:

- ústavná zdravotná starostlivosť (ďalej aj ako „ÚZS“),
- ambulantná zdravotná starostlivosť (ďalej aj ako „AZS“),
- služby spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek (ďalej aj ako „SVaLZ“),
- lekárenská starostlivosť,
- dopravná zdravotná služba.

Preto úrad dôsledne posudzoval možné dopady predmetnej koncentrácie v každej z uvedených oblastí, čo podrobne uviedol aj vo svojom rozhodnutí. Keďže zdravotná starostlivosť sa v SR uhrádza najmä z prostriedkov povinného verejného zdravotného poistenia a Skupina Penta vykonávala kontrolu nad spoločnosťou DÔVERA zdravotná poisťovňa, a.s., úrad zohľadnil aj túto skutočnosť.

Predmetná koncentrácia z hľadiska posúdenia jej nehorizontálnych účinkov vo vzťahu: poskytovateľ DZS – nakupovanie služieb DZS zdravotnými poisťovňami by podľa úradu značne narušila účinnú hospodársku súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia, a teda nebola by v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže.

Uvedený záver sa opieral o posúdenie viacerých skutočností. Úrad zistil, že Skupina Penta ako poskytovateľ DZS v SR mal pred posudzovanou koncentráciou voči zdravotnej poisťovni Union vyjednávaciu silu, pričom niektoré z faktorov platili aj vo vzťahu k Všeobecnej zdravotnej poisťovni. Získaním kontroly nad Nemocnicou Topoľčany, ktorá je poskytovateľom DZS by si vyjednávaciu silu v tejto oblasti Skupina

Penta posilnila. Zvýšenie vyjednávacjej sily voči zdravotným poisťovniam v oblasti DZS vedie aj k posilneniu schopnosti podnikateľa Penta ovplyvňovať existenciu poskytovateľov DZS na území, kde mala sama záujem pôsobiť ako poskytovateľ DZS, a to z dôvodu kombinácie pôsobenia podnikateľa Penta ako vlastníka zdravotnej poisťovne Dôvera (nevyhnutného zmluvného partnera poskytovateľov DZS) a poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti/ambulantnej zdravotnej starostlivosti na určitom území (ktorý je tu významným objednávateľom služby DZS). Úrad teda dospel k záveru, že v dôsledku predmetnej koncentrácie Skupina Penta ako poskytovateľ DZS mala schopnosť a motívy vyžadovať vyššie platby (ceny, limity/finančné objemy), resp. iné výhodnejšie zmluvné podmienky za poskytované služby DZS od zdravotných poisťovní tak, že by uvedeným mohlo dôjsť k oslabeniu pozície konkurenčných poskytovateľov služieb DZS, ktorí takúto vyjednávaciu silu nemajú, resp. k ich odchodu z trhu.

Podnikateľ Penta predložil úradu návrh podmienok a povinností na odstránenie predmetných súťažných obáv, ktorý úrad po zhodnotení akceptoval a koncentráciu schválil, pričom súhlas naviazal na splnenie v rozhodnutí vymedzených podmienok (a súvisiacich povinností). Išlo o štrukturálnu podmienku, t. j. odpredaj celého podnikania DZS, ktoré prevádzkovala pred koncentráciou Nemocnica Topoľčany, a to nezávislému poskytovateľovi DZS v stanovenej lehote. Rovnako na zabezpečenie účelu tejto podmienky sa podnikateľ Penta zaviazal k tomu, že nebude prevádzkovať DZS na vymedzenom území (okres Topoľčany) po určenú dobu, ani nebude vykonávať úkony, ktoré by smerovali k zmareniu pôsobenia nezávislého poskytovateľa DZS na tomto území. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 3. 2017.

V rámci medzirezortného pripomienkového konania mal úrad zásadné konkrétne vecné pripomienky k návrhu **zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a o zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** a k návrhu **nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 640/2008 Z. z. o verejnej minimálnej sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.**

Rok 2019

Nedovolené obmedzovanie súťaže v poskytovaní lekárenskej starostlivosti v Nitrianskom kraji

Úrad, odbor kartelov, dňa 2. 10. 2019 vydal rozhodnutie, ktorým uložil mestu v Nitrianskom kraji pokutu v celkovej výške 15 000 eur za porušenie ustanovenia § 39 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže.

Na základe zhromaždených dôkazov úrad dospel k záveru, že dané mesto zjavnou podporou zvýhodňujúcou určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzilo súťaž na trhu poskytovania lekárenskej starostlivosti vo verejných lekárňach. Mesto svojim

konaním tak zvýhodnilo podnikateľov, ktorí v posudzovanom období pôsobili na predmetnom trhu.

Keďže účastník konania uplatnil svoje právo podať rozklad, toto prvostupňové rozhodnutie sa stalo predmetom preskúmania druhostupňovým orgánom úradu – Radou Protimonopolného úradu SR.

Rok 2020

Spoločné vyhlásenie európskych autorít o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže v čase koronavírusovej krízy

Dňa 23. 3. 2020 sa Protimonopolný úrad Slovenskej republiky spolu s ďalšími autoritami na ochranu hospodárskej súťaže spolupracujúcimi v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž ECN pripojil ku spoločnému vyhláseniu o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže v EÚ počas krízy v dôsledku šírenia koronavírusu.

Vo vyhlásení všetky autority na ochranu hospodárskej súťaže jednotne pripustili sociálne a ekonomické dôsledky tejto krízy. Zároveň v ňom spoločne zdôraznili, že pravidlá hospodárskej súťaže sú dostatočne flexibilné na to, aby zohľadnili takéto zmeny okolností na trhu. Podľa uvedeného vyhlásenia autority na ochranu hospodárskej súťaže považujú za nevyhnutné, aby potrebné zdravotnícke pomôcky a materiál na ochranu zdravia zostali dostupné za konkurenčné ceny. Tieto autority budú taktiež sledovať prípadné „zneužitie situácie“ a zasahovať v prípade kartelizácie trhu či zneužitia dominantného postavenia. V tejto súvislosti tiež dali do pozornosti, že pravidlá umožňujú výrobcom stanoviť maximálne ceny svojich produktov, ktoré umožnia limitovať neopodstatnený nárast ceny v rámci distribučného reťazca. Odporúčali spoločnostiam, aby pre ďalšie potrebné usmernenia v konkrétnych prípadoch kontaktovali buď národné autority na ochranu hospodárskej súťaže alebo Európsku komisiu či dozornú autoritu EZVO (EFTA Surveillance Authority).

Aktualizácia prioritizácie politiky

Úrad aj z dôvodu vzniknutej situácie pristúpil k **aktualizácii svojej prioritizácie politiky**. Tak, ako všetky autority na ochranu hospodárskej súťaže vo svete vrátane Európskej komisie, aj úrad vyjadril svoju snahu využívať svoje zdroje čo najefektívnejšie, s cieľom sústrediť sa na riešenie zmysluplných súťažných problémov, ktoré majú významný dosah na trh. V súvislosti s mimoriadnou situáciou sa však výrazne zvýšila miera zraniteľnosti vybraných účastníkov trhu, a tak úrad, v snahe zohľadniť uvedené aj pri svojej rozhodovacej činnosti, doplnil politikou upravený proces prioritizácie o novú zohľadňovanú faktickú závažnosť, a to o zneužitie mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením infekčného ochorenia COVID-19, či už zneužitím dominantného postavenia, alebo zakázanou dohodou obmedzujúcou súťaž s dosahmi (aj potenciálnymi) na spotrebiteľov alebo ostatných účastníkov trhu.

Rozsudok Súdneho dvora EÚ v oblasti verejného zdravotného poistenia

Súdny dvor EÚ dňa 11. 6. 2020 vyniesol rozsudok v konaní v spojených veciach C-262/18 P a C-271/18 P **Európska komisia a Slovenská republika v. Dôvera zdravotná poisťovňa**. Rozsudkom vyhovel odvolaniam Slovenskej republiky a Európskej komisie a zrušil rozsudok Všeobecného súdu zo dňa 5. 2. 2018 (T-216/15). Zároveň sám vydal konečný rozsudok, v ktorom rozhodol, že žaloba, ktorú podala Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s., vo veci T-216/15 sa zamietá. Na základe týchto výrokov je možné predmetné konanie považovať za definitívne skončené.

Týmto rozsudkom Súdny dvor EÚ potvrdil svoju judikatúru týkajúcu sa neuplatniteľnosti pravidiel v oblasti štátnej pomoci na poskytovateľov zdravotného poistenia pôsobiacich pod dohľadom štátu v rámci systému sociálneho zabezpečenia sledujúceho sociálny cieľ a uplatňujúceho zásadu solidarity.

Počas roka 1994 sa slovenský systém zdravotného poistenia zmenil z unitárneho systému s jedným štátnym poskytovateľom zdravotného poistenia na pluralitný model, v ktorom súčasne môžu pôsobiť verejné aj súkromné subjekty. Podľa slovenskej právnej úpravy účinnej od 1. 1. 2005 títo poskytovatelia, či už verejní alebo súkromní, musia mať právnu formu akciových spoločností v rámci súkromného práva zameraných na dosahovanie zisku. V rokoch 2005 až 2014 si slovenskí rezidenti mohli vybrať spomedzi viacerých poskytovateľov zdravotného poistenia, medzi ktorými bola Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., (ďalej len „VšZP“) a Spoločná zdravotná poisťovňa, a. s., (ďalej len „SZP“), ktoré sa zlúčili dňa 1. 1. 2010 a ktorých jediným akcionárom je Slovenská republika, ako aj spoločnosti Dôvera a Union zdravotná poisťovňa, a. s., ktorých akcionármi sú subjekty súkromného sektora.

Dôvera podala sťažnosť vo veci štátnej pomoci údajne poskytnutej Slovenskou republikou v prospech spoločností SZP a VšZP, na základe ktorej EK začala konanie vo veci formálneho zisťovania. Európska komisia dospela k záveru, že činnosť vykonávaná spoločnosťami SZP a VšZP nemá hospodársku povahu, v dôsledku čoho títo poskytovatelia nie sú podnikmi v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ, a preto opatrenia uvedené v sťažnosti nepredstavujú štátnu pomoc. Žalobe o neplatnosť, ktorú podala proti tomuto rozhodnutiu Dôvera, Všeobecný súd vyhovel predovšetkým z dôvodu, že Európska komisia nesprávne uplatnila pojmy „podnik“ v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ a „hospodárska činnosť“ s ohľadom na VšZP a SZP.

Súdny dvor EÚ dospel k opačnému záveru ako Všeobecný súd, pripomenul, že zákaz štátnej pomoci uvedený v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ sa týka výlučne činnosti podnikov, pričom pojem „podnik“ zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od jeho právneho statusu a spôsobu financovania. Z toho dôvodu konštatovaním, že činnosť vykonávaná spoločnosťami VšZP a SZP v rámci slovenského systému povinného zdravotného poistenia vyznačujúceho sa vlastnosťami, ktoré zodpovedajú systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sleduje

sociálny cieľ a uplatňuje zásadu solidarity pod dohľadom štátu, má hospodársku povahu, sa Všeobecný súd dopustil viacerých nesprávnych právnych posúdení. Súdny dvor EÚ rozhodol, že Európska komisia v spornom rozhodnutí oprávnene dospela k záveru, že slovenský systém povinného zdravotného poistenia sleduje sociálny cieľ a uplatňuje zásadu solidarity pod dohľadom štátu. EK teda zároveň správne konštatovala, že činnosť VŠZP a SZP v rámci tohto systému nemá hospodársku povahu a v dôsledku toho týchto poskytovateľov nemožno považovať za podniky v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Koncentrácia podnikateľov AGEL SK, a.s., a Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.

Dňa 3. 11. 2020 úrad schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní priamej výlučnej kontroly podnikateľa AGEL SK, a.s., nad podnikateľom Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.

Hlavnou činnosťou podnikateľa AGEL SK a spoločností patriacich do jeho ekonomickej skupiny v čase posudzovania koncentrácie bolo poskytovanie zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky. Poskytoval ústavnú zdravotnú starostlivosť, ambulantnú zdravotnú starostlivosť, lekársku starostlivosť (ďalej len „LS“), spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky, dopravnú zdravotnú službu a pracovnú zdravotnú službu (ďalej len „PZS“). Okrem toho v danom čase pôsobil ako dodávateľ zdravotníckeho materiálu. Nadobúdaný podnikateľ Nemocnica Skalica v čase posudzovania koncentrácie poskytoval na území Slovenskej republiky zdravotnícku starostlivosť, a to ÚZS, AZS, SValZ, LS, DZS a PZS.

Úrad identifikoval, že aktivity účastníkov koncentrácie sa horizontálne prekrývajú v oblasti poskytovania ÚZS, AZS, SValZ, LS, DZS a PZS. Taktiež medzi účastníkmi existuje vertikálne prepojenie, a to vo vzťahu k dodávkam zdravotníckeho materiálu.

Pre posúdenie existencie prekrytí v oblasti poskytovania ÚZS a AZS a pre potreby identifikácie geografických relevantných trhov vychádzal úrad z lokalít pôsobenia poskytovateľov ÚZS a AZS Oznamovateľa koncentrácie a Nemocnice Skalica, ako aj zo skutočností, či a v akom rozsahu dochádza k migrácii pacientov medzi nimi. Z predmetných informácií úrad dospel k záveru, že nedochádza ku geografickému prekrytiu aktivít účastníkov koncentrácie v oblasti poskytovania ÚZS a AZS a k migrácii pacientov medzi Nemocnicou Skalica a nemocnicami AGEL SK, a teda nebol dôvod na to, aby sa úrad bližšie zaoberal posudzovaním horizontálnych účinkov predmetnej koncentrácie v týchto oblastiach. V oblasti poskytovania SValZ, LS a DZS síce dochádza z tovarového hľadiska k horizontálnemu prekrytiu aktivít účastníkov koncentrácie, avšak ich aktivity sa z priestorového hľadiska neprekrývajú. Pri poskytovaní PZS dochádza z horizontálneho hľadiska medzi aktivitami účastníkov koncentrácie k tovarovému, ako aj k priestorovému prekrytiu, avšak vzhľadom na

trhovú štruktúru v tejto oblasti nebol dôvod na to, aby sa úrad bližšie zaoberal posudzovaním horizontálnych účinkov predmetnej koncentrácie.

Pri posúdení možných vertikálnych účinkov predmetnej koncentrácie na podmienky hospodárskej súťaže úrad vychádzal najmä z rozsahu dodávok, ktoré Oznamovateľ koncentrácie dodáva Nemocnici Skalica a dospel k záveru, že toto vertikálne prepojenie nevzbudzuje súťažné obavy z hľadiska obmedzenia prístupu k vstupom alebo obmedzenia prístupu k zákazníkom.

Po vyhodnotení predložených podkladov a informácií úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na relevantných trhoch, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia a koncentráciu schválil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 11. 2020.

Rok 2021

Priorizačná politika úradu bola aj s ohľadom na príslušné ustanovenia § 16 zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže aktualizovaná aj v roku 2021. Vo zverejnenom dokumente z júna 2021¹⁰ sa zdravotníctvo uvádza ako jeden zo sektorov, ktoré úrad pre najbližšie obdobie považuje ako prioritné.

Železničná doprava

Rok 2011

Sektorová správa Problémy v sektore železničnej dopravy zo súťažného hľadiska

V roku 2011 úrad spracoval materiál Problémy v sektore železničnej dopravy zo súťažného hľadiska. Úrad v tejto sektorovej správe zhodnotil sektor železničnej dopravy z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže a identifikoval hlavné problémy, ktoré bránia alebo v minulosti bránili rozvoju súťaže na trhu. Správu prioritne zameril na železničnú nákladnú dopravu.

Úrad identifikoval, že napriek skutočnosti, že železničný sektor bol v roku 2011 liberalizovaný, železničnú infraštruktúru vrátane železničných tratí spravovala štátna spoločnosť Železnice Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ŽSR“), pričom cena za prístup k tejto železničnej infraštruktúre bola regulovaná a na trhu mohli okrem štátnych dopravcov pôsobiť aj súkromné spoločnosti, konkurencia na trhu železničnej nákladnej dopravy sa nerozvíjala. Historický dopravca, štátom kontrolovaná spoločnosť CARGO, mala viac ako 90 %-ný podiel na trhu a súkromní dopravcovia, napriek tomu, že na trhu pôsobili od roku 2004, dosahovali veľmi malé trhové podiely s pomalým tempom rastu.

¹⁰ [1221_priorizacna-politika-pmu-sr_jun-2021.pdf \(gov.sk\)](#)

Úrad identifikoval, že k hlavným problémom, ktoré v danom čase alebo v minulosti bránili rozvoju konkurencie na trhu železničnej nákladnej dopravy, patria hlavne vysoké bariéry vstupu na trh železničnej nákladnej dopravy, problematický je najmä prístup k moderným elektrickým rušňom a zariadeniam na tankovanie nafty do motorových rušňov. Ďalším negatívnym faktorom bola problémová regulácia poplatku za prístup k železničnej dopravnej ceste - poplatok za prístup k železničnej dopravnej ceste tvoril významnú nákladovú položku dopravcov a výrazne ovplyvňoval cenu dopravy. Do 1. 1. 2011 bol tento poplatok regulovaný takým spôsobom, že patril medzi najvyššie v Európe. V dôsledku takejto regulácie dochádzalo k zníženiu konkurencieschopnosti železničnej nákladnej dopravy voči cestnej nákladnej doprave, k zníženiu konkurencieschopnosti SR v tranzite, ako aj k poklesu objemu železničnej dopravy, čo sťažovalo pôsobenie nových hráčov na trhu.

Úrad tiež identifikoval, že v určitých smeroch môže byť problematický aj vplyv štátu v sektore, najmä spôsob poskytovania dotácií a iných finančných výpomocí štátnym podnikom. Rozvoj konkurencie tiež mohol byť sťažovaný aj nedostatočnou „interoperabilitou“ (t. j. technickou kompatibilitou slovenskej železničnej siete so susednými železničnými sieťami) a nedostatočnou kvalitou železničnej infraštruktúry. Rozvoju konkurencie môže brániť aj správanie sa štátnych spoločností – dopravcov snažiacich sa o zachovanie svojho dominantného postavenia na trhu najmä odmietaním prístupu k infraštruktúre, ktorú pre svoje pôsobenie na trhu potrebujú aj súkromní dopravcovia, ako aj rôznymi cenovými praktikami.

Rok 2012

Rozsudok NS SR potvrdzujúci rozhodnutie PMÚ SR o pokute pre Železničnú spoločnosť Cargo Slovakia, a. s.

V júli 2006 úrad rozhodol, že Železničná spoločnosť Bratislava, a. s., a neskôr jej právny nástupca Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., Bratislava (ďalej aj ako „ŽS Cargo“, „Cargo“) zneužila v období 2004 - 2005 svoje dominantné postavenie podľa čl. 82 Zmluvy o fungovaní EÚ a podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Za vyššie uvedené konanie uložil spoločnosti ŽS Cargo pokutu vo výške 75 000 000 Sk (2 489 544 eur).

Podľa úradu konanie ŽS Cargo spočívalo vo vypovedaní Dohôd o cene so zasielateľskými spoločnosťami zabezpečujúcimi nákladnú železničnú prepravu pre spoločnosť Holcim (Slovensko), a.s., (ďalej aj ako „Holcim“) malo za následok, že spoločnosť Holcim bola nútená ukončiť spoluprácu s dopravcom LTE Logistik a Transport Slovakia, s. r. o., (ďalej aj ako „LTE“) Týmto konaním prišlo k vylúčeniu podnikateľa LTE z relevantného trhu poskytovania služby železničnej nákladnej prepravy veľkého objemu cementu na železničnej trati Rohožník – Devínska Nová Ves, štátna hranica. Dôvodom konania ŽS Cargo bola skutočnosť, že Holcim uzavrel dohodu s konkurenčnou spoločnosťou LTE o zabezpečovaní železničnej prepravy cementu na trati Rohožník – Devínska Nová Ves, štátna hranica, ktorú predtým zabezpečovala prostredníctvom zasielateľskej spoločnosti ŽS Cargo sama. Konanie

ŽS Cargo prebiehalo na novo-liberalizovanom trhu, kde pozitívny vplyv liberalizácie na zvýšenie konkurencie ešte nebol citeľný a znamenalo veľmi rýchly zásah voči vstupujúcemu konkurentovi LTE. Posudzovaná praktika ŽS Cargo bola v plnej miere implementovaná do praxe a dopravca LTE bol vylúčený z dotknutého trhu.

Voči rozhodnutiu úradu podala ŽS Cargo rozklad. Rada úradu v decembri 2006 prvostupňové rozhodnutie úradu potvrdila. Nasledovala žaloba ŽS Cargo voči PMÚ SR. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „KS BA“) dospel k záveru, že úrad mal dôvod uložiť sankciu, avšak pokuta bola podľa súdu neprimerane vysoká. Krajský súd zmenil rozhodnutie Rady úradu v časti o výške sankcie, ktorú výrazne znížil na 9 000 000 Sk (298 745 eur). Dôvodom pre zníženie pokuty bola okrem iného skutočnosť, že sankcia bola ukladaná ekonomickému nástupcovi spoločnosti, ktorá pravidlá hospodárskej súťaže porušila.

Proti rozsudku KS BA sa úrad odvolal a argumentoval, že uloženie takejto nízkej sankcie za závažné porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, s ktorými sa súd stotožnil, znamená, že sankcia nespĺní základnú funkciu spočívajúcu v represii, ako aj individuálnej a generálnej prevencii. Úrad poukazoval aj na konštantnú judikatúru európskych súdov k otázkam ekonomického nástupníctva.

V konaní pred Najvyšším súdom SR (ďalej aj ako „NS SR“) Európska komisia využila inštitút „amicus curiae“ podľa čl. 15 (3) Nariadenia 1/2003 a písomne sa vyjadrila k inštitútu ekonomického nástupníctva a k efektívnosti ukladaných pokút v takýchto prípadoch. V októbri 2010 NS SR zmenil rozsudok KS BA tak, že žalobu ŽS Cargo voči PMÚ SR zamietol.

Účastník konania podal sťažnosť na Ústavný súd SR. Vzhľadom na procesné pochybenie NS SR pri vyhlasovaní rozsudku Ústavný súd SR konštatoval porušenie základných práv žalobcu. V januári 2012 NS SR opätovne vyhlásil rozsudok, ktorým zmenil rozsudok KS BA tak, že žalobu ŽS Cargo voči PMÚ SR zamietol.

Rozsudok NS SR potvrdzujúci správnosť rozhodnutia úradu v prípade Železníc Slovenskej republiky

NS SR potvrdil rozsudok KS BA, ktorý v máji 2011 žalobu spoločnosti Železnice Slovenskej republiky zamietol. Žalobou sa ŽSR domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia úradu z roku 2007 (ktorým bolo zmenené rozhodnutie úradu z augusta 2005), ktorým úrad pokutoval ŽSR za zneužívanie dominantného postavenia formou diskriminácie v období od 01. 05. 2001 do 31. 12. 2001. Úrad uložil ŽSR pokutu vo výške 11 100 000 Sk (368 452 eur).

Diskriminácia spočívala v uplatňovaní rozdielnych podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom. ŽSR dojednávajú individuálne provízie so štyrmi vybranými zasielateľskými spoločnosťami - Express, Express Slovakia, PROXAR a NAKURAIL AG, čím ich zvýhodnili voči ostatným odberateľom.

Zároveň znevýhodňovali štyroch vybraných podnikateľov navzájom voči sebe, keďže cenové zvýhodnenia boli v odlišnej výške, čo ŽSR nevedeli objektívne zdôvodniť.

Keďže zvýhodňovanie prebiehalo počas účinnosti dvoch zákonov o ochrane hospodárskej súťaže, právne vzťahy vzniknuté od 27. 1. 1994 do 30. 4. 2001 úrad v rozhodnutí z roku 2007 posudzoval podľa zákona č. 188/1994 a právne vzťahy vzniknuté od 1. 5. 2001 do 31. 12. 2001 podľa zákona č. 136/2001 Z. z. V roku 2007 Rada úradu rozhodla, že sankciu je možné uložiť iba za protiprávne konanie, ku ktorému dochádzalo v období od 1. 5. 2001 do 31. 12. 2001, t. j. za 8 mesiacov.

KS BA v rozsudku uviedol, že úrad správne posúdil konanie, ktoré sa udialo počas účinnosti dvoch zákonov a správne zohľadnil dĺžku a závažnosť protisúťažného konania pri výpočte novej pokuty. Stotožnil sa so spôsobom hodnotenia protisúťažného konania aj jeho skutočného dopadu na trh, ktorý sa prejavil na celom území Slovenska, kde mali ŽSR v tom období monopolné postavenie. KS BA konštatoval, že úrad neprekročil maximálny limit a rešpektoval zásadu rovnakého zaobchádzania pri stanovení pokút.

Proti rozsudku KS BA sa ŽSR odvolali argumentujúc, že železničná nákladná doprava bola medziasom prevedená na novovzniknutú Železničnú spoločnosť. NS SR však konštatoval, že dohody o spolupráci, na základe ktorých dochádzalo k uplatňovaniu rozdielnych podmienok voči jednotlivým podnikateľom, uzatvárali ŽSR, ktoré existujú aj v súčasnosti, a preto NS SR nevidel dôvod aplikáciou testu ekonomickej kontinuity skúmať zodpovednosť iného subjektu. NS SR preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že odvolanie ŽSR nebolo dôvodné.

Rok 2014

Rozhodnutím Rady Protimonopolného úradu SR potvrdená 10-miliónová pokuta pre Cargo

Rada úradu dňa 5. 11. 2014 potvrdila pokutu uloženú v auguste 2013 odborom zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. Pokutu vo výške 10 253 662 eur úrad uložil za to, že dominantná spoločnosť Cargo obmedzila predaj a prenájom elektrických rušňov a tankovanie do motorových rušňov súkromným dopravcom, ktorí jej konkurovali, čím zneužila svoje dominantné postavenie v zmysle § 8 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Protiprávneho konania sa spoločnosť dopustila v rokoch 2005 až 2010.

V posudzovanom období bolo Cargo dominantným hráčom na trhu nákladnej železničnej dopravy, na ktorom pôsobilo niekoľko ďalších súkromných dopravcov. Na to, aby spoločnosti mohli pôsobiť na slovenskom trhu, nevyhnutne potrebovali motorové alebo elektrické rušne. Elektrické rušne sú nákladovo efektívnejšie, ale tie, ktoré boli schopné prevádzky v podmienkach SR, malo k dispozícii prevažne Cargo.

Cargo ich však odmietlo svojim konkurentom predať alebo prenajať. Súkromní dopravcovia boli nútení vo zvýšenej miere používať menej efektívne motorové rušne, ktoré jazdia na naftu. Tu sa súkromní dopravcovia stretli s ďalším problémom, keďže sieť potrebných čerpacích staníc bola vo vlastníctve podnikateľa Cargo, ktoré na nich súkromným dopravcom neumožňovalo tankovať. Obe obmedzenia, t. j. predaj a prenájom elektrických rušňov, ako aj doplňovanie paliva do motorových rušňov boli súčasťou jednej stratégie zameranej na vytlačenie konkurentov z trhu a udržanie si dominantného postavenia, o čom svedčia aj priame dôkazy získané úradom. Konanie podnikateľa Cargo sťažilo súkromným dopravcom efektívne poskytovať ich služby, presadiť sa na trhu a konkurovať dominantnému subjektu. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 12. 2014.

Rok 2015

Schválenie prevzatia spoločnosti Cargo Wagon a nákladných železničných vozňov

Úrad, odbor koncentrácií, dňa 12. 5. 2015 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej spoločnej kontroly podnikateľmi VTG Aktiengesellschaft, Nemecko (ďalej len „VTG“) a Solveq Funds SICAV plc, Malta (ďalej len „SOLVEQ“) nad podnikateľom Cargo Wagon, a.s., a nad nákladnými železničnými vozňami, ktoré podľa oznámenia koncentrácie mali byť vložené do nadobúdanej spoločnosti.

Podnikateľ VTG v čase posudzovania koncentrácie patril do Skupiny VTG pôsobiacej predovšetkým v oblasti prenájmu nákladných železničných vozňov v európskom priestore, v Severnej Amerike, Rusku a Ázii a taktiež pôsobiacej v oblasti logistiky železničnej prepravy.

SOLVEQ je investičná spoločnosť, ktorej predmetom podnikania v čase posudzovania koncentrácie bolo kolektívne investovanie svojich finančných prostriedkov do cenných papierov alebo iného hnutel'ného a nehnuteľného majetku s cieľom rozložiť investičné riziká a zabezpečiť investorom spoločnosti výnosy správy ich finančných prostriedkov. Spoločnosť SOLVEQ ani jej zakladatelia podľa oznámenia koncentrácie v čase posudzovania koncentrácie nepôsobili v oblasti poskytovania prenájmu nákladných železničných vozňov, nevlastnili majetkové účasti v spoločnostiach poskytujúcich prenájom nákladných železničných vozňov a nepôsobili ani vo vertikálne prepojených činnostiach. Cargo Wagon v čase vzniku predmetnej koncentrácie nevykonával žiadnu podnikateľskú činnosť, pričom jediným akcionárom podnikateľa Cargo Wagon bol podnikateľ ŽSSK Cargo.

Predmetnou koncentráciou podnikateľa VTG a SOLVEQ získavali nepriamu spoločnú kontrolu nad podnikateľom Cargo Wagon spolu s aktívami vo forme 12 342 nákladných železničných vozňov, z ktorých 8 216 nákladných železničných vozňov Cargo Wagon malo dlhodobu spätne prenajať ŽSSK Cargo. Zo zvyšných 4 126 vozňov malo byť 3

074 vozňov zošrotovaných vzhľadom na ich nepoužiteľnosť na prevádzku a približne 1 052 vozňov malo Cargo Wagon ďalej prenajímať.

Úrad v rámci svojho posúdenia zbral do úvahy aj skutočnosť, že aktíva, ktoré na základe predmetnej koncentrácie mali byť spoločne kontrolované podnikateľmi VTG a SOLVEQ, predávajúci ŽSSK Cargo v minulosti neprenajímali tretím stranám (resp. len v minimálnom rozsahu), ale boli využívané ich predávajúcim - podnikateľom ŽSSK Cargo najmä na poskytovanie jeho hlavnej činnosti, a to na poskytovanie nákladnej železničnej prepravy. Úrad pri posúdení horizontálnych a vertikálnych účinkov koncentrácie neidentifikoval v dôsledku predmetnej koncentrácie súťažné obavy v oblasti poskytovania prenájmu nákladných železničných vozňov na európskom trhu a koncentráciu schválil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 05. 2015.

Rok 2016

Ukončenie prešetrovania možného zneužívania dominantného postavenia zo strany spoločnosti Železničná spoločnosť Slovensko v oblasti poskytovania služieb osobnej železničnej dopravy

Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd ukončil prešetrovanie správania spoločnosti Železničná spoločnosť Slovensko, a.s., (ďalej aj ako „ZSSK“) vo veci možného zneužívania dominantného postavenia formou uplatňovania podnákladových, resp. predátorských cien. Prešetrovanie úrad uskutočnil na základe podnetu spoločnosti RegioJet, a.s., ktorá v ňom okrem iného namietala, že spoločnosť ZSSK v reakcii na vstup konkurenta na trh znížila cenu cestovného v IC vlakoch na sumu 9,90 eur a pri poskytovaní služieb osobnej železničnej dopravy v IC vlakoch zaviedla pre svojich cestujúcich určitú formu vernostného rabatu. Zároveň spoločnosť RegioJet poukazovala na skutočnosť, že spoločnosť ZSSK pri prevádzkovaní IC vlakov dosahovala straty už od ich zavedenia v roku 2012.

Úrad v danom prípade po vyhodnotení všetkých relevantných podkladov a informácií od oboch zúčastnených strán, ako aj na základe ďalších verejne dostupných informácií dospel k nasledujúcim záverom. Z vývoja priemerných cien cestovného v IC vlakoch spoločnosti ZSSK (pred vstupom aj po vstupe spoločnosti RegioJet na trh), ako ani z vyhodnotenia celkového správania spoločnosti ZSSK po vstupe RegioJet na trh nevyplývalo, že by správanie spoločnosti ZSSK napĺňalo znaky predátorstva. Spoločnosť ZSSK po vstupe konkurenta na trh nezmenila zásadne priemerné ceny cestovného (okrem malých akcií neprejavujúcich sa takmer vôbec v priemernej cene) a ani svoje správanie, čo sa týkalo odchodov IC vlakov, frekvencie odchodov IC vlakov, prepravných kapacít a pod. V súvislosti s cenami cestovného úrad tiež uviedol, že za zľavnenú cenu 9,90 eur bolo v posudzovanom období predané iba obmedzené množstvo cestovných lístkov.

Cieľom praktiky predátorstva uplatňovanej údajným dominantným subjektom je snaha brániť existujúcim alebo potenciálnym konkurentom vstúpiť na trh a následne si udržať alebo posilniť trhovú silu. V tomto prípade spoločnosť ZSSK priebežne strácala pozíciu na trhu a po asi roku od vstupu konkurenta na trh z danej časti trhu úplne odišla. Vstupujúci konkurent priebežne získaval pozíciu na trhu a pôsobil na ňom aj po odchode spoločnosti ZSSK z danej časti trhu. Uvedené skutočnosti tak nevyvolali dôvodné podozrenie, že by správanie spoločnosti ZSSK bolo možné považovať za porušujúce pravidlá hospodárskej súťaže.

Rok 2017

Koncentrácia podnikateľov BUDAMAR LOGISTICS a ŽOS Vrútky

Dňa 22. 12. 2017 odbor koncentrácií schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní

- priamej výlučnej kontroly podnikateľom BUDAMAR LOGISTICS, a.s., Bratislava nad podnikateľom ŽOS Vrútky, a.s., Vrútky a
- priamej spoločnej kontroly podnikateľmi BUDAMAR a Ing. Vítázoslav Moric nad podnikateľmi ŽOS-EKO, s.r.o., Vrútky, ŽOS - MEDIKA, s.r.o., Vrútky a ŽOS TRADING, s.r.o., Vrútky.

Ekonomickú skupinu, do ktorej spoločnosť BUDAMAR v čase posudzovania koncentrácie patrila, tvorili spoločnosti, ktorých predmetom činnosti boli najmä zasielateľstvo a dopravné služby, pričom ich nosným prvkom bola nákladná železničná preprava. Okrem toho poskytovala skupina BUDAMAR doplnkové služby, ako sú prekládka tovarov, skladovacie služby a colno-deklaračné služby. Spoločnosť ŽOS VRÚTKY v čase posudzovania koncentrácie poskytovala služby najmä v oblasti opráv osobných vozňov, opráv nákladných vozňov, opráv dieslových lokomotív, opráv elektrických lokomotív, výroby osobných vozňov a výroby dieslových motorových jednotiek. Spoločnosť ŽOS-EKO v danom čase vykonávala pre spoločnosť ŽOS Vrútky (ako aj pre iné tretie osoby) plnenie environmentálnych povinností vyplývajúcich z príslušných predpisov na ochranu životného prostredia. Spoločnosť ŽOS-MEDIKA v danom čase vykonávala pre všeobecnú verejnosť, ako aj pre zamestnancov spoločnosti ŽOS Vrútky základné potreby v oblasti zdravotnej starostlivosti a zabezpečovala základnú lekársku starostlivosť. Hlavnou činnosťou spoločnosti ŽOS TRADING v danom čase bol nákup náhradných dielov a súčiastok pre koľajové vozidlá pre spoločnosť ŽOS Vrútky, ako aj pre iné tretie osoby. Jej činnosť priamo súvisela s aktivitami spoločnosti ŽOS VRÚTKY.

Úrad zistil, že účastníci koncentrácie prostredníctvom podnikateľa SMART CARGO SK (skupina BUDAMAR) a podnikateľa ŽOS TRADING v čase posudzovania koncentrácie boli v SR aktívni v oblasti cestnej nákladnej prepravy, ktorá bola koncentráciou dotknutá z pohľadu horizontálneho prekrytia. Vzhľadom na odhadované zanedbateľné trhové podiely účastníkov koncentrácie sa však úrad ďalej touto oblasťou nezaoberal.

Úrad sa zameril na posúdenie vertikálnych účinkov predmetnej koncentrácie. Posudzoval najmä vplyv koncentrácie na podmienky hospodárskej súťaže vo vzťahu

- železničná nákladná preprava a zasielateľstvo vs. výroba železničných koľajových vozidiel,
- železničná nákladná preprava a zasielateľstvo vs. opravy železničných koľajových vozidiel.

V rámci výroby železničných koľajových vozidiel, ak sa úrad zameril len na konkrétne typy vozidiel vyrábaných ŽOS Vrútky, v čase posudzovania koncentrácie nedochádzalo v dôsledku tejto koncentrácie k vertikálnemu prepojeniu - keďže ŽOS Vrútky vyrábala vozidlá využívané v osobnej železničnej preprave (iba osobné vozne a diesel-motorové jednotky), pričom dopyt zo strany skupiny BUDAMAR sa odvíjal od jej aktivít v rámci železničnej nákladnej prepravy a zasielateľstva. V prípade zahrnutia všetkých typov železničných nákladných vozidiel na jeden trh, úrad nezistil súťažné obavy, predovšetkým vzhľadom na rozsah aktivít spoločnosti ŽOS Vrútky v oblasti výroby železničných koľajových vozidiel v porovnaní s rozsahom aktivít geograficky najbližších konkurentov zo SR a okolitých štátov.

V oblasti opráv železničných koľajových vozidiel úrad v rámci skúmaných alternatív dospel k záveru, že uzavretie/obmedzenie prístupu k odberateľom a k vstupom v dôsledku predmetnej koncentrácie nie je pravdepodobné. Z pohľadu uzavretia/obmedzenia prístupu k vstupom boli možnosti a kapacita spoločnosti ŽOS Vrútky v čase posudzovania koncentrácie výrazne vyššie ako reálne potreby skupiny BUDAMAR (vzhľadom na počet ňou prevádzkovaných železničných koľajových vozidiel). Pritom tiež aktuálne sa ŽOS Vrútky podľa podkladov zaoberala primárne opravou a modernizáciou iných typov železničných koľajových vozidiel (najmä pre osobnú prepravu, pokiaľ ide o železničné vozne), ako skupina BUDAMAR používala. Z pohľadu uzavretia/obmedzenia prístupu k odberateľom zoberal úrad do úvahy počet železničných koľajových vozidiel prevádzkovaných skupinou BUDAMAR, ktoré v príslušnej periodicite, resp. aj ad hoc potrebujú opravu, prípadne modernizáciu a ten bol v porovnaní s ďalšími subjektami pôsobiacimi na strane dopytu po opravách železničných koľajových vozidiel v SR (dopravcovia, prenajímatelia, atď.) zanedbateľný.

Po vyhodnotení získaných podkladov a informácií dospel úrad k záveru, že posudzovaná koncentrácia bola v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, keďže značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27. 12. 2017.

Rok 2018

Akvizícia podnikateľa TATRAVAGÓNKA podnikateľmi BUDAMAR LOGISTICS a Optifin Invest

Dňa 14. 6. 2018 odbor koncentrácií schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní priamej spoločnej kontroly podnikateľmi BUDAMAR LOGISTICS, a.s., a Optifin Invest, s.r.o., nad podnikateľom TATRAVAGÓNKA, a.s.

Úrad sa pri posudzovaní dopadov koncentrácie sústredil na tie aktivity podnikateľov patriacich do skupiny BUDAMAR a do skupiny Optifin, ktoré súviseli s aktivitami účastníkov predmetnej koncentrácie predovšetkým z hľadiska ich vertikálnych prepojení a možných koordinačných účinkov, a teda na oblasť výroby železničnej prepravnej technológie s bližším zameraním najmä na výrobu nákladných železničných vozňov, oblasť poskytovania údržby, opravy a modernizácie železničných koľajových vozidiel, oblasť poskytovania prenájmu železničných koľajových vozidiel, oblasť poskytovania nákladnej železničnej dopravy a oblasť poskytovania zasielateľstva, a to aj v možných alternatívnych vymedzeniach.

V súvislosti s vertikálnym vzťahom týkajúcim sa výroby nákladných železničných vozňov a dopytom po nich úrad pri posudzovaní zbral do úvahy aj orientačné podiely dosiahnuté účastníkmi koncentrácie v jednotlivých vyššie uvedených oblastiach, výrobnú kapacitu podnikateľa Tatravagónka, informácie o hlavných zákazníkoch výrobcov nákladných železničných vozňov, a to v kontexte posúdenia celkového dopytu po nových železničných vozňoch zo strany oznamovateľov vo vzťahu k výrobe spoločnosti Tatravagónka. Pri posúdení predmetného vertikálneho vzťahu činností oznamovateľov a nadobúdanej skupiny Tatravagónka úrad neidentifikoval unilaterálne negatívne efekty koncentrácie, ktoré by spočívali v obmedzení prístupu k vstupom alebo v obmedzení prístupu k zákazníkovi.

V súvislosti s vertikálnym vzťahom týkajúcim sa údržby, opráv a rekonštrukcií železničných koľajových vozidiel úrad rovnako neidentifikoval unilaterálne negatívne efekty koncentrácie pri žiadnej z alternatív priestorového vymedzenia trhu.

Úrad v tomto prípade posudzoval tiež koordinačné nehorizontálne účinky predmetnej koncentrácie, a to posúdenie vplyvu získania spoločnej kontroly oznamovateľov nad skupinou Tatravagónka na vznik alebo posilnenie koordinácie skupiny Optifin a skupiny Budamar na relevantných trhoch, na ktorých pôsobili obe tieto skupiny podnikateľov. Úrad nezistil, že by v dôsledku získania spoločnej kontroly oznamovateľov nad skupinou Tatravagónka došlo z hľadiska koordinačných účinkov k negatívnym efektom koncentrácie. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 6. 2018.

Rozsudok NS SR potvrdzujúci rozsudok KS BA, ktorým zrušil rozhodnutie PMÚ SR vo veci zneužitia dominantného postavenia Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia

NS SR dňa 31. 5. 2018 potvrdil rozsudok KS BA, ktorým zrušil rozhodnutie Rady úradu (rozhodnutie č. 2014/DZ/R/2/035 z 5. 11. 2014) v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu (rozhodnutie č. 2013/DZ/2/1/021 z 22. 8. 2013) vo veci zneužitia dominantného postavenia spoločnosťou Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s.

NS SR potvrdil rozsudok, podľa ktorého bola vec vrátená úradu na ďalšie konanie. Podľa KS BA vychádzali rozhodnutia z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov a zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Podľa KS BA nebolo dokazovanie vo vzťahu k zameniteľnosti čerpacích staníc vlastnených ZSSK a podnikateľom Cargo dostatočné, úrad nesprávne aplikoval inštitút jedného trvajúceho porušenia (z angl. „single continuous infringement“) a nebola dostatočne preukázaná existencia žiadostí o predaj/prenájom rušňov a o tankovanie na tankovacích zariadeniach Carga.

Rok 2019

Opätovné rozhodnutie úradu vo veci zneužitia dominantného postavenia Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia

Prvostupňový orgán, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, dňa 19. 7. 2019 vydal rozhodnutie, ktorým uložil podnikateľovi Cargo pokutu vo výške 2 990 651 eur za zneužitie dominantného postavenia.

Úrad po vrátení konania súdom zohľadnil závery súdov a opätovne preskúmal správanie podnikateľa Cargo a dospel k záveru, že podnikateľ v dominantnom postavení v období rokov 2005 – 2010 odmietal predávať/prenajímať elektrické rušne a tiež odmietal poskytnúť službu doplňovania paliva do motorových rušňov. Predmetné správanie bolo posúdené úradom ako praktika odmietnutia dodávať v zmysle § 8 ods. 2 písm. b) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a článku 102 písm. b) Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Voči rozhodnutiu podal účastník konania rozklad.

Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky dňa 14. 11. 2019 zmenila prvostupňové rozhodnutie úradu zo dňa 19. 7. 2019. Rada úradu potvrdila úradom uloženú pokutu a jej výšku, avšak dospela k záveru o potrebe vymedzenia dĺžky protisúťažného správania v súlade s rozsudkom NS SR v predmetnej veci. Rada úradu zmenou posudzovaného obdobia odstránila rozpor vyplývajúci z prvostupňového rozhodnutia, v ktorom úrad ukladal pokutu za iné obdobie, ako bolo špecifikované v bode 1 výroku rozhodnutia. Rada úradu v rozhodnutí dospela k záveru, že s výnimkou časového vymedzenia obdobia trvania protisúťažnej praktiky prvostupňový orgán

správne posúdil skutkový stav veci, správne naň aplikoval právne predpisy a uložil pokutu v primeranej výške za spáchaný skutok.

Pokutu vo výške 2 990 651 eur Rada úradu uložila za to, že dominantná spoločnosť Železničná spoločnosť Cargo Slovakia obmedzila predaj a prenájom elektrických rušňov a tankovanie do motorových rušňov súkromným dopravcom, ktorí jej konkurovali, čím zneužila svoje dominantné postavenie v zmysle § 8 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Spoločnosť sa dopustila uvedeného protiprávneho konania v rokoch 2009 až 2010. Obe obmedzenia, t. j. predaj a prenájom elektrických rušňov, ako aj doplňovanie paliva do motorových rušňov boli súčasťou jednej stratégie zameranej na vytlačenie konkurentov z trhu a udržanie si dominantného postavenia, o čom svedčia aj priame dôkazy získané úradom. Konanie podnikateľa Cargo sťažilo súkromným dopravcom efektívne poskytovať ich služby, presadiť sa na trhu a konkurovať dominantnému subjektu. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 11. 2019. Voči tomto rozhodnutiu účastník konania podal žalobu na súde, rozhodnutie úradu v tomto prípade nebolo možné považovať za konečné.

Bankovníctvo a finančné služby

Rok 2011

Vydanie rozsudku NS SR vo veci kartelu bánk

V roku 2009 pokutoval Protimonopolný úrad Slovenskej republiky svojimi rozhodnutiami tri banky - Slovenskú sporiteľňu, a. s., (ďalej aj ako „SLSP“), Všeobecnú úverovú banku, a. s., (ďalej aj ako „VÚB“), ako aj Československú obchodnú banku, a. s., (ďalej aj ako „ČSOB“) za uzatvorenie kartelu, ktorého cieľom bolo vytlačiť konkurenta, spoločnosť AKCENTA CZ, a. s., a získať jeho klientov, resp. udržať si existujúcich klientov. Súhrnná pokuta pre všetky tri banky bola vo výške 10 191 800 eur. Správanie bánk úrad vyhodnotil ako veľmi závažné porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, keďže išlo o rozdelenie trhu (zákazníkov), ktoré sa zaraďuje medzi ťažké kartely. Úrad uložil SLSP pokutu vo výške 3 197 912 eur, VÚB pokutu vo výške 3 810 461 eur a ČSOB pokutu vo výške 3 183 427 eur. Nasledoval rozklad bánk voči rozhodnutiu úradu a neskôr aj žaloba voči rozhodnutiam úradu.

O žalobe všetkých troch pokutovaných bánk rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý rozhodnutie úradu zrušil a vrátil úradu na ďalšie konanie. Súdny nereflektovali žiadosť úradu na spojenie žalôb účastníkov dohody do jedného konania, zákonnosť rozhodnutia úradu bola preskúmaná v troch od seba nezávislých súdnych konaniach (ako na Krajskom súde, tak aj na Najvyššom súde Slovenskej republiky).

Vo veci žalobkyne spoločnosti ČSOB rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom (č. k. 3S/57/201-117) tak, že zrušil napadnuté rozhodnutie Rady úradu, ako aj prvostupňové rozhodnutie týkajúce sa spoločnosti ČSOB a vec vrátil úradu na ďalšie

konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil (č. k. 5Sžh/4/2010). Tento rozsudok NS SR bol prvým z troch rozsudkov vo vzťahu k rozhodnutiam úradu o danej dohode.

Súdy dospeli v priebehu konania k záveru, že spoločnosť AKCENTA CZ nemala povolenie na obchodné aktivity na devízovom trhu SR. Súdy odmietli námietky úradu, že konanie žalobcu a ostatných bánk bolo potrebné posudzovať ako protisúťažné bez ohľadu na to, či ich konanie smerovalo voči reálnemu alebo potenciálnemu subjektu na trhu. Naopak dospeli k záveru, že dôležité je, či konanie bánk smerovalo voči subjektu, ktorý podnikal na území Slovenskej republiky legálne, a preto požíval ochranu podľa zákona na svoje podnikanie. Podľa názoru súdov bolo právom bánk eliminovať takúto činnosť. K námietkam úradu o tom, že Národná banka Slovenska rozhodnutím nevyslovila nelegálnosť pôsobenia spoločnosti AKCENTA CZ na devízovom trhu v období, keď došlo podľa úradu k uzavretiu dohody obmedzujúcej súťaž a k výpovedi účtov, súdy uviedli, že úrad nepreukázal, že by uvedená spoločnosť pôsobila na území Slovenskej republiky legálne, teda že by jej bola na vykonávanie tejto činnosti udelená licencia.

Rok 2013

V roku 2013 **finančný sektor predstavoval jednu z priorit úradu**, pretože efektívne fungujúci finančný sektor predstavuje jednu z najdôležitejších hybných oblastí ekonomiky. Úrad sa zamerlal na tento sektor aj z toho dôvodu, že niektoré trhy v oblasti poskytovania finančných služieb dlhodobo vykazovali stabilnú štruktúru a vyššiu mieru koncentrácie. V nadväznosti na predchádzajúce prešetrovanie sa úrad v roku 2013 sústredil na podmienky poskytovania niektorých finančných produktov bánk obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam. Pre týchto klientov bánk je charakteristická asymetria informácií a nižšia vyjednávacía sila. Úrad zisťoval, či banky viažu poskytnutie vybraných typov úveru obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam na poskytnutie bežného účtu vedeného v príslušnej banke. Viazanie produktov môže oslabiť hospodársku súťaž v predmetnej oblasti poskytovania finančných služieb zvýšením nákladov na zmenu banky, znížením transparentnosti cien, čím sa znižuje mobilita predmetných klientov bánk a zvyšujú sa bariéry vstupu pre nových poskytovateľov finančných služieb (najmä tých, ktorí sa špecializujú na jeden produkt).

Rozsudok NS SR potvrdzujúci správnosť rozhodnutia úradu vo veci dohody bánk

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaní úradu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, ktorý rozhodoval o žalobe ohľadom preskúmania zákonnosti rozhodnutí úradu. Rozhodnutia úradu sa týkali dohody obmedzujúcej súťaž uzatvorenej medzi tromi bankami (Slovenská sporiteľňa, Československá obchodná banka a Všeobecná úverová banka), ktorá mala spočívať v dohode o vypovedaní a neuzatvorení nových zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ. Podkladom

pre rozhodnutie bolo získanie dôkazov o stretnutí účastníkov konania, o ich následnej emailovej komunikácii a ich správaní na trhu. Krajský súd v Bratislave, ktorý rozhodoval o žalobe všetkých troch pokutovaných bánk, rozhodnutie úradu zrušil a vrátil úradu na ďalšie konanie. Ako hlavný dôvod súd uviedol, že konanie bánk nemôže byť protiprávne, keďže spoločnosť AKCENTA CZ podniká na území SR bez požadovanej licencie. Úrad sa proti rozsudku KS BA odvolal na NS SR. Naďalej zastával názor, že spoločnosť AKCENTA CZ bola konkurentom bánk na slovenskom trhu bezhotovostných devízových operácií a fakt, či mala pre svoju činnosť povolenie, nepovažoval úrad za relevantný pre posúdenie konania bánk z hľadiska pravidiel hospodárskej súťaže. Rozhodujúce bolo, že došlo k porušeniu všeobecne akceptovaných princípov posudzovania a rozhodovania vo veci kartelových dohôd.

Tento názor podporil aj Súdny dvor Európskej únie, ktorý v odpovedi na prejudiciálne otázky NS SR zdôraznil, že „*skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, cieľom ktorej je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia (článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie)*“. Súdny dvor EÚ spresnil, že pravidlá hospodárskej súťaže majú nielen chrániť účastníkov súťaže a spotrebiteľov, ale aj trhy a samotnú hospodársku súťaž a ochrana dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže prináleží orgánom verejnej moci a nie podnikom alebo ich združeniam. Názor Súdneho dvora EÚ je pre slovenské súdy záväzný.

V máji 2013 NS SR zmenil rozsudok KS BA tak, že zamietol žalobu SLSP voči Protimonopolnému úradu SR a o deň neskôr aj žalobu VÚB. NS SR tak potvrdil rozhodnutie úradu z roku 2009 vo vzťahu k týmto dvom bankám. Vo veci tretej banky NS SR v roku 2011 vrátil prípad na ďalšie konanie.

Vydanie rozhodnutia úradu vo veci kartelu bánk vo vzťahu k ČSOB po vrátení prípadu úradu na ďalšie konanie

Dňa 25. októbra 2013 úrad, odbor kartelov, vydal rozhodnutie, ktorým opätovne uložil pokutu jednému z účastníkov kartelovej dohody bánk, podnikateľovi ČSOB, po vrátení prípadu súdom vo vzťahu k tomu jednému účastníkovi dohody. Podnikateľ podal voči rozhodnutiu úradu rozklad.

Rok 2014

Rozhodnutie Rady PMÚ SR potvrdzujúce pokutu pre ČSOB

Rada Protimonopolného úradu SR zamietla rozklad Československej obchodnej banky, a.s., a potvrdila rozhodnutie Protimonopolného úradu SR z 25. 10. 2013, ktorým bola ČSOB uložená pokuta vo výške 3 183 427 eur za účasť na kartelovej dohode na trhu bezhotovostných devízových operácií.

V tomto rozhodnutí sa úrad zaoberal už len účasťou ČSOB na dohode, pretože voči ďalším dvom účastníkom dohody, Slovenskej sporiteľni, a.s., a Všeobecnej úverovej banke, a.s., vydal konečné rozhodnutie Najvyšší súd SR, ktorým potvrdil pôvodné rozhodnutie úradu z roku 2009. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11. 04. 2014.

V roku 2014 úrad zverejnil aj **Správu z prešetrovania v oblasti poskytovania finančných služieb obyvateľstvu, malým a stredným podnikateľom a samosprávam v Slovenskej republike**. Pre bližšie informácie pozrite časti Sektorové prieskumy, šetrenia a Spolupráca s ústrednými orgánmi štátnej správy.

Rozhodnutie úradu vo veci dohody obmedzujúcej súťaž formou koordinácie činnosti v oblasti poskytovania finančných služieb

Odbor kartelov dňa 19. decembra 2014 vydal rozhodnutie, ktorým uložil podnikateľovi pôsobiacemu v bankovom sektore na území Slovenskej republiky pokutu v celkovej výške 185 939 eur.

Prvostupňový orgán dospel k záveru, že podnikateľ v rokoch 2010, ako aj v rokoch 2012 až 2013 obmedzil hospodársku súťaž tým, že vytvoril platformu, ktorá umožňovala bankám pôsobiacim na slovenskom trhu koordinovať svoju činnosť v oblasti poskytovania finančných služieb. Takto vytvorená platforma následne umožnila bankám prostredníctvom výmeny citlivých informácií predvídať správanie konkurencie na trhu, a tým znížiť intenzitu súťaže. Koordinácia sa týkala bankových služieb súvisiacich s tzv. základným bankovým produktom, ako aj s vkladom v hotovosti na vlastný účet a jej cieľom bolo vyhnúť sa regulačným opatreniam zo strany Ministerstva financií SR. V prípade základného bankového produktu bol na pôde podnikateľa dosiahnutý konsenzus bánk, že tento produkt by mal byť pre klientov neatraktívny a mal by byť určený len pre cieľovú skupinu sociálne slabších obyvateľov. V prípade zrušenia poplatku za vklad v hotovosti na bežný účet fyzických osôb nebol tento benefit na základe dohody na pôde podnikateľa poskytovaný právnickým osobám a pre fyzické osoby bol obmedzený na obdobie 6 mesiacov. V dôsledku konania podnikateľov boli poškodení klienti bánk. Konanie podnikateľa bolo vyhodnotené úradom ako dohoda obmedzujúca súťaž podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Voči rozhodnutiu účastník konania podal rozklad.

Rok 2015

Úrad zaslal zásadné pripomienky k **návrhu Zákona o platobných službách a zákona o bankách**. Úrad v zmysle navrhovanej novely považoval zavedenie prenositeľnosti čísla účtu medzi bankami za najvhodnejší a najefektívnejší nástroj mobility klientov a podpory súťaže medzi bankami, avšak navrhoval:

- zákonne stanoviť povinnosť zverejniť informáciu o presune platobného účtu vo forme zrozumiteľnej pre bežného spotrebiteľa, a to na hlavnej stránke finančnej inštitúcie. Podľa úradu takýto návrh podporuje spotrebiteľské rozhodovanie o najvhodnejšej voľbe pre konkrétneho spotrebiteľa a o praktických

možnostiach riešenia danej situácie spotrebiteľom, čo vedie k zvýšeniu konkurenčných tlakov na poskytovateľov platobných služieb a k benefítom pre spotrebiteľov.

- zákonne stanoviť povinnosť finančnej inštitúcie uviesť odkaz na webové sídlo Národnej banky Slovenska, kde je zverejnené porovnanie poplatkov za služby viazané na platobný účet. Uvedené umožňuje spotrebiteľom nielen, aby boli informovaní o absolútnej výške poplatkov, ale umožňuje im aj priamo vyhľadať a nájsť informácie, kde si môžu porovnať tieto poplatky s aktuálnymi údajmi iných bánk.
- rozšírenie aplikácie zákona na všetkých používateľov platobných služieb, nielen spotrebiteľov. Ustanovenie zákona umožňuje poskytovateľovi platobných služieb rozšíriť uplatňovanie pojmu aj na osobu, ktorá v čase uzatvorenia rámcovej zmluvy o poskytovaní platobných služieb zamestnáva menej ako desať osôb a ktorej ročný obrat alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 2 000 000 eur, avšak vzhľadom na to, že tento postup je len fakultatívny, úrad považoval navrhovanú úpravu za nedostatočnú. Okrem spotrebiteľov užšom zmysle (teda fyzické osoby nevykonávajúce podnikateľskú činnosť) majú práve aj malí a strední podnikatelia voči poskytovateľom platobných služieb nedostatočnú vyjednávaciu silu na to, aby ovplyvnili poplatkovú politiku týchto poskytovateľov a je veľmi dôležité podporiť rozvoj hospodárskej súťaže aj v tomto segmente.
- právne stanoviť povinnosť pôvodným poskytovateľom platobných služieb zaviesť automatický systém presmerovania prichádzajúcich úhrad a inkás na nového poskytovateľa po dobu najmenej 18 mesiacov od zrušenia účtu. Toto svoje tvrdenie úrad odôvodnil tým, že automatické presmerovania platieb je veľmi dobre vnímané ako efektívne odstránenie bariér prenositeľnosti účtu. Doba automatického presmerovania by zároveň mala presahovať 12 mesiacov, a to z dôvodu potreby zachytenia platieb, ktoré sú vyplácané v ročných intervaloch.

Rok 2016

Vydanie rozhodnutia Rady úradu vo veci dohody obmedzujúcej súťaž formou koordinácie činnosti v oblasti poskytovania finančných služieb

Dňa 4. 2. 2016 Rada úradu vydala rozhodnutie, ktorým zrušila rozhodnutie odboru kartelov týkajúce sa základného bankového produktu a vrátila vec na prejednanie a rozhodnutie.

Zastavenie konania vo veci dohody obmedzujúcej súťaž formou koordinácie činnosti v oblasti poskytovania finančných služieb

Dňa 8. 11. 2016 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor kartelov, zastavil správne konanie voči Slovenskej bankovej asociácii vo veci novej dohody obmedzujúcej súťaž súvisiacej so samoreguláciou členov Slovenskej bankovej asociácie spočívajúcej v nevyberaní poplatku za vklad v hotovosti na vlastný účet fyzických osôb na území Slovenskej republiky. Úrad zastavil správne konanie, pretože

v konaní sa nepreukázalo, že účastník konania porušil ustanovenia zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení neskorších predpisov. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 11. 2016.

Úrad vyslovil súťažné obavy vyplývajúce z rozdielnej povinnosti odvádzania 8 % z prijatého poistného z poistných zmlúv

V súvislosti so schváleným znením upraveného vládneho návrhu zákona, ktorým sa dopĺňa zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve a ktorým sa dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) identifikoval súťažné obavy, ktoré vyplývajú z rozdielnej povinnosti odvádzania 8 % z prijatého poistného z poistenia, vzťahujúc túto povinnosť len na poistné z poistných zmlúv uzavretých po 31. 12. 2016. Pôvodný návrh vládneho návrhu znenia bol pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi upravený po rokovaní vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky.

Stanovenie povinnosti len na **poistné z poistných zmlúv uzavretých po 31. 12. 2016 malo spôsobilosť negatívne ovplyvniť úroveň súťaže na trhu neživotného poistenia**. Uvedeným by mohlo dôjsť jednak k zastabilizovaniu pozícií existujúcich hráčov na trhu a zníženiu „mobility“ zákazníkov a jednak by to mohlo sťažiť vstup nových hráčov na trh. Úrad navyše pristúpil k príprave analýzy, či uvedené nie je súčasne v rozpore s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc, pretože by mohlo poskytnúť selektívnu výhodu niektorým spoločnostiam, keďže odvod má spôsobilosť neprimerane zvýhodniť podniky, ktoré majú alebo budú mať vyšší podiel poistných zmlúv uzavretých pred dátumom 1. 1. 2017. **Iniciatíva úradu v tejto oblasti nakoniec v ďalších obdobiach rezultovala v odstránení protisúťažných efektov dopadov príslušných právnych predpisov**. K samotnej potrebe zaťažiť dohadované poistné z poistenia daňou sa úrad nevyjadroval, riešil len potenciálne dopady spôsobu uplatňovania takejto dane na hospodársku súťaž.

Komory a profesijné služby

Oblasťou profesijných služieb sa úrad zaoberal už pred sledovaným obdobím. Výsledkom jeho aktivít bol aj dokument **Regulácia profesijných služieb**.

Ide o sektor charakteristický vysokou mierou regulácie, ktorá môže byť daná legislatívou alebo prijatá príslušnou stavovskou organizáciou vo forme jej interných pravidiel. Regulácia je v určitej miere potrebná a slúži na ochranu spotrebiteľa a verejného záujmu. Na druhej strane, nadmerná regulácia znižuje alebo vylučuje súťaž medzi poskytovateľmi služieb a tým pripravuje spotrebiteľov a spoločnosť o prospech, ktorý prináša fungujúca súťaž. Na to, aby sa maximalizovali pozitíva, ktoré súťaž a regulácia prinášajú, je potrebné použiť test proporcionality, v zmysle ktorého regulačné pravidlá musia byť objektívne nevyhnutné na dosiahnutie jasne formulovaného a legitímneho cieľa vo verejnom záujme a musí ísť o mechanizmus, ktorý je vo vzťahu k súťaži najmenej obmedzujúci.

Rok 2011

Workshop k problematike profesijných združení a regulácii ich interných aktov

Problematiku profesijných združení a reguláciu ich interných aktov prediskutoval úrad na workshope spolu s predstaviteľmi Slovenskej komory stavebných inžinierov.

Komora veterinárnych lekárov

Dňa 5. 9. 2011 úrad vydal rozhodnutie (č. 2011/KH/1/1/0318), v ktorom uložil sankciu za dohodu obmedzujúcu súťaž Komore veterinárnych lekárov vo forme rozhodnutia združenia podnikateľov – Etického a profesijného poriadku, súčasťou Stanov Komory veterinárnych lekárov, ktoré malo za cieľ obmedzenie súťaže na trhu poskytovania súkromnej veterinárnej činnosti súkromnými veterinárnymi lekármi na území Slovenskej republiky.

Rok 2012

Úrad sa oblasti profesijných služieb venoval aj v roku 2012. V tejto oblasti úrad posudzoval viaceré možné obmedzenia hospodárskej súťaže formou rozhodnutia združenia podnikateľov. Na základe podnetov či z vlastnej iniciatívy prešetroval a posudzoval ustanovenia interných predpisov Komory veterinárov Slovenskej republiky, Slovenskej advokátskej komory a Komory reštaurátorov.

Komora veterinárnych lekárov - zrušenie rozhodnutia

Dňa 27. januára 2012 Rada úradu zrušila a vrátila na nové prejednanie rozhodnutie prvostupňového orgánu vo veci sankcie uloženej Komore veterinárnych lekárov v predchádzajúcom roku.

Obmedzujúci etický kódex reštaurátora

Úrad vydal rozhodnutie o tom, že Etický kódex reštaurátora z roku 1994 a Etický kódex reštaurátora z roku 2010 (obidva schválené Valným zhromaždením Komory reštaurátorov v Bratislave) v časti ustanovenia článku IV. bodu 22 boli rozhodnutím združenia podnikateľov, ktoré malo za cieľ obmedzenie súťaže na relevantnom trhu poskytovania reštaurátorských služieb tým, že obsahovali záväzok obmedzenia alebo kontroly odbytu a rozdelenia trhu.

Etický kódex reštaurátora upravoval situáciu „... ak dôjde k potrebe konzultácie o cene alebo spôsobe reštaurovania medzi vlastníkom a reštaurátorom“ (iným, ďalším reštaurátorom ako pôvodným). V zmysle Etického kódexu by mal reštaurátor (iný ako pôvodný) vrátiť klienta k pôvodnému reštaurátorovi, čo bolo v ďalšej časti ustanovenia doplnené, cit. „Snaha o získanie klienta priama alebo nepriama v tomto prípade zasahuje do profesionálneho záujmu iného reštaurátora, je nedôstojná profesie reštaurátora“. Ustanovenie Etického kódexu podľa úradu bránilo zmene reštaurátora

v procese reštaurovania. Podľa daného ustanovenia, pokiaľ už určitú fázu reštaurovania pre klienta urobil jeden reštaurátor, snaha iného reštaurátora o získanie tohto klienta sa považovala za neetické konanie. Podľa úradu takéto konanie bránilo reštaurátorom súťažiť o zákazky, v dôsledku čoho spotrebiteľia nemohli profitovať z ponúk, ktoré by vznikli v konkurenčnom prostredí. Argumenty Komory o potrebe rešpektovania a dodržiavania platných zmluvných vzťahov medzi členmi Komory úrad nepovažoval za primeraný legitímny cieľ, objektívne odôvodňujúci prijatie takéhoto ustanovenia, a dospel k záveru, že ustanoveniami Etického kódexu Komora chcela poskytnúť svojim členom ochranu pred rizikami podnikania vyplývajúcimi z podstaty riadne fungujúcej voľnej súťaže medzi reštaurátormi.

Komora v zákonnej lehote podala proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu rozklad. Rada úradu vydala druhostupňové rozhodnutie, v ktorom sa stotožnila so závermi prvostupňového orgánu, prijala však niektoré zmeny v časti výroku, týkajúce sa spresnenia aplikácie hmotnoprávných ustanovení zákona. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 09. 2012.

Zákon o advokácii

Úrad predložil viaceré pripomienok k návrhu zákona o advokácii, ktorý predkladalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Hlavné obmedzenia súťaže úrad identifikoval vo zvýšení požadovanej praxe advokátskeho koncipienta z troch na päť rokov ako predpoklad pre výkon advokácie, resp. zrušenie možnosti započítavania inej právnej praxe do praxe advokátskeho koncipienta a taktiež navrhované obmedzenie už zapísaného advokáta zamestnať advokátskeho koncipienta až po piatich rokoch od zápisu do zoznamu advokátov. To považoval úrad za zvyšovanie bariér vstupu na trh. Za bezdôvodnú taktiež považoval požiadavku, aby Komora ďalej preskúmavala kandidátov s vysokoškolským diplomom zo zahraničia, ktorí už úspešne absolvovali advokátsku skúšku.

Rok 2013

Komora veterinárnych lekárov SR

Dňa 7. 8. 2013 úrad uložil rozhodnutím č. 2013/KH/1/1/017 pokutu Komore veterinárnych lekárov SR za uzatvorenie zakázanej dohody vo forme rozhodnutia združenia podnikateľov - dohody o určení ceny a obmedzení odbytu, ktoré malo za cieľ obmedzenie súťaže na trhu poskytovania služieb súkromnej veterinárnej činnosti súkromnými veterinárnymi lekármi na území SR. Komora veterinárnych lekárov SR vo svojich stanovách zakotvila viaceré ustanovenia, ktorých cieľom bolo obmedziť hospodársku súťaž. Rozhodnutie bolo vydané vo vzťahu k viacerým preskúmaným činnostiam predmetného účastníka konania vo viacerých správnych konaniach, vrátane správneho konania, v ktorom bolo v roku 2012 zrušené rozhodnutie Radou úradu. Účastníkom konania bola znížená pokuta o 30 % na základe využitia inštitútu urovnania.

Trh poskytovania právnych služieb

Odbor kartelov dňa 25. 10. 2013 vydal rozhodnutie vo veci rozhodnutia združenia podnikateľov pôsobiacich na trhu poskytovania právnych služieb. Úrad posúdil časti interných predpisov uvedeného združenia podnikateľov, ktoré obmedzovali propagáciu služieb členov združenia, ako zakázané podľa § 4 zákona č. 136/2001 Z. z. a podľa čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Účastník konania podal voči rozhodnutiu rozklad.

Rok 2014

Návrhy Notárskej komory SR k návrhu novely Obchodného zákonníka

V rámci medzirezortného pripomienkového konania k návrhu novely Obchodného zákonníka navrhla Notárska komora Slovenskej republiky pripomienky nad rámec návrhu zákona. Niektoré z návrhov komory považoval úrad za rozporné s požiadavkou na riadne fungovanie konkurenčného prostredia a vyjadril sa k nim nad rámec medzirezortného pripomienkového konania.

Podľa úradu návrh Notárskej komory SR, aby sa pri zakladaní jednoosobových s.r.o., pri zmene zakladateľskej listiny a najdôležitejších rozhodnutiach jediného spoločníka zaviedla povinnosť robiť tieto úkony len vo forme notárskej zápisnice, boli v rozpore s požiadavkou na riadne fungovanie konkurenčného prostredia. Úrad vyjadril nasledujúce pripomienky ohľadom navrhovaného opatrenia Notárskej komory SR:

- zasahuje do trhu a zavádza povinnosť odobrať konkrétnu službu výlučne od notára - notári ako jej poskytovatelia by mali v zmysle tejto úpravy de facto monopol na určitý druh poskytovania služieb a spoločníci v „jednoosobových“ spoločnostiach s ručením obmedzeným by nemali možnosť výberu medzi odobraním či neodobraním tejto služby, ako tomu bolo doposiaľ, ani možnosť výberu dodávateľa služby;
- zvyhodňuje notárov voči iným poskytovateľom právnych služieb - stanovené úkony by mohli byť uskutočnené len prostredníctvom notárskej zápisnice. Nepriamo by tiež motivovalo k využitiu služby notára aj v súvislosti so skoncipovaním textu, keďže podnikateľ je povinný zaplatiť notársky poplatok aj v prípade, ak text skoncipuje sám alebo prostredníctvom tretej osoby;
- zvyšuje administratívne náklady spoločností, v ktorých je jediný spoločník, a to minimálne o poplatok za spísanie notárskej zápisnice;
- zavádza nerovnaké podmienky fungovania spoločnosti s ručením obmedzeným s jedným spoločníkom a s viacerými spoločníkmi - v prípade spoločností s ručením obmedzeným s viacerými spoločníkmi by sa podľa návrhu predmetné úkony nemuseli robiť vo forme notárskej zápisnice.

Úrad sa nestotožnil s argumentáciou komory, že uvedený návrh bol nevyhnutný na zabránenie podvodom na základe sfaľšovaného podpisu jediného spoločníka. Podľa názoru úradu navrhovanú reguláciu nebolo možné považovať za také riešenie

problému, ktoré by bolo najmenej zaťažujúce z hľadiska súťažného a podnikateľského prostredia. Falšovanie podpisov bolo možné odstrániť napríklad aj požiadavkou na osvedčenie pravosti podpisu, kde by spoločníci a podnikatelia mali viacero možností vykonania daného úkonu, vrátane výberu osoby, ktorá by podpis osvedčila (notár, obec, okresný úrad). V prvom rade bolo však potrebné posúdiť, či bolo takéto opatrenie nevyhnutné.

Protimonopolný úrad SR nesúhlasil s návrhom Notárskej komory SR a požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR ako predkladateľa zákona, aby pripomienku komory neakceptoval. Ministerstvo spravodlivosti SR sa vyjadrilo, že pripomienku Notárskej komory SR akceptovať nebude.

Návrh zákona o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok)

Protimonopolný úrad SR predložil k návrhu zákona o notároch a notárskej činnosti niekoľko zásadných pripomienok. V prvom rade uviedol, že navrhované znenie konzervuje súčasný stav, kedy je počet notárov obmedzený. Týmto nie sú notári vystavení efektívnej súťaži pri výkone tých notárskych činností, ktoré sú vykonávané na komerčnom základe a mala by sa u nich uplatňovať sloboda voľby klienta.

Úrad namietal, že režim, ktorý sa uplatňuje a plánuje sa uplatňovať je v rozpore s filozofiou liberalizácie profesijných služieb Európskej komisie, ktorá túto filozofiu deklarovala vo viacerých dokumentoch, napríklad v Lisabonskej stratégii alebo v Správe o súťaži v oblasti profesijných služieb v EÚ, kde vyzvala členské štáty, aby prehodnotili stav regulácie s cieľom ich liberalizácie. Úrad vyjadril svoj názor, že deliberalizácia a regulovanie počtu notárov sa v konečnom dôsledku môže odraziť v efektívnosti notárskej činnosti a nepriamo v negatívnom dopade na spotrebiteľa a oprávnených subjektoch. Zároveň úrad upozornil, že vláda SR prijala dňa 24. 04. 2013 uznesenie č. 198, ktorým schválila materiál „Národný program reforiem 2013“, v ktorom sa konštatuje, že prísna regulácia slobodných povolání deformuje konkurenciu medzi poskytovateľmi služieb a tiež to, že je potrebné identifikovať a odstrániť tie regulácie, ktoré predstavujú zbytočnú bariéru rozvoja hospodárskej súťaže. V tejto súvislosti podľa názoru úradu bol predkladaný návrh v rozpore s cieľmi stanovenými v uvedenom materiáli. Maximálny počet notárov v príslušnom obvode by mal vygenerovať trh, pričom zodpovednosťou ministerstva by zostalo zabezpečenie minimálneho počtu notárov v príslušnom obvode (najmä na účely plnenia funkcie súdneho komisára).

Z uvedených dôvodov úrad navrhol prepracovať systém zriaďovania a obsadzovania notárskych úradov tak, aby ich počet v príslušnom obvode nebol obmedzovaný, a aby aj výkon tejto činnosti bol liberalizovaný, keďže uvedené predstavuje jednoznačne opätovne bariéru vstupu na trh pre ďalšie subjekty spôsobilé vykonávať takúto činnosť a zúčastňovať sa na hospodárskej súťaži.

Úrad tiež pripomienkoval ustanovenia, ktorá predlžovali dĺžku praxe potrebnej na výkon notárskej činnosti. Predlžovanie doby potrebnej praxe úrad považoval za neprimerané a smerujúce len k zvyšovaniu bariér vstupu. V tomto smere uvedené neodôvodňoval ani argument, že zodpovednosť za výkon notárskej činnosti nesie štát, pretože už zákonom vo vtedajšej podobe bola vyžadovaná pomerne dlhá právna prax a príprava na výkon notárskej činnosti. Podľa úradu zvýšenie požadovanej dĺžky praxe nežiaduco zvyšuje bariéru vstupu na trh budúcim notárom a je krokom späť v rámci liberalizácie tohto trhu. Akékoľvek nedôvodné bariéry vstupu na trh vedú k zníženiu úrovne konkurencie, čo môže mať za následok zníženie kvality poskytovaných služieb, respektíve zvýšenie cenovej hladiny.

Slovenská advokátska komora

Dňa 11. 4. 2014 vydal úrad druhostupňové rozhodnutie č. 2014/KH/R/2/009, v ktorom Rada úradu potvrdila účasť SAK na dohode obmedzujúcej súťaž vo forme rozhodnutia združenia podnikateľov spočívajúcej v taxatívnom vymedzení informácií, o ktorých môže advokát informovať verejnosť v Advokátskom poriadku. Rada úradu iným spôsobom klasifikovala porušenie zákona, keď dospela k záveru o tom, že nešlo o cieľovú dohodu a tiež znížila sankciu ukladanú úradom vzhľadom na úspešné uplatnenie inštitútu urovnania pred Radou úradu o 30 %.

Rok 2020

V záujme zvyšovať povedomie o ochrane hospodárskej súťaže zástupcovia Protimonopolného úradu SR dňa 8. 10. 2020 viedli **online školiacu aktivitu pre členov Potravinárskej komory Slovenska a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory**. Zástupcovia odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, odboru kartelov a podpredseda úradu realizovali školiacu aktivitu pre predstaviteľov a členov Potravinárskej komory Slovenska a Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Počas tejto aktivity sa vzhľadom na jej účastníkov zástupcovia úradu zamerali predovšetkým na ochranu hospodárskej súťaže v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva vo vzťahu k vtedy aktuálnym opatreniam EK pre uplatňovanie výnimiek v období krízy.

Automobilový priemysel

Rok 2014

Prešetrovania v sektore motorových vozidiel

Viacero prípadov, ktorými sa úrad v roku 2014 zaoberal, sa týkali sektora motorových vozidiel. Sektor motorových vozidiel je dlhodobo predmetom monitorovania zo strany Európskej komisie, ako aj národných autorít na ochranu hospodárskej súťaže. Ide o jeden zo sektorov, v ktorom z dlhodobého hľadiska existovali sektorovo špecifické pravidlá, pričom tieto prešli určitým vývojom a v určitej podobe stále pretrvávajú. Fungovanie sektora motorových vozidiel, predovšetkým oblasť opravárenských

služieb a údržby a distribúcie náhradných dielov, si naďalej vyžaduje existenciu aj osobitých pravidiel, s čím priamo súvisí potreba vyhodnocovania stavu hospodárskej súťaže.

Vo všeobecnosti je súťaž na popredajných trhoch menej intenzívna, keďže tieto trhy sú viazané na konkrétnu značku motorového vozidla. Je preto dôležité, aby spotrebiteľ mal možnosť výberu a mohol sa správať efektívne. V prípade sektora motorových vozidiel ide jednak z makroekonomického hľadiska o významné odvetvie hospodárstva a zároveň je tento sektor významný aj z pohľadu vynakladania výdavkov zo strany spotrebiteľov. Opravy a údržba motorového vozidla predstavujú významnú položku celkových výdavkov spotrebiteľov na motorové vozidlá a predstavujú tiež významný podiel na ich rozpočte. Priebežný monitoring tohto sektora poukazuje na to, že v tejto oblasti môžu existovať isté riziká z pohľadu hospodárskej súťaže.

Koncom roka 2014 začal úrad z dôvodu podozrenia zo zakázaných vertikálnych dohôd prešetrovanie v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel. Úrad oslovil viaceré subjekty pôsobiace v tejto oblasti a zistenia analyzoval aj v nasledujúcom roku.

Rok 2015

Pokuta za kartel v tendroch na nákup osobných motorových vozidiel

Úrad vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým uložil deviatim podnikateľom pôsobiacim v oblasti predaja nových osobných motorových vozidiel pokutu v celkovej výške 5 310 762 eur za uzatvorenie kartelových dohôd, ktorých predmetom bola koordinácia postupu podnikateľov vo verejných obstarávaníach a výberových konaniach týkajúcich sa dodávok nových osobných motorových vozidiel. Účastníci konania podali voči rozhodnutiu rozklad. Pre bližšie informácie pozri časť o dohodách obmedzujúcich súťaž vo verejnom obstarávaní.

Rok 2016

Závazkové rozhodnutia v oblasti opráv a údržby motorových vozidiel

V roku 2016 úrad v piatich samostatných správnych konaniach v nadväznosti na vykonané prešetrovanie v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel značiek Mazda, Seat, Škoda, Toyota a Volkswagen vydal záväzkové rozhodnutia. Pre bližšie informácie pozri časť Záväzky.

Rok 2017

Podmieňovania záruk na vykonávanie opráv a údržby motorových vozidiel

V nadväznosti na vykonané prešetrovanie v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel značiek Opel a Subaru a ďalšie dve správne konania vo veci možných dohôd obmedzujúcich súťaž v oblasti poskytovania popredajných služieb súvisiacich s predajom motorových vozidiel na území Slovenskej

republiky úrad prijal rozhodnutia obsahujúce záväzky, ktoré nadobudli právoplatnosť dňa 8. 6. 2017 a dňa 19. 6. 2017. Pre bližšie informácie pozri časť Záväzky.

Obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných motorových vozidiel značky Škoda

Rada úradu dňa 25. 8. 2017 vydala rozhodnutie, ktorým zmenila prvostupňové rozhodnutie úradu, odboru kartelov, zo dňa 11. 9. 2015.

Rada úradu znížila výšky pokút, ktoré prvostupňový orgán uložil jednotlivým podnikateľom za účasť na dohodách v procese verejného obstarávania alebo verejnej obchodnej súťaže, ktoré mali za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže na trhu predaja nových osobných motorových vozidiel značky Škoda na území Slovenskej republiky. Správnosť zvyšnej časti prvostupňového rozhodnutia Rada úradu potvrdila.

Toto protisúťažné konanie sa dialo prostredníctvom priameho alebo nepriameho určenia cien tovaru, rozdelenia trhu a koluzívneho správania sa, v dôsledku čoho podnikatelia koordinovali svoje správanie v procese verejného obstarávania a verejnej obchodnej súťaže. Pre bližšie informácie pozri časť o dohodách obmedzujúcich súťaž vo verejnom obstarávaní.

Rok 2018

Vyššie 9-miliónová pokuta za kartelovú dohodu pri predaji motorových vozidiel Volkswagen

Úrad dňa 30. 11. 2018 vydal prvostupňové rozhodnutie, ktorým uložil 15 podnikateľom pokuty v celkovej výške 9 386 456 eur za porušenie ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže spočívajúce v uzatvorení kartelovej dohody. Podnikateľom bol zároveň uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní podľa § 38h zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže na 1 rok a na 3 roky.

Predmetom tejto kartelovej dohody boli dojednania o cenách, o rozdelení trhu, výmena citlivých obchodných informácií a koordinácia v procese verejného obstarávania, obchodných verejných súťaží alebo v inej obdobnej súťaži. Uvedená dohoda sa týkala predaja osobných a ľahkých úžitkových motorových vozidiel. Účastníci konania uplatnili svoje právo podať proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu rozklad.

Rok 2019

Rozhodnutie Rady úradu o kartelových dohodách predajcov motorových vozidiel značky Volkswagen

Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky dňa 12. 7. 2019 vydala rozhodnutie, ktorým zrušila prvostupňové rozhodnutie úradu, odboru kartelov, zo dňa 30. 11. 2018 a vec mu vrátila na nové prejednanie a rozhodnutie z dôvodu, že prvostupňový orgán nesprávne určil účastníkov konania. Zároveň Rada úradu

upozornila prvostupňový orgán na potrebu opätovného posúdenia veci v celkovom kontexte prípadu, ako aj komplexnejšie vyhodnotenie dôkazov z časového hľadiska, teda preukázanie toho, či dohoda pretrvávala aj neskôr a kto mal byť naďalej jej účastníkom, ako aj na potrebu precíznejšieho odôvodnenia jednotlivých krokov uplatňovanej metodiky pri výpočte pokuty. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 7. 2019.

Rok 2020

Rozhodnutie o uložení pokuty za kartelovú dohodu pri predaji motorových vozidiel značky Volkswagen

Úrad dňa 3. 2. 2020 **opätovne vydal prvostupňové rozhodnutie** po vrátení veci Radou úradu ohľadom kartelovej dohody pri predaji motorových vozidiel značky Volkswagen.

Rada úradu rozhodnutím č. 2020/DOH/POK/R/15 zo dňa 15. 5. 2020 **zmenila prvostupňové rozhodnutie** č. 2020/DOH/POK/1/2 zo dňa 3. 2. 2020 **v časti ohľadom uloženej pokuty. Účastníkom konania uložila súhrnnú pokutu vo výške 6 729 537,80 eur. Jednému účastníkovi konania Rada úradu uložila zákaz účasti vo verejnom obstarávaní** na dobu troch rokov od právoplatnosti konečného rozhodnutia. Pre bližšie informácie **pozri časť o** dohodách obmedzujúcich súťaž vo verejnom obstarávaní.

Potravinársky sektor

Rok 2012

Zakázanie koncentrácie podnikateľov Agrofert a Euro Bakeries Holding prvostupňovým orgánom

V roku 2012 úrad rozhodnutím č. 2012/FH/3/1/029 zakázal koncentráciu spočívajúcu v nadobudnutí výlučnej kontroly podnikateľom Agrofert nad podnikom podnikateľa Euro Bakeries Holding, pretože vytvárala dominantné postavenie podnikateľa Agrofert, ktorého dôsledkom sú významné prekážky efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého chleba na území Slovenskej republiky, na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého bežného pečiva na území Slovenskej republiky a na relevantnom trhu výroby a predaja čerstvého ostatného sladkého a slaného pečiva na území Slovenskej republiky. Proti tomuto rozhodnutiu podal účastník konania rozklad.

Rok 2013

V roku 2013 úrad stanovil **sektor potravinárstva a poľnohospodárstva za jednu zo svojich prioritných oblastí**. Úrad v rámci svojich kompetencií preskúmaval potravinársky sektor, ktorý je permanentne v centre záujmu autorít na ochranu hospodárskej súťaže a Európskej komisie a javí sa ako problematický aj na Slovensku.

Je o to dôležitejšie, že sa dotýka bezprostredne každého občana. Prieskumy okrem iného ukazujú, že spotrebiteľ na Slovensku je mimoriadne citlivý na cenu, a to nielen v časoch krízy. V rámci počiatočnej fázy prešetrovania sa zamerával konkrétne na trh s mliekom a mliečnymi výrobkami, pričom v druhej polovici roka 2013 spustil rozsiahly prieskum na zistenie v tom čase aktuálnej situácie v danej oblasti. Oslovil pritom subjekty pôsobiace na všetkých úrovniach distribučného reťazca od prvovýroby cez spracovanie až po predaj konečnému spotrebiteľovi. Zistené skutočnosti následne podrobne analyzoval v roku 2013, ako aj v nasledujúcom roku.

Zastavenie konania druhostupňovým orgánom na základe späť vzatia návrhu oznámenia koncentrácie po identifikácii súťažných obáv v dôsledku koncentrácie

Rada úradu rozhodnutím č. 2013/ZK/R/2/002 zo dňa 29. 6. 2012 zastavila správne konanie začaté na návrh spoločnosti Agrofert, pretože účastník konania vzal svoj návrh na začatie konania späť.

Odbor koncentrácií v júni 2012 zakázal predmetnú koncentráciu. Proti rozhodnutiu podala spoločnosť Agrofert rozklad, neskôr oznámila, že berie späť svoje oznámenie koncentrácie a žiada Radu úradu, aby správne konanie zastavila. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 1. 2013.

Rok 2014

Prešetrovanie v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov

V roku 2013 uskutočnil úrad rozsiahly prieskum v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov. Úrad skúmal fungovanie trhov týkajúcich sa prvovýroby a spracovania surového kravského mlieka, ako aj predaja spracovaných mliečnych produktov na úrovni maloobchodu, najmä na úrovni obchodných reťazcov. Úrad identifikoval možné súťažné problémy na úrovni dodávok a maloobchodného predaja niektorých mliečnych produktov. Skutočnosti zistené v rámci prieskumu boli jedným z podkladov, na základe ktorých úrad vykonal inšpekcie u piatich podnikateľských subjektov.

Na základe podkladov a informácií získaných v rámci prieskumu a neohlásenej inšpekcie v podnikateľských priestoroch obchodných reťazcov a dodávateľa mlieka a mliečnych výrobkov začal úrad prešetrovanie pre podozrenie z možného uzavretia vertikálnych dohôd, ktoré podľa úradu mohli mať za cieľ alebo následok obmedzovanie hospodárskej súťaže, a tým aj negatívny dopad na konečného spotrebiteľa. Z hľadiska formy obmedzovania súťaže úrad skúmal v roku 2014, či medzi niektorými podnikateľmi mohlo dochádzať k dohodám o cenách pre ďalší predaj. Zistené skutočnosti sa stali predmetom ďalšej analýzy aj v roku 2015.

Rok 2015

Vykonanie inšpekcie a začatie správneho konania v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov

V potravinárskom sektore úrad v roku 2015 **pokračoval v prešetrovaní a otvoril správne konanie** v oblasti mlieka a mliečnych výrobkov **v nadväznosti na neohlásenú inšpekciu**, ktorú vykonal v máji 2014 v priestoroch štyroch obchodných reťazcov a jedného dodávateľa mlieka a mliečnych výrobkov. V súvislosti s vykonanou inšpekciou **vydal úrad rozhodnutie**, ktorým uložil podnikateľovi pokutu vo výške 1 645 969,20 eur za porušenie jeho povinnosti počas výkonu inšpekcie. **Podnikateľ nespolupracoval s úradom pri preverovaní informácií a podkladov počas inšpekcie**, a to formou viacerých obštrukcií – poskytnutím informácií o inšpekcii tretej osobe a nezabezpečením riadneho a komplexného blokovania e-mailových kont vybraných osôb. Toto rozhodnutie bolo predmetom prieskumu pred Radou úradu na základe podnikateľom podaného rozkladu, v rámci ktorého Rada úradu jeden z deliktov nepovažovala za porušenie zákona. Pre bližšie informácie pozri časť o inšpekciách.

Na základe vykonaných inšpekcií a prešetrovania úrad dospel k predbežnému záveru, že významný dodávateľ produktov ako mlieko, maslo a smotana a maloobchodní predajcovia patriaci medzi najvýznamnejšie obchodné reťazce v SR sa mohli dopustiť porušenia zákona tým, že v období rokov 2009 až 2014 uzatvárali medzi sebou vertikálne dohody, ktorých spoločným cieľom malo byť určenie cien pre ďalší predaj - tzv. resale price maintenance (RPM). V apríli 2015 úrad preto otvoril správne konanie v danej veci. Uplatňovanie vertikálneho obmedzenia vo forme RPM je v rámci práva hospodárskej súťaže vo všeobecnosti zakázané a svojou povahou sa radí medzi závažné porušenie zákona. Ide o typ vertikálnej dohody, v rámci ktorej dodávateľ tovaru určuje ceny, prípadne aj iné podmienky, za ktorých odberateľ tovaru môže predávať tovary alebo služby konečnému spotrebiteľovi. Motiváciou takéhoto obmedzenia súťaže je dosiahnutie vyšších ziskov aktérov dohody v neprospech spotrebiteľa, pričom výsledkom praktiky RPM je vyššia cena a negatívny dopad na spotrebiteľa.

Rok 2016

Vydanie rozhodnutia o dohodách v oblasti predaja produktov zo skupiny mlieko, maslo a smotana

Dňa 13. 6. 2016 vydal úrad rozhodnutie, ktorým uložil 9 podnikateľom pôsobiacim v oblasti dodávok a maloobchodného predaja produktov zo skupiny mlieko, maslo, smotana pokutu vo výške takmer 10 miliónov eur. Jeden z účastníkov konania sa urovnal, pričom pokuta mu bola znížená o 50 %.

Základom vyhodnocovania protisúťažného konania dotknutých podnikateľov bola v danom prípade najmä analýza zaistenej e-mailovej komunikácie. Úrad vykonal okrem

základnej analýzy e-mailovej komunikácie aj ďalšie doplnkové analýzy reálne uplatňovaných pultových cien.

Po preskúmaní všetkých relevantných skutočností úrad konštatoval, že uplatňovaním protisúťažného konania účastníkov dohody v oblasti nastavovania maloobchodných cien dochádzalo

- k znižovaniu neistoty pôsobenia účastníkov na trhu v danej oblasti, a tým k znižovaniu motivácie maloobchodných predajcov k intenzívnejšiemu konkurenčnému boju o konečného spotrebiteľa,
- k uplatňovaniu vyššej cenovej hladiny produktov pre konečného spotrebiteľa

v porovnaní so situáciou, ak by k posudzovanému konaniu medzi účastníkmi správneho konania nedochádzalo. Uvedené správanie v konečnom dôsledku znižovalo mieru tzv. intrabrand, teda vnútroznačkovej konkurencie v rámci predaja sledovaných produktov a mieru hospodárskej súťaže na maloobchodnom trhu v SR. Účastníci konania podali voči tomuto rozhodnutiu rozklad.

Späť vzatie návrhu na začatie správneho konania vo veci koncentrácii KOFOLA CS a WAD GROUP

Dňa 24. 6. 2016 úrad zastavil správne konanie vo veci nadobudnutia výlučnej kontroly podnikateľa Kofola CS, a.s., Česká republika nad podnikateľom WAD GROUP, a.s., Slovenská republika a prostredníctvom toho nepriamej spoločnej kontroly nad podnikateľom WATER HOLDING, a.s.

Spoločnosť Kofola CS v čase posudzovania koncentrácie vyrábala a/alebo distribuovala na Slovensko viaceré značky nealkoholických nápojov a sirupov, napríklad Rajec, Radenska, Jupi, Jupík, Kofola, Vinea, Rauch a ďalšie. Do portfólia podnikateľa WATER HOLDING v čase posudzovania koncentrácie patrili tiež viaceré značky nealkoholických nápojov a sirupov, napríklad Budiš, Zlatá Studňa, Fatra, Gemerka, Šofocola a ďalšie.

Úrad koncentráciu posudzoval z hľadiska horizontálnych prekryvov aktivít účastníkov koncentrácie, a to v prípade dodávok do maloobchodu („off trade“), ako aj do reštauračných a obdobných zariadení („on trade“), a to na jednotlivých tovarových relevantných trhoch, k definíciám ktorých dospel na základe rozsiahleho dokazovania. Úrad posudzoval predmetnú koncentráciu rovnako aj z hľadiska efektu portfólia dodávaných produktov. V niektorých oblastiach boli úradom identifikované súťažné problémy, spoločnosť Kofola nepredložila návrh podmienok a povinností na odstránenie predmetných súťažných obáv, avšak zobrala návrh na začatie konania o predmetnej koncentrácii späť, na základe čoho úrad toto konanie zastavil.

Vydanie súhlasu úradu s koncentráciou ORKLA a HAMÉ

Dňa 18. 2. 2016 bola schválená koncentrácia spočívajúca v získaní priamej výlučnej kontroly podnikateľa Orkla ASA, Nórsko nad podnikateľom Hamé, s.r.o., Česká republika.

Skupina Orkla bola v čase posudzovania koncentrácie dodávateľom značkových výrobkov a koncepčných riešení pre potravinársky sektor, odvetvie hromadného stravovania a pekárne. Obchod skupiny Orkla so značkovým spotrebiteľským tovarom v danom čase pozostával zo štyroch oblastí: potraviny, cukrovinky a občerstvenie, starostlivosť a prísady do jedla. Súčasťou podnikateľskej oblasti Orkla Potraviny na Slovensku bola v danom čase spoločnosť VITANA SLOVENSKO, s.r.o., Pezinok. Medzi hlavné kategórie výrobkov v rámci portfólia značky Vitana patrili v čase posudzovania koncentrácie dehydrované polievky, a to štandardné polievky, tatranské polievky, instantné polievky, dehydrované hotové jedlá, bujóny, minútky, korenia a zmesi korenia. Ďalšiu skupinu tvorili prílohy ako ryža, knedle a zemiakové výrobky. Svoje výrobky ponúkala hlavne pod značkou Vitana, na Slovensko tiež exkluzívne dodávala kečup značky Felix. Súčasťou podnikateľskej oblasti prísady do jedla v SR boli v danom čase spoločnosti Beluša Foods, s. r. o., Beluša a EKVIA, s.r.o., Nitra. Hlavným predmetom činnosti spoločnosti Beluša Foods, s. r. o., v čase posudzovania koncentrácie boli výroba rastlinných a živočíšnych olejov a tukov a výroba trvanlivých pekárenských výrobkov. Hlavnou činnosťou spoločnosti Ekvia, s.r.o., v čase posudzovania koncentrácie boli zásobovanie pekární, cukrární a iných potravinárskych výrobní na Slovensku (veľkoobchod) so surovinami a materiálmi pre potravinársku a cukrársku výrobu.

Skupina Hamé v čase posudzovania koncentrácie vyrábala trvanlivé a chladené potravinové produkty, ktoré ponúkala pod obchodnými značkami Hamé, Otma, Veselá Pastýřka, Znojmia, Hamánek, Seliko, Apetit, Vasco de Gama, Bapa a DOMA. Na Slovensku pôsobila prostredníctvom svojej dcérskej spoločnosti HAMÉ SLOVAKIA, spol. s r.o., Stupava a spoločnosti DOMA Prešov, s.r.o., Prešov, ktorá v čase posudzovania koncentrácie bola spracovateľom konzumných vajec spracovávaných na tekuté a sušené vajecné výrobky a výrobcom majonéz, majonézových omáčok, ochutených omáčok, tatárskych omáčok a dresingov.

V rámci produktov dodávaných účastníkmi koncentrácie boli identifikované viaceré produktové kategórie, ako napríklad konzervované mäsa a paštéty, studené omáčky (kečupy, dresingy, steakové omáčky, majonéza, horčica), konzervovaná zelenina a ovocie, dehydrované polotovary, dojčenská strava, čerstvé hotové jedlá, marmelády a pod.

Pri posudzovaní dopadov predmetnej koncentrácie na hospodársku súťaž sa úrad zamerlal na oblasti, v ktorých pôsobili obaja vyššie uvedení podnikatelia na území, ktoré zahŕňa územie Slovenskej republiky. Z hľadiska horizontálneho prekrytia úrad v prvom rade zistil, že v rámci určitých produktových skupín v čase posudzovania koncentrácie vyrábali Skupina Orkla a Skupina Hamé rovnaké typy produktov (napr. polievky, cestoviny s omáčkou a pod.), avšak Hamé sa zameriavala na dodávku týchto produktov len v podobe trvanlivých hotových jedál (možné konzumovať ihneď alebo po zohriatí bez varenia) a v prípade Orkla (Vitana) išlo o dehydrované jedlá, ktoré je potrebné tepelne upraviť. V prípade týchto produktov úrad uzavrel, že hotové jedlá (a ich subsegmenty ako hotové polievky, hotové cestoviny s omáčkou a pod.) a

dehydrované jedlá (v podobe napr. dehydrovaných polievok, kde je potrebné varenie, instantných polievok a ďalších dehydrovaných jedál) najmä vzhľadom na ich osobité charakteristiky, cenu a spôsob prípravy nepatria na rovnaký tovarový relevantný trh a v týchto oblastiach teda úrad neidentifikoval horizontálne prekrytie účastníkov koncentrácie.

Ďalej sa úrad zamerl na oblasti, v ktorých boli identifikované horizontálne prekrytia aktivít účastníkov koncentrácie a ktoré boli posudzované z pohľadu širších či užších alternatív vymedzenia tovarových trhov, priestorovo daných územím Slovenskej republiky, pričom išlo o segment „off trade“, t. j. dodávok do maloobchodných prevádzok. Úrad sa tak zamerl na posúdenie dopadov predmetnej koncentrácie hlavne v oblasti dodávok do maloobchodu v prípade segmentu studených omáčok (v členení tiež na kečupy, dresingy, steakové omáčky), dojčenskej stravy a tiež trvanlivých hotových jedál (len v rámci tekutých hotových omáčok), ako aj tekutých ochucovadiel.

Po vyhodnotení všetkých získaných podkladov a informácií dospel úrad k záveru, že posudzovaná koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, a to najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 19. 2. 2016.

Rok 2018

Uloženie takmer 10 miliónovej pokuty v oblasti dodávok a predaja skupiny mliečnych výrobkov značky Rajo

Rada úradu potvrdila prvostupňové rozhodnutie odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd č. 2016/KV/2/1/029 zo dňa 13. 6. 2016, ktorým úrad uložil pokuty podnikateľovi RAJO, a.s., Bratislava a jeho odberateľom, obchodným reťazcom CBA Slovakia, a.s., Lučenec, COOP Jednota Slovensko, spotrebiteľské družstvo, Bratislava, Diligentia R.C., s.r.o., Bratislava, Kaufland Slovenská republika, v.o.s., Bratislava, TERNO Group, k.s., Bratislava, BILLA, s.r.o., Bratislava, Retail Value Stores, a.s., Bratislava a TESCO STORES SR, a.s., Bratislava za to, že sa v čase od 28. 5. 2009 do 28. 2. 2014 dopustili protisúťažného správania vo forme vertikálnych dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž. Ich spoločným cieľom malo byť určenie cien pre ďalší predaj (tzv. RPM, resale price maintenance) v oblasti dodávok a predaja produktov značky Rajo v kategóriách mlieko, maslo, smotana pre koncových spotrebiteľov na území Slovenskej republiky.

Takéto dohody sú podľa § 4 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 30. 6. 2014 a podľa čl. 101 ods. 1 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie zakázané. Výšky pokút, ktoré prvostupňový orgán úradu uložil, všetkým účastníkom konania Rada úradu potvrdila. Jednotlivé pokuty boli stanovené podľa závažnosti porušenia, a to vo výške 5 % z relevantného obratu a tá bola následne pre násobená počtom rokov porušovania, teda jeden rok v prípade účastníka konania Diligentia R.C., s.r.o., a päť rokov v prípade ostatných účastníkov konania. V prípade spoločnosti BILLA, s.r.o., Bratislava bola

takto určená pokuta úradom znížená o 50 % na základe úspešného procesu urovnania.

Úrad tak uložil pokuty v celkovej výške približne 10 mil. eur. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 2. 5. 2018. Keďže voči tomto rozhodnutiu účastníci konania podali žalobu na súde, rozhodnutie úradu v tomto prípade nie je možné považovať za konečné.

Rok 2019

Prevzatie kontroly podnikateľa Mast-Jägermeister SE nad dvoma distribútormi nápojov

Úrad, odbor koncentrácií, dňa 25. 3. 2019 schválil koncentráciu, ktorá podľa oznámenia koncentrácie spočívala v nadobudnutí priamej výlučnej kontroly podnikateľom Mast-Jägermeister SE, Nemecko (ďalej len „MJSE“) nad podnikateľom REMY COINTREAU SLOVAKIA, s. r. o., (ďalej len „RCSK“) a nad podnikateľom REMY COINTREAU CZECH REPUBLIC, s.r.o., (ďalej len „RCCZ“).

Ekonomická skupina podnikateľa MJSE v čase posudzovania koncentrácie úradom bola výrobcom a predajcom alkoholických nápojov, najmä v kategórii horkých (bitter) nápojov. V danom čase okrem horkých alkoholických nápojov značky Jägermeister, ktoré boli umiestňované na trhy vo viac ako 130 krajinách sveta, mala vo svojom portfóliu aj likér značky Schlehenfeuer a gin značky Gin Sul. MJSE na území SR v danom čase pôsobil ako zahraničný dodávateľ len horkých alkoholických nápojov značky Jägermeister. Podnikatelia RCSK a RCCZ boli pred koncentráciou nepriamo výlučne kontrolovaní spoločnosťou Rémy Cointreau S.A., Francúzsko. Podnikatelia RCSK a RCCZ v čase posudzovania koncentrácie boli výhradne distribučnými spoločnosťami, ktoré distribuovali alkoholické nápoje materskej skupiny, ako aj alkoholické nápoje iných, nezávislých výrobcov. V malej miere distribuovali aj nealkoholické nápoje. V čase posudzovania koncentrácie RCSK vykonával svoju činnosť na území SR a okrem iného bol i výhradným distribútorom značky Jägermeister na území SR. RCCZ v danom čase pôsobil na území Česka.

Medzi aktivitami účastníkov koncentrácie v čase jej posudzovania úradom nedochádzalo na území SR k horizontálnemu prekrytiu, avšak medzi nimi na území SR existoval vertikálny vzťah, keďže RCSK pôsobil ako výhradný distribútor nápojov značky Jägermeister na území SR. Vychádzajúc z informácií predložených úradu, tento vertikálny vzťah nevzbudzoval sťažné obavy, pričom úrad vzal do úvahy okrem iného aj portfólio distribuovaných značiek nadobúdanou spoločnosťou, existenciu ďalších nezávislých distribútorov, ako aj skutočnosť, že už pred koncentráciou bola značka Jägermeister distribuovaná exkluzívne nadobúdanou spoločnosťou.

Po vyhodnotení podkladov a informácií získaných v priebehu správneho konania úrad dospel k záveru, že predmetná koncentrácia je v súlade s § 12 ods. 1 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, keďže značne nenaruší účinnú

hospodársku súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. 3. 2019.

Rok 2021

V nadväznosti na viaceré aktivity úradu vo vzťahu k derogácii vybraných súťažných pravidiel najmä v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby, a to primárne v súvislosti s úpravami nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami v sledovanom období, úrad opakovane v sledovanom období inicioval spoločný postup s Ministerstvom pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Rovnako tomu bolo aj v roku 2021, kedy úrad ministerstvo upozornil, že prijatie niektorých avizovaných legislatívnych zmien a uvoľnenie súťažných pravidiel vo vzťahu k aplikácii článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môže spôsobiť v budúcnosti deformácie na príslušných trhoch v jednotlivých členských štátoch EÚ, ale aj v rámci spoločného európskeho trhu a zároveň viesť k zvýšeniu cien vybraných produktov pre konečných spotrebiteľov.

Odpadové hospodárstvo

V sledovanom období sa úrad venoval v rámci výkonu svojich kompetencií oblasti odpadov. Úrad, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, riešil viaceré podnety a uskutočňoval prešetrovania v tejto oblasti, ktorých výsledkom bolo správne konanie, alebo advokačné aktivity v prípade identifikácie problémov na príslušných trhoch. Úrad sa tiež pravidelne vyjadroval v rámci medzirezortného pripomienkového konania k legislatíve upravujúcej túto oblasť.

Rok 2011

Prešetrovanie v oblasti zberu a uskladnenia komunálneho odpadu

V apríli úrad ukončil prešetrovanie konania spoločnosti Megawaste Slovakia, s. r. o., (ďalej len „Megawaste“) pre podozrenie z porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Podľa podnetu sa spoločnosť Megawaste usilovala vytlačiť svojho konkurenta, spoločnosť Chudovský, a. s., z trhu, keď odmietla uskladniť komunálny odpad vyzbieraný spoločnosťou Chudovský na skládke komunálneho odpadu Sverepec.

Podnet uvádzal, že spoločnosť Megawaste, majiteľ skládky, chcela odpad vyprodukovaný obcami – zmluvnými partnermi spoločnosti Chudovský ukladať na skládke pod podmienkou, že ho nebude vozit' spoločnosť Chudovský, ale Megawaste. Toto správanie bolo podľa podnetu zneužívaním dominantného postavenia spoločnosťou Megawaste.

Úrad vykonal prešetrovanie na trhu, posúdil správanie spoločnosti Megawaste a dospel k záveru, že táto spoločnosť v danom čase nemala na dotknutom trhu dominantné postavenie, preto ani nemohlo dôjsť k zneužitiu dominantného postavenia. Z tohto dôvodu úrad prešetrovanie ukončil.

Prešetrovanie v oblasti zberu elektroodpadu

Úrad ukončil prešetrovanie možného porušenia pravidiel hospodárskej súťaže pri zbere elektroodpadu. V marci 2011 Ministerstvo životného prostredia SR na žiadosť krajských a obvodných úradov životného prostredia nesúhlasilo so zberom elektroodpadu v priestoroch úradov, verejných inštitúcií a školských zariadení. Podľa § 39 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže orgány štátnej správy, územnej samosprávy a záujmovej samosprávy nesmú zvyhodňovať určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzovať súťaž.

Úrad prešetroval, či uvedeným konaním mohlo dochádzať k zvyhodňovaniu niektorých podnikateľov. Dospel k záveru, že stanovisko Ministerstva životného prostredia SR nezvýhodnilo určitého podnikateľa ani nesmerovalo voči konkrétnemu podnikateľovi, ale týkalo sa zberu elektroodpadu v priestoroch úradov, verejných inštitúcií a školských zariadení a smerovalo voči všetkým podnikateľom, ktorí by mohli mať záujem o túto formu zberu elektroodpadu.

Ministerstvo životného prostredia SR iniciovalo zjednodušenie zberu elektroodpadu vytvorením štandardných podmienok pre zber drobných elektrospotrebičov a mobilných telefónov v priestoroch škôl, nemocníc, obecných úradov či zoologických záhrad. Podobný systém zberu fungoval napr. aj v Českej republike, kde sa doňho zapojilo 1600 školských zariadení. Úrad podporil možnosť zberu elektroodpadu týmto spôsobom a dospel k záveru, že nie je dôvod na konanie v danej veci podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže, preto prešetrovanie ukončil. Úrad teda neidentifikoval porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže, avšak identifikoval problematické oblasti trhu, preto v rámci súťažnej advokácie na tieto obmedzenia zaslal list Ministerstvu životného prostredia SR podporujúci nové spôsoby zberu drobného elektroodpadu.

Prezentácia prípadu zneužitia dominantného postavenia spoločnosťou ENVI-PAK

Úrad v uvedenom roku uskutočnil aj **prezentáciu prípadu zneužívania dominantného postavenia spoločnosťou ENVI-PAK, a. s., ako aj príspevku na tému Právny rámec a presadzovanie súťaže na zasadnutí pracovnej skupiny ECN pre životné prostredie** v Bruseli.

Nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia o dohode obmedzujúcej súťaž v oblasti zberu odpadov z obalov

Dňa 8. 11. 2011 nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie úradu vo veci dohody obmedzujúcej súťaž uzatvorenej medzi oprávnenou organizáciou NATUR-PACK, a.s., a 14 zberovými spoločnosťami prijatím záväzkov navrhnutých účastníkmi konania. Úrad zistil, že spoločnosť NATUR-PACK, a. s., ako oprávnená organizácia uzatvorila v priebehu rokov 2006 – 2008 so 14 zberovými spoločnosťami zmluvy o zbere

odpadov z obalov na účel plnenia povinností zberu, zhodnocovania, resp. recyklácie odpadov z obalov pre povinné osoby. Zmluvy obsahovali záväzok exkluzivity, ktorým sa zberové spoločnosti zaväzovali poskytovať svoje služby výhradne pre systém NATURPACK a neuzatvárať zmluvy aj s inými oprávnenými organizáciami pôsobiacimi na trhu SR. Úrad prijal záväzky navrhnuté účastníkmi konania, ktoré spočívali v odstránení ustanovenia zaväzujúceho zberové spoločnosti na dodávanie odpadov z obalov výlučne pre „systém NATURPACK“.

Rok 2012

Šetrenie v oblasti zberu komunálneho odpadu

V júni 2012 úrad ukončil prešetrenie správania spoločnosti Brantner Lučenec, s. r. o., ktorá sa údajne mala snažiť vytlačiť konkurenčnú spoločnosť Mepos z trhu. Obe spoločnosti v čase prešetrovania zabezpečovali činnosti v oblasti nakladania s komunálnym odpadom. Podľa podnetu spoločnosť Brantner Lučenec ako prevádzkovateľ skládky Opatová-Čurgov, na ktorú zväžala odpad aj spoločnosť Mepos, mala stanoviť pre spoločnosť Brantner Gemer výhodnejšie ceny za likvidáciu tuhého komunálneho odpadu. Tým mala znevýhodňovať iných podnikateľov, medzi ktorých patrila aj spoločnosť Mepos. Takéto konanie spoločnosti Brantner Lučenec mohlo byť porušením pravidiel hospodárskej súťaže formou zneužívania dominantného postavenia.

Na to, aby úrad rozhodol, či v konkrétnom prípade došlo k zneužitiu dominantného postavenia a k porušeniu zákona, musel vykonať dôkladné šetrenie a zvážiť všetky okolnosti (napr. definícia trhu a dominancie, negatívny dopad na spotrebiteľský prospech, existencia objektívnych príčin konania dominantna, atď.), keďže nie každé konanie podnikateľa v dominantnom respektíve monopolnom postavení je možné automaticky považovať za porušenie zákona. V prvom rade úrad vymedzil relevantný trh, čím identifikoval všetky súťažné tlaky, ktorým podnikateľ čelí, ako aj konkurentov schopných ovplyvňovať jeho správanie. Za potenciálny tovarový relevantný trh v tomto prípade úrad považoval trh skládkovania komunálneho odpadu. Skládkovanie je dlhodobo prevládajúcim a zároveň dostupným spôsobom likvidácie komunálneho odpadu na Slovensku, ktorým sa v čase prešetrovania zneškodňovalo okolo 80 % komunálneho odpadu.

Pri definovaní priestorového relevantného trhu úrad stanovil spádovú oblasť pre skládku komunálneho odpadu, pri ktorej je ešte výhodné zväžať odpad na skládku. Ekonomicky rentabilnou sa ukázala zvozová vzdialenosť do 50 km. Úrad zistil, že na relevantnom trhu, v tomto prípade v okruhu 50 km, sa okrem skládky Opatová-Čurgov nachádzalo ďalších 5 skládok komunálneho odpadu a všetky mali voľné kapacity na zneškodnenie dodatočného odpadu a vytvárali konkurenčný tlak na skládku Opatová-Čurgov. Skládky boli otvorené pre všetkých záujemcov a služby poskytovali za porovnateľnú, niekedy aj vyššiu cenu než skládka Opatová-Čurgov.

Z prešetrovania nevyplýval záver, že by spoločnosť Brantner Lučenec (skládka Opatová-Čurgov) mala dominantné postavenie na trhu, čo je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho postupu úradu v tejto veci. Úrad nevidel dôvod na pokračovanie v prešetrovaní a/alebo otvorenie správneho konania. Preto úrad prešetrovanie na trhu ukončil.

Uplatnenie pripomienok k návrhu zákona o odpadoch

Zásadná konkrétna vecná pripomienka úradu k návrhu zákona o odpadoch, ktorý predkladalo Ministerstvo životného prostredia SR, smerovala k vypusteniu ustanovenia, ktoré výrobcovi elektrozariadení ukladalo povinnosť odovzdať elektroodpad do autorizovaného zariadenia na spracovanie elektroodpadu. Keďže autorizáciu by mohlo MŽP SR udeliť len spoločnostiam pôsobiacim na území SR, výrobca by nemohol odovzdať elektroodpad spracovateľovi v zahraničí.

Rok 2013

Prezentácia pozície úradu v danej oblasti

Zástupcovia úradu sa zúčastnili na **kongrese Deň odpadového hospodárstva 2013**, kde prezentovali pozíciu úradu k špecifikám odpadového hospodárstva z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže a zároveň boli definované možné súťažné riziká v podobe deformácie konkurenčného prostredia a vytvárania koncentrovaných trhov.

V uvedenom roku sa úrad zapojil aj do **diskusie OECD venovanej nakladaniu s komunálnym odpadom**.

Prešetrovanie na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení

V roku 2013 odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd ukončil prešetrovanie na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení, ktoré sa začalo v roku 2012 na základe podnetu jedného z kolektívnych systémov. Podľa tohto subjektu si spoločnosť, ktorá spracúvala elektroodpad z chladiacich a mraziacich zariadení, účtovala za svoje služby neprimerane vysoké ceny.

Zákonom o odpadoch sa ustanovilo, že elektroodpad z chladiacich a mraziacich zariadení (teda staré chladničky a mrazničky) sa musí spracovať zákonom určeným spôsobom a spoločnosťou autorizovanou na jeho spracovanie. V Slovenskej republike v čase prešetrovania bola najväčším spracovateľom elektroodpadu z chladiacich a mraziacich zariadení spoločnosť, voči ktorej smeroval podnet. V danom čase zber a spracovanie elektroodpadu zväčša organizovali a zabezpečovali tzv. kolektívne organizácie, avšak konečné náklady za spracovanie znášali výrobcovia a predajcovia zariadení, ktorí ju premietali do konečnej ceny chladničiek a mrazničiek, ktorú platil spotrebiteľ pri ich nákupe.

Úrad podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže prešetroval, či správanie daného spracovateľa elektroodpadu z chladiacich

a mraziacich zariadení predstavovalo porušenie zákona. Dotknutý spracovateľ bol významným slovenským spracovateľom elektroodpadu z chladiacich a mraziacich zariadení. Jeho silné postavenie na trhu bolo umocnené tým, že od roku 2006 do konca roka 2012 existovala legislatívna bariéra výrazne znižujúca konkurenčný tlak zo strany zahraničných spracovateľov, konkrétne podľa zákona o odpadoch nebezpečný odpad vzniknutý v SR sa musel prednostne zhodnotiť v SR, teda ho nebolo možné vyvážať. Medzi nebezpečný odpad patria aj staré chladničky a mrazničky. Predmetná právna úprava, voči ktorej úrad niekoľkokrát vystupoval prostredníctvom medzirezortného pripomienkového konania k návrhu zákona o odpadoch, ako aj oficiálne oslovením Ministerstva životného prostredia SR s návrhom na zmenu zákona o odpadoch, významne posilňovala pozíciu daného spracovateľa na trhu.

Pri posudzovaní praktiky, teda skutočnosti, či ceny boli neprimerane vysoké, sa úrad zaoberal hlavne výškou ceny účtovanou za spracovanie elektroodpadu z chladiacich a mraziacich zariadení, pričom sa zamerlal najmä na porovnanie ceny s nákladmi a porovnanie cien v SR a zahraničí.

Hoci skutočnosti zistené v rámci prešetrovania do určitej miery indikovali možné súťažné problémy, samotné prešetrovanie úradu a novela zákona o odpadoch, ktorá od 1. 1. 2013 zrušila zákaz vývozu nebezpečného odpadu, priniesli také významné zmeny na trhu spracovania chladiacich a mraziacich zariadení, že úrad nemal za potrebné uložiť sankcie. Aj vďaka aktivitám úradu sa problém na trhu vyriešil systémovo, vytvorením konkurenčnejšieho prostredia, čo je pre trh prijateľnejšie a efektívnejšie ako zavádzanie regulácie správania.

Vydanie rozsudku NS SR potvrdzujúceho rozhodnutie úradu o pokute pre ENVI-PAK

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil správnosť rozhodnutia úradu v prípade konania spoločnosti ENVI-PAK, keď zamietol žalobu tejto spoločnosti voči úradu na Krajskom súde v Bratislave. Úrad v roku 2009 pokutoval ENVI-PAK sumou 18 394 eur za zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky Zelený bod (ďalej aj ako „ZB“) na území SR. Posudzované správanie predstavovalo porušenie slovenského zákona (§ 8 zákona č. 136/2001 Z. z.) aj európskeho práva (článok 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie). ENVI-PAK bol v posudzovanom období výlučným držiteľom licencie na používanie registrovanej ochrannej známky ZB na území Slovenskej republiky. Na jej základe bol oprávnený udeľovať individuálne licencie (sublicencie) tretím stranám, t. j. výrobcom, distribútorom obalov a balených tovarov, dodávateľom a dovozcom na používanie ochrannej známky ZB v SR a na právo uviesť na slovenský trh tovar zabalený v obale, na ktorom sa ZB nachádza (licenční klienti). Každý importér, resp. iná povinná osoba uvádzajúca na slovenský trh obaly, na ktorých už ZB bol umiestnený, musela uzatvoriť zmluvu s ENVI-PAK. Pre povinné osoby neexistovala žiadna alternatíva na získanie ochrannej známky ako zmluva s ENVI-PAK.

ENVI-PAK súčasne pôsobil na trhu poskytovania služieb oprávnených organizácií, t. j. zabezpečoval zber, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov pre povinné osoby (servisní klienti), kde bol vystavený konkurenčnému tlaku ďalších oprávnených organizácií. Na predmetnom trhu sa zároveň prejavovali dopady zneužívania dominantného postavenia ENVI-PAK.

ENVI-PAK nastavil systém platieb za ZB takým spôsobom, že jeho servisní klienti, teda tí, ktorí využívali služby zabezpečenia zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov, mali možnosť používať ZB zadarmo, pričom licenční klienti, teda tí, ktorí mali záujem len o používanie ochrannej známky, platili za samotnú licenciu poplatok. Výsledná cena, ktorú platil podnikateľ žiadajúci len o licenciu bola vždy vyššia, než ktorú by získal, ak by bol servisným klientom ENVI-PAK. Pre povinné osoby používajúce ZB **nebolo** preto ekonomicky **racionálne zostať, resp. stať sa servisným klientom inej konkurenčnej oprávnenej organizácie**. ENVI-PAK teda zneužíval svoje dominantné postavenie na trhu poskytovania súhlasu s použitím ochrannej známky ZB prostredníctvom individuálnych licencií tak, že v skutočnosti nepriamo nútil povinné osoby používajúce ZB využívať aj jeho služby na trhu zabezpečovania zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov, čo viedlo k obmedzeniu expanzie konkurentov na tomto trhu.

V tomto súdnom konaní Európska komisia predložila svoje stanovisko k prípadu, ktoré sa zhodovalo so závermi úradu, ktoré predložil Najvyššiemu súdu vo svojom odvolaní.

Uplatnenie pripomienok úradu k legislatívnemu zámeru zákona o odpadoch

Viacero konkrétnych odporúčacích pripomienok uplatnil úrad k legislatívnemu zámeru zákona o odpadoch predkladanému Ministerstvom životného prostredia SR. Úrad navrhoval spresniť podmienky vývozu odpadu mimo územia SR, ako aj postup registrácie výrobcov batérií a akumulátorov. Takisto požiadavka minimálne 100 zakladateľov kolektívnej organizácie podľa úradu obmedzovala maximálny počet kolektívnych organizácií na trhu a pôsobila ako bariéra vstupu na trh a rozvoja konkurencie v oblasti kolektívnych organizácií.

Rok 2014

Predloženie pripomienok k návrhu zákona o odpadoch

K návrhu zákona o odpadoch predložil úrad viacero zásadných, ako aj konkrétnych vecných odporúčacích pripomienok. Zásadné pripomienky sa týkali primárne potenciálneho zvyšovania bariér vstupu na trh.

Návrh zákona v jednom z ustanovení upravoval aj podmienky pre systémy združeného nakladania s odpadom, ktoré musia byť dodržiavané počas celej doby fungovania systému. Po prvýkrát bolo potrebné preukázať splnenie týchto podmienok už pri žiadosti o udelenie autorizácie, čo vytváralo vysokú bariéru vstupu na trh, pretože niektoré povinnosti sa javili ako veľmi ťažko splniteľné. Podľa názoru úradu, autorizácia musí byť udelená každému, kto splní podmienky stanovené zákonom. Systém by mal byť maximálne možné otvorený, a to najmä s ohľadom na nastavenie toku prúdu

odpadu cez organizáciu zodpovednosti výrobcov (ďalej aj ako „OZV“), ktorá jediná určuje aj subjekty, ktoré budú pôsobiť na naviazujúcich trhoch. Z toho dôvodu je nevyhnutné, aby existovala na úrovni OZV súťaž. Podmienky na udelenie autorizácie však vytvárali vysoké administratívne prekážky vstupu na trh, a tento systém uzatvárali, najmä pre novovznikajúce OZV. Navyše, Ministerstvo životného prostredia SR malo možnosť zrušiť autorizáciu OZV v prípade, ak si táto neplní povinnosti podľa zákona. Podľa návrhu zákona žiadateľ o autorizáciu mal byť povinný preukázať splnenie takých podmienok, ktoré vie v podstate preukázať len už fungujúca OZV. Z uvedených dôvodov úrad vyjadril potrebu znížiť administratívne prekážky na vstup, teda na udelenie autorizácie.

Rovnako, ako v prípade podmienok na udelenie autorizácie pre OZV, v prípade individuálneho plnenia v danom čase existovali vysoké bariéry vstupu na trh, pretože niektoré podmienky už momentom žiadosti o udelenie autorizácie na individuálne plnenie boli ťažko splniteľné.

Zásadnú pripomienku formuloval úrad aj k podávaniu žiadosti o udelenie autorizácie OZV, kde požadoval zosúladiť ustanovenie upravujúce termín podania žiadosti so zámerom uvedeným v dôvodovej správe. Navrhované znenie predpokladalo podanie žiadosti o udelenie autorizácie OZV najneskôr do dvoch mesiacov od účinnosti zákona, čo de facto po 2 mesiacoch od účinnosti zákona uzatváralo trh a znemožňovalo vznik a vstup nových OZV.

Úrad takisto v rámci pripomienok uviedol, že pokladal za nevyhnutné, aby bola zabezpečená dostatočne efektívna kontrola OZV, lebo OZV majú silné postavenie a v podstate budú rozhodovať o tom, kto bude pôsobiť na naviazujúcich trhoch. Z tohto dôvodu by mal existovať efektívny kontrolný mechanizmus, nie však v podobe neodôvodnených administratívnych prekážok pre vstup na trh OZV. Vstup na trh OZV musí byť otvorený a podmienky na udelenie autorizácie nastavené tak, aby ich reálne novo vstupujúca OZV vedela splniť v takom časovom horizonte, aby pre ňu bolo ekonomicky vhodné vstúpiť na trh a mohla na tomto trhu súťažiť.

V rámci svojich pripomienok poukázal úrad tiež na nastavenie spolupráce pri zbere odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s odpadmi z obalov prostredníctvom obcí. Nastavenie systému tak, že jedna obec môže mať zmluvu len s jednou OZV môže obmedziť hospodársku súťaž, keďže zmluva s obcou zabezpečuje prístup k odpadu. Ak nie je možné iným spôsobom zabezpečiť, aby sa sledoval tok odpadu, resp. aby sa z obce vyzbieral všetok odpad, ako tým, že bude mať obec zmluvu len s jednou OZV, je potrebné, aby bol prístup k obciam otvorený, tzn. aby mohli OZV o tieto obce súťažiť a rovnako, aby novovznikajúca OZV mohla vstúpiť na trh.

Úrad upozornil aj na to, aby sa vznikom koordinačného centra OZV nevytvorila platforma na vymieňanie citlivých informácií medzi individuálne plniacimi výrobcami

zhodnej komodity, keďže podstatou efektívneho fungovania tohto systému je práve súťaž medzi týmito subjektmi.

Ďalšie pripomienky sa týkali zverejňovania objemu informácií na webovom sídle OZV, nastavenia podmienok systému individuálneho plnenia vybraných povinností, výšky finančnej zábezpeky OZV a výrobcov, možnosti vypovedania zmluvy uzatvorenej medzi obcou a oprávnenou organizáciou/kolektívnou organizáciou a viacerých nesúládov medzi návrhom zákona a k nemu príslušnou dôvodovou správou.

Rok 2017

Vznesenie pripomienok k návrhu zákona o odpadoch

Pripomienky úradu k návrhu zákona o odpadoch úrad vzniesol v rámci medzirezortného pripomienkového konania aj v tomto roku. K novele si úrad uplatňoval okrem odporúčacích pripomienok aj niekoľko nasledujúcich zásadných pripomienok:

- Úrad navrhoval do novely doplniť povinnosť koordinačných centier nielen uzatvoriť zmluvu v určitej lehote, ale aj povinnosť koordinačného centra stanoviť, v akej lehote musí mať pripravené/schválené návrhy týchto zmlúv. V bode 44 zároveň navrhoval nahradiť termín „bezodkladne“ konkrétnou lehotou, napr. 10 dní. Z praktických skúseností úradu vyplývalo, že koordinačné centrá v niektorých prípadoch (najmä ak sú ovládané najsilnejšou organizáciou zodpovednosti výrobcov na trhu) nemusia mať záujem vychádzať v ústrety ostatným organizáciám zodpovednosti výrobcov, napr. aj uzatvorením zmluvy. Problémom však nie je len samotné neuzatvorenie zmluvy, ale aj to, že zmluva, resp. jej návrh nie je k dispozícii, lebo v stanovách koordinačných centier sú stanovené rôzne schvaľovacie procesy týchto zmlúv, ktoré môžu trvať dlhú dobu, navyše za ich schválenie musí hlasovať vysoká väčšina členov.
- Úrad navrhoval vypustiť podmienku vyplývajúcu zo záveru ustanovenia, a to tú, že výrobcovia vyhradených výrobkov, ktorí plnia vyhradené povinnosti individuálne, musia byť členmi koordinačného centra, aby im boli ponúknuté presahujúce množstvá. Úrad zároveň podotkol, že odôvodnenie rozdielneho prístupu k „ne-členom“ koordinačného centra (ďalej len „KC“) nie je v dôvodovej správe obsiahnuté.
- Úrad predniesol návrhy v oblasti obalov:

Povinnosť OZV pre obaly preukazovať vytvorenie, financovanie, prevádzkovanie a udržiavanie funkčného systému združeného nakladania s vyhradeným prúdom odpadov sa navrhovalo zmeniť tak, že OZV musí preukázať, že súhrnný počet obyvateľov v zmluvných obciach zodpovedá jej trhovému podielu. Trhový podiel, ktorý sa počíta na základe množstiev obalov uvedených na trh, však nemá priamu súvislosť s počtom obyvateľov, lebo v každej obci je iný potenciál vzniku odpadov. Podľa úradu tak budú nastávať situácie, kedy napriek splneniu podmienky zazmluvnenia obcí, v ktorých počet

obyvateľov bude zodpovedať trhovému podielu, množstvá vyzbieraných odpadov nebudú zodpovedať trhovému podielu. To môže následne spôsobovať problémy s plnením podmienky uvedenej v § 54 ods. 1 písm. e) návrhu zákona.

Úrad upozornil na to, že vzhľadom na existujúcu situáciu na trhu (ak OZV už majú uzatvorené zmluvy s obcami) aj na zrušenie inštitútu presahujúcich množstiev uvedená zmena znemožňuje vstup nových OZV na trh alebo expanziu existujúcich, keďže neexistuje mechanizmus, ktorý by OZV, ktoré majú zazmluvnených viac obyvateľov (t. j. obcí) ako zodpovedá ich trhovému podielu, motivoval k „prepusteniu“ týchto obcí ostatným OZV.

Úrad uviedol aj pripomienku, že zo znenia nového ustanovenia § 28 ods. 5 písm. f) návrhu zákona jednoznačne nevyplýva, že OZV musia mať súhrnný počet obyvateľov v zmluvných obciach presne taký, aký zodpovedá ich trhovému podielu a že ich nemôžu mať viac. Navyše, nie je to technicky možné, keďže pri systéme jedna obec - jedna zmluva nastáva situácia, kedy zazmluvnením jedného mesta môže % zazmluvneného počtu obyvateľov rásť skokovo o 1 % - 3 %. Uvedený systém môže mať negatívny dopad na súťaž medzi OZV – podporuje, resp. udržiava už existujúcu vysokú koncentráciu na trhu a znemožňuje vstup nových hráčov alebo expanziu už existujúcich.

Úrad uviedol, že v predkladanom texte chýbajú podstatné skutočnosti, ako bude nový systém fungovať. Pretože podľa úradu je novela nejednoznačná a umožňuje rozdielny výklad, navrhoval jasnejšie nastavenie pravidiel pre systém nakladania s odpadmi z obalov. Navyše, pre komplikovanosť celého systému pokladal za potrebné, aby § 28 ods. 5 písm. f) návrhu zákona bol podrobnejšie vysvetlený v dôvodovej správe a rovnako, aby v dôvodovej správe bolo vysvetlené aj fungovanie celého systému nakladania s odpadmi z obalov.

Alternatívne, pokiaľ by nebolo možné jasne a jednoznačne touto novelou nastaviť nový systém fungovania v oblasti obalov, navrhoval zatiaľ ponechať v platnosti aktuálny systém tak, ako je to plánované v oblasti elektrozariadení a batérií a akumulátorov, teda aj s povinnosťou poskytnutia presahujúceho množstva trhu.

- Úrad poukázal na to, že v zákone je riešený len proces založenia KC, ale nie prístup ostatných OZV (buď OZV, ktoré sa z nejakého dôvodu na založení nepodieľali alebo novovzniknutých OZV) ku členstvu v KC. Ten si KC stanovujú individuálne v stanovách, pričom podmienky môžu byť nastavené aj tak, že nového člena bude možné ľahko odmietnuť. Byť v KC môže na základe uvedeného predstavovať pre OZV určité konkurenčné výhody (napr. aj kvôli prístupu k informáciám a údajom) a OZV združené v KC môžu blokovat konkurentov, aby sa stali členmi KC. Úrad preto navrhoval podrobne upraviť aj podmienky prístupu ďalších OZV za členov centra, aby prístup bol viazaný na objektívne podmienky.

- Úrad tiež navrhoval podrobnejšie a jasnejšie upraviť tvorbu, organizáciu a fungovanie KC, a to tak, aby jednotlivé OZV disponovali čo najmenej informáciami o ostatných OZV a zároveň sa zamedzilo výmene informácií prostredníctvom KC (napr. tak, že KC je samostatná právnická osoba, ktorej zamestnancom a ani štatutárom nemôže byť akýkoľvek zamestnanec alebo štatutár existujúcej OZV, atď.), a tým aj skresľovaniu súťažného prostredia. Existuje riziko, že pôsobenie KC tak, ako je to nastavené v súčasnosti, môže viesť ku koordinácii súťažného správania so všetkými následkami s tým spojenými – zvýšenie cien, zníženie kvality, zníženie inovácií.
- Úrad namietal, že ustanovenie zákona vytvára možnosť, že povinnosti obchodných reťazcov (ďalej len „OR“) by pri výrobkoch týchto OR (tzv. private značky, resp. PZ) plnili výrobcovia, ktorí tieto výrobky vyrábajú pre OR. PZ sú na trh uvádzané pod značkou konkrétneho OR, cenotvorba je určovaná OR a aj akákoľvek obchodná politika týkajúca sa PZ je určovaná OR. Slovenskí výrobcovia vyrábajú tieto produkty s nižšou maržou, niekedy výrazne nižšou, než pri značkových produktoch, čo je dané jednak trhovou silou OR a jednak konkurenciou zahraničných výrobcov. Hoci uvedené ustanovenie pripúšťalo takúto „možnosť“ a nevylučovalo odplatu zo strany OR v prospech výrobcov, v kontexte tohto trhu bolo pravdepodobné, že bude znamenať zvýšenie nákladov pre slovenských výrobcov a obmedzenie ich konkurencieschopnosti voči zahraničným výrobcom, čím môže dôjsť k ovplyvňovaniu súťaže vo vzťahu k trhu v SR. Okrem vyššie uvedeného bolo z pohľadu úradu potrebné uviesť, že na trhu sú okrem PZ umiestňované aj tzv. značkové produkty výrobcov, ktorí zároveň vyrábajú aj PZ pre OR. Nie je zrejmé, z akého dôvodu by v tomto prípade mala existovať možnosť odlišnej úpravy povinností oproti týmto značkovým výrobkom a prečo by v prípade značkových výrobkov plnil povinnosti výrobca a v prípade PZ takisto „výrobca“, ak zákon jasne stanovuje, že za výrobcu sa v prípade PZ považuje OR. Dôvodová správa k tomuto bodu sa v druhej polovici javila nezrozumiteľná. Tiež poznamenal, že z hľadiska objemu je v niektorých typoch produktov (napr. mlieko) a v niektorých OR objem PZ zásadne/niekoľko násobne väčší než objem značkových výrobkov, čo znamená, že náklady výrobcov (pozrite odsek vyššie) by mohli stúpnuť výrazne. Na základe uvedeného navrhoval toto ustanovenie vypustiť.
- Úrad navrhoval, aby v záujme podpory konkurencie medzi OZV bol obciam a výrobcom umožnený prechod k inej OZV kedykoľvek, nielen ku koncu roka. V čase zaslania pripomienky úradu bolo pre novú OZV mimoriadne ťažké získať akúkoľvek obec (čo sťažuje nielen vstup novej OZV na trh, ale vzhľadom na medializované informácie aj zotrvanie na trhu veľkého počtu už existujúcich OZV). Uvedené sa javilo ako potrebné aj z dôvodu, že pokiaľ by ministerstvo využilo svoju právomoc a pri autorizácii by motivovalo OZV „prepustiť“ prebytočné obce/obyvateľov, bolo by žiadúce, aby tento transfer prebehol čo najskôr.
- Úrad tiež upozornil na to, že v čase predloženia pripomienky bolo v oblasti obalov aktívnych niekoľko tisíc podnikateľov, pričom dve zďaleka najväčšie

OZV v oblasti obalov boli založené približne 10 subjektmi, čo predstavovalo mizivé percento/promile z trhu. Kvôli tomu úrad navrhoval zvážiť, či v záujme podpory kontroly a transparentnosti by, okrem v tejto novele už navrhnutých mechanizmov kontroly, nebolo vhodné zákonom „otvoriť“ už existujúce OZV a umožniť akýmkoľvek ďalším výrobcom stať sa ďalším zakladateľom OZV (t. j. napr. vždy ku koncu roka by sa „zakladateľmi“ OZV mohli stať všetci výrobcovia, ktorí v danom roku o to prejavili záujem do určitého dátumu).

- Úrad navrhol zvážiť, či by v záujme podpory kontroly a transparentnosti, okrem v tejto novele už navrhnutých mechanizmov kontroly, nebolo vhodné zákonom „otvoriť“ už existujúce OZV a umožniť akýmkoľvek ďalším výrobcom stať sa ďalším zakladateľom OZV (t. j. napr. vždy ku koncu roka by sa mohli stať „zakladateľmi“ OZV všetci výrobcovia, ktorí v danom roku o to prejavili záujem do určitého dátumu). V čase predloženia pripomienky bolo v oblasti obalov aktívnych niekoľko tisíc podnikateľov, pričom dve zďaleka najväčšie OZV v oblasti obalov boli založené približne 10 subjektmi, čo predstavovalo mizivé percento/promile z trhu.

Úrad tiež vzniesol k návrhu zákon viaceré odporúčacie pripomienky

- k uloženým povinnostiam organizáciám zodpovednosti výrobcov,
- k povinnostiam obcí a výrobcov zabezpečovať plnenie cieľov zberu,
- k pravidlám v oblasti vývozu odpadu,
- k zverejňovaniu údajov potrebných pre výpočet trhového a zberového podielu na webovom sídle ministerstva,
- k inštitútu tretej osoby pri akumulátoroch a batériách,
- ohľadom zavedenia sankcie za neumožnenie výkonu dozoru podľa § 112 návrhu,
- k spôsobu úpravy povinnosti poskytovať ministerstvu informácie a umožniť výkon dozoru a oprávnenia ministerstva vyžadovať si informácie.

Rok 2018

Uplatnenie pripomienok k návrhu zákona o odpadoch

Úrad v tomto roku vzniesol viaceré konkrétne vecné zásadné pripomienky

- **k zrušeniu presahujúcich množstiev a povinnosti ponúknuť ich koordinačnému centru**

Pre obaly a neobalové výrobky sa rušil inštitút presahujúcich množstiev. Podľa dôvodovej správy sa tento inštitút javil ako nadbytočný a vytváral sa ním priestor na špekulatívne konanie OZV pre obaly a neobalové výrobky.

Podľa návrhu zákona výrobca má zákonnú povinnosť zabezpečiť odobratie celého množstva oddelene vyzbieranej zložky komunálneho odpadu z obce, v ktorej zodpovedá za vyhradený prúd odpadu.

Navrhovaný systém vytvára nerovnaké podmienky pre pôsobenie OZV. OZV bude musieť mať zmluvy s takým počtom obcí, aby súhrnný počet obyvateľov v zmluvných obciach zodpovedal trhovému podielu OZV pre obaly. V každej obci je ale iný potenciál tvorby odpadu, iná úroveň triedenia a rozdielne náklady pre triedený zber – a s týmito veličinami počet obyvateľov nesúvisí. Bez existencie a možnosti určitého klíringového, resp. prerozdeľovacieho mechanizmu budú mať jednotlivé OZV nerovnaké východiskové podmienky, pričom navrhovaná úprava zvyhodňuje najmä väčšie OZV s veľkým množstvom zazmluvnených obcí, ktoré si budú vedieť vyberať obce s nižšími nákladmi, väčšou úrovňou triedeného zberu a pod., čím bude dochádzať k ďalšiemu zhoršovaniu konkurenčného prostredia – odchodu menších OZV z trhu a úplne sa zabráni vstupu nových OZV na trh.

- **k povinnosti OZV preukázať, že súhrnný počet obyvateľov v zmluvných obciach zodpovedá trhovému podielu OZV pre obaly.**

Podľa názoru úradu prakticky je nemožné zabezpečiť, aby súhrnný počet obyvateľov v zmluvných obciach presne zodpovedal trhovému podielu OZV pre obaly vzhľadom na to, že zmluva sa uzatvára na úrovni celej obce, nielen pre časť obyvateľov. Budú teda nastávať situácie, že bez jednej obce počet obyvateľov nebude zodpovedať trhovému podielu a s touto obcou ho bude presahovať. Takéto ustanovenie bez určenia miery tolerancie/rozpätia vytvára priestor na rôzne výklady a neistotu, tým viac, že ide o ustanovenie, za neplnenie ktorého možno OZV odobrať autorizáciu.

Úrad žiadal v zákone spresniť slovné spojenie „zodpovedá“, resp. doplniť vysvetlenie tohto pojmu do dôvodovej správy tak, aby bolo jednoznačné, že počet obyvateľov nemôže byť menší, ale ani väčší ako trhový podiel OZV.

- **k zrušeniu zberového podielu a jeho nahradeniu cieľmi zberu**

V zmysle návrhu zákona výrobca obalov/neobalov bude povinný zabezpečiť zber, prepravu, zhodnocovanie a recykláciu odpadov z obalov/neobalov, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov v plnom rozsahu, najmenej vo výške cieľov zberu ustanovených v prílohe č. 3, pričom potenciál vzniku odpadov z obalov a neobalov v komunálnom odpade bude zverejňovať MŽP SR. Podľa dôvodovej správy sa týmto má dosiahnuť zlepšenie triedeného zberu komunálnych odpadov z obalov a neobalov a zníženie množstva odpadov ukladaných na skládky.

Navrhovaná novela neobsahovala vysvetlenie, akým spôsobom, z akých údajov a na akej úrovni bude potenciál vzniku odpadov z obalov a neobalov v komunálnom odpade MŽP SR stanovovať. Z tohto dôvodu nebolo možné vyhodnotiť dopady zavedenia tohto ustanovenia na trh a podnikateľské prostredie. Predpokladalo sa, že spôsob výpočtu potenciálu vzniku odpadov stanoví vyhláška, jej znenie však dovtedy nebolo k dispozícii. Takáto závažná legislatívna zmena by mala byť predkladaná aj so samotnou vyhláškou.

V predkladanej novele tiež nebolo vyhodnoteného, či navrhované úrovne vytriedenia komunálneho odpadu z celkového potenciálu sú vôbec reálne a výrobcovia/OZV sú

ich schopní plniť. Z údajov zverejnených v Programe odpadového hospodárstva na roky 2016 – 2020 bolo možné domnievať sa, že ide o cieľ, ktorý nebude možné dosiahnuť, resp. bude ho možné dosiahnuť za cenu navýšenia nákladov pre výrobcov (napr. zavedením výkupu). Úrad konštatoval, že ak sú ciele stanovené nereálne, dôjde k ďalšiemu odoberaniu autorizácií OZV pre neplnenie povinností zákona o odpadoch a zhoršovaniu konkurenčného prostredia alebo nárastu nákladov pre výrobcov.

Úrad chápal potrebu MŽP SR zlepšiť mieru zberu a triedenia komunálneho odpadu a plniť ciele stanovené na európskej úrovni, ale nízka úroveň triedenia a recyklácie komunálneho odpadu je komplexný problém, ktorý nebol dlhodobou riešený a jeho riešenie nie je možné presunúť na výrobcov/OZV bez prijatia aj ďalších nástrojov ako napr. zvýšených poplatkov za skládkovanie. Zvýšenie miery recyklovaného zberu sa nezaobíde bez zvýšenia nákladov, ktoré v konečnom dôsledku zaplatí spotrebiteľ či už cez poplatky alebo vyššie ceny tovarov.

Celkovo išlo už o piatu novelu zákona o odpadoch za posledné dva roky, kde sa opätovne menil systém nakladania s odpadmi z obalov/neobalov bez toho, aby boli vyhodnotené negatíva doterajšieho fungovania systému. Podľa úradu takéto časté zmeny sú problematické na vytvorenie stabilného podnikateľského prostredia.

- **k výmene potenciálne súťažne citlivých informácií**

Úrad vyjadril svoj názor, že v čase predloženia návrhu zákona režimy, v ktorých dochádzalo k výmene potenciálne súťažne citlivých informácií, vzbudzovali dôvodnú obavu úradu o zachovanie konkurencieschopnosti trhového prostredia vyhradených výrobkov, ako i trhového prostredia s odpadmi z nich pochádzajúcich. Vychádzajúc z praktických skúseností získaných v rámci výkonu úradnej činnosti, úrad zastával názor, že i keď predmetné ustanovenia neboli bodom záujmu predkladanej novely zákona o odpadoch, bolo mimoriadne dôležité využiť túto príležitosť a nastaviť taký zákonný režim fungovania, ktorý by bez akýchkoľvek pochybností bol súťažne konformný. Napriek tomu, že úrad v rámci posudzovania vplyvu výmeny informácií na stupeň hospodárskej súťaže vylúčil protisúťažný cieľ vymieňaných informácií, následok, resp. potenciál následku obmedzenia hospodárskej súťaže nemožno bez ďalšieho vylúčiť, pretože podľa úradu v každom prípade je potrebné osobitne posúdiť charakteristiky relevantného trhu, čo je z hľadiska kapacít úradu nemožné obsiahnuť. Vzhľadom na uvedené, legislatívna úprava nepripúšťajúca akékoľvek pochybnosti o súlade postupov v zmysle oboch zákonov, zákona o ochrane hospodárskej súťaže a zákona o odpadoch, sa v danej situácii javila ako najúčinnějšíe riešenie. V záujme uvedeného úrad uviedol konkrétne problémy a návrhy riešení vo vzťahu k nasledujúcim kategóriám: výmena informácií na pôde KC, výmena informácií na pôde OZV, verejná výmena informácií.

Uplatnenie pripomienky k Vyhláske Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláska Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení vyhlásky č. 322/2017 Z. z.

Úrad vzniesol odporúčaciu pripomienku k Prílohe – výpočet cieľov zberu. Úrad namietal, že navrhovaný vzorec výpočtu cieľov zberu odpadov pre OZV nie je zrozumiteľný a jednoznačný. Vzhľadom na to, že plnenie cieľov zberu je jednou zo zásadných povinností OZV, za nesplnenie ktorej im môže byť odobratá autorizácia, malo by byť určenie tejto povinnosti jasné a presné, taktiež, keď uvedený údaj bude počítaný MŽP SR, malo by byť zrejmé, ako presne bude počítaný. Úrad v rámci svojej argumentácie uviedol konkrétne obavy vo vzťahu k jednotlivým namietaným kategóriám.

Rok 2019

Uplatnenie pripomienok k návrhu zákona o odpadoch

Úrad predložil odporúčacie pripomienky k spôsobu vytvorenia finančnej zábezpeky a k zrušeniu autorizácií.

Uplatnenie pripomienok k návrhu zákona o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje

K návrhu uvedeného zákona úrad predložil konkrétne vecné zásadné pripomienky, konkrétne:

- **k § 6 ods. 2 návrhu**

Podľa § 6 ods. 2 návrhu zákona správu založí konkrétny subjekt z okruhu výrobcov alebo zástupcov výrobcov, ktorého určí MŽP SR, pričom návrh zákona neustanovoval žiadne kritériá, požiadavky, podmienky, ktoré by malo MŽP SR pri výbere subjektu zakladajúceho správcu rešpektovať. Podľa názoru úradu sa takýto spôsob dá považovať za neštandardný, netransparentný a vyvolávajúci pochybnosti. Tým, že správca môže byť založený jedným výrobcom, existuje vysoké riziko získania neoprávnených výhod voči konkurentom, kedy jeden subjekt bude rozhodovať o podmienkach, povinnostiach pre svojich konkurentov, navyše bez kontroly svojej činnosti a detailnejšej úpravy svojich povinností v navrhovanom zákone. Správca bude mať významný vplyv na činnosť výrobcov a distribútorov, preto by všetky dotknuté subjekty mali mať možnosť podieľať sa na jeho založení/činnosti alebo by to potom mal byť nezávislý subjekt.

- **k § 6 ods. 4 návrhu**

Podľa § 6 ods. 4 návrhu správca (teda de facto jeden výrobca) má nastaviť celý zálohový systém, vrátane technického zabezpečenia, nastaviť schému financovania vrátane návrhu výšky záloh, pričom MŽP SR má možnosť uvedené dokumenty len schváliť alebo neschváliť. Nastavenie zálohového systému by malo byť tvorbou štátnej

politiky realizovanej štátnym orgánom a nie vytvárané súkromnou spoločnosťou. Vzhľadom na veľmi významné náklady spojené so systémom zálohovania a jeho závažnými dopadmi na oblasť odpadového hospodárstva by pravidlá systému mali byť jasne a transparentne nastavené vopred legislatívou, nie uvedené len v dokumentoch súkromnej spoločnosti, ku ktorým sa môže v určitej miere vyjadriť len MŽP SR. Úrad podotkol, že navrhovaným zákonom sa de facto vopred schvaľuje systém zálohovania, o ktorom nie je vôbec vopred zrejmé, ako bude vyzeráť, aký bude mať dopad na hospodársku súťaž medzi subjektmi, ktorých sa týka, ako konkrétne bude fungovať, a tým pádom, ako bude nákladný. Systém, aby si účastníci trhu sami nastavili podmienky fungovania, už v určitej miere existuje v rámci zákona o odpadoch (koordináčnej centrá) a spôsobuje problémy. Systém, v ktorom určití podnikatelia rozhodujú o podmienkach fungovania pre seba aj pre svojich konkurentov musí obsahovať mechanizmy zabraňujúce získavaniu konkurenčných výhod alebo obmedzovaniu súťaže, čo návrh zákona vôbec nerieši.

- **k § 6 a k § 10 návrhu**

Ustanovenie je podľa úradu neproporcionálne. Úrad konštatoval, že v zákone je riešené len to, ako budú kontrolovaní výrobcovia a distribútori (§ 10), ale nie je zrejmé, ako bude kontrolovaný správca (ktorý rozhodne nebude menej významným hráčom ako výrobcovia a distribútori) v rámci jeho prevádzkovej činnosti a čo konkrétne bude kontrolované. Tým, že správca bude de facto monopolom, ktorý bude rozhodovať o cenových aj necenových skutočnostiach ovplyvňujúcich celý trh (výška zálohy, výber obchodného partnera na predaj vytriedenej suroviny alebo uskutočnenie dopravy, podmienky fungovania celého systému a pod.), mali by byť dôsledne nastavené aj systémy jeho kontroly prípadne až regulácie. Ak sa vytvára takýto monopolný subjekt koordinujúci činnosť sektora, a to najmä v situácii, keď sa ním môže stať jeden z konkurentov výrobcov, mal by existovať jasný a stabilný rámec jeho fungovania s transparentne nastavenými pravidlami, ako aj opatrenia týkajúce sa zabezpečenia jeho nezávislosti, transparentnosti a dohľadu. Úrad v pripomienke uviedol, že toto všetko v návrhu zákona absentuje.

Úrad tiež predložil viaceré odporúčacie pripomienky, ktoré sa týkali všeobecne zákona a analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie a analýzy sociálnych vplyvov a tiež spôsobu stanovenia sankcií za viaceré porušenia zákona.

Rok 2020

Uplatnenie pripomienky k návrhu zákona o odpadoch

Úrad predložil k návrhu zákona odporúčaciu pripomienku, ktorá sa vzťahovala na povinnosť organizácií zodpovednosti výrobcov a zberových spoločností používať transparentný účet. Podľa dôvodovej správy hlavný dôvod, pre ktorý sa MŽP SR rozhodlo pre zriadenie transparentných účtov pre OZV a aj pre zberové spoločnosti je skutočnosť, že výrobcovia sa nebránia a sú ochotní platiť do systému financie v rámci rozšírenej zodpovednosti výrobcov, avšak chcú vedieť, kam idú ich peniaze a na aké

konkrétne činnosti sú vynakladané. V tejto súvislosti úrad upozornil, že použitím transparentných účtov bude viditeľné, za aké činnosti sú peniaze vynakladané len veľmi rámcovo (viditeľné budú najmä údaje o subjektoch uskutočňujúcich platby, resp. o subjektoch, ktorým sú peniaze určené, ale už nie za aké konkrétne činnosti sú platby, za aký čas, za aké jednotkové ceny, množstvá, atď.). Údaje o vynaložených prostriedkoch tiež nepovedia nič o tom, či prostriedky boli vynaložené efektívne alebo nie. Zároveň úradu je na základe jeho činnosti známe, že podnikatelia informácie o tom, kto je ich dodávateľ a odberateľ, bežne pokladajú za obchodné tajomstvo, ktorého zverejnenie by ich mohlo znevýhodniť v súťaži. Úrad navrhol zvážiť, či prínosy tohto opatrenia prevažujú nad prípadným negatívnym dopadom tohto opatrenia na súťaž medzi subjektmi.

Uplatnenie pripomienok k Vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 373/2015 Z. z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov v znení neskorších predpisov

Úrad predložil viaceré nasledujúce zásadné konkrétne vecné pripomienky:

Všeobecne k vyhláške úrad vo svojej pripomienke uviedol, že novelou zákona o odpadoch, ktorý nebol predmetom medzirezortného pripomienkového konania a nebolo možné sa k nemu vyjadriť, sa v § 59 ods. 1 písm. g) zaviedla pre OZV povinnosť **„uhradiť náklady na zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia o odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov najmenej vo výške ekonomicky oprávnených výdavkov ustanovených vykonávacím predpisom.“** Novelou vyhlášky sa stanovujú sadzby na určenie nákladov na zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia odpadov z obalov a neobalových výrobkov vo forme minimálnej sumy v eur/tona za jednotlivé materiály. Tieto sumy budú povinné uhrádzať organizácie zodpovednosti výrobcov zberovým spoločnostiam.

Návrh vyhlášky nekorešpondoval so znením zákona. V zmysle zákona OZV majú povinnosť uhradiť náklady na zabezpečenie triedeného zberu a zhodnotenia vo výške ekonomicky oprávnených nákladov. Zberové spoločnosti vykonávajú svoju činnosť lokálne, pôsobia v rôznych oblastiach, pričom náklady na triedený zber sú v jednotlivých oblastiach rôzne, závisia napr. od hustoty obyvateľstva alebo geografických daností územia (úradu je toto známe z jeho úradnej činnosti, vyplýva to aj z ekonomickej analýzy Inštitútu environmentálnej politiky Ako pretriediť triedený zber (ďalej len „Analýza IEP“) - https://www.minzp.sk/files/iep/ako_pretriediť_triedeny_zber.pdf. Už len z tohto dôvodu jednotná sadzba pre všetky zberové spoločnosti pôsobiace v rôznych územiach SR nemôže korešpondovať s ekonomicky oprávnenými výdavkami na triedený zber obalov a neobalov. Zároveň, jediná sadzba za daný typ odpadu pre všetky subjekty v SR ani teoreticky nemôže predstavovať ekonomicky oprávnené náklady. Tie sú individualizované, tak ako v regulovaných odvetviach, kde každý regulovaný subjekt disponuje vlastným regulačným rozhodnutím vydaným v správnom

konaní. Z tohto dôvodu je značne diskutabilné, či tento vykonávací predpis upravuje výšku ekonomicky oprávnených nákladov, tak ako predpokladá zákon.

Vyhláškou sa neurčovali ekonomicky oprávnené náklady, ale v podstate sa zavádzajú minimálne ceny, ktoré OZV musia platiť zberovým spoločnostiam. Úrad upozornil, že takýto zásah je vážnym zásahom do odvetvia, ktorý musí byť dobre odôvodnený – malo by byť vopred zanalyzované, prečo sa zavádza, aký cieľ má splniť, či existujú menej obmedzujúce alternatívy a aký dopad má na stakeholderov, zároveň celý proces by mal byť transparentný. Toto všetko v súvislosti s navrhovanou vyhláškou absentuje. Napr. v prílohe č. 3 k návrhu vyhlášky (Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie) sa uvádza, že prekladateľ nedisponoval presnými nákladmi na zabezpečenie triedeného zberu odpadov z obalov a neobalov, súhrnná tabuľka nákladov regulácie nebola nevyplnená (resp. všade je 0), popis výpočtu absentoval.

Zvýšenie príjmov zberových spoločností nebolo spojené s cieľmi, ktoré sa majú zvýšením týchto príjmov dosiahnuť. V dôvodovej správe sa uvádzalo, že triedený zber je finančne poddimenzovaný, preto je nutné určiť minimálne ceny za nakladanie s odpadmi, ktoré majú OZV platiť zberovým spoločnostiam a takto sa má dosiahnuť motivácia pre hospodárske subjekty, aby odpady z obalov a neobalov boli spracované environmentálne najvhodnejším spôsobom. V tejto súvislosti úrad upozornil, že zákonom a vyhláškou sa garantuje zberovým spoločnostiam určitý príjem, výrazne vyšší ako mali doteraz. Získanie peňazí však nie je podmienené podmienkami/cieľmi pre zberové spoločnosti, aby sa požadovaný cieľ dosiahol. Nie je určené, na čo majú byť peniaze použité (prevádzka, investície, modernizácia, rozšírenie kapacít a pod.), či sú určené len pre zberovú spoločnosť, alebo časť aj pre zhodnotiteľa/recyklátora odpadu. Zároveň úrad upozornil, že podľa verejne dostupných informácií sú najväčšie zberové spoločnosti dlhodobo ziskové.

Vyhláška by mala negatívny dopad na súťaž. Vyhláškou sa de facto stanovili cenníky OZV. Keďže konkurencia medzi OZV prebieha hlavne v oblasti ceny, vyhláškou sa cenová konkurencia medzi OZV vo významnej miere odstráni. Takisto na základe vyhlášky budú mať všetky zberové spoločnosti rovnaké príjmy, a to bez ohľadu na to, aké skutočné náklady budú mať na triedený zber v danom území. Jednotné sadzby pre všetky zberové spoločnosti tiež môžu prispieť k skresleniu súťaže medzi nimi v rozsahu, ktorá je medzi nimi možná. Garancia príjmov pre zberové spoločnosti zabraňuje súťaži medzi nimi, ktorá by viedla k znižovaniu nákladov, efektívite, inováciám, a v konečnom dôsledku k zníženým cenám.

Ak by sadzby presahovali ekonomicky oprávnené náklady jednotlivých zberových spoločností, vznikol by problém, že výrobcovia budú platiť náklady, ktoré reálne nezodpovedajú nákladom na zber a zhodnotenie ich odpadov, čo je v rozpore s princípom rozšírenej zodpovednosti výrobcov a nemožno to považovať za férové.

K jednotlivým sadzbám určeným vyhláškou úrad zaslal pripomienku, že z návrhu vyhlášky a sprievodných materiálov nie je zjavné, ako bola určená konkrétna výška sadzieb. Príloha k vyhláške (Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie) uvádza len

to, že sadzby boli stanovené podľa podkladov doručených od 7 zberových spoločností pôsobiacich v rôznych regiónoch SR, avšak nešpecifikuje, o aké podklady/údaje šlo.

V Analýze IEP (príloha 3) sú vyhodnotené priemerné poplatky výrobcov za jednotlivé materiály v 18 európskych krajinách a z tejto analýzy vyplýva, že vyhláškou navrhované poplatky budú patriť medzi najvyššie z 18 sledovaných krajín. Vyhláškou navrhované poplatky v podstate najviac korešpondujú s poplatkami v Rakúsku (kde sú jedny z najvyšších nákladov v rámci porovnávaných krajín), preto je krajne nepravdepodobné, že minimálne ceny navrhované Vyhláškou skutočne zodpovedajú ekonomicky oprávneným nákladom zberových spoločností v SR.

Analýza IEP sa tiež vyjadruje k otázke, aké by mali byť optimálne poplatky výrobcov a závery z tejto analýzy navrhujú poplatky výrazne nižšie, ako sú navrhované vo vyhláške. Aj v kontexte Analýzy IEP by mala byť výška sadzieb navrhovaných vyhláškou odôvodnená, a to najmä z toho dôvodu, že tieto zvýšené poplatky sa cez výrobcu nevyhnutne prenesú do cien tovarov, ktoré potom bude platiť spotrebiteľ.

Takisto úrad konštatoval, že nie je zrejmé, prečo pri komodite papier existujú dve sadzby – jedna pre obaly a druhá podstatne nižšia pre neobaly, pričom pri ostatných materiáloch sa pri sadzbách medzi obalmi a neobalmi nerozlišuje. Náklady na zber tvoria najvýznamnejšiu nákladovú položku celého systému, ale obaly a neobaly sa zbierajú spoločne (z jedného kontajnera). Ak bolo potrebné poplatok rozlíšiť z dôvodov rozdielnych nákladov na recykláciu/zhodnotenie, tak rozdiely v nákladoch na recykláciu/zhodnotenie medzi obalmi a neobalmi sú aj pri iných komoditách, napr. plastoch. Dôvodová správa tieto skutočnosti neobjasňovala.

Vyhláška takisto nezohľadňovala časové hľadisko. Ak sadzby zodpovedajú ekonomicky oprávneným nákladom, tieto sa v čase menia a je nutné ich v určitých intervaloch prehodnocovať, aby zodpovedali realite. Tento časový aspekt vo vyhláške absentuje.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad navrhol návrh vyhlášky upraviť v zmysle pripomienok.

Súdny prieskum rozhodnutí úradu

Štandardný a konzistentný súdny prieskum tvorí významnú časť aplikácie práva hospodárskej súťaže a je nevyhnutný pre efektívnu ochranu hospodárskej súťaže v prospech spotrebiteľa.

Úlohou EK, národných autorít na ochranu hospodárskej súťaže, ako aj vnútroštátnych súdov je aplikovať komunitárne právo v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, konkrétne čl. 101 a 102 ZFEÚ účinne a jednotne. Na dosiahnutie tohto cieľa spolupracuje úrad s Európskou komisiou a svoj postup koordinuje s národnými autoritami na ochranu hospodárskej súťaže v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž („European Competition Network“). Vnútroštátne súdy rozhodujú o uplatňovaní čl. 101 a 102 ZFEÚ v kontexte súdneho preskúmania rozhodnutí orgánov

hospodárskej súťaže a tiež priamo aplikujú čl. 101 a 102 ZFEÚ v rámci rozhodovania o súkromnoprávných nárokoch vyplývajúcich z porušení predmetných článkov. Orgány hospodárskej súťaže členských štátov môžu z vlastného podnetu predložiť vnútroštátnym súdom vo svojom členskom štáte písomné pripomienky k otázkam týkajúcim sa uplatňovania čl. 101 a 102 ZFEÚ. EK tak môže urobiť, ak si to vyžaduje koherentné uplatňovanie predmetných článkov ZFEÚ (tzv. *amicus curiae*). So súhlasom vnútroštátneho súdu sa môžu vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže, ako i EK vyjadriť aj ústne.

Rozhodnutia úradu podliehajú súdnemu prieskumu Krajského súdu v Bratislave, proti jeho rozhodnutiu možno podať kasačnú sťažnosť NS SR. Oba súdy sú všeobecným súdom bez špecializácie v oblasti hospodárskej súťaže. Rozhodnutia a postupy úradu posudzujú sudcovia správneho kolégia bez užšej špecializácie na hospodársku súťaž. Právo hospodárskej súťaže sa vyznačuje pomerne neštandardnými právnymi inštitútmi, ktoré sú orgány aplikujúce toto právo povinné využívať. Prípady riešené úradom, predovšetkým zneužívanie dominantného postavenia, zložitejšie kartelové dohody trvajúce po dlhší čas tvoriace schému protisúťažného správania, alebo prípady tzv. *bid rigging* praktík, ktoré sú založené na nepriamych dôkazoch v podobe ekonomických analýz súťažných podkladov, si vyžadujú zo strany súdu taktiež určitý rozsah ekonomických znalostí, častokrát pritom ide o prípady s rozsiahlou spisovou dokumentáciou a časovou náročnosťou preskúmania. Takéto nastavenie vzťahov v praxi úradu viedlo k viacerým komplikáciám v súdnych konaniach súvisiacich s vysvetľovaním technických alebo ekonomických aspektov prípadu, ale aj so sledovaním právnych pojmov typických pre právo hospodárskej súťaže a neznámych tradičnému právnemu systému správnych deliktov, ku ktorým patria porušenia práva hospodárskej súťaže vnútroštátneho právneho rámca (tzv. *parental liability*, *economic continuity test*, generálna klauzula pri porušení zákazu zneužitia dominantného postavenia vs. *nulla poena sine lege* a pod.). Nedostatočné pochopenie a aplikovanie týchto inštitútov však môže priamo ohroziť povinnosť efektívnej aplikácie komunitárneho práva hospodárskej súťaže.

Vzhľadom na uvedené bola v sledovanom období významnou súčasťou agendy úradu aj súťažná advokácia, v rámci ktorej úrad okrem uplatňovania pripomienok v medzirezortnom pripomienkovom konaní vyvíja snahu o budovanie stabilnej odbornej komunikačnej platformy so sudcovskou obcou. Zároveň úrad prispieva k identifikácii relevantnej rozhodovacej praxe EK a európskych súdov vo svojich rozhodnutiach, ktoré obsahujú teoretické východiská, ako aj odkazy na príslušnú európsku judikatúru. V sledovanom období možno pozorovať pozitívny vývoj rozhodovacej praxe súdov, ktoré aj s príspevom tzv. *amicus curiae* v súdnych prieskumoch rozhodnutí postupne prijali nimi pôvodne odmietané inštitúty práva hospodárskej súťaže. Úrad vo vzťahu k vyššie uvedeným skutočnostiam zároveň vyslovuje presvedčenie, že zriadenie Najvyššieho správneho súdu v roku 2021 výrazne prispeje k riešeniu vyššie uvedených problémov v prospech všetkých zúčastnených strán pri súdnom prieskume, ako aj pri vykonávaní včasných a účinných zásahov v prípadoch porušení práva hospodárskej súťaže.

V nasledujúcom texte uvádzame vybrané prípady riešené súdmi v sledovanom období.

Rok 2011

Neplnenie rozhodnutia o zákaze koncentrácie - Phoenix zdravotnícke zásobovanie, a. s.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa zaoberal odvolaním úradu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, kde KS BA rozhodoval o žalobe proti pokutovému rozhodnutiu úradu za neplnenie rozhodnutia o zákaze koncentrácie.

KS BA síce rozhodnutie úradu vecne potvrdil, avšak zároveň využil svoju diskrečnú právomoc v rámci plnej jurisdikcie a výrazne znížil pokutu uloženú podnikateľom, keďže podľa súdu v rozhodnutí úradu výrazne prevažovala represívna funkcia ukladania pokút nad preventívnou. NS SR zmenil rozsudok KS BA, takže žalobu zamietol a potvrdil uloženie pokuty v pôvodnej výške. NS SR sa v rozsudku vyjadroval najmä k rozsahu preskúmvacej právomoci súdu, predovšetkým v súvislosti s využitím plnej jurisdikcie pri znížení uloženej pokuty.

Zneužitie dominantného postavenia príspevkovou organizáciou MARIANUM - pohrebníctvo mesta Bratislavy

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, ktorý rozhodoval o žalobe o preskúmanie rozhodnutia Protimonopolného úradu SR o zneužití dominantného postavenia žalobcom v oblasti pohrebných a cintorínskych služieb. V rozhodnutí bola aplikovaná generálna klauzula podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. KS BA žalobu ako nedôvodnú zamietol a potvrdil tak rozhodnutia úradu.

NS SR naopak rozhodnutie KS BA zmenil, takže rozhodnutie Rady úradu vo výrokovej časti rozhodnutia o uložení pokuty zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie. Napadnuté rozhodnutie bolo podľa NS SR konfliktné so zásadou „nullum crimen sine lege“. Podľa NS SR, na rozdiel od zákonom explicitne uvedených skutkových podstát, ustálenie skutkovej podstaty na generálnej klauzule má konštitutívny význam, keďže skutková podstata je v takom prípade úradom priamo kreovaná. Podnikateľa možno sankcionovať až vtedy, ak podnikateľ pozná presné znenie praktiky, ktorá je zakázaná. Úrad musí sankciu ukladať až vtedy, ak podnikateľ nerešpektuje rozhodnutím ustálenú skutkovú podstatu.

Prvé právoplatné rozhodnutie vo veci kartelu štyroch bánk – Československá obchodná banka

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaní úradu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave, ktorý rozhodoval o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí úradu vo veci dohody obmedzujúcej súťaž uzatvorenej medzi tromi

bankami (Slovenská sporiteľňa, Československá obchodná banka a Všeobecná úverová banka), ktorá spočívala v dohode o vypovedaní a neuzatvorení nových zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ, a. s. NS SR rozsudok KS BA vo veci žalobcu Československá obchodná banka, ktorý zrušil rozhodnutia úradu, potvrdil. Zákonnosť rozhodnutia úradu však bola preskúmaná v troch od seba nezávislých súdnych konaniach (ako na KS BA, tak aj na NS SR), bez toho, aby boli žaloby proti tomu istému rozhodnutiu spojené do jedného konania, a to aj napriek výslovnej žiadosti úradu.

Súdy dospeli v priebehu konania k záveru, že spoločnosť AKCENTA CZ nemala povolenie na obchodné aktivity na devízovom trhu SR. Súdy odmietli námietky úradu, že konanie žalobcu a ostatných bánk bolo potrebné posudzovať ako protisúťažné bez ohľadu na to, či ich konanie smeruje voči reálnemu alebo potenciálnemu subjektu na trhu. Naopak, dospeli k záveru, že dôležité je, či konanie bánk smerovalo voči subjektu, ktorý podnikal na území Slovenskej republiky legálne, a preto požíval ochranu podľa zákona na svoje podnikanie. Podľa názoru súdov bolo právom bánk eliminovať takúto činnosť.

Kompetencia prierezového regulátora v sektorovo regulovaných oblastiach - eustream

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodoval o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia úradu, ktorým KS BA žalobu zamietol. Úrad rozhodoval o zneužití dominantného postavenia žalobcu eustream, a. s., ktorý bol prevádzkovateľom distribučnej siete zemného plynu. Zneužitie dominantného postavenia podľa úradu spočívalo vo vynucovaní neprimeranej obchodnej podmienky žalobcom spočívajúcej v podmieňovaní pripojenia k prepravnej sieti žalobcu odpredajom pripojovacieho zariadenia. NS SR dospel k záveru, že rozhodnutie Rady úradu bolo nezákonné, a preto toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Podľa NS SR sa úrad v konaní nedostatočne zaoberal otázkou svojej kompetencie v regulovanej oblasti, akou je oblasť plynárenstva. Podľa NS SR úrad celkom nevytlúčil pochybnosti o tom, že na konanie je príslušný Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, ktorý podľa názoru súdu v rámci svojej kompetencie konal a rozhodoval. Zaujímavosťou je, že v čase rozhodnutia NS SR bolo už vydané Odôvodnené stanovisko Európskej komisie v konaní proti Slovenskej republike o porušení zmluvy, z ktorého vyplynulo, že právomoci prierezových a sektorových regulátorov sa nemôžu nikdy stretnúť, a teda nemôže dôjsť za žiadnych okolností k porušeniu zásady „ne bis in idem“. NS SR napriek tomu dospel k záveru, že mohlo dôjsť k stretu kompetencií úradu a Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

Neposkytnutie prístupu k miestnym vedeniam spoločnosťou Slovak Telekom

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorý zrušil rozhodnutia úradu vo veci zneužitia dominantného postavenia žalobcom Slovak Telekom, a. s., spočívajúcom v neposkytnutí prístupu k miestnym vedeniam ako k unikátnemu zariadeniu. Vzhľadom na špecifiká daného prípadu bola aplikovaná generálna klauzula podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže.

Podľa NS SR v danom prípade nebolo preukázané konkrétne odmietnutie žiadosti o individuálny prístup k miestnym vedeniam ako k unikátnemu zariadeniu. Podľa súdu nebolo v rozhodnutiach úradu dostatočne ozrejmene, akú konkrétnu povinnosť porušil žalobca tým, že neposkytoval služby, o ktoré mohol byť nepochybne záujem, avšak o ktorú nebola v rozhodnom období podaná konkrétna žiadosť. Podľa NS SR, ak existuje skutková podstata zneužitia dominantného postavenia odmietnutím zabezpečenia prístupu k unikátnemu zariadeniu zo strany vlastníka alebo správcu unikátneho zariadenia, ktorá je vytvorená priamo zákonom, úrad pri posúdení trestnosti skutku nemôže aplikovať skutkovú podstatu zneužitia dominantného postavenia založenú na generálnej klauzule.

Stláčanie marže spoločnosťou Slovak Telekom

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorým tento zrušil rozhodnutie Rady úradu vo veci zneužitia dominantného postavenia žalobcom spočívajúcom v stláčaní marže pri predkladaní cenovej ponuky žalobcom v rámci výberového konania na riešenie virtuálnej privátnej siete Ľudovej banky, a. s., v roku 2004.

NS SR sa stotožnil s rozsudkom KS BA v tom, že v danom prípade nebol dostatočne zistený skutkový stav veci, keďže v konaní po vrátení veci na nové prejednanie bol síce vypracovaný znalecký posudok, avšak úrad sa ním v rozhodnutí dostatočne nezaoberal. NS SR neakceptoval tvrdenie úradu, že rozdielnosť technických riešení použitých na veľkoobchodnom trhu nevyučovala aplikáciu testu stláčania marže, keďže konkurentom bol žalobcom ponúknutý na veľkoobchodnom trhu len jeden produkt a boli nútení s ním rátať pri cenotvorbe maloobchodného produktu. Podľa NS SR z vykonaného znaleckého posudku vyplývala rozdielnosť technických riešení na tvorbu ponúkanej služby žalobcom a jeho konkurentom a vplyv tejto odlišnosti na ceny ponúknuté vo výberovom konaní. Podľa NS SR nebola bez pochybností zodpovedaná otázka, či rozdielnosť technických riešení bola takého charakteru, že by vylúčila aplikáciu testu stláčania marže.

Uplatnenie pripomienok úradu k návrhu znenia Občianskeho súdneho poriadku

Úrad pripomienkoval znenie Občianskeho súdneho poriadku v časti týkajúcej sa správneho súdnictva. Pripomienky úradu boli akceptované v znení zákona schváleného Národnou radou SR. Úrad vychádzal z problémov identifikovaných

v aplikačnej praxi, konkrétne navrhoval, aby boli upravené nejednoznačné ustanovenia upravujúce zrušovanie rozhodnutí na základe žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Občiansky súdny poriadok rozlišoval medzi zrušením rozhodnutia správneho orgánu po preskúmaní v medziach žaloby, voči ktorému bolo proti rozsudku súdu prípustné odvolanie (§ 250j ods. 2) a medzi zrušením rozhodnutia správneho orgánu po preskúmaní, pri ktorom súd nie je viazaný žalobnými dôvodmi, v ktorom nie je prípustné odvolanie (§ 250j ods. 3). Druhý prípad by sa mal teda týkať takých „podstatných chýb“, na ktoré musí súd prihliadať z vlastnej iniciatívy (napr. nepreskúmateľnosť pre nepredloženie spisov).

Nejednoznačnosť v právnej úprave spôsobil fakt, že v oboch prípadoch bol ako dôvod zrušenia rozhodnutia uvedený aj dôvod nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov. Bolo teda len na úvahe súdu, ktoré z ustanovení použije, pričom sa potom zásadným spôsobom menila možnosť účastníka konania podať odvolanie. V praxi úradu sa tiež ukázalo, že súdy nerobili rozdiely medzi jedným a druhým prípadom a zrušovali rozhodnutia podľa § 250j ods. 2 aj z dôvodov, ktoré účastník konania nenamietal.

Rok 2012

Vzdelávanie sudcov

V marci 2012 úrad v spolupráci s Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave zorganizoval workshop s názvom „Stláčanie marže (Margin squeeze)“. Na podujatí sa zúčastnili slovenskí aj českí sudcovia, zástupcovia úradov na ochranu hospodárskej súťaže v SR aj ČR, Trnavskej Univerzity v Trnave, Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a organizácie Transparency International Slovensko.

NS SR potvrdil rozhodnutie úradu o pokute pre ŽS Cargo – úspešné uplatnenie „amicus curiae“

V júli 2006 úrad rozhodol, že Železničná spoločnosť Bratislava, a. s., a neskôr jej právny nástupca Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s., Bratislava zneužila v období rokov 2004 - 2005 svoje dominantné postavenie podľa čl. 82 Zmluvy o fungovaní EÚ a podľa § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Za vyššie uvedené konanie uložil spoločnosti ŽS Cargo pokutu vo výške 75 000 000 Sk (2 489 544 eur).

Podľa úradu konanie ŽS Cargo spočívalo vo vypovedaní Dohôd o cene so zasielateľskými spoločnosťami zabezpečujúcimi nákladnú železničnú prepravu pre spoločnosť Holcim (Slovensko), a.s., malo za následok, že spoločnosť Holcim bola nútená ukončiť spoluprácu s dopravcom LTE Logistik a Transport Slovakia, s. r. o. Týmto konaním prišlo k vylúčeniu podnikateľa LTE z relevantného trhu poskytovania služby železničnej nákladnej prepravy veľkého objemu cementu na železničnej trati

Rohožník – Devínska Nová Ves, štátna hranica. Dôvodom konania ŽS Cargo bola skutočnosť, že Holcim uzavrel dohodu s konkurenčnou spoločnosťou LTE o zabezpečovaní železničnej prepravy cementu na trati Rohožník – Devínska Nová Ves, štátna hranica, ktorú predtým zabezpečovala prostredníctvom zasielateľskej spoločnosti ŽS Cargo sama. Konanie ŽS Cargo prebiehalo na novo liberalizovanom trhu, kde pozitívny vplyv liberalizácie na zvýšenie konkurencie ešte nebol citeľný a znamenalo veľmi rýchly zásah voči vstupujúcemu konkurentovi LTE. Posudzovaná praktika ŽS Cargo bola v plnej miere implementovaná do praxe a dopravca LTE bol vylúčený z dotknutého trhu.

Voči rozhodnutiu úradu podala ŽS Cargo rozklad. Rada úradu v decembri 2006 prvostupňové rozhodnutie úradu potvrdila. Nasledovala žaloba ŽS Cargo voči Protimonopolnému úradu SR. KS BA dospel k záveru, že úrad mal dôvod uložiť sankciu, avšak pokuta bola podľa súdu neprimerane vysoká. KS BA zmenil rozhodnutie Rady úradu o výške sankcie, ktorú výrazne znížil na 9 000 000 Sk (298 745 eur). Dôvodom pre zníženie pokuty bola okrem iného skutočnosť, že sankcia bola ukladaná ekonomickému nástupcovi spoločnosti, ktorá pravidlá hospodárskej súťaže porušila.

Proti rozsudku KS BA sa úrad odvolal a argumentoval, že uloženie takejto nízkej sankcie za závažné porušenie súťažných pravidiel, s ktorými sa súd stotožnil, znamená, že sankcia nespĺní základnú funkciu spočívajúcu v represii, ako aj individuálnej a generálnej prevencii. Úrad poukazoval aj na konštantnú judikatúru európskych súdov k otázkam ekonomického nástupníctva.

V konaní pred NS SR Európska komisia využila inštitút „amicus curiae“ podľa čl. 15 (3) Nariadenia 1/2003 a písomne sa vyjadrila k inštitútu ekonomického nástupníctva a k efektívnosti ukladaných pokút v takýchto prípadoch. V októbri 2010 NS SR zmenil rozsudok KS BA, takže žalobu ŽS Cargo voči Protimonopolnému úradu SR zamietol.

Účastník konania podal sťažnosť na Ústavný súd SR. Vzhľadom na procesné pochybenie NS SR pri vyhlasovaní rozsudku, Ústavný súd SR konštatoval porušenie základných práv žalobcu. V januári 2012 NS SR opätovne vyhlásil rozsudok, ktorým zmenil rozsudok KS BA, takže žalobu ŽS Cargo voči Protimonopolnému úradu SR zamietol.

NS SR potvrdil správnosť rozhodnutia úradu v prípade Železníc Slovenskej republiky

NS SR potvrdil rozsudok KS BA, ktorý v máji 2011 žalobu Železníc Slovenskej republiky zamietol. Žalobou sa ŽSR domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia úradu z roku 2007 (ktorým bolo zmenené rozhodnutie úradu z augusta 2005), ktorým úrad pokutoval ŽSR za zneužívanie dominantného postavenia formou diskriminácie v období od 01. 05. 2001 do 31. 12. 2001. Úrad uložil ŽSR pokutu vo výške 11 100 000 Sk (368 452 eur). Diskriminácia spočívala v uplatňovaní rozdielnych podmienok pri zhodnom alebo porovnateľnom plnení voči jednotlivým podnikateľom. ŽSR dojednávali

individuálne provízie so štyrmi vybranými zasielateľskými spoločnosťami - Express, Express Slovakia, PROXAR a NAKURAIL AG, čím ich zvýhodnili voči ostatným odberateľom. Zároveň znevýhodňovali štyroch vybraných podnikateľov navzájom voči sebe, keďže cenové zvýhodnenia boli v odlišnej výške, čo ŽSR nevedeli objektívne zdôvodniť.

Keďže zvýhodňovanie prebiehalo počas účinnosti dvoch zákonov o ochrane hospodárskej súťaže, právne vzťahy vzniknuté od 27. 01. 1994 do 30. 04. 2001 úrad v rozhodnutí z roku 2007 posudzoval podľa zákona č. 188/1994 Z. z. a právne vzťahy vzniknuté od 01. 05. 2001 do 31. 12. 2001 podľa zákona č. 136/2001 Z. z. V roku 2007 Rada úradu rozhodla, že sankciu je možné uložiť iba za protiprávne konanie, ku ktorému dochádzalo v období od 01. 05. 2001 do 31. 12. 2001, t. j. za 8 mesiacov.

KS BA v rozsudku uviedol, že úrad správne posúdil konanie, ktoré sa udialo počas účinnosti dvoch zákonov a správne zohľadnil dĺžku a závažnosť protisúťažného konania pri výpočte novej pokuty. Stotožnil sa so spôsobom hodnotenia protisúťažného konania aj jeho skutočného dopadu na trh, ktorý sa prejavil na celom území Slovenska, kde mali ŽSR v tom období monopolné postavenie. KS BA konštatoval, že úrad neprekročil maximálny limit a rešpektoval zásadu rovnakého zaobchádzania pri stanovení pokút.

Proti rozsudku KS BA sa ŽSR odvolali argumentujúc, že železničná nákladná doprava bola medzitým prevedená na novovzniknutú Železničnú spoločnosť. NS SR však konštatoval, že dohody o spolupráci, na základe ktorých dochádzalo k uplatňovaniu rozdielnych podmienok voči jednotlivým podnikateľom, uzatvárali ŽSR, ktoré existujú aj v súčasnosti, a preto NS SR nevidí dôvod aplikáciou testu ekonomickej kontinuity skúmať zodpovednosť iného subjektu. NS SR preskúmal napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že odvolanie ŽSR nie je dôvodné.

Kartel bánk – predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie Najvyšším súdom SR

Vo februári 2012 NS SR predložil Súdnemu dvoru Európskej únie návrh na prejudiciálne konanie vo veci výkladu čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (C - 68/12).

Vo vyššie uvedenom prípade úrad v roku 2009 posudzoval dohodu obmedzujúcu súťaž medzi tromi bankami. Podľa úradu protiprávne konanie bánk spočívalo v tom, že sa dohodli na vypovedaní a neuzatvorení nových zmlúv o bežných účtoch spoločnosti AKCENTA CZ, a.s. Cieľom dohody bolo podľa úradu vylúčenie spoločnosti AKCENTA CZ z trhu bezhotovostných devízových operácií, kde pôsobila ako konkurent bánk. Banky v konaní argumentovali, že spoločnosť AKCENTA CZ pôsobila na slovenskom trhu nelegálne bez licencie Národnej banky Slovenska.

V septembri 2010 KS BA preskúmaval rozhodnutie úradu v rámci troch samostatných konaní a rozhodnutie úradu zrušil. Úrad sa odvolal na NS SR. V konaní týkajúcom sa

Slovenskej sporiteľne sa NS SR rozhodol konanie prerušiť a predložiť Súdnemu dvoru štyri otázky týkajúce sa výkladu čl. 101 Zmluvy.

Tri z otázok sa týkali posúdenia, či je pri aplikácii čl. 101 Zmluvy relevantné, že súťažiteľ (podnikateľ) dotknutý kartelovou dohodou iných súťažiteľov (podnikateľov) pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia kartelovej dohody nelegálne, resp. či je takúto skutočnosť možné zohľadniť podľa čl. 101 (3) Zmluvy. Ďalšia otázka smerovala k posúdeniu zodpovednosti podnikateľa za konanie jeho zamestnancov, ktorí sa zúčastňujú na kartelových stretnutiach a súvisiacej e-mailovej komunikácii.

Úrad v konaní pred Súdny dvorom EÚ predložil vyjadrenie obhajujúce závery prijaté vo svojom rozhodnutí, pričom poukazoval na relevantnú judikatúru Súdneho dvora EÚ k týmto otázkam.

Rok 2013

NS SR potvrdil rozhodnutie úradu o karteli šiestich stavebných spoločností

Najvyšší súd Slovenskej republiky v decembri 2013 definitívne bez možnosti ďalšieho riadneho opravného prostriedku potvrdil závery úradu v najväčšom kartelovom prípade v histórii slovenského práva hospodárskej súťaže.

Protimonopolný úrad SR v roku 2006 rozhodol o tom, že spoločnosti Strabag, a.s., Doprastav, a.s., BETAMONT, s.r.o, Inžinierske stavby, a.s., Skanska DS, a.s., MOTA - ENGIL, ENGENHARIA E CONSTRUCAO, S.A., uzavreli kartelovú dohodu a porušili tak ustanovenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Menované spoločnosti vopred koordinovali svoje správanie vo verejnej súťaži na uskutočnenie prác na výstavbu úseku diaľnice D1 Mengusovce - Jánovce (úsek km 0,00 - 8,00), za čo im úrad uložil pokutu v celkovej výške takmer 45 miliónov eur. Najvyššiu pokutu vo výške 13 880 900 eur dostala spoločnosť MOTA – ENGIL, nasledovali spoločnosti Strabag (12 206 433 eur), Skanska DS (8 978 822 eur), Doprastav (6 566 155 eur), Inžinierske stavby (3 024 763 eur) a BETAMONT (131 147 eur).

Šesť stavebných spoločností sa zúčastnilo na verejnej súťaži vo forme dvoch združení založených na účel prípravy a podania súťažnej ponuky, prípadne následnej realizácie stavby. Jedna zo spoločností sa v súťaži zúčastnila samostatne. Vo verejnej súťaži boli predložené tri súťažné ponuky, ktoré obsahovali komplex stavebných prác ocenených takmer 900 jednotkovými cenami. Úrad na základe analýzy zistil, že spoločnosti spolupracovali pri tvorbe súťažných cien. Rozhodujúcim dôkazom bola zhoda ponúk (indexov jednotkových cien jednotlivých položiek stavby). Medzi jednotkovými cenami predloženými v jednotlivých ponukách uchádzačov existovali konštantné rozdiely. Takáto výrazná zhoda je neštandardná a nie je ju možné objektívne zdôvodniť inak ako protisúťažnou dohodou účastníkov verejnej súťaže. Úrad získal informácie o možnom protisúťažnom konaní od obstarávateľa - Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. Podozrenie vyvolali vysoké ceny predložené uchádzačmi.

NS SR potvrdil rozhodnutie úradu o pokute pre Slovnaft

V apríli 2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal rozsudok vo veci Slovnaft, a. s. NS SR zmenil rozsudok KS BA, ktorý v marci 2012 zrušil rozhodnutie Rady úradu spolu s prvostupňovým rozhodnutím úradu. NS SR tak svojím rozhodnutím potvrdil rozhodnutie Protimonopolného úradu SR uložiť spoločnosti Slovnaft, a. s., (ďalej aj ako „Slovnaft“) pokutu vo výške 9 028 746 eur za zneužívanie dominantného postavenia formou diskriminácie pri veľkoobchodnom predaji benzínu na území SR v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006 a pri veľkoobchodnom predaji nafty na území SR v období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2006.

V posudzovanom prípade bolo správne konanie začaté už v roku 2005, kedy úrad preveroval cenovú politiku podnikateľa Slovnaft vzhľadom na to, že v tomto období výraznejšie vzrástli ceny pohonných hmôt. V decembri 2006 úrad vydal prvostupňové rozhodnutie, v ktorom pokutoval Slovnaft za praktiku diskriminácie. Toto rozhodnutie bolo v decembri 2007 potvrdené Radou úradu. KS BA však rozhodnutia úradu v decembri 2009 zrušil. V správnom konaní v roku 2010 sa úrad opätovne zaoberal situáciou na trhu predaja pohonných hmôt v rokoch 2005 – 2006.

Úrad v prípade zdefinoval dva relevantné trhy – trh predaja benzínov na úrovni veľkoobchodu v SR a trh predaja nafty na úrovni veľkoobchodu v SR, na ktorých má Slovnaft dominantné postavenie. Pri definovaní relevantných trhov a dominancie okrem klasických, štandardne používaných kvalitatívnych metód úrad použil aj kvantitatívne metódy, napr. testovanie stacionarity. Praktika, ktorú úrad posudzoval, bola praktika diskriminácie, konkrétne jej vykorisťovateľská forma, kedy cieľom nie je vytlačiť konkurenta z trhu, ale získať majetkový prospech. Úrad zistil, že Slovnaft v rokoch 2005 a 2006 (v prípade nafty) a v roku 2006 (v prípade benzínu) realizoval taký systém predaja pohonných hmôt, že ceny pre odberateľov stanovoval individuálne, na mieru, podľa ich preferencií, ochoty platiť a/alebo možností odísť ku konkurencii. Dôsledkom takejto praktiky bolo, že odberatelia mali rozdielne ceny pohonných hmôt zodpovedajúce maximu toho, čo boli ochotní zaplatiť, pričom rozdiely v cenách medzi odberateľmi nebolo možné objektívne odôvodniť (napr. na základe rozdielnych nákladov spojených s predajom). Dopad praktiky spočíval v tom, že tí odberatelia, ktorí mali menej možností odísť ku konkurencii, mali neodôvodnene vyššie ceny. Pri preukazovaní praktiky úrad tiež použil aj kvantitatívne metódy, konkrétne regresnú analýzu. Pokuta bola počítaná z relevantného obratu, teda z obratu dosiahnutého z predaja tovarov, ktorých sa porušovanie zákona týkalo, v tomto prípade teda z predaja benzínu a nafty na úrovni veľkoobchodu v SR. Úrad tiež, hoci štandardne to nie je povinný robiť, avšak v tomto prípade to vzhľadom na charakter prípadu bolo možné, vyčíslil aj majetkový prospech získaný podnikateľom Slovnaft predmetnou praktikou a tento predstavoval 6,7 mil. eur.

NS SR potvrdil správnosť rozhodnutia úradu vo veci dohody bánk

V máji 2013 NS SR zmenil rozsudok KS BA, takže zamietol žalobu SLSP voči úradu a o deň neskôr aj žalobu VÚB. NS SR tak potvrdil rozhodnutie úradu z roku 2009 vo vzťahu k týmto dvom bankám vo veci vyššie uvedenej kartelovej dohody troch bánk - SLSP, VÚB a ČSOB.

KS BA, ktorý rozhodoval o žalobe všetkých troch pokutovaných bánk, rozhodnutie úradu zrušil a vrátil úradu na ďalšie konanie. Ako hlavný dôvod súd uviedol, že konanie bánk nemôže byť protiprávne, keďže spoločnosť AKCENTA CZ podniká na území SR bez požadovanej licencie. Úrad sa proti rozsudku KS BA odvolal na NS SR. NS SR v roku 2011 potvrdil rozsudok KS SR vo vzťahu k žalobcovi ČSOB a vec vrátil úradu na ďalšie konanie.

V súdnom konaní pred NS SR vo vzťahu k zvyšným dvom účastníkom kartelu úrad naďalej zastával názor, že spoločnosť AKCENTA CZ bola konkurentom bánk na slovenskom trhu bezhotovostných devízových operácií a fakt, či mala pre svoju činnosť povolenie, nepovažoval úrad za relevantný pre posúdenie konania bánk z hľadiska pravidiel hospodárskej súťaže. Rozhodujúce bolo, že došlo k porušeniu všeobecne akceptovaných princípov posudzovania a rozhodovania vo veci kartelových dohôd.

Tento názor podporil aj Súdny dvor Európskej únie, ktorý v odpovedi na prejudiciálne otázky NS SR zdôraznil, že „skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, cieľom ktorej je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia (článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie)“. Súdny dvor EÚ spresnil, že pravidlá hospodárskej súťaže majú nielen chrániť účastníkov súťaže a spotrebiteľov, ale aj trhy a samotnú hospodársku súťaž a ochrana dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže prináleží orgánom verejnej moci a nie podnikom alebo ich združeniam. Názor Súdneho dvora EÚ je pre slovenské súdy záväzný.

NS SR potvrdil rozhodnutie úradu o pokute pre ENVI-PAK - úspešné uplatnenie „amicus curiae“

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil správnosť rozhodnutia úradu v prípade ENVI-PAK, keď zamietol žalobu tejto spoločnosti voči úradu na Krajskom súde v Bratislave. Úrad v roku 2009 pokutoval ENVI-PAK sumou 18 394 eur za zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky Zelený bod na území SR. Posudzované správanie predstavovalo porušenie slovenského zákona (§ 8 zákona) aj európskeho práva (článok 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

ENVI-PAK bol v posudzovanom období výlučným držiteľom licencie na používanie registrovanej ochrannej známky Zelený bod na území Slovenskej republiky. Na jej základe bol oprávnený udeľovať individuálne licencie (sublicencie) tretím stranám, t. j. výrobcam, distribútorom obalov a balených tovarov, dodávateľom a dovozcom na používanie ochrannej známky ZB v SR a na právo uviesť na slovenský trh tovar zabalený v obale, na ktorom sa ZB nachádza (licenční klienti). Každý importér, resp. iná povinná osoba uvádzajúci na slovenský trh obaly, na ktorých už ZB bol umiestnený, museli uzatvoriť zmluvu s ENVI-PAK. Pre povinné osoby neexistovala žiadna alternatíva na získanie ochrannej známky ako zmluva s ENVI-PAK.

ENVI-PAK súčasne pôsobil na trhu poskytovania služieb oprávnených organizácií, t. j. zabezpečoval zber, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov pre povinné osoby (servisní klienti), kde bol vystavený konkurenčnému tlaku ďalších oprávnených organizácií. Na tomto trhu sa zároveň prejavovali dopady zneužívania dominantného postavenia ENVI-PAK.

ENVI-PAK nastavil systém platieb za ZB takým spôsobom, že jeho servisní klienti, teda tí, ktorí využívali služby zabezpečenia zberu, zhodnotenie a recyklácie odpadov z obalov, mali možnosť používať ZB zadarmo, pričom licenční klienti, teda tí, ktorí mali záujem len o používanie ochrannej známky, platili za samotnú licenciu poplatok. Výsledná cena, ktorú platil podnikateľ žiadajúci len o licenciu bola vždy vyššia, než ktorú by získal, ak by bol servisným klientom ENVI-PAK. Pre povinné osoby používajúce ZB nebolo preto ekonomicky racionálne zostať, resp. stať sa servisným klientom inej konkurenčnej oprávnenej organizácie. ENVI-PAK teda zneužíval svoje dominantné postavenie na trhu poskytovania súhlasu s použitím ochrannej známky ZB prostredníctvom individuálnych licencií tak, že v skutočnosti nepriamo nútil povinné osoby používajúce ZB využívať aj jeho služby na trhu zabezpečovania zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov, čo viedlo k obmedzeniu expanzie konkurentov na tomto trhu.

Keďže išlo o aj porušenie európskeho práva, Európska komisia využila možnosť vyjadriť sa k prípadu. Vo svojom stanovisku, ktoré zaslala NS SR, sa vyjadrila k súbežnému uplatňovaniu slovenského a európskeho práva zakazujúceho zneužívanie dominantného postavenia, ako aj k možnosti uloženia pokuty za porušenie všeobecného zákazu zneužitia dominantného postavenia. Stanovisko Komisie sa zhodovalo so závermi úradu, ktoré predložil Najvyššiemu súdu SR vo svojom odvolaní.

Rok 2014

Ústavný súd SR nevyhovel sťažnosti spoločnosti Slovnaft vo veci namietanej protiústavnosti rozsudku Najvyššieho súdu SR

Ústavný súd Slovenskej republiky zamietol argumenty spoločnosti Slovnaft, a.s., podľa ktorých sa v prípade Slovnaft Najvyšší súd Slovenskej republiky odchyľil od predchádzajúcej judikatúry týkajúcej sa trestania na základe generálnej klauzuly.

V apríli 2013 NS SR vydal rozsudok vo veci Slovnaft, a.s., verzus Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, ktorým potvrdil rozhodnutie úradu uložiť Slovnaftu pokutu vo výške viac ako 9 mil. eur. Protisúťažné konanie Slovnaftu spočívalo v zneužívaní svojho dominantného postavenia formou diskriminácie pri veľkoobchodnom predaji benzínu na území SR v období od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006 a pri veľkoobchodnom predaji nafty na území SR v období od 1. 1. 2005 do 31. 12. 2006.

Spoločnosť Slovnaft podala proti rozsudku NS SR ústavnú sťažnosť, ktorej podstatou bolo porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa Slovnaftu rozsudok nebol dostatočne odôvodnený vo vzťahu k odklonu od predchádzajúcej praxe týkajúcej sa trestania na základe generálnej klauzuly, ktorá bola premietnutá v ustanovení § 8 ods. 2 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže.

Vo svojom náleze Ústavný súd SR konštatoval, že hoci sa NS SR skutočne odchýlil od právnych názorov iných senátov NS SR v dvoch predchádzajúcich rozhodnutiach, NS SR presvedčivo a dostatočne odôvodnil zmenu svojho právneho názoru na použitie tzv. generálnej klauzuly o zákaze zneužitia dominantného postavenia. *„Hoci sa NS SR skutočne odchýlil od právnych názorov iných senátov NS SR v dvoch predchádzajúcich rozhodnutiach, dôvodmi odklonu sa dôsledne a rozsiahlo zaoberal... NS SR presvedčivo a dostatočne odôvodnil zmenu svojho právneho názoru na použitie tzv. generálnej klauzuly o zákaze zneužitia dominantného postavenia...“*, *„Rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému. Judikatúra nemôže byť bez vývoja a nie je vylúčené, aby bola nielen doplňovaná o nové interpretačné závery ale aj menená, ak je takýto postup dôkladne odôvodnený a presvedčivo vysvetlený...“*.

Ústavný súd uzavrel, že rozsudok NS SR je ústavne udržateľný a námietky spoločnosti Slovnaft neodôvodňujú vyslovenie porušenia ňou namietaných ústavných práv.

Rok 2015

Rozhodnutie vo veci ZSE Distribúcia potvrdené Najvyšším súdom SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozhodnutie úradu vo veci ZSE Distribúcia, a.s., (ďalej aj ako „ZSE-D“). NS SR potvrdil neprimeranosť poplatku za nadštandardný odpočet registrov elektromera vykonaný v čase od 1. 4. 2008 do 31. 3. 2010 v sume 27,559 eur bez DPH, resp. 27,31 eur bez DPH. Poplatok ZSE-D účtovala novému dodávateľovi elektrickej energie v prípade, ak odberateľ chcel zmeniť dodávateľa elektriny. Išlo o platbu za zistenie spotreby elektriny k určitému dátumu mimo obdobia vykonávania štandardného odpočtu. Pre zistenie, či ide o neprimerané ceny, úrad porovnal poplatky uplatňované ZSE- D v čase a tiež s identickými poplatkami uplatňovanými ostatnými regionálnymi prevádzkovateľmi distribučných sústav.

Úrad konštatoval, že účtovaný poplatok bol do 31. 3. 2010 v neprimeranej výške a následne došlo k výraznej skokovej zmene, kedy ZSE – D dokázala poskytovať uvedenú službu za výrazne nižší poplatok v hodnote 10,47 eur, ktorý najviac zodpovedal efektívnym nákladom.

Aj v porovnaní s cenami ostatných regionálnych prevádzkovateľov distribučných sústav bola cena ZSE – D podstatne vyššia - o 148 % vyššia ako cena stanovená spoločnosťou Stredoslovenská energetika–Distribúcia, a. s., a o 103 % vyššia ako cena stanovená spoločnosťou Východoslovenská distribučná, a. s. Pritom neboli preukázané objektívne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali tento rozdiel v cenách za poskytovanie identickej služby nadštandardného odpočtu registrov elektromera jednotlivými regionálnymi prevádzkovateľmi distribučných sústav.

NS SR sa stotožnil s tým, že kompetencia úradu v oblasti energetiky je daná, pretože úrad má postavenie prierezového regulátora vykonávajúceho dohľad nad ochranou hospodárskej súťaže. NS SR sa zároveň stotožnil s posúdením protisúťažného konania, ako i s výškou uloženej pokuty, ktorá dosiahla 150 000 eur.

Rok 2016

NS SR potvrdil rozhodnutia úradu o karteli pri výstavbe úseku diaľnice

Dňa 2. 11. 2016 Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhlásil rozsudok vo veci preskúmania rozhodnutia úradu o dohode obmedzujúcej súťaž uzatvorenej šiestimi spoločnosťami v súvislosti s výstavbou úseku diaľnice. Išlo o rozhodnutie Rady úradu vydané ešte v roku 2006.

KS BA v tejto veci rozhodoval ešte v roku 2008, rozhodnutie úradu spolu s rozhodnutím Rady úradu zrušil. Na základe odvolania úradu rozhodoval vo veci NS SR. Ten sa nestotožnil s dôvodmi odôvodnenia KS BA a koncom roka 2013 rozsudok KS BA zmenil, takže žaloby žalobcov zamietol a preskúmané rozhodnutie Rady úradu tak bolo potvrdené. Ústavný súd Slovenskej republiky však nálezom zo dňa 17. 6. 2015 č. II. ÚS 893/2014175 zrušil rozsudok NS SR na základe podaných sťažností jednotlivými žalobcami, podnikateľmi, ktorí boli adresátmi napadnutého rozhodnutia Rady úradu. Dôvodom bolo porušenie práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vec sa tak vrátila na NS SR, ktorý vo veci opätovne konal a rozhodol dňa 2. 11. 2016 už v inom zložení senátu. NS SR vo svojom rozsudku potvrdil závery uvedené v rozhodnutiach úradu, resp. Rady úradu.

Na základe rozhodnutia Rady úradu spoločnosti MOTA – EN-GIL, ENGENHARIA E CONSTRUCAO, S.A., Strabag, a.s., Skanska DS, a.s., Doprastav, a.s., Inžinierske stavby, a.s., a BETAMONT, s.r.o., porušili ustanovenia zákona o ochrane

hospodárskej súťaže a čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie tým, že vopred koordinovali svoje správanie vo verejnej súťaži na uskutočnenie prác na výstavbu úseku diaľnice D1 Mengusovce – Jánovce (úsek km 0,00 – 8,00), za čo im úrad uložil v roku 2006 pokutu v celkovej výške takmer 45 miliónov eur.

Niektorými spoločnosťami boli proti rozsudku NS SR zo dňa 2. 11. 2016 podané sťažnosti na Ústavný súd SR.

Rok 2017

Ústavný súd zamietol sťažnosti stavebných spoločností proti rozhodnutiu úradu ako neopodstatnené

Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodoval vo veci sťažností troch stavebných spoločností proti rozsudku NS SR, ktorým NS SR zamietol ich žaloby proti vyššie uvedenému rozhodnutiu úradu z roku 2006. Úrad ním uložil pokuty v celkovej výške takmer 45 miliónov eur.

NS SR rozsudkom zo dňa 2. 11. 2016 potvrdil závery uvedené v rozhodnutiach úradu vo veci kartelovej dohody uzatvorenej šiestimi spoločnosťami v súvislosti s výstavbou úseku diaľnice (rozhodnutie č. 2006/KH/R/2/116 a rozhodnutie č. 2005/KH/1/1/137).

NS SR potvrdil rozhodnutia úradu o karteli pri výstavbe diaľnice už v decembri roku 2013, kedy zmenil rozsudok KS BA z roku 2008, ktorým KS BA zrušil rozhodnutie úradu, takže NS SR zamietol všetky žaloby stavebných spoločností. Tento rozsudok NS SR bol v roku 2015 zrušený Ústavným súdom SR na základe ústavných žiadostí podaných stavebnými spoločnosťami, a tak NS SR vo veci opätovne konal a rozhodol v novembri 2016.

NS SR potvrdil rozhodnutie PMÚ SR o karteli v oblasti bankového sektora

NS SR dňa 23. 11. 2017 vyhlásil rozsudok, ktorým zamietol žalobu Československej obchodnej banky, a.s., proti rozhodnutiu Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky z 11. 4. 2014 v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky z 25. 10. 2013. NS SR tak definitívne potvrdil rozhodnutie úradu o dohode obmedzujúcej súťaž v oblasti bankového sektora. Protisúťažného konania sa v súlade s vyššie uvedeným dopustili banky ČSOB, SLSP a VÚB v rámci ich zmluvnej politiky vo vzťahu k spoločnosti AKCENTA CZ.

V rozhodnutiach napadnutých žalobou sa úrad zaoberal už len účasťou ČSOB na dohode, pretože konečné rozhodnutie voči ďalším dvom účastníkom dohody – SLSP a VÚB vydal NS SR ešte v roku 2013, kedy NS SR zamietol žaloby týchto dvoch bánk a potvrdil pôvodné rozhodnutie úradu z roku 2009.

Rozhodnutie úradu z 25. 10. 2013, ktorým bola ČSOB uložená pokuta vo výške 3 183 427 eur za účasť na kartelovej dohode na trhu bezhotovostných devízových operácií

potvrdila Rada úradu vo svojom rozhodnutí z 11. 4. 2014, kedy zamietla rozklad ČSOB. Úradom uloženú pokutu ČSOB vo výške 3 183 427 eur potvrdil aj NS SR, čím zmenil rozsudok KS BA, ktorý znížil výšku pokuty uloženej úradom na 1 500 000 eur.

Rok 2018

NS SR potvrdil rozsudok KS BA, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie PMÚ SR o dohode obmedzujúcej súťaž stavebných spoločností vo vzťahu k jednému zo žalobcov

NS SR potvrdil rozsudok KS BA, ktorým bola zamietnutá žaloba stavebnej spoločnosti J.P.-STAV, spol. s r.o., proti rozhodnutiu Rady úradu (rozhodnutie č. 2015/KH/2/004 z 12. 2. 2015) v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu (rozhodnutie č. 2014/KH/1/1/021 zo dňa 28. 7. 2014). V rozhodnutí úrad uložil pokuty štyrom stavebným spoločnostiam za uzatvorenie kartelovej dohody vo verejných obstarávaníach a Rada úradu toto protizákonné konanie spoločností potvrdila v roku 2015.

Predmetom verejných obstarávaní, v ktorých došlo ku kolúzii, bola rekonštrukcia Zariadenia pre seniorov Juraja Schoppera v Rožňave v konečnej hodnote viac ako 2 milióny eur. Podľa rozhodnutia Rady úradu podnikatelia koordinovali svoj postup so zámerom zosúladiť cenové ponuky a účasť v súvislosti s verejnými obstarávaniami vyhlásenými týmto zariadením. Preukázanie koordinácie účastníkov kartelovej dohody bolo založené prevažne na nepriamych dôkazoch, a to spôsobom stanovenia cien, zhodných nepravidelnostiach a nedostatkoch v cenových ponukách a existencii nesprávnych prepočtov, ako i na informáciách poskytnutých v rámci programu zhovievavosti. Projekt bol financovaný z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, štátneho rozpočtu SR a Environmentálneho fondu. Dotknutým podnikateľom boli uložené nasledujúce výšky pokút:

- J.P.–STAV, spol. s r.o.,: 158 783 eur,
- Ing. Vladimír Maduda PLYSPO: 39 539,60 eur,
- Vertikal – SOLID, s. r. o.,: 43 657 eur,
- GMT projekt, spol. s r.o.,: 148 981,70 eur.

NS SR potvrdil rozsudok KS BA, ktorým zrušil rozhodnutie PMÚ SR vo veci zneužitia dominantného postavenia Železničnou spoločnosťou Cargo Slovakia

NS SR dňa 31. 5. 2018 potvrdil rozsudok KS BA, ktorým zrušil rozhodnutie Rady úradu (rozhodnutie č. 2014/DZ/R/2/035 z 5. 11. 2014) v spojení s prvostupňovým rozhodnutím úradu (rozhodnutie č. 2013/DZ/2/1/021 z 22. 8. 2013) vo veci zneužitia dominantného postavenia spoločnosťou Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a. s.

Rada úradu potvrdila pokutu, ktorú uložil odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd Protimonopolného úradu SR, a to vo výške 10 253 662 eur za to, že dominantná spoločnosť Cargo obmedzila predaj a prenájom elektrických rušňov a

tankovanie do motorových rušňov súkromným dopravcom, ktorí jej konkurovali. Tým spoločnosť Cargo zneužila svoje dominantné postavenie v zmysle § 8 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a článku 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Podľa rozhodnutia sa spoločnosť dopustila protiprávneho konania v rokoch 2005 až 2010. Pre bližšie informácie o prípade pozrite časť o železničnej doprave.

NS SR potvrdil rozsudok, podľa ktorého bola vec vrátená úradu na ďalšie konanie. Podľa KS BA vychádzali rozhodnutia z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov a zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Podľa KS BA nebolo dokazovanie vo vzťahu k zameniteľnosti čerpacích staníc vlastnených ZSSK a Cargom dostatočné, úrad nesprávne aplikoval inštitút jedného trvajúceho porušenia (z angl. „single continuous infringement“), nebola dostatočne preukázaná existencia žiadostí o predaj/prenájom rušňov a o tankovanie na tankovacích zariadeniach Carga.

Rok 2019

NS SR zrušil rozhodnutie Rady úradu vo veci porušenia povinnosti podnikateľom TESCO STORES SR počas inšpekcie a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie

NS SR zrušil rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu SR vo veci porušenia povinnosti podnikateľa TESCO STORES SR, a.s., spolupracovať s úradom počas inšpekcie a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Z rozsudku vyplynulo, že NS SR sa nestotožnil so znením výroku rozhodnutia a odôvodnením výšky pokuty. NS SR sa však stotožnil s viacerými vecnými závermi ohľadom právomocí úradu pri výkone inšpekcií.

Rada úradu rozhodnutím zo dňa 4. 2. 2016 čiastočne zmenila prvostupňové rozhodnutie úradu, odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, ktoré vydal dňa 20. 4. 2015 a ktorým uložil podnikateľovi TESCO STORES SR pokutu za porušenie povinnosti ustanovenej v § 40 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže účinného do 30. 6. 2014, a to za nespoluprácu pri inšpekcii. Podľa rozhodnutia Rady úradu podnikateľ nespolupracoval s úradom počas inšpekcie formou komplexného blokovania emailových kont vybraných osôb podľa pokynov úradu. Inšpekcia prebiehala v priestoroch podnikateľa v máji 2014 a týkala sa maloobchodného predaja mlieka a vybraných mliečnych produktov v SR.

Kým KS BA rozsudkom zo dňa 23. 11. 2017 rozhodnutie Rady úradu v spojení s rozhodnutím úradu potvrdil, NS SR na základe podanej kasačnej sťažnosti podnikateľom/sťažovateľom rozsudok KS BA zmenil tak, že rozhodnutie Rady úradu zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Z odôvodnenia rozsudku NS SR vyplynulo, že NS SR neuznal námietky sťažovateľa/podnikateľa vo vzťahu k nedostatkom poverenia, pričom uviedol, že poverenie na vykonanie inšpekcie v tomto prípade bolo zákonné a spĺňa požiadavky v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ. NS SR potvrdil tak jeho zákonnosť vo vzťahu k účelu a predmetu inšpekcie, ako aj odôvodneniu.

NS SR však zároveň konštatoval, že Rada úradu v odôvodnení neobjasnila, akým spôsobom subsumovala konanie podnikateľa pod konkrétne deliktuálne ustanovenie právnej normy, no ani vymedzenie protiprávneho konania vo výroku rozhodnutia nespĺňa nároky na formuláciu výroku rozhodnutia v sankčných veciach. Podľa NS SR vyslovením, že uložená sankcia je za porušenie § 40 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 30. 6. 2014, podľa ktorého boli podnikatelia povinní predložiť úradu požadované informácie a podklady, podrobiť sa preskúmaniu týchto informácií alebo podkladov, spolupracovať s úradom pri ich preverovaní a umožniť zamestnancom úradu vstup do všetkých objektov, priestorov a dopravných prostriedkov podnikateľov, navodzuje dojem, že skutkom popísaným vo výroku došlo k porušeniu všetkých povinností vymenovaných v ustanovení § 40. Podľa NS SR z odôvodnenia nevyplýva, že sankcia bola uložená vo vzťahu ku všetkým povinnostiam podnikateľa ustanovením v § 40. Podľa NS SR v odôvodnení rozhodnutia taktiež absentovalo odôvodnenie v nadväznosti na niektoré námietky podnikateľa k vzťahu § 38 ods. 5 a § 40 zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže v znení účinnom do 30. 6. 2014.

Rok 2021

Súdny dvor EÚ vydal rozsudok o prejudiciálnych otázkach vo veci Slovak Telekom proti PMÚ SR a NS SR následne potvrdil rozhodnutie Rady PMÚ SR v spojení s rozhodnutím PMÚ SR vo veci zneužitia dominantného postavenia

Súdny dvor EÚ dňa 25. 2. 2021 vydal rozsudok o prejudiciálnych otázkach vo veci C-857/19, ktorým potvrdil argumentáciu Protimonopolného úradu SR týkajúcu sa aplikácie zásady *ne bis in idem*.

Vo veci C-857/19 Slovak Telekom proti Protimonopolný úrad SR odpovedal Súdny dvor EÚ na dve prejudiciálne otázky, ktoré predložil Najvyšší súd SR v konaní o kasačnej sťažnosti podnikateľa Slovak Telekom proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave. V tomto rozsudku Krajský súd v Bratislave potvrdil rozhodnutie Protimonopolného úradu SR vo veci zneužitia dominantného postavenia podnikateľom Slovak Telekom. Prejudiciálne otázky Najvyššieho súdu SR sa týkali predpokladu, že rozhodnutie Európskej komisie proti Deutsche Telekom AG a Slovak Telekom a rozhodnutie Protimonopolného úradu SR proti Slovak Telekom mohlo podnikateľa postihnúť dvakrát v tej istej veci. Závery Súdneho dvora EÚ sú tak v súlade s argumentáciou Protimonopolného úradu SR v tejto veci už v konaní pred Najvyšším súdom SR, že Európska komisia a úrad nerozhodovali o tej istej veci, a teda nedošlo

k postihu a sankcionovaniu podnikateľa dvakrát za to isté konanie. Rovnako sa vyjadrila aj Európska komisia pred Súdny dvorom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 9. 6. 2021 potvrdil rozhodnutie Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, č. 2009/DZ/R/2/017 zo dňa 9. 4. 2009, v spojení s prvostupňovým rozhodnutím Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, odboru zneužívania dominantného postavenia, č. 2007/DZ/2/1/111 zo dňa 21. 12. 2007, vo veci zneužitia dominantného postavenia spoločnosťou Slovak Telekom, a. s. V roku 2007 Protimonopolný úrad SR a následne v roku 2009 Rada Protimonopolného úradu SR konštatovali (okrem iného) zneužitie dominantného postavenia spoločnosťou Slovak Telekom, a. s., prijatím stratégie stlačania marže medzi cenami za maloobchodné telekomunikačné služby a cenami za veľkoobchodné sieťové prepojenie. Vo svojich rozhodnutiach uložili spoločnosti Slovak Telekom, a. s., pokutu vo výške 17 453 362,54 eur. V uvedenom rozsudku Najvyšší súd SR zamietol kasačnú sťažnosť spoločnosti Slovak Telekom, a. s., proti rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21. 6. 2017, ktorým Krajský súd v Bratislave zamietol žalobu spoločnosti Slovak Telekom, a. s. Proti rozsudku Najvyššieho súdu SR už nie je možné podať opravný prostriedok.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky vydal tento dokument dňa 24. 05. 2022. Znázornenie číselných údajov za roky 2015 a 2019 v grafe č. 8 (s. 29) a úpravu textu súvisiaceho s týmito údajmi (s. 101 a 104) vykonal dňa 18. 05. 2023.